

FONTES ETHNOLOGIAE HUNGARICAE II.

PROTESTÁNS NÉPI LÁTOMÁSOK A XVIII. SZÁZADBÓL

I. KÖTET

Közreadja: Szigeti Jenő

L'Harmattan

Protestáns népi látomások
a XVIII. századból
I. kötet

Fontes Ethnologiae Hungaricae II.

A Pécsi Tudományegyetem Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék
és a L'Harmattan Kiadó közös sorozata

Sorozatszerkesztő
Pócs Éva

A sorozatban eddig megjelent kötet:
Budai Pál: *A' Köznép babonái és Balvélekedései ellen való Prédikációk*

Protestáns népi látomások
a XVIII. századból
I. kötet

Közreadja:
Szigeti Jenő

L'Harmattan

PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék
Budapest, 2006

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

A kötetet támogatta:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma – Nemzeti Kulturális Alapprogram
OTKA T46472. számú program

© L'Harmattan Kiadó, 2006
© PTE Néprajz–Kulturális Antropológia Tanszék, 2006

L'Harmattan France
7 rue de l'Ecole Polytechnique
75005 Paris
T: 00.33.1.40.46.79.20

L'Harmattan Italia SRL
Via Bava, 37
10124 Torino – Italia
T/F: 011.817.13.88

A kiadásért felel Gyenes Ádám
A sorozat kötetei megrendelhetők, illetve kedvezménnyel
megvásárolhatók: L'Harmattan Könyvesbolt
1053, Budapest, Kossuth L. u. 14–16.
Tel.: 267-59-79
harmattan@harmattan.hu
www.harmattan.hu

ISBN 963 7343 96 2
ISSN 1586-2062

A nyomdai előkészítés Pintér Zoltán,
a sokszorosítás a Robinco Kft. munkája.
Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

Tartalom

Szigeti Jenő: bevezető	7
Schultz György látomásai és próféciai	13
<i>Hetedik Trombita</i>	31
Előjáró beszéd, avagy summája a hét részeknek	31
Első rész: Az Isten törvényéről avagy parancsolatjáról	50
Második rész: A hitről	56
Harmadik rész: Az imádságról	65
Negyedik rész: A kereszténységről	70
Ötödik rész: A kötő és oldó kulcsáról	77
Hatodik rész: Az igaz pénitencia tartásáról	87
Hetedik rész: Mellyben az Úr-vacsorájának értelme megmutattatik	105
<i>Az Antikrisztusnak útálatosságáru való tanítás</i>	111
Első tanítás. Az Antikrisztus szolgálói	111
Második tanítás. Miképen lehet győzedelmet venni a kereszt jelében	114
Harmadik tanítás. Intés Babilonnak	115
Negyedik tanítás. Miképen lehet lélekben csudákat tenni	118
Ötödik tanítás	119
Hatodik tanítás és intés az Antikrisztusnak útálatosságáru	120
Hetedik tanítás az Antikrisztusnak útálatosságáru	120
<i>Második látás</i>	124
<i>Dániel Próféta titkainak magyarázatja</i>	127
<i>Sionnak keserves panasza</i>	135
Könyörgés	151
<i>(Schultz György 1756. június 1-jei levele)</i>	153
<i>Schultz Györgyre és látomásaira vonatkozó iratok</i>	159
1. Schultz György levele egy ismeretlenhez 1757. jan. 30.	159
2. A tiszadobiak levele Schultz hívei ügyében	164
3. Ismeretlen szerzők versei Schultz Györgyről	166
 Szigeti Jenő: Szentpéteri Juhász János hét látomása	169
<i>Hét látások</i>	173
Első látás	173
Második látás	175
Harmadik látás	177
Negyedik látás	178

Bevezető

A XVIII. századi népies barokk irodalom jelentős és máig kevésbé feltárt része a protestáns népi látomásirodalom. Ránk maradt szövegeimlékei eddig nem jelentek meg, pedig Dézsi Lajos már a századfordulón felhívta rájuk a kutatók figyelmét,¹ sőt jó szemmel azt is észre vette, hogy nem egyszerűen a középkori víziók kései megismételései ezek, hanem olyan alkotások, „melynek keretébe katekhizmus és katolikus-protestáns polémia van beillesztve”.² Dézsi Lajos figyelmeztetésének annyi foganatja lett, hogy Harsányi István készített egy máig helytálló, sok tekintetben ma is figyelemreméltó tanulmányt a Sárospataki Főiskola két kézírata nyomán Gál József és Schultz György látásáról.³ Ez a két munka minden bizonnyal a XVIII. századi népi látomásirodalom két legfontosabb alkotása. Harsányi István tanulmánya nyomtatásban nem jelent meg, de csaknem egy évtizeddel a dolgozat megírása után a Magyar Néprajzi Társaság ülésén 1923 februárjában felolvasta dolgozatát.⁴ Az 1950-es években Gál József látásairól Csáji Pál készített egy dolgozatot, „Gál József parasztevangélizátor” címen, melyet az Egyháztörténet című folyóiratnak szánt. 1959-ben „Polgár Mihály és az 1753. évi parasztfelkelés” címen tervezett tanulmánya fejezetének „Schultz György parasztproféta” lett volna a címe.⁵ A dolgozatok elvesztek, talán egészében el sem készültek, kéziratuk kallódik.

A protestáns népi látomásirodalom műfaji és irodalmi problémáival először Gyenis Vilmos foglalkozott,⁶ és méltán állapította meg, hogy „a szakirodalom még nem foglalkozott ezzel a munkával [ő Gál látásairól beszélt]. Egy-egy alkalomszerűen kézbe került példány alapján többen felfigyeltek rá, de lényegében ismeretlenségben maradt.” Gyenis dolgozatának érdeme, hogy olyan kéziratok alapján is dolgozott, ami ma lappang és hozzáférhetetlen. Ezek után a Magyarországi Református Egyház Doktorainak Kollégiuma Egyháznéprajzi Szekciója figyelt fel az érdekes szövegekre.

¹ Dézsi 1904, 3.

² Dézsi 1915, 439.

³ Harsányi 1985 (Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattára 2587.)

⁴ Madarassy 1923–1924.

⁵ Csáji Pál a Néprajzi Múzeum igazgatójához 1959. szeptember 19-én írt levelében (Ráday Levéltár K.o. 416) ezt írja: „Gál Józsefről, a látomásáról írt tanulmányom megjelenése előtt áll az Egyháztörténet c. szaklapunkban.” A folyóirat hamarosan megszűnt, Csáji Pál elhunyt, s a kézirat azóta kallódik. (Tervei: Ráday levelei, Csáji Pál iratai. 1. doboz.)

⁶ Gyenis 1968.

A szekció 1982. évi sárospataki ülésén született meg a terv, hogy a XVIII. századi népi látomások szövegeit, az azóta elhunyt *Molnár Ambrussal* összegyűjtjük és kiadásra előkészítjük, a tervezett „Magyar Népköltészet Forrásai” című sorozatban. Az összegyűjtött anyagot a sorozat szerkesztőségének 1983. január 20.-i ülésén bemutattuk, majd a különböző részletkérdésekről a Doktorok Kollégiuma 1983–1984-i ülésein több előadásban is beszámoltunk.⁷ Az ezzel kapcsolatos kutatásaink eredményeit „Református népi látomásirodalom a XVIII. században” címen 1984-ben a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanulmányi Osztálya a *Theológiai Tanulmányok* (új folyam) 19. köteteként kiadta, amit a kritika kedvezően fogadott.⁸ Közben elkezdtük a szövegek előkészítését a kiadásra. A textológiai problémákról a Magyar Népköltészet Forrásai 1983. július 2.-i szerkesztőségi ülésein számoltunk be. Ezután a munka során több alkalommal konzultáltunk Küllős Imolával, Voigt Vilmossal, Katona Imrével a szövegközlés bonyolult problémáiról, akiknek segítségét itt is megköszönjük. A konzultációk során alakult ki a kiadás terve. Az idő és a pénzhány, a más irányú feladatok meghúsiótták a kötet megszületését. A rendszerváltozás után hozzáférhetőbbek lettek a határon túli kutatóhelyek, új adatok kerültek napvilágra, ami újabb és újabb feladatokat ró ránk. Ezért ez a kötet sem végleges. Igyekezünk a legteljesebb régi kéziratot közzétenni, de a Schultzmű esetében meghaladta időnk és energiáinkat az összes kéziratvariáns feldolgozása. Ez további feladata lesz a kutatásnak. Most csupán egy alapszöveget szeretnénk közzétenni, hogy a további kutatást ennek figyelembevételével lehessen elvégezni.

A *látomásirodalmat* meglehetősen gyanúval kezelte hosszú ideig a tudomány. Nagyrészt valamiféle népi parapszichológiai jelenséget, valami beteges babonáságot látnak benne sokszor a kutatók is. Az elsőrendű feladat tehát a műfaj történeti körvonalainak felvázolása és annak a tisztázása, hogy mi az „irodalmi” látomás (például Fiátfalvi György látomása,⁹ Mikházy Szécsi János „rettenetes dolga”,¹⁰ vagy Szent Patricius purgatóriumi utazása¹¹) és hol kezdődik ennek a népi formája. Ezeknek a kérdéseknek megválaszolására kísérletet tettünk a „Református népi látomásirodalom a XVIII. században” című tanulmányunkban, de Voigt Vilmos kiváló áttekintése¹² is tisztázta ezeket a kérdéseket. A XVII. századi szövegek vizsgálata, az előkerült dokumentációs anyag arról győzi meg, hogy ezeknek a késő-barokk népi, fél-népi szövegeknek jelentős közvélemény-formáló szerepe volt. A magyar vallásosság alakulásában és a politikai várakozások hátterének megértése szempontjából jelentős a szerepük. Elég itt Drábik Miklós próféciáinak hatására gondolkodni.¹³

⁷ Molnár 1985.

⁸ Kósa 1985.

⁹ Régi magyar költők tára, 138–152, 569–571; Szabó T. 1931.

¹⁰ Dézi 1915.

¹¹ Turóczy-Trostler 1934; Uő. 1961.

¹² Voigt 1966.

¹³ Kvacala 1889a; Uő. 1889b; Uő. 1890; Péter 1971; Szimonidesz 1942; Voigt 1999.

A népi szövegek feltárása után el kellett különítenünk a középkori katolikus műformákat, a mirákulumokat, a szentek csodatörténeteit a protestáns látomásirodalomtól.¹⁴ Ugyanígy a ponyván megjelenő „látomások” és próféciaik is mások, más olvasói (hallgatói) igényt elégítenek ki és megjelenési formájuk is más.¹⁵ Ugyancsak eltérő műfaji sajátosságokat mutatnak a protestáns háttérű Csokonai-jövedelmek is.¹⁶

Ez az irodalom nagyrészt kézirat formában terjedt, vagy – például Gál József látása esetén – eleinte szóban. Sajnos a kutatás egyik fehér foltja annak a feltárása, hogy kik is voltak ennek a népi irodalmi formának a hagyományozói, azok a paraszti prédikátorok, „szent emberek”, akik továbbították, terjesztették ezeket a műveket. A kutatás közben sok adatra bukkantunk, amelyek ezeknek a prédikátoroknak a szerepét megvilágítják. Köztük az egyik legismertebb Órás András személye, aki 1690-ben a jobbágyság körében fejtette ki vallási és társadalompolitikai nézeteit, amelyeket csodálatos „látásaival” támasztott alá.¹⁷ De Órás András nem állt egyedül. A Rákóczi szabadságharc után megszorodtak ezek a látomásokra, égi kijelentésekre hivatkozó népi prédikátorok. Hermányi Dienes József emlékirataiban többet is ír ezekről az emberekről. Az egyikről így emlékezik meg „a phantasta majd setét estig tartó szalmázó szerszóval a hallgatókat [...] hirdette látomásait és prófeciáit [...] de nagyobbára mindig csak a nemeseket a papokat insoktálja vala szerszóval a parasztság előtt; melyért a nép míg hallgatja vala”.¹⁸ Ilyen népi prédikátor lehetett Juhász János, „szentpéteri vak koldus”, Gál József kecskeméti gulyás és Schultz György gombkötő mesterlegény is.

Eddigi kutatási eredményünk több rövidebb látomás-szöveg. Minden bizonynal Gál József és Schultz György látomásai terjedtek el a legszélesebb körben. De emellett rábukkantunk Juhász János nevű „szentpéteri vak koldus” látomására,¹⁹ és több más, kisebb szövegművekre, valamint Török Zsuzsannának már a 19. század első negyedében leírt álmaira, amely műfajilag kissé már eltér a XVIII. századi szövegektől.²⁰ Minden bizonynal még több ilyen tárgyú kézirat előkerülésére lehet számítani. Tudunk például egy szentesi szabólegény látomásáról is, melyben a Habs-

¹⁴ Knapp 1984; Uő. 2001; Tüskés – Knapp 1985.

¹⁵ Barna 1985; Kovács 1985; Lengyel 1984. A ponyvák prófeciái más jellegűek, mint az általunk feltárt szövegek. Erről egy példa is meggyőzheti az olvasót: A Magyar Hírlap 1869. dec. 19-i száma így foglalja össze az egyik, Bucsánszky által kiadott ponyva-füzet tartalmát „Beszél egy rettenetes madárról, mely olyan nagy, hogy elborítja a Napot, körmeiből tüzet bocsájt ki és négy nap alatt elpusztítja Törökországot, azután Jeruzsálemnek vette az útját. Testén hét lángoló betű van, mely a világ végét jelenti, és iszonyú büntetések fenyegetik a bűnösöket” (407 o.).

¹⁶ Szatmáry 1866; Vargha 1862; Szűcs 1965; Szigeti 2005.

¹⁷ Komáromy 1893; Esze 1956; Voigt 1997.

¹⁸ Hermányi Dienes József emlékiratai, OSZK Mikrofilmtár, 048-II-26.

¹⁹ „Hét látások, melyeket látott Szent Péter, Juhász János, Szent Mihály nap után 1724. esztendőben”. Hajdúnánási Református Egyház Könyvtára, K. 24.

²⁰ Szigeti 1998. A kézirat: A Ráday Könyvtár Kézirattára. Budapest. K. O. 616.

burg-ház elleni próféciákat írt le. Ennek egyik kézirata *Révész Kálmán* (1860-1931) jeles egyháztörténészünk birtokában volt, de jelenleg ismeretlen helyen kallódik.²¹

*

Az egyes kéziratok publikálásánál nem követjük az időrendi sorrendet. E kötetbe Schultz György írása mellett Juhász János rövid, mindössze egy példányban ránk maradt látása kerül, néhány más kisebb szöveggel. A következő kötetbe terveink szerint Gál József látásának különböző kéziratai, valamint Török Zsuzsanna álmai kerülnek.

A szöveget a Magyar Tudományos Akadémia ide vonatkozó textológiai szabályainak figyelembevételével készítettük sajtó alá. Eszerint a kéziratok eredeti szövegét betűhíven, de mai helyesírással követjük, a szövegvariánsokat jegyzetben közöljük, ettől csak nagyon lényegtelen, tollhibának tekinthető, a szöveget semmiben sem módosító esetben térünk el. Ennek az elvnek a figyelembevétele mellett viszont arra törekedtünk, hogy jól olvasható, értelmes főszöveget adjunk, ezért a kézirat rövidítéseit zárójelben feloldottuk. Azokat a bibliai idézeteket, amelyre a szövegben utalás történik, jegyzetekben pontosítottuk. Munkánk során igyekeztünk azt a bibliafordítást használni, amit a kézirat lejegyzője, írója használhatott.

Az iratra vonatkozó eddigi ismereteinket az egyes munkák előszavában közöljük. A szöveg megértését a jegyzetekkel igyekeztünk elősegíteni. Függelékben, a további kutatások elősegítése érdekében közlünk néhány fontos dokumentumot.

Befejezésül hangsúlyozni szeretnénk az elvégzendő munka jelentőségét. Dézsi Lajos már 1915-ben írta: „A műveltség terjedésével az ilyen emlékek mindinkább pusztulnak, s mivel ezek nemcsak művelődéstörténeti, hanem folklorisztikai és nyelvészeti szempontból is tanulságosak, érdemes volna őket összegyűjteni.”²² Harsányi István is példamutatón jelölte ki a feladatot: „Fel kell kutatnunk az irodalom körébe vágó, kéziratban maradt, vagy a nép száján élő emlékeket. A hazai könyvtárak, levéltárak és kéziratárak bizonyosan rejtegetnek idevágó termékeket. Itt az ideje, hogy gondosan számba vegyük: mink van, ami ez irányú termékeink számát gazdagítaná. Meg kell állapítani, hogy az előkerülő idevágó termékek, mely korból valók, kik a szerzőik, s milyen hatások alatt keletkeztek? – valamint azt is, hogy a kizárólag csak a »látóknak« világotlalt-e vagy pedig szélesebb körben is ismertekké lettek, s így aztán hatással lehettek másokra is.”²³

Mi, a csaknem hetven esztendő jó tanácsokat megfogadva indultunk útnak. Meggyőződésünk, hogy ezekben az iratokban a magyar protestáns kegyességnek egy eddig ismeretlen színfoltjára találtunk, amely része a magyar népi kultúrának, amelynek megismerésére Bálint Sándor is biztatott, amikor arra figyelmeztette né-

²¹ Révész 1894.

²² Dézsi 1915. .

²³ Harsányi i.m. 12.

pünk múltjának kutatóit, hogy „a protestáns kereszténységben eltöltött évszázadok nem tűntek el nyomtalanul népünk feje fölött”.²⁴

Szigeti Jenő

Bibliográfia

BARNA Gábor

– 1985 *Theológiai Szemle*, 6: 376–377.

BAYER, Joseph

– 1904 Adalékok a magyar ponyvairodalom történetéhez. *Egyetemes Philologiai Közlöny*

BÁLINT Sándor

– 1943 *Sacra Hungaria*. Budapest

DÉZSI Lajos

– 1904 Az irodalomtörténeti kutatás feladatairól. *Irodalomtörténeti Közlemények*, 3.

– 1915 Régi magyar verseskönyvek ismertetése 4. Mihály Deák kódexe. Mikházy Szécsi János rettenetes dolga. Szövegközlés. *Irodalomtörténeti Közlemények*, évf. 439–444.

ESZE Tamás

– 1956 Órás András könyve. *Az Út*, 26, június 24–30: 4.

GYENIS Vilmos

– 1968 Késő-barokk és népies irodalom, *Irodalomtörténeti Közlemények*, 2–23.

HARSÁNYI István

– 1985 Adalékok látomás-irodalmunk történetéhez. Gaál József kecskeméti gulyás látása 1740. György próféta próféciaja 1751. In Dankó Imre – Küllös Imola (szerk.): *Vallási néprajz* 2. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 190–217.

KNAPP Éva

– 1984 Barokk kori mirákulumos könyvek magyarországi búcsújáró helyekről. Budapest (Disszertáció)

– 2001 *Pietás és literatura. Irodalomkutatás és művelődési program a barokk kori társulati kiadványokban*. Budapest, Universitas

KOMÁROMY András

– 1893 Ugocsa megye levéltárából (Órás András) *Századok*, XXVII: 35–40, 114–122.

KOVÁCS I. Gábor

– 1985 Bucsánszky Alajos útja a kalendárium- és ponyva tömegtermeléséhez. *Magyar Könyvszemle*, 101/1: 1–17.

KÓSA László

– 1985 *Confessio*, 4: 68–70.

KVACSALA János

– 1889a Egy álprófeta a XVII-ik századból. *Századok*, XXIII, X: 745–766.

– 1889b Comenius és a Rákóczyak. *Budapesti Szemle*, LX/154: 113–150.

– 1890 A XVII. századbeli chiliasmus történetéhez. *Protestáns Szemle*, II/I–IV: 428–450.

²⁴ Bálint 1943, 5.

LENGYEL Ágnes

– 2004 *Vallásos ponyvanyomtatványok a palócoknál a 19. század közepétől napjainkig*. Budapest

MADARASSY László

– 1923–1924 *Ethographia*, XXXIV–XXXV: 56.

MOLNÁR Ambrus

– 1985 A református teológiai doktorok kollégiuma egyháznéprajzi szekciójának

– tevékenysége – A gyülekezet felelőssége a tudományok ápolásában. In Dankó Imre – Küllös Imola (szerk.) *Vallási néprajz* I. Budapest, 44–66.

PÉTER Katalin

– 1971 Drabik Miklós, a lehotkai próféta. *Világosság*, XVIII: 36–41.

– Régi magyar költők tára XVII. század, 4. kötet

– 1967 Budapest

RÉVÉSZ Kálmán

– 1984 Magyar református vallásos rajongók a múlt század közepén. *Debreceni Protestáns Lap*, 353.

SZABÓ T Attila

– 1931 Fiátfalvi György pokolbeli látomása 1626-ból. *Irodalomtörténeti Közlemények*, 71–86.

SZATMÁRY Károly

– 1866 Csokonai, mint jövőmondó. *Vasárnapi Újság*, 37: 447.

SZIGETI Jenő

– 1998 Török Susa álombéli látásai 1825-ből. In. PÓCS ÉVA (szerk.): *Eksztázis, álom, látomás. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. /Tanulmányok a transzcendensről I./* Budapest – Pécs, Balassi – University Press, 113–122.

– 2005 Csokonai jövődölései. In Csörsz Rumen István (szerk.) *Mindenes gyűjtemény. Tanulmányok Küllös Imola 60. születésnapjára* I. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 343–353.

SZIMONIDESZ Lajos

– 1942 Drabik Miklós próféciái és egy magyar-latin kiadású részletük. *Magyar Könyvszemle* LXVI, április–június: 176–181.

SZÚCS Sándor

– 1965 Népi legendák Csokonairól. *Alföld*, 11: 48–52.

TURÓCZI-TROSTLER József

– 1961 Az ismeretlen XVII. század: szent Patricius purgatóriumáról való história. In u.ő: *Magyar irodalom – világirodalom* I. Budapest, 308–317, 584–585.

– 1934 A Szent Patricius Purgatóriumáról való históriájának forrása? *Magyar Nyelvőr* 31.

TÜSKÉS Gábor – KNAPP Éva

– 1985 Egy feltáratlan forráscsoport: barokk kori mirákulumos könyvek magyarországi búcsújáróhelyekről. *Irodalomtörténeti Közlemények* LXXXIX: 90–100.

VARGHA Balázs

– 1960 Csokonai Vitéz Mihály csalhatatlan jövődölései. *Országos Széchenyi Könyvtár Évkönyve*, 1962. Budapest, 289–295.

VOIGT Vilmos

– 1997 Egy „ámító”, Órás András Ugocsában. In Küllös Imola – Molnár Ambrus (szerk.): *Vallási Néprajz* 9. Kárpátalji tanulmányok. Budapest, 73–92.

– 1996 Középkori látomásaink és azok megjelenése a XV–XVII. századi magyar irodalomban. In Küllös Imola (szerk.): *Vallási néprajz* 8. Ökumenikus tanulmányok. Debrecen, 11–31.

– 1999 Drábik Miklós és jövődöléseinek sorsa (fejvétel, kézlevágás, nyelvkitépés, megégetés, hamvak szétszórása). In Küllös Imola (szerk.) *Vallási néprajz* 10. *Tanulmányok Dankó Imre tiszteletére*. Budapest, 207–218.

Schultz György
látomásai és prófeciái

Számos másolatban ránk maradt kéziratos munka Schultz György (Fredericus Georgius Shultz) kismárki születésű gombkötő mesterlegény írása, ami a feltárt kéziratos másolatok tanúsága szerint országszerte kedvelt népi olvasmány volt a XVIII. század második felében. Több olyan másolata maradt fenn ennek a műnek, amely magán viseli a gyakori olvasás nyomait. Az egyes példányokban található bejegyzések is arról tanúskodnak, hogy egy-egy kézirat több kézen megfordult. Felfedezése és első ismertetése Harsányi Istvánnak, a Sárospataki Református Teológia tanárának nevéhez fűződik, aki a már idézett, kéziratban maradt és 1923-ban a Magyar Néprajzi Társaság ülésén elmondott előadásában foglalkozott Schultz látomásának a sárospataki könyvtárban található példányával, főleg néprajzi szempontból.¹

Harsányi után Csáji Pál figyelt fel Schultz látomásaira és prófécijára. Nemcsak jegyzeteket készített a kéziratokhoz és adatokat gyűjtött Schultz életrajzához, hanem 1959-ben „Polgári Mihály és az 1753. évi parasztfelkelés” címen tervezett tanulmánya 5. fejezetének „Schultz György parasztpróféta” lett volna a címe. Ezzel nemcsak műfajilag határozta meg a látomást, hanem tartalmára utalva egyháztörténeti helyét is kijelölte.²

Schultz látomásait és az azokhoz kapcsolódó prófeciáit tartalmazó kézirat címe – „Hetedik trombita” – a Jelenések könyvének hatását mutatja és több vonatkozásban szimbolikus jelentése is van. Először is az új rend közeli eljövételét jelképezi. Amikor ugyanis – a Jelenések könyve szerint – a hetedik angyal trombitája megszólal, elkezdődik egy új világkorszak, a világ urának, Krisztusnak az uralkodása. Schultz prófeciája arról szól, hogy most jön el és szinte már itt is van Isten eme titkának beteljesedése.³ Másodszor: jelképezi az elnyomottak szabadulását, mert Mózes törvénye szerint a hétszer hetedik esztendő eltelte után, az úgynevezett kürtölés esztendejében megszólaló trombita arra kötelezte Izrael népét, hogy „hirdessetek szabadságot a földnek minden lakosainak, kürtnek zengésének esztendeje legyen ez

¹ Harsányi István: Adalékok látomásirodalmunk történetéhez. Schultz György gombkötő legény (György próféta) prófeciája Sárospatak, 1914. december 12. A kézirat megtalálható: Sárospataki Református Nagykönyvtár Kézirattára, Bp. Kt. 4044. szám alatt, továbbá a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárában: EA 2587. szám alatt.

² Dunamelléki Református Egyházkerület Levéltára (A továbbiakban DREL.) Csáji Pál írásai, 1. doboz.

³ Gyenis 1968.

néktek, akkor minden embernek szabad légyen az ő jószágához jutni és az ő nemzetsége közé hazamenni a rabnak”.⁴ Harmadszor: már a cím is figyelmeztet arra, hogy elsősorban a nép számára íródott. A XVIII. és a XIX. században is szívesen nevezték a nép olvasmányának szánt írásokat „trombitának”.⁵

Írását maga a szerző az „Előljáró beszéd”-ben három fejezetben mutatja be: „Megmutatom minden embernek *háromszor hét dolgokban* az ő romlott állapotjokat...” A kéziratot, tartalmát tekintve – ha nem is szigorúan elkülöníthetően –, szintén három részre oszthatjuk. Az első rész önéletrajznak is tekinthető „Előljáró beszéd”. Második a „két csudálatos Lelki látások”, melyben a „pokolbéli látás” és az „Isten országának látása” van. A harmadik részben azokat a próféciákat és tanításokat írja le Schultz, amelyeket a látomások során Istentől kapott. Mindezek életrajzi adatokkal és a korabeli hazai társadalom kérdéseire vonatkozó utalásokkal vegyítve tárulnak elénk.

„György próféta” életrajzi adatait – látomásainak írásba foglalásáig – részint maga adja elő az előljáró beszédben, részint pedig látomásaiban. „Nemzetségre nézve német nemzetből származtam, felső Magyarországbán, Szepes Vármegyében, Késmárk királyi kultsos városban születtem e világra”. Születési évét hozzávetőlegesen 1732-re vagy 1733-ra tehetjük. Írásaiból ítélve magasabb ismeretekkel rendelkezett, mint egy korabeli gombkötő legény. Így feltételezhetjük, hogy alsóbb iskolai elvégzése után egy-két gimnáziumi osztályt is végezhetett. Ez annál is inkább valószínű, mert az édesapja Késmárkon „Doctor” volt.⁶

Gyermekkorában az „Augustana confessiohoz vallotta magát”, tehát lutheránus volt. Gyermek- és ifjúkora hányattatásait és nyomorúságait, szenvedéseit – túlzásoktól nem mentesen – adja elő írásában: „Édesanyámat elvette az Úr, mielőtt megismerhettem volna ... Atyám pedig, rossz gondolattal volt felőlem, mivel semmi olyat nem tapasztalt bennem, ami az ő természetéhez hasonló lett volna”. Atyja és mostohaanyja nem úgy tartották, mint gyermeküket, „hanem csak mint valamely Istenért felfogadott árvát”. Elmondja, hogy az ebeknek is jobb dolguk volt az ő atyja házánál, mint neki. Ezért „...sokszor áztattam könnyhullatással kenyeremet, melyet nékem zúgolódással adtanak”.

⁴ Vö. Jelenések könyve 10. részének 6–7., és 11. részének 15. verseivel. A látomás teljes címe: „Hetedik trombita. Melly által ki nyilatkoztatnak az Istennek minden titkai, mellyeket jelentett a Próféták által, és még tökéletességre nem jöttek: Erős tanúbizonyság az Isten Háza ellenségeinek, a Mindenható Istennek haragjának kitöltésének, melly ő reájok következik. Amint az Úr kijelentette azt, ami még ez után következik, sőt jelen vagyon két Csudálatos lelki látásokban. Mellyeket egy szegény nyomorult mindazon által az ördögnek köteleiből megszabadult Iffju kibocsátott.” Ráday Gyűjtemény Kézirattára, K. 1. 9. 1. o.

⁵ Vö. Mózes III. könyve, 25. rész, 10. vers.

⁶ Vö. Gyenis Vilmos i.m. 23.

Anyjának rokonai sem szívelhették: „Utálatos voltam az én Atyámfiainál is, akik az én Atyámmal egy testvérek voltak”. Ha az utcán találkoztak vele, kikerülték és szégyelltek vele szóba állni. Ha látták, hogy házuk felé közeledik, bezárták előtte a kaput, ha mégis bement hozzájuk „ki is hajítottak a házbul, mint valami ebet...” Hasonlóképpen cselekedett vele Atyja és mostohaanyja is „kik ugyan tehetséges [tehető, gazdag, tekintélyes] emberek voltak...”.

Írásában – testére nézve – ismételten nyomorultnak, nyavalyásnak, mind a világ előtt utálatos embernek mondja magát. „Én voltam szidalom az iffjaknak, gyalázat a szűzeknek, mese a gyermekeknek, példabeszéd az öregeknek, danolás a dobzódoknak, nevetés az eszteleneknek, lábok kapcája a kevélyeknek”. Ha valakit csúfolni akartak, azt őhöz hasonlóították. Lelkére nézve „hószámos” (bizonyára holdkóros) volt, mert előadása szerint „a Lélek vetett engemet sokszor a tűzbe, sokszor a vízbe...” Lelki és testi nyomorúságai és szüleinek szertelen bánásmódja miatt sokszor gondolt az öngyilkosságra. „Magamnak gyilkosa akartam lenni, az is lettem volna, ha az Úr jobb keze mindenütt velem nem lett volna.” Gyermekkorának mostoha sorsát rajzolva így kiált fel: „Ha nem láttam egy örvendetes órát, miolta e világon vagyok!”

Amikor tizennégy esztendő s lett, a gombkötő mesterségre adta magát. Döntését így indokolja: „mivel kevés jót várhattam az én Szüleimtől”. Mestersége tanulása közben is „sokféle kísértéssel kereste vala lelkemet a pokolbéli Sárkány”. Tizennyolc éves korában, amikor már gombkötő vándorlegény volt, ez a „Pokolbéli Sárkány” rárohant és megverte az egész testét, hogy semmi épség nem maradt benne. Ekkor újra a szüleinél keresett segítséget, de az atya kiutasította házából. Előadása szerint négykézláb mászott az utcára és senki sem akadt, aki megszánta volna. Még a kutyák is rárohantak „és összemardossák vala minden tetemimet”. A pusztulástól egy könyörületes ember mentette meg.

A történetek után teljesen elveszítette atya iránti bizodalmát. Felépülését követően tovább folytatta vándorlását, melynek során sokféle nyavalyával, betegséggel és rossz társasággal látogatta az Úr. „Sok gyarlóságaim miatt sok idejig egy helben nem maradhattam, hanem ide s tova kellett bujdosnom, melly okon én is csak olyan helyet kerestem, az hol kevés mester legény szokott járni.” 1751. március 26-án indult el Debrecenből Hódmezővásárhelyre, hogy mint bujdosó mesterlegény folytassa munkáját. Beszámolójából azt lehet kivenni, hogy előbb a református egyházzal, illetve annak prédikátorával került kapcsolatba. Később azonban a római katolikus plébános hatása alá került.⁷ Mindezek miatt támadt lelki gyötrelmei között Istenhez folyamodott és imádkozás közben „Jakab havának Sarlós Boldog Asszony napján” (július 2.) nappal, amikor a „pokolbéli Sárkánnyal” tusakodott, Isten megmutatta neki az első látást. Mintegy három hónap múlva „másodszor is megjelent nékem az Úr Mihály havának második napján” (szeptember 2.).

⁷ Miskolci Állami Levéltár (a továbbiakban MÁL), Acta Politica II. 619.

György próféta meghatározása szerint az első látásban „Babilonnak bódog állapotját” mutatta meg neki az Úr, a másodikban pedig annak romlását. Mindezeket azonban szenvedélyesen és sokszor nehezen kibontakozó bonyolultsággal adja elő, mert célja a pokolbéli erők Isten országa erői ellen való harcának a bemutatása.⁸

Az első látás János Jelenéseire emlékeztető hangnemben kezdődik: „Én György lélekben valék elragadtatva, láték egy nagy kősziklát...” A második látás körülményeit részletesen előadja. Hatalmas szózatot hall, majd ez után látja magát járni, mint egy szegény bujdosó legényt. Szerszámaikat a hátán hordozza. Egyszer igen nagy fáradtságot érez. Bágyadtan keres egy helyet, ahol megpihenhetne. Egy nagy követ lát az út szélén. Ül annak árnyékába és újra hallja a nagy szózatot. Most már érthető szavakkal ezt mondja néki az Úr: „Vesd le a te bujdosó szerszámodat és tedd arra a kőre; és midőn megcselekedtem vala, ismét szóla nékem azt mondván: vesd le minden ruhádat, a kőre tedd azt, és midőn levetkeztem volna, tűz jó vala ki a kőből és megemészté minden köntösömet”. Rémülten látja, hogy mezítelen maradt. Az Úr azt mondta neki, hogy menjen haza a szüleihez, hogy azok ruházzák fel. Nagy félelem támadt a szívében és arra kérte az Urat, hogy inkább pusztítsa el, de ne küldje vissza szüleihez. Engedetlenségéért az Úr megdorgálja, de azután ékes öltözetbe öltözteti, szép ékes koronát tesz a fejére és elküldi az ő népéhez, hogy hirdesse az ő szózatát.⁹

1751. március végétől tehát – a látomások dátumait figyelembe véve – Schultz György szeptember elejéig bizonyosan Hódmezővásárhelyen tartózkodott. Innen minden valószínűség szerint a következő évben Miskolcra ment egy gombkötő mesterhez, ahol „nappal mesterségét űzte, éjjel pedig újabb víziói leírásával foglalkozott, azokon kívül, amelyeket már Hódmezővásárhelyen látott”.¹⁰ Miskolci tartózkodására vonatkozó adatunk az az 1752. augusztus 24-én kelt levél, melyben Csáji Márton miskolci református szuperintendens azt írja, hogy „az itt kevés ideig gombkötő mesterséget folytató ember, aki némelly dolgokban tett légyen prophetiak magyarázatjához, másoktól különböző magyarázatot [...] innen elbújdosott...”¹¹ Nem tudjuk, hogy rövid miskolci tartózkodása alatt kikkel volt kapcsolatban, csupán annyit, hogy megfordult Csáji Márton miskolci szuperintendens előtt, aki erről a találkozásról ezt

⁸ „Az hol [Hódmezővásárhelyen] én meg sem gondolván, az ördögnek sinagógájára, avagy az istentelen Anti Krisztusnak szolgálatjára akadtam, kinek kedvét szegni nem akartam, elhagyván az oda való reformáta ekklésiát, azért ujjonnan harcra indula én ellenem a Pokolbéli Sárkány, mert az odavaló plebános igen nagy dühösséggel prédikállott a reformátusok ellen”. Schulcz György: Hetedik trombita 17–18. old. Kézirat a Ráday Gyűjtemény kéziratrárában. Jelezte: K. 1. 9.

⁹ Vö. Gyenis Vilmos im. 18.

¹⁰ Schulcz György: Hetedik trombita, 244–245. Ráday Gyűjtemény kéziratára, K. 1. 9. Vö. Harsányi István im.

¹¹ DREL. közgyűlési jk. I. 1752. 541. l.

írta: „Harmad vagy negyed nappal elbújdosása előtt fordult meg előttem, egy fertálíg hallgattam mással lett beszédét – abjecte viselvén magát, nyelvében akadozva és tördelve beszélvén magyarul előttem...” Bizonyára szoros kapcsolatban volt Négyesi Szepesi Ferenczel és Csetneki Györggyel, akik látomásának három másolatát készítették el „Mező-Miskolcon 1752-dik esztendőben”.

Miskolci tartózkodásának az vetett véget, hogy a hódmezővásárhelyi plébános feljelentése alapján a hatóság el akarta fogni. Erről idejében értesülve Poroszországba menekült. „Itten meg akarván fogatni, elmenetele után a mezőről írt egy levelecskét, úgy hallok, de kezemhez nem vettem. Hanem abban azt írja, hogy ő egyenesen Frederikhez mégyen...”¹² – írta Csáji Márton Sződi István generális nótáriushoz. Schultz szándéka sikerült, elért Poroszországba. 1752-ben Boroszlóban volt, és még abban az évben beállott, vagy besorozták porosz katonának. Ezt a megállapítást alátámasztja Soltész István, a porosz hadseregből dezertált miskolci lakatos legény vallomása. Az okirat szerint Soltészt 1758 januárjában azzal vádolták, „...hogy ennek előtte vagy hat esztendővel Prussiában Miskolczrul el szökött Gombkötő Györggyel titkos correspondentiát tartani maga jó mód alatt előttünk tett vallo-másábul nyilvánvalóvá tesz...” A vallomásban szereplő Gombkötő György Schultz Györggyel azonos. A felvett jegyzőkönyv szerint Soltész István 1752-ben levelet és üzenetet kapott a késmárki doktortól, hogy a fia porosz katona, és köszönti őt azzal a kéréssel, hogy menjen utána. Soltész tagadta azt a vádat, hogy különösebb kapcsolata lett volna a Gombkötővel. Azt állította, hogy mint bujdosó vagy vándorló mesterlegények találkoztak, és így ismerték egymást. Azt azonban nem tagadta, hogy amikor 1754-ben „Lakatos legén lévén mestersége végett Rozsnyói szekerekkel Boroszlóba ment s ott fogta még Levin nevű városban Felső Sylésiában a Prossus” találkozott Gombkötő Györggyel. Sajnos Soltész vallomásából semmit sem tudunk meg kapcsolatukról. Soltész a kihallgatáskor csak ennyit vallott: „Nékem semmi ismeretségem nem volt, hanem egy kőműves Késmárki inass, Debrecenbe menvén a vásárra, mondotta, hogy az a késmárki doctor köszöntetett engemet.”¹³

Bizonyosnak tekinthető, hogy Schultz és Soltész kapcsolata nem Poroszországban kezdődött, és nem is csak katona-cimboraként ismerték egymást. Schultz ugyanis egy 1756. július 1-jére keltezett, ismeretlen helyről (valószínűleg Poroszországból) írott, egy ismeretlen közösséghez (valószínű, hogy a tiszadobi református gyülekezethez) intézett levelében ezt írja: „... Jól lehet igen nehéz dolog amit kívánok, és én nem foghatom azt meg, miképpen jöttetek olyan gondolatra [...] de amint tapasztaltam, hogy Soltész István aki ravasszággal mind e dolgokat én töllem ki kémlelte, ti néktek ezekről írt, mert én igazán meg vallo-m Kegyelmeteknek, hogy esztendőtil fogva tinéktek egy levélnél többet nem írtam, azt is nem maradott olly képpen, a minémüképpen én

¹² Tiszántúli Egyházkerület Levéltára (továbbiakban TREL) Vegyes levelek VU. 369. sz. 1752. év.

¹³ TREL. VU. 369. szám. Csáji Márton levele Sződi István generális nótáriushoz Debrecenbe.

leírtam vala, mert minekutánna Soltész István aztat le írta volna, némelly szókat el hagyott benne, de a többbit mind maga írta Soltész István, és én abban vagyok ment, és azt sem tudom, hogy mit írt Kegyelmeteknek”.¹⁴ Soltész tehát nemcsak katonacimborája, hanem „tanítványa” is lehetett Schultznak, amit az is valószínűsít, hogy az egyik kéziratban a Hetedik trombita szövege után egy rész olvasható S. I. – minden bizonnyal Soltész István – jövőndöléseket tartalmazó leveléből.¹⁵

Ennyi az, amit élete történetéről és kapcsolatairól eddig sikerült megtudnunk. 1758-ban, Soltész István – vallomása szerint – Nagy Frigyes katonája volt. További sorsára vonatkozóan nincsenek adataink. Élete történetét áttekintve megállapíthatjuk, hogy számos olyan vonás, olyan részlet van élete leírásában, amely a próféták, Keresztelő János, Pál apostol és más bibliai személyek, például Lázár egy-egy életmozzanatának mintájára rajzolódott meg. Ez bizonyára onnan van, hogy sokat olvasta a Bibliát és különösen a próféták és a Jelenések könyve ragadta meg szívét és figyelmét.

*

A *Hetedik trombita* alapgondolatai a Bibliából, főleg az ószövetségi próféták könyveiből és a Jelenések könyvéből valók. Lényeges jegyük a megtérésre való felhívás. A népnek fel kell ébrednie a bűnnek az állapotából, meg kell térnie és életét meg kell jobbítania. Újjá kell születnie és az újjászületésben Krisztust kell követnie. Az Istent lélekben és igazságban imádvá atyjafiait szeretnie kell cselekedetekben és valóságosan.

Schultz írásában a Biblián kívül kimutatható az úgynevezett hitvitázó iratok hatása is. Jól ismerhette azokat az iratokat, amelyek az egyes hitfelekezeteket egymástól elválasztó tanokat tárgyalták. A XVII. századi magyar református hitvitázók (Pathay János, Czeglédi István, stb.) példájára a római egyházat *Babilonként*, a római pápát *Antikrisztusként* emlegeti. Mindezek mellett az egyházatyákra, a reformátorokra, a pietistákra való hivatkozásai arra engednek következtetni, hogy a rájuk vonatkozó irodalmat, legalábbis némileg, ismerte.

Tájékozott volt korának egyházi és társadalmi kérdéseiben is. Ismeri, és írásában támogatja a protestáns egyházakban a korban megerősödő, népi, porosz orientációs mozgalmat, amely Nagy Frigyes porosz fejedelemtől várja – az úgynevezett vértelen ellenreformáció idején – a vallásszabadság helyreállítását a magyar protestánsok számára. Ismeri és segíti a Habsburg uralom alól való felszabadítás reményességét hordozó Rákóczi váradalmakat is. Igen érdekes és nagyon tanulságos lenne a *Hetedik*

¹⁴ EmL., Acta Politica II. 619. sz.

¹⁵ Hetedik trombita. Ráday Gyűjtemény Kézirattára, K. 1. 9. 218. 1. A levél feltételezett címettjére vonatkozóan lásd Révész 1894. A tiszadobi református gyülekezetben az 1750-es évek elején keletkezett rajongás egyik terjesztője „egy György nevű miskolci származású gombkötő legény” volt.

trombita szövegének tanulmányozása abból a célból, hogy lássuk, hogy a prófétai iratok milyen hatással voltak a XVIII. századi magyar keresztény vallásosságra. Hiszen kétségtelenül megállapítható, hogy az ótestamentumi prófétáknak és a Jelenések könyvének az érzékeny, fogékony vallásos képzeletet élénken izgató látomásai ott rajzoltak György próféta lelki világában. Ezekről a látomásokról, képekről felizgatott, az elragadtatásig felfokozott lelkiállapot önkéntelenül is hasonló képek és látomások teremtésére és átélésére ösztönözte a prófécia olvasóit és hallgatóit.

Nem lenne tanulság nélkül való ezt a kéziratot, mint hitvitázó iratot elemezni, annak mélyebb megértése céljából, hogy hogyan hatottak, terjedtek tovább és fogalmazódtak meg a képzett teológusok által írásba foglalt hitelvek és tanítások a nép számára is érthető és kedvelt módon. A próféciaának számos szakaszából kitűnik, hogy György próféta lutheránusnak született és az evangélikus vallásban nevelkedett, és mégis a reformátusok hittanát és felfogását tartja a legtisztábbnak, a Bibliával legjobban megegyezőnek. Különösen nyilvánvaló ez az úrvacsora, a bűnbánat és a predestináció tanításainak tárgyalásánál. Élesen támadja a római katolikusokat, azt állítván, hogy tanításuk nem egyezik meg a Bibliával. Helyteleníti a lutheránusok hittani felfogását is. Többször úgy említi az evangélikusokat, mint nem hitfelekezetéhez tartozókat, az „evangélium világosságát eltagadó keresztyéneknek, tévelygőknek” nevezi őket.¹⁶

Schultz prófeciájában több helyen találunk misztikus bibliai kifejezésekbe burkolt utalást korának egyházi és vallási viszonyaira. Két helyen azonban félreérthetetlenül és nyíltan tesz megjegyzéseket a korabeli viszonyokra. Látomása előljáró beszédében például ezt mondja: „Melly sok tengeri habok támadnak az Isten Eklézsiája ellen csak a mi Magyar hazánkban is, mindeneknek tudtára vagyon, mely igen nagy dühösséggel volt az ördög az elmúlt esztendőben...” Ebben a szövegben félreérthetetlen célzás Mária Teréziának a protestáns egyházak iránt tanúsított türelmetlenségére, a templomfoglalásokra és más, a reformátusokat és az evangélikusokat szinte a megsemmisítéssel fenyegető vallásügyi rendelkezésekre.¹⁷

A másik nyílt hivatkozás a pietizmussal kapcsolatos. György próféta arról panaszkodik, hogy „evangélikus pietistának” csúfolják. S a csúfolódásra azt válaszolja: „Pietista az, aki tanítja az embereket az Istent Lélekben és igazságban tisztelni és az Úr Jézust követni.” Ebben az időben nemcsak vallásilag, de politikailag is gyanús volt a pietizmus és mindenki, aki pietista tanokat hirdetett. A magyar diákokat eltiltották a pietista német egyetemek látogatásától, ezért minden pietista megnyilvánulás porosz érdekű illegális kapcsolatokat tételezett fel. Kétségtelen, hogy az 1750-es években a Habsburg hatalommal szemben álló magyar református és evangélikus vallás-szabadsági törekvések „külső országbeli patrónusa” II. Frigyes porosz uralkodó volt.

¹⁶ Vö. Schultz György írásai 252. o. Hajdunánási Református Egyházközség Könyvtára. Jelzete: K. 24.

¹⁷ Vö. Harsányi István: i.m.

A magyarországi protestánsok felsőbb szintű porosz orientációja mellett – amelyet a bécsi porosz követek közreműködése erősített –, volt a porosz barátságnak egy népi vonala, amelynek élesztői falusi prédikátorok, szupplikáló tógátus diákok voltak.¹⁸

A protestáns egyháztörténelemnek még nem egészen tisztázott kérdése az, hogy a XVIII. század derekán Nagy Frigyes és Mária Terézia 23 évig tartó hatalmi viszálykodása idején milyen volt a magyarországi protestánsoknak – különösen a falusi népnek – a magatartása. Az ezzel a témával való foglalkozás – éppen az elszórt és alig feldolgozott adatokból következtetve – sok meglepő új tényt hozhat felszínre. Nemcsak a reformátusoknak és általában a protestánsoknak a XVIII. század közepén egyre élénkebbé váló ellenállását világítaná meg, hanem érthetőbbé tenné azt a kérdést is, hogy az 1750-es évektől kezdve miért nem feszül tovább, sőt mérséklődik – a klérus nyomása ellenére is – Mária Terézia protestánsokkal szemben tanúsított valláspolitikája.¹⁹

Gyenis Vilmos többször idézett tanulmányában már utalt arra, hogy a Schultz György iratában meglévő „pietista” nézetekben porosz kapcsolatainak is szerepe lehetett. Szerinte a „német nemzetből származott” pietista prófétának – ha ennek nyílt megvallása nem is található meg írásában – voltak ilyen kapcsolatai. Majdnem bizonyosan állíthatjuk, hogy Schultz Poroszországba való távozása után levelezést folytatott magyarországi követőivel. Feltételezhető az is, hogy a Boroszlóból hazaszökött volt porosz katona, Soltész István kifejezetten e kapcsolatok ápolása végett tért haza. Elgondolkoztató Schultz György 1756-ban kelt levele is. Nem tarthatjuk véletlennek, hogy ez a minden bizonnyal Poroszországból írt levél éppen abban az időben született, amikor az 1756 nyarán megindult 7 éves háború lángra lobbantó tápot adott a reformátusok és a többi protestáns forrongó hangulatának. Ekkor írta Schultz az itthoniaknak: „Legyetek erősek az Úrban, és az Ő erejének hatalmában, ne vigyázzatok a ti jószágaitokra, sőt inkább magatokra vigyázzatok, mert bizonyára eljő az idő, és immár is meg vagyon, hogy a gazdagoknak jószágok el osztogattatik, a szegények közzé és a királyoknak összevegyűjtött kincseket a nyomorultak fosztják meg. Jaj az időben azoknak, akik másokat nyomorgattanak és más ember verejtékiből meghíznak”.²⁰

¹⁸ Az 1750-es években a klérus az uralkodó feltétlen támogatása folytán féktelen hevességgel tört az „eretnekek” végleges megsemmisítésére. A protestánsok elkeseredése ebben az időben annyira forrongó méreteket öltött, hogy a bécsi porosz követek már készséget is láttak bennük fegyveres forradalomra, amikor is nézetük szerint 300 000 embert talpra állíthatnának. Vö. Csáji Pál: Pákozdy Mihály Nagy Frigyes váradalma (kézirat), DREL. Csáji Pál iratai 1. doboz.

¹⁹ Az első sziléziai háború kezdetén a nagybányai jezsuiták azzal vádolták a nagybányai református prédikátorokat, hogy ők nem Mária Terézia, hanem Nagy Frigyes győzelméért imádkoznak. Teleki Sámuel gróf erre való tréfás célzásokkal Fáy István nagybányai prédikátort: „ugyan megijjedtem vala Öcsém Uram, hogy a kálvinista imádság béhozza a prasszust Magyarországra.” Csáji Pál: Pákozdy Mihály Nagy Frigyes-váradalma.

²⁰ Csáji Pál: Pákozdy Mihály Nagy Frigyes-váradalma, továbbá Schulcz György: Levele ismeretlenekhez, 1756. július 1., Ráday Gyűjtemény Kézirattára K. 1. 9. 330. o.

A kérdéssel kapcsolatban nem hagyhatjuk figyelmen kívül Csáji Márton püspöknek többször idézett leveléből a következő részt: „Úgy vagyok informátus, az egri fogoly elrepült. De hogy lehetett? Nem tudhatom Isten mit akar ezzel is? [...] Az Úr Isten a maga Házát vigasztalja meg csodálatosan...” Ezekből a sorokból nyilvánvaló a szuperintendens rokonszenve a népi porosz orientációval kapcsolatban. Hiszen az elrepült egri fogoly nem más, mint Polgári Mihály mezőtúri református prédikátor, akit azért börtönöztek be Egerben, mert 1752. június 11-én, szokása szerint Mária Terézia ellen izgatott a szószékről. „Isten fejére tette a koronát, – mondotta – de elégedjék meg azzal, mert találkozhatnak nálánál erősebbel, ki a koronát fejéről levegye.” Ez a kijelentés félreérthetetlen célzás volt II. Frigyes porosz uralkodóra. Polgári Mihály 1752. augusztus 16-án megszökött az egri börtönből és Boroszlóba menekült. Schultz 1752. augusztus 17. és 24. között távozott Miskolcra és mind a ketten Boroszlóba mentek. Önkéntelenül kapcsolatot tételezhetünk fel a két azonos felfogású személy között.²¹

A *Hetedik trombitában* a korabeli egyházi és vallási kérdések mellett politikai és társadalmi kérdések is tükröződnek. Schultz valójában igen keményen bírálja a korabeli társadalmat és az uralkodó körök politikáját. A meglévő bajok okait is kifejti víziójában, ha nem is mindig egyenes nyíltsággal. Ha írását ilyen szempontból elemezzük, és kibontjuk a bibliai apokaliptikus és prófétikus álcázásból, elének tárulnak az általa felismert bajok főbb okai. Szerinte három tényező együtthatása az oka a magyar nép nyomorúságos helyzetének: a katolicizmus erőszakos ellenreformációja, a Habsburg uralom, amely az előbbinek törekvéseit hatalmával támogatja, végül a jobbágyságot elnyomó földesurak magatartása.

Próféciáját a magyar nemzethez, a magyar néphez, ezen belül is inkább a jobbágy- és zsellérsorban élőkhez intézi. Írása, előadásmódja valóban népies, jobbágyi szinten is érthető úgy, hogy nem érződik rajta a népieskedő igyekezet.

Az urak, a királyok és a hatalmasok alattvalóikkal szemben tanúsított közömbösségét, szeretetlenségét, sanyargatásait és igazságtalanságait mélyen elítéli. Társadalombírálatából mérhetetlen harag és szinte a magyar reformátorok kemény antifeudális hangja szólal meg: „Ha azoknak, akiknek hatalmok vagyon a világon, az ő szegény jobbágyoknak nagyobb terhet nem vetnének a nyakokra, amint elviselhetnék. Sőt inkább azokat segítenék és vigasztalnák: a jobbágyok is minden kinszerítés nélkül cselekednék azt, amivel tartoznának...” Ezzel szemben azonban a keserű valóság az, hogy: „azok, akiknek hatalmok vagyon e földön, esznek, isznak, tékoznak, dobzódnak, miből, az ő jobbágyaiknak véres verítékekből...” Ezt a magatartást tartja a legnagyobb bűnnek és a legnagyobb bajnak a társadalomban. „Az urak a maguknál alábbvalókat sanyargatják és csak az ő testeket hizlalják, s amit lehet, erővel is elvesznek a szegénytől.”

²¹ TREL: Csáji Márton levele Szódi Istvánhoz, VU. 369. sz., továbbá Bodoki 1978, 35–36.

Felrója az országot vezető úri rendnek a katolicizmussal és a Habsburg hatalommal való összefonódását: „ögyütt paráználkodnak azzal az utálatos Babilonnal...”. Ennek az összefonódásnak az eredménye szerinte az a „lelki kalmárság”, amelyről a Jelenések könyve 18. részének 11. versében van szó: „Mert ebből igen meggazdagodtak Babilonnak fejedelmei, mert ők rettenetes sok kincset gyűjtöttek össze azzal a lelki kalmársággal; hogy a papok, barátok, falukat és városokat nyertek, a püspökök, érsekek és kardinálisok tartományokat, sőt a pápák országokat is nyertek.”

Igen érzékletesen rajzolja meg a korabeli szegénység nyomorúságos helyzetét: „mert a szegény nagy óhajttással keresi az ő kenyerét, és midőn nagy fáradtsággal betakarta az ő gabonáját az ő hajlékába, azt mondja: Immár megerősítem szívemet, mivel elvégeztem minden dolgomat, netalán megnyughatom immár: akkor rohanak az ő házára mintegy dühösködő oroszlánok és elveszik ő tőle, amit nagy fáradtsággal, keserűséggel és óhajttással összevgyűjtött, és csak annyit sem hagynak őnéki, amennyi az ő nyomorúságos életének táplálására kívántatnék...”. Még megrázóbb az a helyzetkép, amelyet a bírák előtt álló szegény jobbágyokról rajzol: „...állanak a szegény árvák és özvegyek a bírák előtt, a szegény jobbágyok a hatalmasok előtt, sírnak, rínak, jajgatnak, még sincs irgalmasság...”

Keresztelő János és a próféták kemény ítéletét visszahangozza a nép iránti szeretettől, és az urak, a hatalmasok elleni gyűlölettől átfűtött figyelmeztetése: „Ti urak is, ha tinétek hatalmat adott az Úr a földön, ne fuvalkodjatok fel, és ne bánjatok olyan kegyetlenül azokkal, akik a ti hatalmatok alatt vagynak, ne vessetek őreájok nagyobb terhet, hanem csak amit elviselhetnek; hanem békességes tűréssel legyetek őhozzájuk, elégedjete meg, ha ők tinétek tizedet adnak mindenbül, és ha szintén az ő tizedüket elveszitek is, csak ne bánjatok ő vélek úgy, mint ez idejig...”

A nyomorúságban élő szegénység számára a végső vigasztalást a prófécia az Istenhez való megtérésben látja, mégis, szinte forradalmasító erővel, világi tartalmat sugároz a forrongó jobbágyoknak. „Ne keményítsétek meg a ti szívetekeket ti hatalmasok, mert hatalmasabb a Jehova ti nálatoknál, erős az ő karja, és már elkészítette magát, hogy a nyomorultakat megvigasztalja és a foglyokat megszabadítsa. Ő eltörli az erősek fegyverét és megszabadítja azokat, akik sanyarúságot szenvednek... bétölti a szegényeket és ők nem fognak szűkölködni.”

Az elnyomók számára az Isten ítéletétől való megmenekülésre egyetlen lehetőséget lát: „Azért ti hatalmasok a földön, ha a ti lelkeiteket szeretitek, és az erős Istennek haragját elkerülni akarjátok, vegyétek be az én intésemet, tanácsolom ti néktek [...] és azoknak, akiken hatalmatok vagynak, dajkái és segítői legyetek...”

Természetes, hogy a korabeli hatóságok a fennálló rend elleni lázítást és bujtogatást vélték felfedezni a látomásprófécia ilyen és hasonló részeiben. Bizonyára emiatt kellett Schultznak ezekkel a szavakkal befejeznie írását: „többet nem írhatok, mert az én lelkemet szorongatják: mert engemet halálra keresnek.”

A fenti idézetekből nyilvánvaló a prófécia politikai és társadalmi látásmódja és állásfoglalása. Ha hozzávesszük ehhez a protestáns ellenállási mozgalommal kapcsó-

latos porosz barátság iránti rokonszenvét, önkéntelenül is kapcsolatot tételezünk fel az akkoriban megindult alföldi parasztmozgalmakkal is. Annál is inkább kézenfekvő ez, mert a Törő-Bujdosó-Pethő féle hódmezővásárhelyi-mezőtúri fegyveres felkelés éppen a látomás keletkezésének az idején indult, pontosan azokon a helyeken, ahol Schultz is megfordult. Mint ahogy Polgári Mihály mezőtúri református prédikátor látító prédikációi, úgy Schultz György látomásai is lényegében a felkelést előidéző alapvető bajokra irányították a figyelmet.²²

*

A *Hetedik trombita* a XVIII. század második felében igen gyorsan elterjedt és nagyon olvasott volt. A látomás első kéziratai 1752-ben készültek el Miskolcon. 1753 elején már Bethlen Kata főúri írónő birtokában volt egy lemásolt látomás-kézirat. Ez abból a levélből tűnik ki, amelyet gróf Teleki Lászlónénak írt 1753. március 19-én: „A Gombkötő írását, melyet kedves menyemasszony küldött volt, pareáltatván, mostani alkalmatossággal visszaküldtem...”²³

A kézirat terjedésének gyorsaságát, hírét és hatását mutatja a hivatalos hatóságok reagálása is. A világi hatóságok elől kellett Schulznak Miskolcra elmenekülnie. Már 1752 augusztusában a református egyházkerületek vezetői is felfigyeltek a kézíratra, illetve megismerték azt. A Dunamelléki Református Egyházkerület generális nótáriusa 1752 nyarán a következőket jegyezte be a kerület jegyzőkönyvébe: „Ez az irat 4 hasábra terjedt, amit nem láttam szükségesnek teljesen leírni és az utókorra hagyni. A látások szerzője Hódmezővásárhelyről Miskolcra költözött egy gombkötő mesterhez, ahol nappal mesterségét űzte, éjjel pedig újabb vízió leírásával foglalkozott [...] Csodálatos dolgokat beszélnek látásairól és sokan azt tartják, hogy nem jelentéktelenek. Én azonban, mivel ezeket nem ismerem közelebbről, sem véleményt alkotni, sem megvetni, sem lekicsinyelni nem akarom [...] Nem tudom elhinni, hogy Istentől küldött rendkívüli próféta lenne...”²⁴

1752 augusztus közepén a Tiszántúli Református Egyházkerület elöljárói is hírét vették a vízióknak. Ebben az ügyben augusztus 17-én kelt levelében Sződi István generális nótárius felkereste Csáji Márton tiszáninneni szuperintendenst: „Hallyuk edgy más relatiokbul, hogy Miskolczon commodáló valamely tanulatlan gombkötő legény magának nem tudni micsoda rendkívül való ajándékokat és relatiokat tulajdonitván a régi próféciákat temererie (vakmerően) magyarázza, sőt némelyeket a melyek egyenesen és világosan az Idvezítő Úrrul mondattattak, a maga személyére

²² Vö. Gyenis Vilmos i.m., továbbá a hódmezővásárhelyi mezőtúri parasztmozgalomban és ennek előkészítésében résztvevő Visnyai János debreceni tógátus diák és Bujdosó Nagy György. Polgári Mihály szerepéhez lásd: DREL, Csáji Pál iratai I. doboz, továbbá Bán 1950; Bottyán 1951.

²³ Bethlen 1922, 394. Vö. Gyenis Vilmos: i.m. 21. Bethlen Kata bizonyára a pietizmusáért érdeklődött a gombkötő munkája iránt.

²⁴ DREL Püspöki levéltár Közgyűlési jk. I. 541. 1.

apliolni merészelve, az ecclesiában nem kedves scandalumot okozott és a kívül a valóknál is az evangéliomi igaz vallásnak szidalmaztatására nyilván való alkalmatosságot szolgáltatott.” Az egyházkerületek közötti jó szomszédságra és békeséges együttműködésre hivatkozva, arra kéri a levél írója a püspököt, „hogy ha azon fanaticus és visionarius Gombkötő Legény még azon superintendentiában van és megtaláltatnék, maga eleibe citálván, vagy ha személye szerint nem találthatnék, minden írásait egybe szedvén, ha ellene ezen vádak comprobáltatnak [helyén valónak találtatnak] az ecclesiából solomniter és publice excommunicaltatnék [a szokott módon és nyilvánosan kirekesztessék az egyházból], de minden társaságátul az egyháznak, az ecclesiának tagjai eltiltatának. Különben úgy tartjuk, sok gonoszságok okoztathatnak egy ilyen fanaticusok bolondsági által [...] Addig is pedig mind secularis, mind ecclesiaeticus rendek intettetnének, hogy azon deliriumokat [esztelenségeket] ne hirdetnék, annyival inkább ne admirálnák [csodálnák].” Végül kéri a levélíró Csáji püspököt, hogy ha a Gombkötő írása náluk meg van, lemásolva küldje el Debrecenbe, „hogy mi is ezen a részen vigyázhatnánk az illetén mótelyeknek terjedése ellen...”²⁵

A püspök válaszában elmondja, hogy „az itt kevés idejig gombkötő mesterséget gyakorló embernek [...] aki némelly dolgokban tett légyen a próféciák magyarázatjához, másoktul különböző magyarázatot...nem annyira írásban, mint csak némelly orális tradíciók által megértvén írásait [...], melyekben semmi újságot nem találtam, s nem is hiábavalóságbul állanak, vagy olyanok melyekkel vádoltatni láttatik. Igaz dolog, hogy magának (mint hallottam) tulajdonít sok dolgok iránt bizonyos revelatiokat [kinyilatkoztatásokat] de hogy magára magyarázná, egyet sem hallottam. Hogy némelyeket másképpen magyaráz, ha a dolog kimenetele úgy lészen, akkor tehet igaz ítéletet valaki fölé, vagy ha bétölt immár, azt néki megmutathatná; de arra senki véle nem condescendált [senki nem ereszkedett le hozzá, hogy segítsen neki], mivel olyanokkal társalkodása sem volt...”. Arról tájékoztatja még a püspök a debrecenieket, hogy a Gombkötő „írását sokfelé keresik; de azoknak megszerzésére és íratására szükségem nem lévén, egy szót sem íratam...úgy lévén a dolog, hogy Kegyelmetek is valamelly ítéletet tehessen ha csak lehet módom leíratására, leíratván leküldöm, mert csak egy két plagulát [levelet] íratni s küldeni keveset téssen. Értésülése szerint a látomás kézírata „40 arcusoknál többre terjedhető...”.

Összevetve a három hivatalosnak tekinthető egyházhatósági megnyilatkozást, legelőször is azt kell megállapítanunk, hogy az egyházi közvélemény is elég gyorsan tudomást vett a látomásról. Mindhárom írás egybehangzóan elárulja, hogy meglehetősen nagy az érdeklődés a látomás iránt, és nem jelentéktelen a hatása sem, hiszen „csodálatos dolgokat beszélnek róla [...], írásait sokfelé keresik”.

Hogy ha a Schultz írásának értékelése szempontjából vizsgáljuk a megnyilatkozásokat, akkor azt látjuk, hogy a dunamellékiek semleges álláspontra helyezkednek,

²⁵ TREL Vu. 369. Szódi István generális nótárius levele Csáji Márton püspökhöz.

nem ítélik el, de nem is támogatják. Ezzel szemben a debreceniek határozottan és keményen elítélik az írást. Kérik mind az egyházi, mind a világi hatóságok sürgős közbelépését. A kéziratok összegyűjtését és a „Fanaticus és Visionárius”-nak az egyházból való kiközösítését sürgetik, valamint azt, hogy az eklézsiának a tagjai ne társalgjanak vele.

E nagyon kemény és elutasító állásfoglalás egyrészt érthető Sződi István határozott egyéniségéből és racionalista felfogásából. Másrészt azzal magyarázható, hogy a debreceni reformátusokat és a kollégiumi diákokat ebben az időben az ellenállás és a porosz orientáció fő szervezőjének tartották. Eléggé ismeretes az 1750-1755 évi forrongó hangulatban a Debreceni Kollégium diákjainak Rákóczi-váradalma is.²⁶

Csáji püspök rokonszenvező értékelése szerintünk – a mások értékelését is figyelembe véve –, igazán protestáns és hívő magatartást tükröz, amely azonban Schultz írásának nem „teológiai” tartalmára, hanem elsősorban társadalmi és politikai állásfoglalására vonatkozik. Ezt bizonyítja az „egri fogoly” elrepülésével, Polgári Mihály Boroszlóba való szökésével kapcsolatos megjegyzése is.²⁷

Az előbbi véleményeknél valamivel később, 1758-ban keletkezhetett az az értékelés, amelyet a Sárospataki Gyűjteményben őrzött kézirati példány egykori tulajdonosa latin hexameterekben írt a kézirat első oldalára:

„Mit csodálkozol rajtam, hogy én egy ilyen nyelven írott
könyv vagyok, akinek nincs szüksége földi tudásra,
mert mennyei látás által tanítgatott és az istenség fényével,
hogy a tanítást igazán át-adja.
Sokan ezt az ügyet összekeverik emberi tudománnyal,
pedig ez mind Isten ígéje.
Ez a könyv a mennybe emeli fel a barátait és sokaknak
hitet ad, akik tanításait megfogadják.”²⁸

Az egyház hivatalos tanítói az 1790-es években már nem voltak ilyen jó véleménnyel a bizonyára még akkor is kedvelt és olvasott kéziratról. Kitűnik ez elsősorban *Szombati János* sárospataki professzor 1799-ben, egyik kéziratban maradt munkájában tett megállapításaiból: „Sem az iskolai tanítások, sem a prédikátorok munkái véghez nem vihették azt, hogy a köznép között még ebben a században is, holmi haszontalan ámitók, látomás-látók és jövendőlkők ne támadnának, akiknek a tudatlanabbak közül, mindjárt sokan hittek. Ilyen volt 1752-ben s a következő esztendőkből Mis-

²⁶ Vö. Barcsa 1906. II. 18, továbbá Csáji Pál: Pákozdy Mihály Nagy Frigyes-váradalma.

²⁷ TREL VU. 369. Csáji Márton levele Sződi Istvánhoz.

²⁸ Vö. Sárospataki Nagykönyvtár Kézirattára, Ms. 140. A vers szerzője: Johannes Szent Péteri, aki a könyvet 1758-ban kapta Nemes-Bikken Varga István nevű ifjútól.

kolcon egy egészségtelen és megromlott fekete vérű Schultz György nevezetű ember, akit közönségesen György prófétának neveztek.”²⁹

Már említettük azt a feltételezést, hogy Schultz György Poroszországból levelezést folytatott itthoni híveivel, és mint feljebb láttuk, akadtak sokan, akik próféciait és tanításait komolyan vették. Eddigi ismereteink szerint a tiszadobi református gyülekezetben az eklézsiái előjáróknak komoly gondot okozott, hogy némelyek befogadták a miskolci gombkötő tanításait. A debreceni egyházmegye espereséhez intézett levelükben így írnak erről: „Tiszteletes Tavasz János Urunk közinkbe való jövétele előtt, közöttünk némely emberek, holmi immitt-amott lappangó és az istenes szép tudományokat meghamissítani kívánó holmi álomlátók után figyelmeztvén, annyira mentek, hogy a maguk gondolatjuk után eredvén egyszer concludáltak, hogy mind az isteni tisztelet, mind az társalkodás, mind pediglen egyébféle judiciumok, csak azok jók és Isten előtt kedvesek, a melyek ő közöttük találatnak, azokon kívül pedig mind kárhozatosak.” A levél ezután hét pontban sorolja fel azokat a tévtanításokat, amelyekre ennek a gyülekezetből kivált csoportnak a kegyességi gyakorlata épül. Most minket ezek közül elsősorban a 6. pont érdekel, mely szerint „Ezek az újságokat felettébb szeretik, ugyannyira, hogy minek utánna a miskolci Gombkötő Legény, valamely látást jelentvén, menten ahhoz folyamodtanak...”

A levél szövegéből az tűnik ki, hogy a Schultz látomását megelőzően is voltak forgalomban az övéhez hasonló látomások, melyek „meghomályosították” az „istenes tudományt”. Mivel a levélírók szerint a tiszadobi gyülekezetben ez a szektás elkülönülés Tavasz János prédikátorságában keletkezett, ő pedig 1738–1756 között volt dobi prédikátor – kézenfekvő az a feltevés, hogy Schultz még Poroszországba való kimenetele előtt személyes kapcsolatba került a dobiakkal, mert a levél fogalmazása szerint: „... mindjárt ötet hallhatták...”³⁰.

*

Schultz írása eddig több mint egy tucat példányban ismert.³¹ Itt mi az általunk ismertek közül a legteljesebb, leghosszabb példányt tesszük közzé, melynek lemásolását, szövegellenőrzését Dr. Molnár Ambrus végezte el. A szöveg, amelyet a Ráday gyűjtemény Kézirattára őriz (K.1.9), alkalmas arra, hogy a többi variánssal összevessük. Ez később elvégzendő filológiai munka, mely egy alapszöveg nélkül nehezen végezhető el. A közölt kézirat negyedréte alakú (165x210 mm), bőrkötésű, nagyon jó állapotban lévő kézirat. Hátán, a harmadik borda között, aranyozott nyomással „Schultz György írásai” cím olvasható. Az utolsó néhány oldal kivételével kalli-

²⁹ Ráday Gyűjtemény Kézirattára, K. 1. 150. 59. o.

³⁰ Révész Kálmán: Magyar református vallásos rajongók a múlt század közepén; Barcsa 1906, II: 348. Az e témában való kutatás további feladata lesz Schultz György és a tiszadobi református gyülekezet kapcsolatának tisztázása.

³¹ Molnár – Szigeti 1984, 39–40. Itt 11 kéziratot ismertettünk.

grafikus betűkkel, rövidítések nélkül írt, könnyen olvasható szöveg. A szövegben nincs utalás sem a másoló, sem pedig a tulajdonos személyére. A másolat – feltételezés szerint – 1756-ban készülhetett, mert ezzel a dátummal van benne Schultz György aláírásával Poroszországból küldött levele. A szöveg után, a további kutatás megkönnyítése érdekében közzétesszük a Schultzra vonatkozó legfontosabb levéltári adatokat is.

Szigeti Jenő

Bibliográfia

BARCSA János

– 1906 *A Tiszántúli ev. ref. egyházkerület történelme* I–II. Debrecen

BÁN Imre

– 1950 Polgári Mihály és a magyar történelem. Irodalomtörténeti Közlemények, 76–79.

BETHLEN Kata

– 1922 *Írásai és levelezése*. Szádoczky Kardos Lajos kiadása. Budapest

BODOKI FODOR Zoltán

– 1978 *Mezőtúr város története*. Mezőtúr

BOTTYÁN János

– 1951 Polgár Mihály pere 1753-ban. *Az Út* 47: 3.

GYENIS Vilmos

– 1968 Késő barokk és népies irodalom (XVIII. századi protestáns víziók). Irodalomtörténeti Közlemények 1968, 1: 1–23.

MOLNÁR Ambrus – SZIGETI Jenő

– 1984 Református népi látomási irodalom a XVIII. században. *Theológiai Tanulmányok* (új folyam) XIX.

RÉVÉSZ Kálmán

– 1894 Magyar református vallásos rajongók a múlt század közepén. *Debreceni Protestáns Lap*, július 14.

Hetedik [1]¹ trombita

Mely által ki nyilatkoztatnak az ISTEN-nek minden titkai, melyeket jelentett a proféták által, és még tökéletességre nem jöttek: Erős tanúbizonyság, az Isten háza ellenségének, a Mindenható Istennek haragjának kijelentésének, mely őreájok következik. Amint az Úr kijelentette azt; a mi még ez után következik, sőt jelen vagyunk két csudálatos lelki látásokban. Melyeket egy szegény nyomorult, mindazon által az ördögnek köteleiből meg szabadult ifjú kibocsátott. Lásd Jel. 10. R. 6, 7. v.²

Jelenés 11. Rész. 14. vers.³

És a hetedik Angyal is trombitála, és nagy szózatok lőnek Mennyben, melyek ezt mondják vala: e világnak országi lettek a mi Urunkéi, és az ő Krisztuséi ki mind örökkön örökké uralkodik.

Előljáró beszéd, avagy summája a hét részeknek

Jer ide Keresztény Lélek! Nézd meg a te romlott állapotodat, és veszedelmednek útját, melyen te jársz. Hol vagyunk az első szeretet, ha szinte mindenben tökéletes vagy is?

Kegyes Lélek! nézd meg Babilonnak utálatosságát, és távoztassd el annak utálatos pohárát, mert ő vele paráználkodnak mind azok;⁴ a kik a fene állatnak képét imádják, ennek képét, pedig imádják mindazok; a kik test szerint járnak: ennek bélyegét hordozzák⁵ minden képmutatók, a kik a hazugságot szeretik,⁶ és dicseked-

¹ A [] jel közötti számok a kézirat oldalszámai.

² A szövegben található fontosabb utalásokat a Károlyi Biblia 1908-as revíziója előtti szövegből idézzük. Az általunk használt kiadás: „Szent Biblia azaz Istennek Ó és Új Testamentomában foglaltatott egész Szent Írás. Magyar nyelvre fordította Károli Gáspár. Budapest. Kiadja a Brit- és Külföldi Biblia-társulat. 1883.” Az idézet: „És megesküvök arra, a ki él mind örökkön örökké, és ki teremtette az eget és a benne valókat, a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem létszen. Hanem a hetedik Angyal szavának idejében, mikor trombitálni kezd, véghez megyen az Istennek titka, mint megmondotta az ő szolgálóinak, a Profétáknak”

³ Helyesen 15. vers

⁴ Jel 17,1–2

⁵ Jel 14,9

⁶ Jel 22,15

nek; ennek az állatnak számában⁷ vagynak pedig mind azok az ámítók, a kik az igaz tudományt elvesztették. Mely sok tengeri habok támadnak az Isten ekklesiája ellen csak a mi magyar hazánkban is, mindeneknek tudtára vagyon, mely igen nagy dühösködéssel volt az ördög az elmúlt esztendőben. Kegyes Lélek! Nézd meg azokat, a kik üldözést szenvednek ugyan Babilontul, még is nem szűnnek meg ő vele paráználkodni, sőt az ő paráznaságának poharából annyira megrészegedtenek, hogy nem tudják mit csinálnak, azok tudniillik: a kik az evangéliommal dicsekednek és annak világosságát eltagadják. Másolhatatlannak mondják lenni, a mi az Isten törvénye és az evangéliomi világosság ellen vagyon, sőt azok is akik az igaz anyaszentegyházhoz vallják magokat, és az Úr Jézus nevének emlékezetit testekben hordozzák ki mutatják magokat, hogy ők sárkánynak tagjai a kiknek számokra készítettet a kénkövel és tűzzel égő tó.⁸

Kegyes Lélek! Ha te az Istent esméred, meg látod azoknak romlott állapotjokat, mert az emberek már nem imádják az Istent, hanem a kőből, fából, vasból, rézből ezüsből és aranyból csinált bálványokat, mert ők már nem keresik az Isten Országát és annak igazságát, hanem a világi [5] gyönyörűségeket. Meg állj keresztény lélek! Ne siess oly igen a veszedelemre, szánd meg a te szegény lelketet, nem látod-e az ördögnek dühösködését, nem látod-e a veszedelmet a melly előtted vagyon? Nem látod azt, mert a világi Isten megvakította a te elmédet.⁹ Kegyes Lélek vizsgálj meg magadat, ha a hitben vagy, a hitetleneket bizonyára meg esméred: Babilonnak utálatosságát háromféleképen leírja János apostol, ha a világi Isten meg nem vakította a te elmédet, meg tudhatod mi légyen az a Babilon, mind azon által jelen is vagyon ennek romlása, azért fuss ki Babilonból óh Isten népe! De ne részesülj annak gyötrelmében.

Hallgassátok az Úrnak Szavát élő Istennek szolgálai, imé, mely igen szeret titeket az Úr, nem elégnék állította lenni, hogy lennétek az ő szolgálai, és hogy a próféták és apostolok hirdették az ő akaratját és az esméretire tanítottak; hanem még egy halottaibul feltámadott embert is küldött ti hozzátok.

Kegyes Lélek! Ne keményítsd meg a te szívedet már tovább, mert most vagyon az első feltámadásnak ideje.¹⁰ Azért [6] kelj fel a te bűnödnek álmából, és térj meg a veszedelemnek útáról, azért küldött tihozzátok az Úr olyatén embert, ne talán a ti holttesteteket meg eleveníti, mert bizonyára igazat szólok, nem hazudok, hogy halottaibul feltámadott ember vagyok, mert én a halálnak árnyékában jártam, mint ti is, de az Úr meg elevenített engemet, és két csudálatos látásokban meg mutatta nekem az ő akaratját.

⁷ A Bárányhoz hasonló kétszarvú fenevadnak a száma 666. Jel 13,17–18

⁸ Jel 20,10–15

⁹ 2Kor 4,4

¹⁰ Jel 20,5–6

Babilonnak utálatosságát, és az embereknek romlott állapotját, az ördögnek dühösködését és hamisságát. Az első meg mutatta nékem Jakab havának Sárlos-Boldog Asszony napján,¹¹nappal midőn a pokolbéli Sárkánnyal tusakodtam. A második Sokkal dicsőségebb és utoljára rettenetesebb, mert az első látás után meg is tántorog vala az én szívem, mivel láttam Babilonnak boldog állapotját, azért másodszor is meg jelent nékem az Úr Mihály havának második napján,¹² ez sokkal dicsőségebb minden híveknek, rettenetesen pedig az Antikrisztusnak, mert abban az Úr Babilonnak romlását világosan meg mutatta.

Hogy mindenről világosan bizonytságot tégyek az tőlem [7] nem lehet, mert én szegény bujdosó legény vagyok. Mindazáltal meg mutatom minden embereknek háromszor hét dolgokban az ő romlott állapotjokat, és az Isten esméretire tanítom azokat, a kik az Istent keresik, meg mutatom abban az igaz hitnek és az örök evangéliomnak fudamentumát; Babilonnak utálatosságát; és az egész kereszténységnek bizodalmát, bizonyosságát, vigasztalására minden hívőnek és rettentésére az istenteleneknek. Meg mutatom abban Babilonnak romlását és az Isten anyaszentegyháza romlásának felállíttatását háromszor hét dolgokban meg mutatom azokat:

Elsőben megmutatom azokat hét dolgokban, a közönséges kereszténységnek romlott állapotját és az igaz hitnek fundámentomát hét részekben: Az első részben bizonytságot tészek az Isten parancsolatairul, Főképen azokrul, melyeket az emberek felbontottanak, meg mutatom mit vetettenek el azokban a dolgokban. A második részben, meg mutatom az igaz hitnek fundamentomát, mert a hit egészen elaludott. Sőt bűvös bájolásban áll a világi embereknek hitek, mivel szájjal meg vallják az Istent, lélekben pedig, eltagadják, az olyan hit kárhozatra szolgál s nem idvességre. [8] A harmadik részben meg mutatom az igaz imádságnak fundamentomát, és miképpen kell az Istent lélekben és igazságban imádni, bizonyosságára mind azoknak; a kik test szerint járnak, mert azoknak imádsága csak káromlás Isten előtt. A negyedik részben a kereszténységnek a fundamentomát és a vak pogányoknak igazságát, a mely jobb a keresztények igazságánál. Az ötödik részben bizonytságot tészek a kötő és oldó-kulcsról, avagy az Istennek választásáról, bizonyosságára azoknak a kik az evangéliommal dicsekednek, de ennek világosságát eltagadják. Megmutatom továbbá a tanítóknak gyarlóságokat, a kik nem az ajtón mennek bé az akolba hanem másutt másznak bé. A hatodik részben meg mutatom az igaz penitentiát tartást¹³, és miképpen jöhet az ember az Istennek esméretire: bizonytságot tészek az egy szükséges dologrul. A hetedik részben megmutatom az embereknek a szent sákramentomnak fundamentomát, ellene mondhatatlan bizonyosságára mind azoknak kik testi gondolattal vagynak, megmutatom minden embernek, miképpen készítse magát az Úr

¹¹ július 2.

¹² szeptember 2.

¹³ Bűnbánat.

vacsorájához, mert [9] mind ez ideig sok ezer emberek méltatlanul éltenek az Úr vacsorájával, és meg mutatom, mi végre adta az Úr azt a szent sákramentumot.

A második hét dolgokban megmutatom a gonosz Antikrisztusnak a Babilonnak utálatosságát, hogy minden ember meg esmérje őtet az ő utálatos gyümölcseiről. Tovább megmutatom az igaz keresztény anyaszentegyháznak bizonyosságát és örökkévaló fundamentumát az evangéliomnak. Vigasztalására minden igaz keresztényeknek, akik az evangéliumi igazságért üldözést szenvednek.

A harmadik hét dolgokban bizonyóságot tések Babilonnak jelenvaló romlásáról, és az Isten haragjának utolsó poháráról, vigasztalására minden híveknek, rettentésére pedig, minden Istenteleneknek, és a gonosz Antikrisztusnak.

Keresztény lélek! Ne ütközz meg abban, hogy az Úr Isten az ő akaratját nem jelentette meg valami világi fejedelmeknek, tudósoknak, hatalmasoknak, avagy nemeseknek, hanem olyan nyomorult, nyavalyás, és mint mind az egész világ előtt utálatos embernek. Sőt inkább adj hálákat az Úrnak, hogy Ő Felsége oly nagy dolgokat cselekszik, és az által aki bolondnak tartatik e világon, meg szégyeníti [10] a bölcseket és a mi erőtlennek tartatik e világon, választotta az Isten hogy az erőseket meg szégyenítsen, Sőt a mi megholtnak ítéltetik e világtul, az által meg szégyeníti az Úr azokat a kik az élettel dicsekednek. Mert bizonyára igazságot mondok, és nem hazudok, hogy én megholtam vala, és a halálnak árnyékában jártam vala, mostan pedig élek, noha nem én, hanem az Úr Jézus él bennem, ő feltámasztott engemet és kihozott engemet a halálnak árnyékából, és megmutatta énnékem az igaz világosságot, és parancsolta énnékem, hogy bizonyóságot tégyek arról a világosságról, azoknak a kik a földön lakoznak.

Azért kegyes lélek, ne keményítsd meg már tovább a te szívedet, hanem vedd bé azt a kiről én bizonyóságot tések. Ha én, mindenekről bizonyóságot tennék és minde-
neket leírnék a miket láttam és hallottam, teljes életemben sem tudnám leírni, ha szintén sok ideig élnék is.¹⁴ És ugyan minden szorgalmatossággal igyekeztem volna bizonyóságot tenni, de mivel az én tülem nem lehet, szükség, hogy én a közönséges idvességéről szóljak és rövid summában foglaljak mindene-
ket; azt cselekszem. Amit cselekedett az Úr Jézus Krisztus a vakon született emberrel, és bé kenem [11] minde-
neknek szemeit, menjen a Silon tóhoz, az evangéliomhoz, mosódjék abban és úgy fog látni és meg fogja esmérni¹⁵, hogy én igazságot szólok és nem hazudok. Kicsoda vagyok én kegyes Lélek, hogy én magamról bizonyóságot tégyek? Mindazáltal az hol az utolsó dolgokról jövendőlték, én rólam is bizonyóságot tettenek. Kegyes Lélek, ne botránkozz meg abban, hogy én nyomorult féreg lévén olyan nagy dolgokkal dicsekedem, sőt inkább vizsgálj meg az én írásomat és megtapasztalod, hogy én igazságot szólok és nem hazudok; Kegyes Lélek, ne higgy minden léleknek, hanem vizsgálj

¹⁴ Ján 21,25

¹⁵ Ján 9,6–7

meg a dolgokat a lelkeket ha Istentől vagynak-é?¹⁶ Vizsgáld meg az én lelkemet is és bizonyára meg tudod, hogy én igazságot szólok, ha te az Istent esméred, tudom, hogy az én írásomnak is helyet adsz, Sőt tökéletesen meg esméred az Istent, ha azok által a háromszor hét dolgok által jársz, a melyeket elődbe adok. Mert az Úrtul vettem azt, amit elődbe adok¹⁷, és a kik az Istent szeretik meg is hallgatják az én szómat, és béveszik az én tanúbizonyságaimat. És a kik a világosságbul vagynak, megesméri, hogy én nem magamrul szólok, [12] mert világ kezdetitől fogva nem irtanak olyan dolgot. És ha szintén irtanak is, nem irtanak olyan világosan, nem is volt olyan szükséges, mivel az emberek jobban meg esmérték az Istent, mint most ebben az utolsó időben, azért nyisd meg a te szemeidet és láss, mosódjál meg abban az élő vízben, és kinyilatkoznak a te szemeid.

Háromszor hét dolgokat adok elődbe, abbul meg tanulhatod esmérni az Istent, magadat és a világnak romlott állapotját. Abbul meg esmérheted Babilonnak utálatosságát és az Antikrisztusnak¹⁸bűvös bájolását, abbul tanulhasd meg a keresztyényi kötelességet: Itt találsz a lelki fegyverre, mely által győzedelmet vehetsz minden te ellenségid ellen,¹⁹és ha szomorúságban vagy is, elég vigasztalást találsz, ha te az én írásomat béveszed, mert amit írtam, nem magamtul írtam, hanem az Úrtul vettem és eleibe adom a világnak. De még sok egyéb dolgokat is tanultam, a melyeket ide nem írtam, hogy minden ember esmérje meg, hogy az Urnak ereje hatalmas az erőtelenekben, és hogy megtudja, hogy az Isten előtt semmi személyválogatás nincsen.

Kegyes [13] Lélek! Ha tenéked kívánságod az Úr Istenhez vagy, tudom, hogy engemet is esmérsz, és ha az Úr Jézusnak hiszel, az én beszédimnek is hiszel, mert én nem új dolgokrul szólok; amiről az Ur Jézus szólott és bizonytságot tött. Micsoda az én dicsekedésem, és mivel dicsekedjem egyébbel, hanem az én nyomorúságommal,²⁰mert én nyomorult nyavalyás ember vagyok és utálatos voltam a világ előtt. Sőt most is vagyok nagy gyötrelemben, mert én most is ott laktam az hol a Sátánnak zsinagógája vagy és kívánnék szabadulást. Nyomorult nyavalyás ember vagyok, és utálatos mind az egész világ előtt, sőt az én szüleim előtt is, mert az én szüleim nem úgy tartottanak, mint gyermekjeket, hanem csak mint valamely Istenért felfogadott árvát, mert az én édesanyámat elvette az Úr, minek előtte még esmértem volna. Az én atyám pedig, rossz gondolattal volt felőlem, mivel semmi olyat nem tapasztalt bennem, a mi az ő természetihez hasonló lett volna. Példát vegyenek mindazok, akik Isten fiainak tartják magokat, és az Úr Jézust akarják követni az újjászületésben. Utálatos voltam [14] az én atyámfiainál is, akik az én atyámmal egy testvérek voltak, annyira, hogy mindenütt a hol engem láttak az ut-

¹⁶ 1Ján 4,1

¹⁷ 1Kor 11,23

¹⁸ 1Ján 2,18, 22. 4,3 2án 1,7

¹⁹ Ef 6,13

²⁰ 2Kor 11, 30

cán járni, elkerültek, mert ők szégyenlettek én velem beszélni is. De ha az ő házak felé láttak menni, becsapták az ajtót én előttem, néhánykor ki is hajtottak a házból, mint valami utálatos ebet. A képen cselekedtek én velem az én szüleim is, atyám és mostoha anyám, kik ugyan tehetséges emberek voltak.

Nemzetiségemre nézve német nemzetből származtam. Felső-Magyarországban, Szepes vármegyében, Késmárk királyi kulcsos városában születtem e világra, és midőn felnevekedtem, az Augustana Confessióhoz vallottam magamat. Teljes életemben nyomorult, nyavalyás és mind az egész világ előtt utálatos ember voltam testemre nézve. Én voltam szidalom az ifjaknak, gyalázat a szűzeknek, mese a gyermekeknek, példabeszéd az öregeknek, danolás a tobzódóknak, nevetés az eszteleneknek, lábok kapcája a kényeseknek és kevélyeknek; utálatossága mind kicsinyeknek mind nagyoknak. A jövevények fogokat csikorgatták vala ellenem, és az irigyeknek kedvek tölt rajtam, sőt ha valakit akartak meg csúfolni és meg gyalázní, én hozzám hasonlították. [15] Lelkemre nézve hősziámos²¹ voltam, mert a lélek vetett engemet sokszor a tűzbe, sokszor a vízbe. Sokszor kételkedtem az én vallásomban, sokszor meg ütköztem Babilonnak boldog állapotjában, sokszor kedvem tölt a reformátusoknál, mivel tisztább tudományt tapasztaltam azok körül, mely gondolatban is nem csaltam meg magamat. Sokszor keseregtem az én nyomorult állapotomra nézve. Sokszor voltam teljes reménységgel és bizodalommal a legboldogabb ember felől e világon, gondolatimban, egy szempillantásban penig találtam magamat a porban feküdni. Sokszor, ha elnéztem nyavalyás állapotomat, magamnak gyilkosa akartam lenni. Az is lettem volna, ha az Úrnak jobb keze mindenütt én velem nem lett volna. Ami penig leginkább kesergette szívemet, az volt: hogy nem csak az idegeneknek, hanem az ebeknek is jobban volt dolgok az én atyám házánál, mint énnékem, annak okáért sokszor áztattam könnyhullatásimmal kenyeremet, melyet énnékem zúgolódással adtanak, és minden bizonnal mondhattam azt amit Dávid mondá huszonkettődik Zsoltárban, hogy mindenek a kik látnak engemet csúfolnak.²² Mert [16] egy ember sem volt a ki csak én reám tekintett, hogy meg ne csúfolt volna, sőt száját félre ne vonta volna, soha nem láttam egy örvendetes órát, miólta a világon vagyok, testemre nézve.

Midőn ezen időmnek tizennegyedik esztendejét elértem volna, gombkötő mesterségre adtam magamat, mivel kevés jót várhattam az én szüleimtől, de ott is sokféle kísértéssel kereste vala lelkemet a pokolbéli Sárkány és mindenkor igyekezett azon, hogy engem bényelhessen.²³ Midőn penig a tizennyolcadik esztendőt elértem volna, reámrohana midőn bujdosam, és megvevé egész testemet, úgy hogy semmi épség nem vala én bennem; Kegyes Lélek, hogy én akkori fájdalimat leírjam, az én tőlem nem lehet, mert az több volt mint a fővény a tenger partján. Mindazonáltal

²¹ Talán holdkóros jelentésben.

²² Zsolt 22,7–8

²³ Vö. 1Pét 5,8.

nem volt egy ember is aki én rajtam szánakozott volna. Azért folyamodtam az én szüleimhez, de az én atyám, akinek szíve keményebb vala a kőnél, kitaszigál vala engemet a házbul. Azért négykézláb másztam az utcán, és nem vala aki én rajtam könyörült volna. Akkor mondek: Óh vajha az ebek is nyalnák sebeimet könnyebb volna.²⁴ De azok is reám [17] rohannak vala és öszvemardossák vala minden tetemimet, abban a rettenetes fájdalomban, bizony elvesztem volna, ha egy szegény samaritánus én rajtam nem szánakozott volna,²⁵ melyet fizessen meg az Úr! Meg is fizet.

Midőn egy kevésé felvettem magamat, az én Atyámhoz való bizodalmamat egészen elvesztettem vala. Mindazonáltal ott is sokféle nyavalyákkal látogatott engemet az Úr. Idegen helységeken is, hol betegséggel, hol hamis társasággal, hol egyéb nyavalyákkal az én gyarlóságom miatt sok ideig egyhelyben nem maradhattam, hanem ide s tova kellett bujdosnom, mely okon én is csak olyan helyet kerestem, az hol kevés mesterlegény szokott járni. De ebben a mostan folyó 1751-dik Esztendőben, martiusnak 16-ik napján Debretzenbül elindultam Hold-Mező-Vásárhelyre, az hol én meg sem gondolván az ördögnek zsinagógájára, avagy az Istentelen Antikrisztusnak szolgájára akadtam, kinek kedvét szegni nem akartam. Elhagyván az odavaló reformáta eklésiát, ezért újonnan harcra indulva én ellenem a Pokolbéli Sárkány, mert az odavaló plébános igen nagy dühösséggel prédikállott a reformátusok ellen, sőt azok ellen is; [18] a kik az evangéliommal dicsekednek. Őket a vak pogányoknál utálatosabbaknak mondja lenni, az ő hamis tudományának olyan színt tudott adni az Írásbul, hogy még én nálam okosabbat is elcsábított volna. Azért az a kevés olaj, az én hitemnek lámpásában elfogyott volna és csak a füstölgő csepű marada meg. Azonban hatalmas ellenségek támadának én ellenem; az ördög; e világ, Pokol és a test, azok szüntelen tusakodnak vala én ellenem, úgy, hogy majd meg is győztek és földhöz vertek. Midőn oly lelki gyötrelemben tapasztaltam magamat lenni, az Úr-hoz az én Istenemhez folyamodék, és az Úrnak könyörgék és egy elrejtetett helyen e képen fohászkodtam az Istenhez: Óh Uram Jézus! Tekints reám, mert jól tudod, hogy én teljes életemben semmi jót nem vettem, hanem az én mindennapi kenyerem vala, nyomorúság és fájdalom. Óh, vajha az én lelkem is elvész és többet nem szólhattam az én szívemnek fájdalma miatt, mert felette igen nagy vala az én lelkemnek keserősége. Akkor meg mutatta nékem az Úr azt az első látást. Kegyes Lélek! Ne ütközz meg abban; hogy én az én nyavalyás állapotomat elődbe adtam, azért hogy tudhassad [19] meg, mely nagy az Úrnak jó volta és irgalmassága azokon a kik őtet keresik. Szintén olyan hatalmas most is az Úr mint volt régenten, és az Ő irgalmassága meg marad örökké.

Kegyes Lélek! Amint mondkottam, most vagyon az utolsó idő, és ez az első fel-támadásnak ideje, azért kelj fel aki aluszol, ébredj fel bűneidnek álmából és megvi-

²⁴ Lk 16,21

²⁵ Lk 10,25–37.

lágosodik tenéked a Krisztus Jézus.²⁶ Most vagyon még a kegyelemnek ideje, most vagyon még az idvességnek napja, most hívja az Úr az embereket a Báránynak lakodalmára, menyegzőjére az Úr,²⁷ mivel mind ez ideig is az Úr Jézus neve emlékeztet testetekben hordozzatok, mindazonáltal nem csak ti, hanem mindazok is bémennek a Báránynak lakodalmába, akik az Úrnak beszédét hallgatják és megtartják. Akik az igazságot béveszik, akárminémű rendbeliek legyenek is. Azért Kegyes Lélek! Ha mind ez ideig a halálnak árnyékában jártál is, jer ide, mert itt vagyon az igaz világosság, nézd meg a te romlott állapotodat mintegy tükörben, itt találsz módot a tisztulásra, fehér ruhákat, a melyekben meg állhatsz az Úr Jézus előtt. Azért vesd le Babilonnak [20] fertelmes öltözetét,²⁸ és kövessed az életnek útját. Ne légy már tovább esztelen, hanem eszes azokban a melyek az Úr akarata.²⁹ Amint mondtad: ne keményítsd meg már tovább a te szívedet,³⁰ sőt inkább figyelmezz az Úrnak beszédére, ne légy félelmes és ne mond hogy te erőtelen vagy az Úr akaratjának végbevételére, sőt inkább higgyed hogy az Úrnak ereje hatalmas az erőtelenben is, annak világos példáját láthatod itten.

Kegyes Lélek! Ne utáld meg az én írásomat azért, hogy azt egy nyavalyás ifjú, és hogy nem a főiskolából származott, ne tartsd azt csak bolondságnak. Sőt inkább lásd meg az Úrnak nagy hatalmát, a ki a kövekből is tud Ábrahámnak fiaikat támasztani,³¹ és hogy ő nála semmi dolog nem lehetetlen.³² Tudom, elegen lesznek főképen azok közül; a kik az Augustána Confessióhoz vallják magokat, a kik az én írásomat nem kedvesen fogják venni, a melyeket én írásban kiadok és tudom bizonynal, hogy ha azt én csak szóval hirdetném sokaktul azt kellene hallanom a mint Pál apostol az athénásbeliektől: [21] Mit akar ez a csácsogó? Apost.Csel.17:18. Mindazáltal én nem gondolok mindazzal is, akármit mondjanak felőlem, én nem keresem az én dicsőségemet, hanem az én Uramnak és idvezítőmnnek dicsőségét: az én tudományom nem az enyim, hanem az Úré. Aki ennek akaratját kívánja cselekedni, eszébe veheti, hogy én amit szólok nem magamtul szólok.

Kegyes [22] Lélek! Vizsgáld meg az én írásomat, ha új dologrul szólok-é vagy nem, ha úgy nem igaz az én tanúbizonyságom, ha pedig arrul bizonyyságot teszek, akiről bizonyyságot tettek világ kezdetitől fogva az Istennek szolgálói, sőt az Úr Jézus Krisztus is. Igaz az én tanúbizonyságom, és ne ítéljetek a külső látás szerint, hanem igaz ítéletet tegyetek mindnyájan, akik engemet esmértek. Ha engemet szidalmaztok is, nem idegen dolognak tartom, mert én azt többször is elszenyvedtem; ha engemet káromolsz, nem új dolgot cselekeszel, de lásd meg, hogy azzal ne fertéztess meg

²⁶ Ef 5,14

²⁷ Jel 19,7

²⁸ Jel 18,4

²⁹ Ef 5,17

³⁰ Zsid 3,8

³¹ Lk 3,8

³² Lk 1,37

magadat, mert aki engemet elküldött, ha azt káromlod,³³ nehéz lesz néked az ösztön ellen rugódoznod³⁴.

Kegyes Lélek! Ha valami hibát találsz az én írásomban, ne tartsd azt idegen dolognak, mert amint mondtam, német nemzetből származtam és csak kevés ideje vagyon mióta én a magyarok között lakom.

Az a Látás a melyet jelentett az Úr énnékem, midőn Hóld-Mező-Vásárhelyen, az ő ellenségének házában laktam.

Én György, Lélekben valék elragadtatva³⁵ és láték egy nagy kősziklát, és a kősziklának tetején egy nagy világosságot, és én felelem szemeimet, hogy nézném, mi volna a kősziklán, és nem nézhettem a világosságnak fényessége miatt, mert erőtelenek valának az én szemeim annak megtekintésére. És midőn tudakoznám mi volna az? mondának nékem: hogy az volna a Sión vára³⁶. És én láték a kősziklarul lefolyni élő víznek tiszta folyamatját, avagy patakját, mely fénylik mint a kristály és igen gyönyörűséges vala annak megtekintése, és ki foly vala a földre³⁷. És minden emberek járnak [23] vala abban a világosságban és isznak vala az élő víznek tiszta forrásából. Ennek utána felvive engem egy forgósél és vive engemet a pokolnak mélységéhez, mely rettenetes és irtóztató vala, és majd elolvadva vala az én szívem; noha nem láttam mi volna belől. Mert rettenetes nagy ordítást, sírást, rívást, fogaknak csikorgatását hallék, és igen iszonyú bűdösséget éreztem vala körrös-körül. Óh vajha leírhatnám annak rettenetességét és iszonyúságát amely csak kívül vala, oh mely sokkal rettenetesebb az belől! Óh jaj annak az embernek; aki attul nem menekszik!

Ennek utána láték nagy tengeri habokat, melyek ütköznek vala a kősziklába (és én elrejtettem vala magamat a kősziklának egy barlangjában) mindazáltal nem árthattanak a kősziklának, sem annak, aki rajta vala. És én látám a mélységből a poklbéli Sárkányt kijőni, az ő átkozott seregeivel egyetemben, kik tusakodnak vala, és tábort állítottak vala a Sión vára ellen, mindazáltal győzedelmet nem vehetnek,³⁸ és parancsolván Lucifer a poklbéli seregeknek, hogy várost építsenek a földön. Építettek vala egy nagy várost, mely Babilonnak neveztetik, és ennek a városnak szélessége nagy vala, és annak hosszúsága a mélységig vala és sok porták valának azon a városon, [24] annak közepében pedig, egy nagy királyi palota és a palota mellett egy nagy széles út, mely viszen vala a mélységre.

És parancsola Lucifer a poklbéli seregeknek, hogy keressenek egy embert aki király legyen Babiloniában, és midőn találtak vala, megkoronázá őtet. Lucifer háromféle utálatossággal, és háromféle káromlást ada néki kezébe mely által or-

³³ Róm 14,16

³⁴ ApCsel 9,5

³⁵ Jel 1, 9–10

³⁶ Jel 21,2

³⁷ Jel 22, 1–2

³⁸ Jel 20,8–10

szágozjon az egész földön. És ada a Sárkány a babilóniai királynak sok szolgálkat, akik valának ragadozó farkasok, hogy szolgáljanak a Babilóniai Királynak és előhívá Béliált és parancsola néki ezt mondván: menj el és légy titkos tanácsosa a babilóniai királynak és az ő szolgálainak. Elméne azért és csinála ruhákat juh-bőrből és gyölcsubul azoknak, akik szolgálának vala a babilóniai királynak és senki nem látá, hogy azok lennének ragadozó farkasok.

És kimennek vala Babilóniából nagy kiáltással, összevgyűjtik vala a földnek lakosait ezt mondván: jertek vegyetek magatoknak ruhákat, hogy bemehessetek a nagy királynak lakadalmába és összevgyülének az emberek, és előhozának sok kincseket és jószágokat [25] és bemenének Babilóniába. És azok, akik szolgálának vala a babilóniai királynak, felöltözteték az embereket utálatos és ördögös öltözetbe, és békenvén ruháikat és orcáikat, hasonlók valának az emberek az ördögökhöz és a pokolbéli seregekhez, mert korona helyett kecskeszarvak tétettek vala az ő fejekre és pálmaág helyébe róka farkak adattak kezekbe és elrejtének a hamis szolgálk minden tüköröket, hogy az emberek magokat ne esmérnék.

Más szolgálkat is ada a babilóniai királynak, kik valának bűvös-bájosok.³⁹ Kik bűvös-bájosok által azt cselekszik vala, hogy kihozának a mélységből egy utálatos, fertelmes folyást, mely hasonló vala az elolvadott varga szurokhoz. És a folyásból jó vala füst, homály és sűrű köd, és az ellepé az élő vizet, mely a földön folyt vala, úgy hogy csak a kősziklán taláztatott, és az egész föld homályos vala és a homályból származnak vala a szárnyas egerek, hogy az embereknek szemek fényét elvesztenék, hogy egymást ne esmérnék. E képen járnak vala az emberek a halálnak árnyékában, és nem tudják vala mit cselekesznek.

És ada a babilóniai király az ő szolgálainak sokféle utálatosságokat, melyeket Béliálnak⁴⁰ titkos tanácsából vett vala [26] és azok vetik vala azt a földre, és felnevedett vala és lettenek belőle nagy erős fák, melyek utálatos gyümölcsöket teremnek vala, és az emberek élnek vala annak utálatos gyümölcsseivel és isznak vala az utálatos folyásból, de káromolják vala az Úrnak szent nevét. És én láták a veszedelemnek útján járni sok hatalmasokat, királyokat, fejedelmeket, szolgálkat, szabadosokat, kicsinyeket és nagyokat: Némelyek pedig midőn látták volna a pokolnak mélységét és érzették ennek iszonyú bűdösségét, és hallották azt a sok sírást rívást, fogaknak csikorgatását, visszatérnek vala és keresik vala a világosságot és feltalálják vala.

És látám tanácsot tartani a babilóniai királyt Béliállal, és parancsola az ő szolgálainak, hogy bűvös bájolás által cselekednének valami homályt, hogy az emberek ne látnák a pokolnak mélységét, és csináltak ők egy fehér homályt, a mélységnek száján, mindazonáltal sokan térének vissza, midőn hallották volna azt a nagy sírást rívást és kimondhatatlan ordítást. Ismét tanácsot tartottak azért és parancsola az ő

³⁹ Jel 21,8. 22,15.

⁴⁰ 1Sám 2,12. 2Kor 6,15.

szolgáinak és állítja vala őket a mélység körül Dobokkal, sípokkal és minden némű vidámító szerszámokkal, hogy az emberek ne hallanák azt az iszonyú kiáltást:

És én láték némely [27] embereket lejőni a Sión hegyéről, kiknél vala világosság és élő víz. De nem merék megmutatni a babilóniai királytul való félelemnek miatta, mert nagy vala a Babilon királya. Némelyek kiöntik vala a földre az élő vizet és a világosságot elvesztik vala, és követik vala a veszedelemnek útját, és szolgálnak vala a babilóniai királynak: És én láték sok betegeket és nyomorultakat, és sok rabokat, kik szabadulásokat várják és kívánják vala és azok akik szolgálják a Babilon királyát, vigasztalják vala nyomorult vigasztalással őket, és adának nékik orvosságot az utálatos fáknak gyümölcséből, és igazítják vala őket a veszedelemnek útján.

És én láték némelyeket visszatérni a veszedelemnek útjáról, mivel érzették vala az iszonyú bűdösséget. És a Babilon királya parancsola az ő szolgáinak, hogy ők valami fűszerszámokkal füstölnék a veszedelemnek útját. És én hallám némely kiáltóknak szavokat, kik a Sión hegyén kiáltának ezt mondván: Itt vagyon a világosság, erre jöjjetek földnek lakosai. És tanácsot tart vala a Babilon királyja, és parancsola az ő szolgáinak, hogy valami varázslás által azt [28] cselekednék, hogy az emberek ne halljanak. És ők kihozának a földből sok sáskákat, melyek nagy zörgéssel járnak az emberek körül, hogy ne hallanák a kiáltóknak szavokat. És én láttam a veszedelemnek útját, és azon mindennemű rendbélieket, kicsinyeket és nagyokat, kik sietnek a veszedelemre és taszigálják vala egymást, és esnek vala a mélységbe, mint a sebes eső a földre, és egy sem vala aki a világosságot keresné. Fénylik vala ugyan még a világosság a Sión várából mint valami villámlások, de az emberek csak inkább vakulnak vala és nem láták azt.

Midőn ily nagy veszedelmet láték, igen szomorodott lelkem és igen sírok vala és mondék: Óh Uram! Senki nem idvezül-é immár tovább? Óh, Uram, ne hagyd elveszni azokat akiket megváltottál. És midőn így fohászkodtam volna, ímé hirtelen felmegyen vala a Nap és világosság lőn az egész földön. És az utálatos folyás eloszol vala, és a hamis szolgálkru levonatának az öltözetek és minden ember látja vala; hogy ők lőnek ragadozó farkasok. És kitérnek vala a veszedelemnek útjából, és járulnak vala az élő víznek tiszta patakjaihoz, és mossák vala magokat. És láták vala a világosságot, és meggyógyúltanak [29] vala mindennemű betegségekből. És a hamis szolgálk öszvegyültek vala és az Úr tüzet bocsát vala, és megemészte őket, és övélek együtt minden utálatosságokat, és Babilont azt a nagy várost. És én láttam a babilóniai királyt a széken ülni, és ő mintegy elbámult és Béliál az ő lábainál, és egy angyal malomkövet vete az ő fejére, a föld kinyitá az ő száját és bényelé őtet.⁴¹

És én láttam a pokolbéli Sárkányt megköttöztetni és a mélységbe vettetni és azt bepecsételni.⁴² Ennek utána felemelém szemeimet a Sión hegyére, és látám az Úrnak

⁴¹ Jel 18,21

⁴² Jel 20,1–3

dicsőségét, és az ÚR JÉZUST ülni az ő királyi székeiben.⁴³ Mindazonáltal tökéletesen nem nézhettem, mert erőtelenekek valának az én szemeim annak megtekintésére. És láték a királyi székek körül huszonnégy székeket, és azokon ülni ama huszonnégy véneket, kik valának fölöltözve fehér ruhákban, és valának azoknak fejeken arany koronák.⁴⁴ És én nagy szózatot hallék mely ezt mondja vala: Én vagyok az Első és az Utolsó,⁴⁵ és aki szomjúhozik, annak adok ingyen az élő viznek tiszta forrásából,⁴⁶ aki pedig győzedelmet vészen, örökségül bíránd mindeneket⁴⁷ és lészek nékiek Istenek, ők is lésznek nékem fiaim, és polgárok lésznek a mennyei Jeruzsálemben. És a huszonnégy vének leborulának az Úr [30] előtt dicsérik vala őtet ezt mondván: Áldott vagy Uram és dicséret legyen szent nevednek, mert te mindeneket meg újítottál és elvettél az emberektől minden félelmet és rettegést, és félelem nélkül szolgálnak tenéked, Óh kicsoda nem dicsérné szent nevedet, Ki olyan nagy dolgokat cselekeszel? És megítélted azt aki megcsalta az emberi nemzetet és mindeneknek megfizettél az ő érdemek szerint: Nagyok és csudálatosak a te cselekedeteit Uram, Mindenható Isten! Igaznak és világosok a te útaid, óh Szentek Királya.⁴⁸

És ímé, eljönnek minden pogányok és leborulnak előtted.⁴⁹ És én láték mindennemű rendbélieket fehér ruhákban fölöltözve állami az Úrnak székei előtt, mert ők győzedelmet vettének és dicsérik az Istent, és a földi emberek nagy felszóval dicsőítik vala az Istent ezt mondván: Áldott vagy Uram! És dicsőség legyen szent nevednek, mert meglátogattál és megszabadítottál, kihoztál minket a halálnak árnyékából és megszabadítottad a mi lelkeinket a veszedelemtől. A Setétségnek Fejedelme őrzi az ő palotáit, de te Uram meg győzted őtet és elvetted fegyverét, amelyben bízott, és elosztogattad a prédát, azért felmagasztalnak a mi lelkeink tégedet és a mi szíveink örvendeznek tebenned óh mi Istenünk! Mert te megtekintetted a mi nyomorúságinkat, és a mi nyavalyánkat [31] meggyógyítottad, elvetted mitőlünk a pokolnak és a halálnak félelmét, és megkoronáztál minket örömmel és dicsőséggel és eltöröltél a mi szemeinkről minden könnyhullatást, és immár nem uralkodik mirajtunk sem a halál, sem a jajgatás, sem a fáradtság, sem semminemű nyomorúság, Nagyságos dolgot cselekedtél mivélünk, óh mi Istenünk! Azért áldunk tégedet életünknek minden idejében. Babilonnak lakosi tanácsot tartottak te ellened, de te Uram megemésztéd őket a te haragodnak tüze által. Igen felfuvalkodik vala a Babilon királya, de te Uram elvesztéd őtet, és őröla emlékezett többé nem léssen.⁵⁰

⁴³ Jel 20,11

⁴⁴ Jel 4,4

⁴⁵ Jel 22,13

⁴⁶ Jel 21,6. 22,17

⁴⁷ Jel 21,7

⁴⁸ Jel 4, 10–11. 5,8–10.

⁴⁹ Jel 19,4–7

⁵⁰ Jel 20,7–10

Még sok egyéb dicséreteket is hallák, de azokat meg nem tanulhattam, és midőn azokat hallottam volna igen csudálkoztam vala, és egy a huszonnégy vénnek közül, jó vala én hozzám és szól vala énvelem ezt mondván: ne csudálkozzál embernek fia ezen a látáson,⁵¹ mert ez az utolsó időnek látása és többnyire már bételjesedett. Mind azon által már jelen is vagyon az az idő: hogy az Úr fogja tisztítani az ő szérűjét,⁵² és fegyverrel, döghalállal és éhséggel mindazokat, akik hamisságot cselekesznek, és az igazságot bé venni nem akarják, elválasztja az igazaktul. Lészen pedig az az idő, hogy az Úr az ő sátorát fel fogja állítani a földön és az embereknél lesz az Istennek dicsősége.⁵³

És meg magyarázá [32] énnékem a János apostol Jelenését, a Dániel próféciáját és egyéb titkokat és azt monda: E képen vagyon meg írva és úgy fog fizetni az Úr Babilonnak és minden ő ellenséginek, és e képen eljő az Istennek országa az emberekhez. És úgy fogják meg esmérni az Istent a pogányok, akkor új ég és új föld lesz⁵⁴, mert az emberek megújítják magokat az ő elméjekben és lelkekben. Akkor lesz az az idő, melyről szól az Úr Jézus Krisztus, hogy egy akol és egy Pásztor lesz.⁵⁵

Ezeknek utána víve engemet a kősziklának egy barlangjához és kivevé onnat a Mózes tábláját, de ezt mondja vala énnékem: Te Embernek Fia mit ítélsz, melyik ezek közül a parancsolatok közül a legnagyobbik? És én felelek néki: Uram én úgy ítélem; a második a legnagyobbik a mely e képen vagyon: Ne csinálj te magadnak faragott képet és semminémű hasonlatosságot azoknak formájokra melyek fenn az égben vagynak. s-a-t. És ő felele énnékem ezt mondván: Igazán ítéled, mert abban a parancsolatban vagyon foglalva az a nagy parancsolat amelyről szól az Úr Jézus Krisztus. Mát.22:27.⁵⁶ Az az. Mert abban a parancsolatban azt kívánja az Úr Isten az emberektől, hogy ők még gondolatjukban is ne gondolkodjanak az Isten felől. Úgy ők az Istent [33] ne esmérjék, az ő nagy hatalmából, kegyelméből és irgalmasságából. Az Istent pedig az ő nagy hatalmából, kegyelméből és irgalmasságából, különben nem esmérhetnék az emberek, hanem ha őtet teljes szívvel és teljes lélekkel szeretnék, és mindenben az ő akaratját véghez vinni igyekeznének. Lélek az Isten, akik őtet imádják, lélekben és igazságban kell őtet imádni.⁵⁷ Lélekben és igazságban kell az Istent esmérni, valaki pedig az Istent szereti az, őtet valóban esméri. Abban a parancsolatban van foglalva az egész törvény és a próféták írása, mert az egész törvény és a próféták írása bizonyosságot téznek az Istenről. Sőt az egész Írás abban a parancsolatban van foglalva, és ez a parancsolat a törvénynek kulcsa. Abban a parancsolatban van tovább az Újtestamentom és az evangéliom, mert a próféták

⁵¹ A Jelenések könyvében egy angyal magyaráz, itt a huszonnégy vén egyike: Jel 17, l. 7.

⁵² Mt 3,12. vö. Mal 3, 1–3.

⁵³ Jel 21,3.

⁵⁴ Jel 21,1

⁵⁵ Jn 10,16.

⁵⁶ Helyesen Mt 22,36–40.

⁵⁷ Jn 4,24

mindnyájan a Crul (Krisztus)-ról jövődőltenek, De az Úr Jézus tanította az embereket, az Istent lélekben és igazságban esmérni; és valaki ő benne hiszen, az Istent esméri tökéletesen, mert azt mondja az Úr Jézus Krisztus Ján. 6:35. Aki én bennem hiszen, soha sem szomjúhozik, az az: Soha sem szűkölködik az Isten ismeretiben. Továbbá: Aki én bennem hiszen, annak hasából élő víznek folyási folynak [34] ki, Ján. 7: 38. azaz: aki én bennem hiszen, nem csak maga esméri az Istent, hanem mást is tanít az Isten esméretire. Továbbá azt mondja az Úr Jézus Krisztus a maga hívei felől; hogy ő benne vagyon az Isten országa Luk. 17: 21. Ha azért az Istennek országa ő benne vagyon: az Istennek tökéletes esméreti is ő benne vagyon:

Ha az Úr Isten, ennek a parancsolatnak meg tartását az Ótestamentombéli hívektől és az Izráél népétől kívánta, mennyivel inkább kívánja azt az Újtestamentomi hívektől? a keresztyénektől a lelki Izráéltól, mert az Ótestamentomi hívek csak az ígéletben hittek, azért valójában nem esmérhették az Istent, mivel a törvénynek ígája alatt valának mint szolgák, azért tökéletesen az Istent nem esmérhették, mert az egész törvény példája és árnyéka volt, az Újtestamentomnak és az evangéliomnak, azért ezerszer inkább az Úr Jézus Krisztusnak. És megmagyarázá nékem az egész törvényt, és bizonyosságot téssen vala énnékem, hogy az mind példája volt az Újtestamentomnak. Azért ezerszer inkább megkívántatik az újtestamentomi hívektől, mintsem azt megkívánta az Úr [35] az Ótestamentomi hívektől. Meg is bizonyítá énnékem, hogy ennek a parancsolatnak megtartása nélkül a hit nem lehet, és monda énnékem: hogy azok esmérnék tökéletesen az Istent; a kik az ő parancsolatját megtartának.

Az Isten parancsolatja az Újtestamentomban nem az a testi törvény, melyet Mózes az Izráél népének adott; hanem az a lelki törvény a melyet az Úr Jézus (a lelki Mózes) adott a híveknek. Mert a testi törvény nehéz és rettenetes vala, de az újtestamentombéli törvény könnyű, és gyönyörűség.⁵⁸ Az ótestamentombéli törvény fájdalmat, és gyötrelmet szerzett az embereknek, de az újtestamentombéli törvény szerez vigasztalást és örömet. Az ótestamentomi törvény példa és árnyék vala,⁵⁹ de az újtestamentombéli lélek és élet.⁶⁰ Az ótestamentombéli törvény, hirdet idvességet és életet. Fennmarad ugyan az ótestamentombéli törvény, de ennek megtartása kívántatik lélek szerint a keresztyénektől. Ádám által elvesztették az emberek az Istennek képét, midőn a fának gyömlcséből evett, [36] de az Ur Jézus Krisztus vissza hozta az Istennek képét, midőn a fán függött és átok lett az emberekért.⁶¹ Az Isten képek pedig az emberekben a Krisztusnak Lelke, és akiben a Krisztusnak Lelke nincsen az nem az övé.⁶² Abbul pedig meg tetszik, hogy az Úrnak Lelke vagyon az emberekben; ha az Úr Jézust szeretik, és követik az újjászületésben, azok követik pedig

⁵⁸ Mt 11,30

⁵⁹ Kol 2,16–17

⁶⁰ Róm 8,2

⁶¹ Gal 3,13

⁶² Róm 8,9

az Úr Jézust az újjászületésben, akik az ő kereszttel dicsekednek, azok dicsekednek pedig lelki képen a Krisztus kereszttel, akik az ő testeket megfeszítik minden gonosz kívánságaival együtt,⁶³ akik nem magoknak, hanem az Úr Jézusnak élnek, azokban vagyon az Istennek tökéletes esméreti.

Átkozott azért az olyan ember valaki faragott képet csinál avégre, hogy, hogy a községnek könyvei legyenek, mert az olyan ember foszt és nem épít, elvonja az embereket az Istennek esméretitül. Mert a néma bálvány soha nem tanítja az Istennek parancsolatját, valamely ember pedig az Istent esméri, mégis faragott képet csinál, avagy csináltat, avagy csinálni enged, ha ellene állhat, az bizonyára Szent Lélek ellen való vétet cselekszik. Valaki pedig az Istent esméri, mégis faragott képet csinál, az által [37] bizonyóságot téssen maga ellen, hogy ő benne sem hit, sem Isten esméreti nincsen, és hogy ő a vak pogányokhoz hasonló. Mert az egyedül a pogányokhoz illik, mivel az ő Istenek erejét szívekben érezték, nincsenek is nyomorultabb emberek e világon, mint azok, akik az ő Istenek képét kőbe, fába, falra kent festésekben keresik, mert az által téssnek bizonyóságot magok felől, hogy ők még a halálnak árnyékában járnak, és hogy az Istent még soha nem esmérték. Valaki pedig külső képen a kereszttel dicsekedik, a Krisztust az lábaival tapossa.

Ezeket szólá énnékem, az után reám tekintvén azt mondá: Embernek fia, vagyon-e még hit az emberek között? És én felelék néki: Uram igenis, mert az emberek mindnyájan meg vallják az Istent. Midőn ezt mondtam volna felemelé szemeit az égre, s fohászkodván mondá: óh romlott állapot! Szájjal az Istent vallani, lélekben pedig el tagadni, miképpen mondja az olyan ember: én hiszek az Istenben, akinek tökéletes reménysége nincsen az Istenben? Miképpen lehet pedig reménysége az olyan embernek, aki az Istent nem esméri? Miképpen esmérheti pedig az Istent [38] az olyan ember, a ki félelmes az ő akaratjának véghez vitelére? És monda énnékem: Hallgasd meg embernek fia, én tenéked megmutatom az igaz hitnek fundamentomát, és szóla énnékem ezt mondván:

Ádám elesése után e világ pusztá vala és minden ember az ő tulajdon gondolatja szerint élt vala, Voltanak akkor is olyan emberek, akik az Istent esmérték, de azok mindnyájan példái voltak az újtestamentombéli híveknek. Azután választá az Úr, szolgálatjára az Izrael népét, amely Ábrahám magvából származott. Minekutána őket az egyiptombélieknek szolgálatjából kiszabadította volna, azoknak ada törvényt a Sínai pusztában, és magát a képen mutatja vala az Úr az Izrael népéhez, mint egy igaz Úr az ő szolgálóihoz. Az Izrael fiai is úgy voltak mint szolgák, és inkább a büntetésnek félelme miatt, mint az Istenhez való szerelmek miatt cselekedték a jót és tartották meg a törvényt. Voltanak ugyan oly emberek is, akiknek tökéletes reménységek voltak az Istenben, a kik az ígéletben hittek vala, de azok is mindnyájan példái voltak az újtestamentombéli híveknek, és e képen voltak az Izrael fiai a törvénynek igája alatt egy bizonyos ideig.[39]. Midőn pedig tökéletesedett volna az idő, atyai kegyelmét akarta megmutatni az Úr Isten az emberhez, e végre elküldé az

⁶³ Gal 2,20

ő Fiát úgy, mint embert e világra. De nem kell azt gondolnod, hogy az Úr Isten az ő Fiát csak a végre küldötte volna a világra, hogy ő az emberi nemzetért szenvedjen, őnekik pedig szabad legyen azt cselekedni amit akarnának. Óh! semmiképpen nem, hanem az Úr Isten elküldötte az ő Fiát az emberekhez, elsőben mint példának és mustrának, hogy ők a képen járjanak mint az Úr Jézus járt. Másodszor, mint tanítómesternek, a kik az embereket tanítaná az Istenben mint kegyes Atyjokban bízni, és ő néki örömmel félelem nélkül szolgálni. Harmadszor segítséget is adott az Isten az embernek, mert megadta ő nekik az ő Szent Fiának Lelkét, azért nem mentheted magadat óh ember, hogy erőtelen vagy az Isten akaratját véghezvinni, mert segítséget adott az Úr tenéked, hogy ha ő benne hiszel, meg adja tenéked az ő Fiának Lelkét, a kiben pedig az Úrnak Lelke nincs, az nem övé:

Abbul pedig megtetszik hogy az Úrnak Lelke az emberben vagyon, ha ő magát megtagadja és követi az Úr Jézust az újjászületésben. Midőn ezt hallottam [40] volna, mondtam ő nékie: Uram miképpen tagadhatja meg az ember magát és miképpen követheti az Úr Jézust? S felele nékem ezt mondván: Nem olvastad-e Mózes felől, hogy ő Izráelnek gyalázatját inkább szerette volna, mint Egyiptomnak minden kincsét.⁶⁴ A képen cselekeszik az igaz keresztyén is akiben a Krisztusnak Lelke vagyon, inkább felváltja a Krisztusnak gyalázatját, mint e világi gyönyörűségeket. Azok követik az Úr Jézust a kik Lélek szerint járnak, lélek által meg ölik a testnek kívánságát,⁶⁵ azoknak vagyon tökéletes reménységek az Istenben, mert ők követik a békességet és szent életet. Azok esmérük meg az Istent tökéletesen, mert nem magok élnek, hanem az Úr Jézus él őbennek midőn felfeszítik testeket⁶⁶ minden gonosz kívánságokkal, azok teljes örömmel cselekeszik az Istennek akaratját, mert ők mindenben megtartják az Úrnak beszédit, azért mindennemű bűn, makula és szeplő nélkül valók mind azok, akikben a Krisztusnak Lelke vagyon.

Midőn azt hallottam volna, felelék nékie: Uram! Lehet-e az ember bűn nélkül? És felele énnékem azt mondván: ha szinte vétkeznie is, ő néki nem tulajdonítatik, mivel lélek és nem test szerint jár, mert az a lelke fel van ragasztatva az Úr Jézushoz: De óh mely igen [41] boldogtalan emberek mind azok akik a keresztyéni névvel dicsekednek, és azt az egy szükséges részt semminek állítván szűkölködnék. Miképpen lehet pedig az Úrnak Lelke az olyan emberben aki vak, test szerint jár és Lélek által a testnek kívánságát meg nem öli, a kinek szíve csak a földiekhez ragadott, a kik csak a mulandó dolgokban gyönyörködnek? Jaj azoknak az embereknek, mert minden ő cselekedetek csak utálatosság Isten előtt, az ő imádságok csak káromlás Isten előtt és az ő vallástételekben magok ellen tesznek bizonyyságot, mert miképpen mondhatja az olyan ember, hogy ő hiszen a mindenható Istenben, a ki az ördögnek a világi embernek, és magának nagyobb hatalmat tulajdonít mint sem az Istennek?

⁶⁴ Zsid 11,26.

⁶⁵ Gal 5,24.

⁶⁶ Gal 2,20

Miképpen mondhatja az az ember, hogy ő hiszen a Jézus Krisztusban, aki a Krisztust nem szereti? Miképpen mondhatja pedig, hogy szereti a Krisztust, ha ő félelmes az ő beszédit megtartani? Miképpen mondhatja az olyan ember, hogy ő hiszen a Szentlélekben, a kiben az ördögnek Lelke, vagy a Béliál Uralkodik? Mert Béliál annyit téssen; mint egy ellenállója a Krisztusnak, az emberek pedig, ellene állanak mindnyájan az ő beszédinek, és semmiképpen nem akarják megtartani azokat; sőt azok ellen cselekesznek; [42] mert az Úr Jézus tanít a szeretetre Ján. 13:34 az emberek pedig gyűlölik egymást:

Az Úr Jézus tanítja az embereket az Isten országát keresni legfőbbképpen Luk. 12:31, 32, 33, 34, de az emberek legfőképpen tusakodnak a földi dolgok után, és eszekbe sem jut nékik a Mennyrország. Azért valamely ember inkább keresi e világi gyönyörűséget, mint sem az Isten országát, annak része nincsen az Istenben, mert ő azt cselekszi, amit az ördög kívánt az Úr Jézus Krisztustól. Mát. 4:9, Luk. 4: 6, 7. És valamely ember inkább szereti és kíméli az ő jószágát, feleségét, gyermekét, mint sem az Úr Jézus beszédit megtartani, annak oly lehetetlen az Istennek országába menni; mint a tevének által menni a tű fokán.⁶⁷ És ha szinten megtartja is azokat, de ha félelmesen cselekeszi az ő parancsolatját, semmit sem ér avagy nem használ az: olyak immár mindnyájan azok; a kiket láttál a halálnak árnyékában járni és a veszedelemre sietni.

Midőn ezeket hallottam volna, igen meg rémülék és felelék nékie: Óh Uram kicsoda idvezülhet tehát? És felele énnékem: Legfőképpen mindenek felett szükség azért a legszükségesebb dologért könyörögni az embereknek, mert az Úr Lelke bátorít és segít mindenekre és elvész az emberekből a félelmet. [43] És én felelék nékie: Tehát semmi félelem nincsen azokban, akikben az Úrnak Lelke vagyon? És felel énnékem ezt mondván: Semmi félelem nincsen őbennek, mert minden amit cselekszenek, az Úrnak dicsőségére szolgál. Azok mindenkör hordozván az Úr Jézusnak halálát az ő testekben és mutatják magokat mint Istennek szolgálói. Sok tűrésekben, nyomorúságokban, szükségekben, szorongatásokban, csapásokban, tömlöcökben, támadásokban, munkálkodásokban, vigyázásokban, böjtölésekben, tiszta életben, tudományban, békességes tűrésben, kegyességben, a Szent Lélekben képmutatás nélkül való szeretetben. Ők szeretik egymást, sőt még az ő ellenségeiket is, azzal a szeretettel, a mellyel őket az Úr Jézus szeretete. Ők mindenkör igyekeznek az igazságot cselekedni és szólani, gyűlölik pedig a hamisságot. Azok teljesek Isteni erőben, az igazságnak jobb és balkezükről való fegyverében, tisztességgel és gyalázattal, szidalom és dicséret által. A világ előtt láttatnak ugyan, mint hitetők, mind azon által igazak az ő esméretekben, mert tökéletesen esmérik az Istent, és az Úr Isten is esméri őket. A [44] világ előtt látszanak úgy, mint halálra valók, mindazon által élnek az Úrban, ők ugyan sok sanyarúságot szenvednek, mind azon által meg nem öletnek, ők ugyan látszanak, mint bánkódók, mind azon által örülnek és örvendeznek az

⁶⁷ Mt 19,24. Mk 10,24–25. Luk 18,25.

Úrban. Sőt minden nyomorúságokat örömmel tűrnek, a világ előtt látszanak ugyan, mint szegények, akiknek semmiük nincs mindazonáltal mindenekkel bírnak, mert az övék a Mennysország; tökéletes az ő öröme, mert minden a mit ők kérnek az Istentől megadattatott ő nékiek.

És bizonyára mondhatja az igaz keresztény ember, a kiben az Úrnak Lelke vagyon Szent Istvánnal e beszédek: én látom nyitva az eget és az Úr Jézust állani az Atyának jobbján⁶⁸, noha testi szemeivel ugyan nem látja, mind azon által látja azt lelki szemeivel, mert mindent amit cselekesznek, az Úr Jézusnak nevében cselekesznek. Egyedül azoknak használ az Úr Jézusnak szenvedése, azoknak nevei bé vagynak írva az életnek könyvében.⁶⁹ Azok nem éheznek, sem nem szomjúhoznak, mert az Ur legelteti őket,⁷⁰ők esznek és isznak és örvendeznek. [45] Esznek az elrejtett mannábul⁷¹, mert az elrejtett manna nem egyéb; hanem a Szent Léleknek belső vigasztalása, és vidámítják szívüket az élő víznek tiszta forrásából, legeltetnek az élő fának gyümölcseivel és ő reájok nem is esik, sem a nap sem valami hévség, mert az ő nyomorúságokban ezer vigasztalást találnak.

Ennek utána megmutatá énnékem a mostani kereszténységnek romlott állapotját, Babilonnak utálatosságát és azokat akik ő vele paráználkodnak.⁷² Mindazok valakik test szerint járnak, azok imádják a fenevadnak képét⁷³ a kiknek tökéletes reménységek nincsen az Istenben. És megmutatá miképpen esmérjék az emberek az Istent tökéletesen, meg is mutatá micsoda bizonyága vagyon, és micsoda különbségek vagyon az igaz keresztényeknek a hamis keresztényektől, és az Antikrisztustul. Mert nincsen az egész Szentírásban egy versecske, amelyből vigasztalást nem venne az igaz keresztény ember: nincsen is egy rész az egész Szentírásban, amely bizonysgot nem tenne az Antikrisztus ellen. Tovább megmutatá énnékem az igaz-hitet és az örök evangéliomnak fundamentomát. Ennekutána vive engemet az Úrnak színe eleibe, és én leborulák az Úr előtt. [46] Mert igen reszkettem vala, és az Úr szóla énnékem ezt mondván: Ne félj embernek fia,⁷⁴mert én választottalak tégedet az emberek közül énnékem tanúnak. Azért írd fel amit láttál, és a mit hallottál, és tégy bizonysgot a földön lévő királyoknak, fejedelmeknek, hatalmasoknak, kicsinyeknek és nagyoknak, szolgálknak és szabadosoknak, mutasd meg őnékiek az ő romlott állapotjokat és az ő veszedelmeknek útját, melyeken ők járnak, és tanítsd őket az Istennek tökéletes esméretire. Mutasd meg őnékiek a Babilonnak utálatosságát és fedd meg azokat a kik ő vele paráználkodnak, és az ő paráznaságának poharából ittak. Mutasd meg őnékiek micsoda bizonyságok legyen az igaz keresztényeknek és

⁶⁸ ApCsel 7,55.

⁶⁹ Jel 21,27

⁷⁰ Jel 7,17

⁷¹ Jel 2,17

⁷² Jel 17,5. 18,3.

⁷³ Jel 14,9.

⁷⁴ Ez 2,6.

az Antikrisztusnak. Mutasd meg önékiek az igaz hitnek és az örökkévaló evangyéliomnak fundamentomát. Szólítsd a hadi seregeket, fedd meg a vérontókat és hirdess békességet a földön lakozóknak, és ne félj, mert egy hajszál sem esik le a te fejedről. És ímé, éles tört adok a te szádba, azáltal megölheted mindazokat, a kik ellened támadnak, azért légy hív és szöld az igazságot és én azt cselekeszem azokkal, a kik a te tanúbizonyosságaidat béveszik, azokat bévészem az én hajlékomban, a melyet felépítettem [47] a földön. És eltörlök azoknak szemeikről minden könnyhullatást⁷⁵ és felruházom őket fehér gyolcsba⁷⁶ és adok nékiek enni az elrejtett Mannából.⁷⁷ És az élő fának gyümölcsivel legeltetem őket, és az élő víznek tiszta forrásából vidámítom szíveket, és megkoronázom őket örömmel és idvességgel. És viszem a békességnek útára és elveszek ő tőlök minden félelmet és a halálnak árnyékából hozom őket a világosságra, és béirom azoknak neveiket az életnek könyvébe. Valakik pedig a te tanúbizonyosságaidat bévenni nem akarják, azokat menten elvesztem, fegyver, döghalál és éhségek által. Valakik pedig te ellened vagy azok ellen tusakodnak a kik a te tanúbizonyosságaidat béveszik, azokra tüzet bocsátok és meg emészttem azokat az én haragomnak tüze által.⁷⁸ Még egyéb dolgokat is szóla nékem az Úr, melyeket ide írni nem akartam, hogy valaki nagyobbban ne gondolkodna én felőlem a mint illik.

De az Úr teljesítse bé mind azokat, mikor az idő eljő. És midőn azokat hallottam volna, igen nagy félelem környülvéve engemet és mondék: Óh Uram! kicsoda vagyok én, hogy egy nyomorult féreg olyan nagy dolgot véghez vigyék? Ímé, sokan vagynak akik prédikálnak, azonban sok könyveket is irtanak, de kicsoda hallgatja őket? Ha azért azokat [48] nem hallgatják a kik becsültetnek a világtul, miképpen hallgatnának ilyen nyomorult embert, a ki a nélkül utálatos az egész világ előtt, sőt az ő tulajdon szüleitől is elkergettetett? De az Úr felele énnékem ezt mondván: Az botránoztat-é meg tégedet embernek fia? Ne szomorkodjál azon, mert hogy lehet üres kútfejekről élő vizet meríteni? Avagy a vak meg mutathatja a vaknak az utat? Miképpen mutatja másnak az élet útját az olyan ember, aki maga jár és követi a veszedelemnek útját? Miképpen szabadíthat a fogságbul az olyan ember, a kinek lábai a kalodában vagynak, és a ki setétségnek láncával meg kötöztetett?

Midőn ezeket hallottam volna, felvíve engemet ismét egy nagy szél, és vive engemet egy nagy magas hegyre. És én láték egy nagy terméketlen szőlőt,⁷⁹ amelyben ugyan sok tőke, de igen kevés termés vala, és a szőlő igen gázos vala. És sok munkásokat láték abban a szőlőben, kik panaszkodnak vala a szőlőnek terméketlensége miatt és igen bágyadtak valának. Némelyek pedig minden vágásban kárt tésznek vala és eltörik vala a gyenge vesszőket, és midőn a napnak hévsége rájuk jött vala, elvetik vala a kapákat és elrejtik vala magokat a fák alatt, le fekszenek vala és alusz-

⁷⁵ Jel 21,14

⁷⁶ Jel. 19,8.

⁷⁷ Jel 2,17.

⁷⁸ Ez 21,31

⁷⁹ Vö. És 5,1–7. Mt. 20,1–16

nak vala, akkor eljöttek sok fertelmes és mérges állatok, melyek meg emészték a szőlőnek termését midőn kivirágzott [49] volna. És a ki én velem vala szóla énnékem mondván: Ímé embernek fia, látod immár mi az oka, hogy az Úrnak szőlője olyan terméketlen. Azután elméne a munkásokhoz s felkölté őket ezt mondván: Azt mondja az Úr, keljete fel és fogjatok a munkához, mert én gyümölcsözővé tészem az én szőlőmet, és megölök abban minden fertelmes állatot, melyek kárt tésznek az én szőlőmben, és a rossz munkásokat ki űzöm az én szőlőmből és én meg erősítem a ti karjaitokat. Azért ne legyetek oly bágyadtak, hanem erősítsétek meg karjaitokat, és ne aludjatok midőn a napnak hévsége reátok jó és én parancsolok a szeleknek, hogy titeket hívétsenek meg és őrizzenek meg a napnak hévségétül és megadom tinéktek a ti munkáitoknak jutalmát és az én szőlőmnnek mustjával megvidámítom szívetekeket.

Ennek utána mutata énnékem egy nagy völgyet, és abban a völgyben láték mindenféle fertelmes utálatosságokat és sokféle csúszó-mászó állatokat, kik esznek vala azokbul a fertelmes csúszó-mászó állatokbul. És én láték nagy erős oroslánokat, kik esznek vala abbul, és sok fertelmes nyulak élnek vala abbul és nem félnek vala az agaraktul. És az aki én nálam vala szóla énnékem mondván: Mit látsz embernek fia? És mondék: mindenféle utálatosokat: és igen irtózik vala a szívem midőn [50] azokat láttam volna. És ő monda énnékem: Nézd meg ha valami jót találsz, és én felelek nekie. Semmi jót nem találok Uram, és ő felele énnékem ezt mondván: Azok a Babilonnak fertelmes utálatosságai, és semmi jó nincsen ő benne, azért elveszti őket az Úr, és eltörli őket a földről, mert az ő bűnei az egekig fel nevedtenek. Meg is bizonyítá énnékem, hogy soha semminémű pogány nincs olyan utálatos az Úr előtt, mint az a gonosz Antikrisztus.

Első rész: az Isten törvényéről, avagy parancsolatjárul

Kegyes Lélek! Hogy én tökéletesen bizonytságot tegyek az Isten törvényéről, az éntülem nem lehet, hogy én pontrul pontra le írjam mely igen nagyon meg szegik az emberek azt; Némelyek pedig azt is állatják, hogy nem kívántatik annak megtartása, hanem Hit által kell idvezülni, mind az által igen meg csalják magokat az olyatán emberek a kik olyan gondolattal vagynak, sőt bizonytságot tésznek az által az ő hitetlenségekrül.

Mert ők abban tagadják az Istennek hatalmát. Igaz, hogy hit nélkül nem lehet az Isten parancsolatjának megtartása. [51] Nem is tarthatják azt meg az Istentelenek, mert ők nem hiszik, hogy az Isten ereje hatalmas az erőtlenben. Mindazáltal azok is akik azt mondják, hogy nem lehet emberektül, hogy megtartsák az Isten parancsolatját, bizonytságot tésznek magok felől, hogy ők nem hiszen a Mindenható Istenben, mert ha ők hinnének és ha hinnék, hogy az Úr az ő hatalma által mindeneket semmiből teremtett, azt is hinnék, hogy az Úrnak hatalma által meg tarthatják az

ő parancsolatját. Ha azt hinnék, hogy az Atya feltámasztotta az Úr Jézust a halálból az ő hatalma által, azt is el hinnék, hogy aki a Krisztust a halálból feltámasztotta, az ő halandó testeket is meg tudja eleveníteni és tehetségekké tenni az ő parancsolatjának végbevételére és megtartására.

Kegyes Lélek! mi tudjuk, hogy minden, aki Istentől születettet bűnt nem tészon, hanem aki Istentől születettet megtartóztathatja magát, de őtet nem illeti a gonosz. Az Istentől születettek minden hívek, a kik hiszik, hogy a Jézus Isten Fia légyon, és őtet követik az újjászületésben, azok tökéletesen megtartják, mert ők szeretik egymást azzal a szeretettel, a mellyel őket a Krisztus szerette, a szeretet [52] által pedig bételjesedik a törvény. Aki pedig azt mondja, hogy ő tőle nem lehet, hogy ő megtartaná az Istennek parancsolatját, azt is tagadja az által, hogy az Úr Jézus Isten Fia, Sőt bizonysgot tészon magárul, hogy ellenséges gyűlölője a Krisztusnak; Sőt azt is tagadja, hogy a Krisztus meg jelent a testben, mivel tagadja az Úr Jézusnak érdemét. Mert az [53] Úr Jézus a végre jelent meg a testben hogy ő az embereket tehetségekké teszi az Isten akaratának végbe vitelére, és mindenek a kik ő benne hisznek, bételjesitik a törvényt és meg tartják az ő parancsolatját, akik az Úr Jézust követik az újonnan való születésben, mert azokban vagyon az Úr Jézus és ők az Úr Jézusban.

Azokban vagyon a Krisztus Lelke, ahol pedig a Krisztus Lelke vagyon, ott vagyon a törvénynek megtartása és bétöltése. Azok pedig akik félelmesek az Isten parancsolatját megtartani, bizonysgot tésznek magok felől, hogy ő benne nincsen az Úrnak Lelke, mert az hol az Úrnak Lelke vagyon ott nincsen félelem.

Azok bizonysgot tésznek magok felől, hogy ők ellenségei a Krisztusnak, mert ők ellenkeznek a Krisztussal, mert az Úr Jézus nyilván mondja Luk. 11:23. A ki én velem nincsen én ellenem vagyon. Azok bizonysgot tésznek magok felől, hogy ők még a halálnak árnyékában járnak, sőt köttetve vagynak a setétségnek láncáival, bizonysgot tésznek, hogy ők a bűnnek szolgálói.

Mert úgy szól az Úr Mós. II-dik Könyve 20.-dik Részében: Hallgasd meg Izráel, én vagyok a te Urad Istened, ki tégedet kihoztalak Egyiptomnak földéből, a szolgálatnak házábul, ne legyenek te néked én előttem idegen Istened.

Második: Ne csinálj te magadnak faragott képet, Sem semmi hasonlatosságot 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. és a több parancsolatokban:

Kegyes Lélek! Azokat a Parancsolatokat szólá az Úr az Izráel népének, minek utána kivitte volna őket Egyiptombul és felírta volna azokat a kőtáblákra.

Kicsoda azért az emberek közül aki azokat felbontaná? Mindazonáltal, fel bontotta azokat ama csalárd ember azaz az Antikrisztus, hogy ő az ördögös tudománynak helyet készítené, de mind azokban maga ellen tészon tanúbizonysgot, mert ahol elveti ezt. Én vagyok a Urad Istened, ki tégedet ki hoztalak Egyiptomnak földéből a szolgálatnak házábul, bizonysgot tészon maga felől, hogy ő még az ördögnek és a bűnnek [54] szolgálatjában vagyon, mivel elvetette azt a nagy parancsolatot a melyben minden parancsolatok vagynak foglalva. Bizonysgot tészon maga felől, mivel hogy az Istennek törvényét el vetette, hogy ő is el vettetett az Úrtul és hogy ő

még soha nem esmérte az Istent. Mivel hogy az által a parancsolatnak megszegése által akarja az Istent tisztelni; bizonyoságot téssen maga ellen, hogy ő az a hamis Antikrisztus; a ki a végre jó e világra, hogy ő az embereket megcsalja és elcsábítsa, s elvonja az Istentől és meg fossza az Isten esméretitől, és az Isten igyekezik eltörölni az emberek közül, és azt meg mutatja a 4-dik parancsolatnak felbontása. De mi szükség minékünk azokat megítélni, a kik minden pogányoknál utálatosabbak? Sőt, inkább magunkat is ítéljük. Feddje meg őket az Isten. Mindazonáltal vagynak mi(ndi)g olyan emberek is, akik ugyan mihozzánk hasonló üldözést szenvednek Babilontul, mégsem szűnnek meg ő véle paráználkodni, és az ő paráznaságának poharából annyira megrészegedtenek azok, hogy azt sem tudják mit cselekesznek. Azok akik az evangéliommal dicsekesznek, és ennek világosságát eltagadják [55] Babilonnak utálatossága miatt elhagyták az Istennek parancsolatját, az ő paráznaságának kedvéért felbontva tartják azokat; azokrul még el nem felejtkezett az Úr, mert ők még mindez ideig mihozzánk hasonló üldözést szenvedtek Babilontul. Azért szükség minékünk, akik erősek vagyunk, azokat, akik erőtelenek, a hitben, felvenni, hogy ők az ő kétséges gondolatjokban el ne vesszenek. Jerünk azért az ő eklésiájokhoz, és szólítsuk őket, netalán hallgatnak minket és megszűnnek Babilonnal paráználkodni. Szólítsuk meg őket e képen:

Szerelmes Atyámfiai! Meddig nem szűntök meg Babilonnal paráználkodni? Míg nem utáljátok meg annak haragos pohárát? Mi evangelicusok vagyunk, és üldözést szenvedünk Babilontul, miképpen mondod tehát, hogy mi övéle paráználkodunk? Azért mondom, mivel ti nem tartjátok meg az Isten parancsolatját amint meg vagyon írva. Mózes Második Könyvének huszadik részében, és miért bontottátok azokat fel? Nemde nem Babilonnak csúfsága miatt cselekedtetek azt? Ha evangélikusok vagytok, [56] miért tagadjátok annak világosságát? Avagy nem az evangéliomban mondja az Úr Jézus Krisztus Mát. 5:19. e beszédek: Aki a legkisebbet a parancsolatok közül felbontja, az legkisebb lesz a mennyeknek Országában. Ímé ti pedig nem egyet a legkisebb parancsolatok közül bontottátok fel, hanem legnagyobbikat, a melyben minden parancsolatok; sőt az egész Szent Írás foglalva vagyon: Azonkívül, a többi parancsolatból is elvettetek, azért mint lesz néktek dolgotok, avagy lehet-e néktek valami részetek az Isten országában? Ha az ő parancsolatját e képen felbontottátok és elvettétek, azért kérlek titeket, kik evangéliommal dicsekedő keresztények vagytok, miért vetettétek el ezt: Én vagyok a te Urad Istened, ki tégedet kihozatalak Egyiptomnak földéből a szolgálatnak házából?

Felelet: Mi soha nem szolgáltunk az egyiptombélieknek, nem is szabadított minket onnét, azért nem is szükség minékünk azt mondani. Az evangéliommal dicsekedtek, az evangéliomból ítéljétek magatokat. Avagy nem az evangéliomban vagyoné megírva, hogy minden, aki bűnt cselekeszik, szolgálja a bűnnek? Ján. 8: 34. Balgatagok: nemde nem [57] szabadított é meg titeket az Úr Jézus Krisztus a bűnnek és az ördögnek szolgálatjátul? Nemde nem vitt-e titeket erős karjaival által a Veres tengeren? Nemde nem most is bujdosatok é a világnak és a bűnnek pusztájában és

jártok a Mennyei Kanaán felé? Nemde nem most is táplál é titeket az Úr az égből leszállott kenyérrel lelleképpen? (Mert az égből leszállott Kenyér nem egyéb, hanem az evangéliomnak tiszta hirdetése, avagy a Krisztusnak beszédei, az az aki táplálja ami lelkeinket.) Avagy bizonytságot téstek magatok felől azzal, hogy még ti az ördög fogságában és a bűnnek szolgálatjában vagytok: jaj néktek ha úgy vagyon a dolog, úgy bizonyára ti is elvesztetek Babilonnal, ha meg nem tértek.

Tovább: Miért vetettétek el azt a nagy parancsolatot, amelyben az egész Törvény és a Próféták függenek? Felel: Ennek a parancsolatnak fundamentomát, megvalljuk az első parancsolatban, mert ennek magyarázatjában azt mondjuk; hogy minden dolgok felett az Istent kell szeretni és ő benne bízni.⁸⁰ Óh vakok és vakoknak vezéri! Avagy nem könnyebb lehet é ennek a parancsolatnak fundamentoma tinéktek a IX-dikben és a X-dikben, az hol azt mondjátok: Ne kívánjad [58] a te felebarátodnak házát, mert az hol azt mondjátok: ne kívánjad ami a te felebarátodé, kicsoda volna olyan esztelen, aki nem tudná, hogy az ő házát amelyben lakik sem kell kívánni, mivel az övé. S azt mondjátok meg is: Ne kívánjad a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgáló leányát, se ökrét, se szamarát. Miért nem lehet ott azt is: ne kívánjad a te felebarátodnak házát? Képmutatók! Nemde nem Babilonnak kedvéért cselekeszitek mind azokat? Azért is bizonyára mondom tinéktek, hogy könnyebben lenne néktek dolgokat, ha szintén minden parancsolatokat elvetettetek volna is, csak azt a legnagyobb parancsolatot tartottátok volna meg. De mivel azt a nagy parancsolatot bontottátok fel, bizonytságot téstek magatok felől, hogy inkább tesszik néktek Babilonnak utálatos pohára mint sem az Isten, azért részetek sem lészen néktek az Istenben, hanem Babilonnal együtt elvesztetek, ha meg nem tértek. Ha már annak a parancsolatnak fundamentoma tinálatok vagyon, miért [59] szegitek meg azt? És miért akarjátok ennek a parancsolatnak megszegése által az Istent tisztelni, miért csináltok a ti templomotokban faragott képet?

Felelet. Mi nem csinálunk faragott képeket és idegen bálványokat, hanem amint tudjuk a Szentháromságnak képét, a Krisztus feszület képét és az apostoloknak képeket, azt pedig avégre, hogy a köznépnek könyvei legyenek. Óh gonosz és rest szolgák: a ti szájatok vallásából, téstek ítéletet magatok ellen. Avagy az evangéliomnak hirdetői vagytok é? Íme azt a talentumot amelyet tireátok bízott az Úr, elástátok a földbe, és azt akarjátok, hogy a néma bálványok prédikáljanak.

Óh nyomorult emberek! Azé az evangéliomnak világossága? Avagy nem tagadói vagytok é az evangéliomnak? Avagy nem paráználgodtok é a Babilonnal? Faragott képet csináltok avégre, hogy azok a köznépnek könyvei légyenek! E képen kell é bánni a gyenge szőlővesszővel? E képen kell-é fosztani az embereket az Isten

⁸⁰ Utalás Luther Márton Kis Kátéjára. Az első parancsolat magyarázata: „Mindennél jobban kell Istent félnünk, szeretnünk és Benne bízunk” (Pröhle Károly ford.) in Konkordia könyv. Az Evangélikus Egyház hitvallási iratai. Budapest, 1957. Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály. 56.o.

esméretitül? E képen kell é utáltatni az emberekkel az Istennek országát? E képen részegítitek é az embereket, az ártatlanokat a Babilonnak utálatos poharával? Azért kérlek titeket, kik evangéliommal dicsekesztek, [60] de annak világosságát eltagadjátok, miért csináljátok a Szentháromságnak képét a községnek?

Fel(elet): Azért hogy a köznép arrul megtudja, hogy egy Isten három személyben vagyon. Immár most tudom, miért vagynak olyan gyalró keresztények ti közöttetek, mert tudom mi az oka, hogy ti az evangéliommal dicsekedtek, de ennek világosságát eltagadjátok, mert nyilván azt állatják sokan tiközöttetek, hogy az Úr Isten csak olyan öregember amint a ti templomotokban kifestve, vagy faragva vagyon. nem csuda, hogy oly kevés reménységtek és bizodalmatok vagyon az Úrhoz, nem csuda, hogy oly kevés félelem vagyon tiközöttetek, és hogy olyan bátran vétkeztek, mert nyilván azt gondolják sokan tiközöttetek, hogy könnyű dolog olyatán öregembert jegyzeni avagy előtte elszaladni.

Óh nyomorult evangélikusok! Tovább mi az oka, hogy a feszítetett, avagy Krisztus képét tartjátok? Felelet. E végre, hogy a köznép emlékezzék a megfeszítetett Krisztusrul. Vajon arra emlékezik é ő abban, avagy csak valami megfeszítetett [61] latorrul? Nyilván arrul, mert ha ők a fel feszítetett Krisztusrul emlékeznének, és ha megfontolnátok azt a nagy szeretetet, a mellyel titeket az Úr Jézus szeretett, buzgó szeretettel őhozzája a ti testeiteket is felfeszítenének minden gonosz kívánságokkal egyetemben,⁸¹ és követnétek az Úr Jézus Krisztust az újonnan való születésben, nem magatoknak, hanem az Úr Jézusnak élnének. De sokan ti közületek emlékeznek valami felfeszítetett latorrul. Azért mindenben igyekeznek elkerülni mindazokat, amelyeket az Úr Jézus cselekedett és szólott az ő testének napjaiban, mert ők nyilván félnek, hogy ők is úgy ne járjanak amint az Úr Jézus Krisztus. Nem akarnak ő hozzája hasonlók lenni az üldöztetésben. Nem csuda dolog, hogy oly kevés kívánságok vagyon az Úr Jézus Krisztushoz, mert nyilván azt gondolják sokan tiközöttetek, hogy az Úr Jézus csak olyan, félmezítelenül az Atya Úr Istennek jobbján amint tinéktek kifaragva és kifestve vagyon. Mindazon által magatok ellen tésttek bizonyásgot abban a dologban, mert e képen megmutatjátok a ti mezítelenségeket, hogy evangéliommal dicsekedő, de annak világosságát eltagadó keresztények vagytok, [62] és hogy csak a ti szemérmetességtek, a többiben pedig, csak szintén olyan nyomorultak vagytok, mint azok akik az Úr Istent soha nem esmérték.

Nem csuda dolog, hogy oly kevesen vagynak tiközöttetek, akik Szent Lelket kérnek, mert nyilván azt állítják, hogy csak olyan Galamb képű, amint a ti templomotokban kifaragva vagyon: azt gondoljátok, hogy egy nyomorult Galamb nem sokat segíthet az emberen.

De utoljára miért tartjátok az apostoloknak képeket? Felelet: Evégre, hogy a köznép arrul megemlékezzék, hogy olyatén emberek által prédikáltatott az evangéliom és hogy ők efféle halálok által megdicsőítették az Isten amint lefestve vagyon. Vajon

⁸¹ Gal 5,24

arrul emlékeznek é ők, vagy csak valami gonosztévőrül, aki érdeme szerint efféle büntetéssel megbüntettetett? Nyilván arrul, mivel az ő utjokat féltek követni, azért hazudtak Babilonnal, mert ti nyilván féltek, hogy ha azoknak utjokat követitek, tinéktek is úgy lészen dolgotok mint azoknak.

Azért lássátok, micsoda a ti dicsekedésetek! Ti ugyan azt [63] mondjátok: Gazdagok vagyunk és semmi nélkül nem szűkölködünk s nem látjátok nyomorult, szegény, nyavalyás, vak de mezíteleneknek lenni magatokat: Sőt azok vagytok akik sem hidegek sem melegek nem vagytok,⁸² az evangéliommal dicsekedtek ugyan, de annak valóságát eltagadjátok. Óh! Vajha megesmérnétek a ti mezítelenségeketek és olyannak tanácsát bévennétek; aki nyomorúságban és keserűségben megtanulta az Istent esmérni. Óh vajha meglátnátok igazán az evangéliomnak világosságát, és ennek világos tükörében megesmérnétek a ti mezítelenségeketek és az Úrtul ruhákat vennétek, s bédnétek a ti mezítelenségeketek, hogy mezítelen ne találna titeket az Úr mikor eljő. Akiket az Úr szeret, azokat megdorgálja és meg feddi, azért legyetek buzgóságosok és térjete meg. Mind ez ideig állott az Úr az ajtó előtt és zörgetett, mert üldözést szenvedtek, az által meg akar tinéktek jelenni, hogy ő el nem felejtkezett tirólatok. Azért ha halljátok az ő szavát, ne keményítsétek meg a ti szíveteket, hanem esmérjétek az Urat lélekben és igazságban, mert ha azt nem cselekszitek kiköp [64] titeket az Úr az ő szájából és Babilonnal együtt elvesztek. Azért atyámfiak halljátok az Úr szavát, míg időtök vagyon nyissátok meg a ti szíveteknek ajtaját, úgy bémégyen ti hozzátok az Úr, s vacsorál ti veletek és ti is az Úrral, akkor nyilván meg esméritek az Urat, amint vagyon meglátjátok őtet.

Továbbá. Miért vetettétek el a Negyedikben (mely tinéktek a harmadik parancsolat) ezt: hat napokon munkálkodjál. s.a.t. és csak azt mondjátok: az innepet meg Szenteljed? Felel(et): Azért, hogy még több innepeket is kell minékünk tartanunk, mint: Az Apostoloknak napjait, Boldogassz(ony) napokat és egyéb innepeket. Atyámfiak! Vegyétek bé az én szómat, és ne utáljátok az én beszédimet, én titeket tanítlak a Szenteknek emlékezetiket tartani.

Ha azoknak emlékezetit akarjátok tartani, nem úgy tartsátok azt, hanem tartásátok azt lélekben és igazságban, tartjátok pedig azoknak emlékezetit lélekben és igazságban, ha azoknak utjokat igyekezitek követni és ha úgy igyekeztek élni mint azok éltek. Példának okáért: ha a Szűz Máriának [65] emlékezetit akarjátok tartani, adjátok a ti akaratotokat az Isten akaratjába és igyekezzetek az alázatosságban és tisztaságban mind testi, mind lelki dolgotokat rendelni és a szerint élni; ha a ti bűneiteket keservesen megbánjátok, és azokat megsirátjátok, akkor bizonyára Péter apostolnak emlékezetit tartjátok. Azért atyámfiak ezt cselekedjétek és kövessétek az Úr Jézust az újjászületésben, mindenben igyekezzetek az ő beszédét megtartani és szeressétek egymást azzal a szeretettel, amellyel titeket az Úr Jézus szeretett:

⁸² Jel 3,15–21.

legfőképpen adjátok a ti szíveteket az Istennek és kövessétek a békességet és a szent életet; ha azt cselekeszitek, tökéletesen meg esméritek az Istent.

A szentek és az első keresztyények Istennek szolgálói voltak, ha ti is az Istent félitek, az ő szolgatársaik vagytok, mert tinálatok vagyon a Jézusnak tanúbizonyságtétele, mivel üldözést szenvedtetek a Krisztus ellenségeitől. Mi módon lehet pedig az meg? Megmutatom a következő részekből.

Kegyes Lélek! Mi az oka, hogy a keresztyények az Úrnak napját, és nem szombatját tartják meg? Találkoztak [66] már némelyek, akik azt állították vala, hogy nem az Úrtul vagyon, hogy a keresztyények szombat napját elváltoztatták és elvetették. Mindazonáltal nem igazán ítélnék azok az emberek, akik olyan gondolattal vannak, mert mi tudjuk, hogy az ótestamentombélieknek kezdete mindenkor szomorú volt, a vége pedig öröndes, azért illendő dolog volt a hétnek utolsó napját megtartani, mivel az Úr Isten is azon a napon nyugodott meg minden dolgaitul.

Az újtestamentombéli híveknek szomorúságot szerzett az ótestamentomnak vége, mivel azon a napon elrejtette vala magát az Igazságnak Napja az Úr Jézus Krisztus. Mert a koporsóban nyugodott vala és akkor ennek a nyugodalomnak emlékezte, ama nyugadalomnak szombatját, melyet az ótestamentombéli hívek tartottak: elvégezte, bételjesítette és bérekesztette. Illendő dolog azért az, hogy a keresztyények az első napot tartják, mert azon a napon teremttette az Úr a világosságot, azon a napon jelent meg az ő tanítványainak, és akkor az ő szomorúságokat öröme változtatta vala. Azon a napon tette ki az Úr Lelkét [67] minden hívekért, azért illendő dolog, hogy a keresztyények azt a napot tartják meg, hogy ők azon a napon öröndeznek és az Istent dicsérik, mert a Léleknek örömében.

Még sok dolgok vagynak, amelyekről kellene bizonytságot tenni, de mivel az emberek oly igen a hittel dicsekednek, és az által mondják, hogy kell idvezülni, azért elhallgatom azokat, mivel szükségesebb a hitet megvizsgálni.

Második rész: a hitről

Mely igen nyomorult e mai napon a hit, az emberek között Kegyes Lélek! Nyisd meg a te szemeidet, lásd meg mely igen semmi sem e mai napon a hit az emberek között! A dicsekedés ugyan meg vagyon, mert egy ember sincs aki azt ne mondaná hogy igaz az, hogy ő igaz hitben vagyon, de ha a napfényre tartod, meglátod mely igen semmi sem az embereknek hitek. Mert ők ugyan az Istent mindnyájan megvallják szájjal, lélekben pedig eltagadják azt, mivel szájjal úgy vallják, hogy ők hisznek a Mindenható Istenben, valójában pedig megmutatják, hogy ők inkább bíznak [68] az ő tulajdon erejökben, a világi emberekben, a világi Mammonban. Sőt az ördögben, m(ert) a keresztyény emberek mindnyájan megvallják és elmondják ezt: Hiszek egy Istenben. Lásd a Hiszek egy Istent avagy az Apostoli Hitnek formáját.

Jer ide, óh ember, és nézd meg a te hitedet vizsgáld meg azt, nézd meg annak erejét. Azt mondod, óh ember, hogy te hiszed az egy Istenben, a mindenható Atyában, aki a Mennyt és Földet teremtette azt vallo; ha úgy van a dolog keresztény ember, ha a Mindenható Istenben hiszel, miért nincsen tökéletes reménységed és bizodalma az Istenben? Ha a mindenható Istenben hiszel, miért vagy oly kétséges minden nyomorúságodban? Miért félsz az emberektől jobban mint az Istentől? Miért tulajdonítasz az embereknek, magadnak és az ördögnek több hatalmat, mint az Istennek? Azt mondod, hogy vagy tenéked tökéletes reménységed és bizodalma az Istenben, miért nem viszed hát végbe az Isten akaratját? Mert az Isten akarja az, hogy mi azt cselekedjük, amit az Úr Jézus mond, mert úgy szólott régenten [69] Mózesnek és Mózes az Izráel fiainak 5. Móz. 18:15. hogy az Úr Isten a ti Isteneitek prófétát támaszt az Izráel népe közül a te Atyádfiai közül, amiképpen engemet, azt hallgassátok mindenkben amint ő néktek szólni fog. Sőt azt is mondotta: Valamely ember azt a prófétát nem hallgatja, kigyomláztatik az Isten népe közül. Ugyan az azért az Istennek akaratja, hogy az emberek azt cselekedjék, amit az Úr Jézus mond, mert ugyan azt amit Mózes szólott, megújította az Úr egynehányszor, míglen az Úr Jézus a földön járt, amint meg vagy írva Mát. 3:17. És ezt mondja az Úr: Ez az én Szerelmes Fiam kiben kedvem tölt, őtet hallgassátok. Azért ha igaz hitben vagy és tenéked tökéletes reménységed van az Úrhoz, meg cselekedjed mind azokat valamelyekre az Úr Jézus tanít.

Mert ha benned vagy az igaz és élő hit, az Úrnak templom vagy, és az Úr lakozik tebenned és segít tégedet mindenkire, mert teveled vagy az Úr, te vagy az Úré az Úr egyedül a te Istened és az ő törvénye vagy meg írva a te szívedben, amint szólott az Úr régenten Zak. 8:8. És meghozom őket és lakosnak Jeruzsálemben, és lesznek nékem [70] én népem, és én leszek nékiek Istennek, tökéletességgel és igazsággal. Ha pedig félelmes vagy az Isten akaratját véghez vinni, azáltal bizonyoságot tévesz magad felől, hogy tebenned nincs az élő hit. Avagy azt mondod, óh ember, hogy erőtelen vagy az Isten akaratjának végbe vitelére, az által még jobban kivilágosítatott a te hitetlenséged, mert ha igaz volna amit te mondasz, hogy te hiszel a mindenható Istenben, aki a mennyet és földet teremtette a semmiből, azt is elhinnéd, hogy az Úrnak vagy hatalma arra, hogy a te szívedet e képen tudná készíteni és tehetségessé tenni az ő akaratjának végbe vitelére. Avagy nem tudod é hogy a képen vagy az embernek szíve az Úrnak kezében, mint a sár a fazekasnak kezében? És hogy ő nékie vagy hatalma arra; azt cselekedni amint magának tetszik? Miért nem vészed bé az Úr Jézusnak tanítását, és miért nem adod meg az Istennek, ami az Istené? Mát. 22:21. Ha azt cselekednéd bizonyára nem lennél erőtelen, azt cselekedni ami kedves az Isten előtt.

Ha azért a Mindenható Istenben hiszel, miért nem kéred a te mindenható Istenedet hogy tégedet segítene az ő akaratjának [71] véghez vitelére, és tenéked nem kell az Istennek akaratja, mert te félsz az Isten akaratját véghez vinni; félsz azt meg cselekedni amire téged az Úr Jézus tanít hogy az által a te testednek fájdalmát ne

szenyvednéd, magadnak önként veszedelmet ne szerzenél. Óh nyomorult ember! Nem félsz az ördögnek akaratját véghez vinni, mert az ördögnek akaratja az; ami az Istennek akaratja ellen vagy. Már pedig minden, ami az Istennek akaratja ellen vagy, bűn az. I. Ján. 5:8. Aki pedig bűnt téssen az ördögtől vagy, mert az ördög kezdettől fogva vétkezett, és ugyan azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördögnek cselekedetét elrontsa.

Te pedig óh halandó ember! minden örömmel cselekeszed a bűnt és nem mondd magadat erőtelennek, ha bűnt kell cselekedni, erőtelen vagy akkor, mikor félsz a jót cselekedni, de a gonoszt nem félsz véghez vinni, mivel azért inkább cselekeszed az ördögnek akaratját mint az Istenét, úgy az ördögben [72] hiszel és nem az Istenben, mert micsoda közü vagy a Krisztusnak Babilonnal, és micsoda része vagy a hívő embernek a hitetlennel? II. Kor. 6:15.

Azért óh ember! Ha ugyancsak a Mindenható Istenben hiszel, miért nem félsz olyan szánt-szándékkal vétkezni? Nem jut é eszedbe, hogy hatalmas az Isten, aki a bűnt büntetlenül nem hagyja? Nem gondolod é, hogy az Istennek arra való hatalma vagy, hogy tégedet akkor mihelyt a bűnt cselekeszed, mindjárt megbüntethet; avagy azt gondolod, hogy nincsen arravaló hatalma az Istennek? Ha azt gondolod, miért mondd hát Mindenhatónak az Istent?

Azért óh ember! Vedd észre a te hitedet és tartsd a napfényre, micsoda a te hited? Bizonyára nem egyéb, hanem csak egy bűvös bájolás, mert te rész szerént Mindenhatónak vallod az Istent, aki az ő hatalma által mindeneket semmiből teremtett; másrészen pedig, kimutatod: hogy több hatalmat tulajdonítasz az ördögnek, magadnak és a világnak. Óh nyomorult ember! E képen kell é, avagy akarod é a te Istenedet ámitani? Vizsgáld meg óh ember valójában az Istennek hatalmát! mely igen megmutatta az Úr azoknak, akik ő benne [73] bíznak vala, nézd meg, szégyenült é meg valaha aki az Istenben bízott? De megszégyenültenek mindnyájan, akinek tökéletes reménységök nem vólt az Istenben. Nem csuda é, hogy az istenfélőknek mindenek javokra, az istenteleneknek pedig, mindenek károkra szolgálnak: Vizsgáld meg az Írást, és bizonyára megtapasztalod, hogy úgy vagy, sőt e mai napon is elég példákkal megmutatja az Úr, de te mind azzal nem gondolsz, hanem csak a te tulajdon gondolatod szerint jársz, mégis azt mondd, hogy te hiszel a Mindenható Istenben. Tovább azt mondd: Hiszek a Jézus Krisztusban, az Atya Istennek Egyszülött Fiában, mi Urunkban. Léírhatná, akinek tetszik eddig, hogy Hiszek Szent Lélekben. Hogy a hit magában semmit sem ér, megláthatod az Írásból, mindazáltal tökéletes a hit a szeretet által. Azért óh ember! Vizsgáld meg magadat van é tebenned szeretet, szereted é a te Idvezítődet, Ó vajha szeretné! mert bizonyára szeretetre méltó: Imé mely igen szeret vala tégedet az Úr Jézus Krisztus! Amint magad megvallod tehozzád való buzgó szerelme miatt, elhagyta az ő Atyjának országát; a tehozzád való buzgó szeretet miatt emberré lett tééretted szenyvedett, tééretted megostoroztatott, tééretted megfeszítettet, [74] meghólt, mindazokat cselekedte az a szeretet, a mellyel téged az Úr Jézus szeretett.

Azért bizonyára szükség volna, hogy te is szeretnéd az Úr Jézus Krisztust, azért vizsgálj meg magadat, óh ember! Ha kereszténynek tartod magadat, ha szereted a te Idvezítődet, ha tebenned vagy az a szeretet az Úr Jézusnak beszédét megtartod, mert úgy mondja az Úr Jézus Ján. 14:25. Aki engemet szeret, az én beszédemet megtartja. Azért vizsgálj meg magadat, óh ember! Igyekezzél mindenkor megtartani az Úr Jézusnak beszédét, ha azokat megtartod, bizonyára igaz hitben vagy, sőt az Úrnak Lelke lakozik tebenned, te az Úr Jézusban vagy és az Úr Jézus marad tebenned, ha pedig azokat meg nem tartod, ellensége és gyűlölője vagy az Úr Jézusnak, és ha azok ellen cselekszel, lábaddal taposod a te Idvezítődet, jaj néked, ha úgy vagy a dolog!

Ha régenten valaki az Izráel fiai közül csak a Mózes törvényét megszegte is, minden irgalmasság nélkül kellett annak meghalnia két vagy három tanúnak bizonyágtételére. Sid. 10:28, 29. Mennyivel állítjátok, hogy kisebb büntetésre ítéltetik méltónak lenni, aki az Istennek Fiát megtapodándja és a szövetségnek vérért, mely által megszenteltetett [75] vala semminek állítándja és a kegyelemnek Lelkét bosszúsággal illetendi.

Az [75] Úr Jézusnak beszédi pedig, melyeket szólott az ő testének napjaiban ezek voltak legfőképpen, hogy ő az embereket, avagy a tanítványokat tanította a szeretetre, mint Ján. 13:34, 35. vers. Új parancsolatot adok tinéktek, hogy egymást szeressétek, erről esméri meg mindenek, hogy én tanítványaim vagytok, ha szeretet vagyon köztetek. Sőt azt is mondotta az Úr Jézus Mát. 5:44, 45, 46. Szeressétek a ti ellenségeiteket: tégy jól azokkal, akik tégedet üldöznek. Tanított az Úr Jézus irgalmasságra Luk. 6:36. Légyetek irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas: mind arra tanítottak az Istennek szolgálói az apostolok, mint Pál Róm. 13:8. Eféz. 5:2. I. Ján. 4:16. Hasonlóképpen Péter apostol is, úgy Jakab is tanítottak a szeretetről. És vajon nem szép és gyönyörűségi dolog volna é, ha minden emberek, kik keresztényi nevet viselnek, egymást szeretnék azzal a szeretettel, amellyel őket az Úr Jézus szeretete. Ha ők egymást segítenék, mind lelki, mind testi szükségekben, ha ők mindnyájan a szeretetben és egyenlő akaratban járnának, amint cselekedtek az első keresztények. Ha azok, akiknek hatalmuk vagy [76] e világon, az ő szegény jobbágyoknak nagyobb terhet nem vetnének a nyakokra, amint elviselhetnék. Sőt inkább azokat segítenék és vigasztalnák: a jobbágyok is minden kinszerítés nélkül cselekednék azt amivel tartoznának, bizonyára úgy járnának a szeretetben, ugyan arra tanít az is, aki előjárója volt az Úr Jézusnak, Keresztelő János. Luk. 3:11 és ezt mondja az Izráel népének: Akinek két dolmánya vagy, egyiket adja annak, akinek nincs, és akinek eledele vagy hasonlóképpen cselekedjék.

De óh ember! Hová lett a te szereteted? Avagy van é még egy ember a világon, akiben az első szeretet⁸³ volna? Annyira szeretete vala az Úr Isten az emberi nemzetet, hogy az ő egy Szülött Fiát is adta az emberekért Ján. 3:16. Keresztényi kötelessége volna hát az embernek, hogy ő az utolsó falatocskáját: az Úr Jézus elhagyta életét

⁸³ Jel 2,4

az emberekért, az emberek is tartoznak elhagyni életeket egymásért. De óh boldog Isten! Hová lett az az első szeretet? Hol vagyon az a szeretet; a mellyel minket az Úr Jézus szeretett? Az emberek már nem szeretik egymást, hanem gyűlölik [77] és üldözik: az emberek a mai napon nemhogy egymást segítenék, hanem nyomorgatják és igyekeznek kárba ejteni egymást, azok, akiknek hatalmok vagyon e földön, esznek, isznak, tékoznak, tobzódnak, miből? Az ő jobbágyainak véres verítékekből. Óh romlott állapot! Ez é a szeretet, mellyel téged az Úr Jézus szeretett! Óh halandó ember! Óh hol vagyon olyatén ember, aki az ő ellenségeit szeretné? E mai napon azokat sem szeretik az emberek, akik őket szeretik; Mely sok szülék vagynak akik minden jószágait adták az ő gyermekeiknek, mivel azokat szerették, utoljára elhagyják azokat az ő Istentelen gyermekeik, és egy falat kenyeret sem nyújtanak azoknak.

De az Atyafiak, akik egy méhből jöttek sem szeretik egymást e mai napon, vajon a legjobb barátját nem az erszényben mondja é lenni, azt mondja a mai világ az arany-nak: te vagy az én vigasztalásom: azok a te Istenid óh nyomorult kereszténység! Kik tégedet segítenek minden szükségedben; ki téged kiszabadítanak mind testi, mind lelki szükségidből és a pokolból, az ördögnek és a bűnnek szolgálatjából. Óh boldog Isten! Óh boldogtalan kereszténység! Olyan kevésre becsüled é a te lelkednek idvességét? De megcsirátá Ésau, hogy első születését egy tál lencséért eladá. Mózes I. könyv [78] 25:34. v. Sokkal inkább meg siratják, akik az örökkévaló jót a veszendőkért oda adják. E képen cselekesznek mindnyájan, akik a keresztényi névvel dicsekednek, és az Úr Jézust nem követik az újonnan való születésben, akikben az Úr Jézusnak szerelme nincsen. Hol vagyon tovább az irgalom, az irgalmasság? Bizonyára nincsen irgalmasság a világi emberek között, e mai napon állanak a szegény árvák az özvegyek a bírák előtt, a szegény jobbágyok a hatalmasok előtt, sírnak rínak jajgatnak, felemelt kézzel könyörögnek, még sincs irgalmasság! Ti Gazdagok! Vajon kívántok é, avagy akartok é idvezülni? Vajon ha azt mondaná tenéked az Úr Jézus, mint régenten annak a gazdag ifjúnak⁸⁴, megcselekedné é azt, avagy nem? Szomorkodnál é te e mai napon? Már nem kívánja az Úr, hogy minden jószágodat eladjad, csak azt kívánja, hogy a szegény nyomorult embereket segítenéd abbul az áldásból, amellyel tégedet az Úr megáldott, de te azt sem cselekeszed. Ha azért az olyatén szoruló emberek ti hozzátok jőnek, nem hogy csak szomorkodnátok is, hanem azt cselekeszitek, amit cselekedett az Úr Jézus, midőn az ördög ő tőle tisztességet kívánt vala, azt mondotta az ördögnek: Távozzál el én tőlem: te hozzád is, ha olyatén szorult ember jó, nem hogy ötet segítenéd. Sőt inkább azt mondod őnéki: távozzál el én [79] tőlem, mert nem néked kerestem az én jószágomat. Óh nyomorult ember! Keresztény vagy é? Tenéked kellene é a Krisztusban és a Krisztusnak tebenned lenni. Imé kimutatod magadat, hogy te az ördögben vagy, és az ördög tebenned, mert te mindenben igyekezed az ördög akaratját véghez vinni, mert ha szintén segítesz is némely embert,

⁸⁴ Mt 19,16–23

csak a magad és nem az Istennek hasznát keresed. Avagy azt mondd é óh halandó ember, hogy nehéz a jószágot és egyéb kincset keresni, ismét újonnan bizonytságot térsz a te hitetlenséged felől. Avagy könnyen esett é a te Idvezítődnék midőn oly sokat szenvedett te éretted? Bizonyára, ha könnyen esett volna, vérrel nem verítkezett volna, avagy nem jutalmat ígér é az Úr Jézus azoknak, akik jól térsz az ő híveivel? De mit szóljak azoknak, akik nem csak segíteni nem akarják egymást, sőt inkább nyomorgatják egymást, azokat, akik alább valók, avagy az olyaténeknek vagyon é részek az Istennek országában? Bizonyára nincsen azoknak részek, mert egészen kedve tölt az ördögnek azokban, legfőképpen akik az elhúzott, elvont jószággal olyan kegyetlenül bánnak s elprédálják.

Micsoda lélekből mondhatod hát óh halandó ember, hogy te hiszsz a Jézus Krisztusban, ha lábaddal oly kegyetlenül [80] taposod az Úr Jézusnak érdemét? Miképpen mondhatod hát, hogy te éretted meg holt az Úr Jézus, ha te nem akarsz meghalni a testnek, hogy élne az Úr Jézusnak? Óh vajon nem rettegsz é óh halandó ember! Sőt micsoda lélekkel mondhatod, hogy az Úr Jézus leszállott poklokra, midőn oly bátran jársz a veszedelemnek útján, és miért nem félsz már tovább a halálnak árnyékában járni és a veszedelemre sietni? Szánt szándékkal akarsz az ördögé lenni, miképpen mondhatod hogy te hiszsz, hogy az Úr Jézus feltámadott a halálból, ha te még a bűnnek halálában fekszel? Micsoda lélekkel mondhatod, hogy az Úr Jézus felment Mennyebe, ha te csak a testi gyönyörűségeket követed s az után tusakodol, te ugyan azt mondd, hogy az Úr Jézus ül az Atyának jobbán, mégsem akarod őtet követni az újjászületésben. És utoljára, miképpen mondhatod, óh halandó ember, hogy az Úr Jézus eljövendő ítélni eleveneket és holtakat, oh vajon nem kárhoztat é téged a lelkiisméred, oh vajon nem rettegsz é, avagy nem jut é eszedbe, hogy tenéked is meg kell az Úrnak ítéző széki előtt jelenned,⁸⁵ és azért a te gonoszságodért jutalmat venne? Avagy nem tudod é hogy valakiknek nevek nincsen beírva az élet bárányának ama könyvében, azoknak [81] részek leszen a tűzzel és kénkövel égő tóban, mely a második halál. Jel. 20:15.

De miképpen mondhatod te óh halandó ember, óh nyomorult ember, hogy a te neved bé vagyon írva az élet bárányának ama könyvében, ha csak abból áll a te hited? Mert ha a te neved volna felírva az életnek könyvében, a te homlokodon is fel volna írva a Bárány Atyjának neve⁸⁶, ha pedig az volna, az Úr Jézust követné az ujjá születésben, nem is tartaná nehéz dolognak az istennek akaratját véghez vinni.

Azért, vizsgálj meg óh ember! Vagyon é te benned az a Lélek, aki bizonytságot ad a te lelkednek arrul; hogy te Isten fia vagy, ha az volna, nagyobb reménységed volna néked az Istenben és nem lennél félelmes az Isten akaratjának véghez vitelére, de a te hitedből esmértetel meg, micsoda tanúbizonytság vagyon te benned, tudnia illik az ördögnek tanúbizonytsága.

⁸⁵ 2Kor 5,10

⁸⁶ Jel 22,4

Te ugyan azt mondd, hogy te hiszel a Szent Lélekben, de vajon meggondolod é azt, hogy a Szentléleknek vezérlése által cselekeszi az ember ami kedves az Isten előtt? Óh vajon meg tapasztaltad-e valaha az Isten lelkének erejét magadban? Bizonyára nem, hanem az ördögnek lelke, vagy Béliál lakik a te szívedben, mert te mindenben [82] ellenkezel az Úr Jézussal, sőt azokat is káromlod a kárnél vagy a Jézusnak tanúbizonysága: Óh nyomorult ember! Miképpen mondhatod hát te azt; hogy te hiszel a Szentlélekben!

Tovább, azt mondd, hogy hiszel egy közönséges keresztény Anyaszentegyházat. De óh vajon meggondolod é azt; ha vagy é te igaz élő tagja az Anyaszentegyháznak? Vajha csak abban is igazságot szólanál! Jól volna dolgod, de mi képen mondhatod azt; hogy te az Anyaszentegyháznak tagja vagy, ha te csak test szerint jársz? És a te szíved csak a földhöz ragaszkodott, csak a földi dolgokban gyönyörködöl. Ha te igaz tagja lennél az Anyaszentegyháznak, tagja lennél a Krisztusnak is; az odafelvalókat keresnéd és arrul gondolkodnál, mert az Anyaszentegyháznak polgár társasága mennyben vagy, ahonnét várják ők a megtartó Krisztus Jézust: ha te igaz tagja lennél az Anyaszentegyháznak, a Krisztusnak szavát hallgatnád, amint maga mondja az Úr Jézus Ján. 10:27, 28. Az én juhaim az én szómat hallgatják, és én esmérem őket, engemet követnek és én örök életet adok nékik.

Az Anyaszentegyházat leírja János apostol a mennyei [83] Jelenésekről írt könyvében, mintegy asszonyi állatot, aki vagy felöltözve a Napban, lábai alatt a Hold és feje felett tizenkét csillagokból való korona. Jelen. 12:1. az az: Az igaz Anyaszentegyházban lévő emberek, midőn cselekedettel az Úr Jézus Krisztusban vagynak, úgy vagynak felöltözve az igazságnak napfényében, mert mindent amit cselekesznek, az Úr Jézus Nevében cselekesznek és nem önnön magoknak, hanem a Krisztusnak élnek.

Tovább. Az ő lábai alatt vagy a holdvilág, azaz: minden jó cselekedetet és színmutatását lába alatt tartja, mert ő külső cselekedetiben idvességet nem keres és Ez az igaz és élő hit az Úr Jézus Krisztusban. De te nyomorult ember! Mindenben ellenkezel és Úr Jézus Krisztussal, sőt arrul is bizonyosságot tévesz; hogy te az ördögnek akaratját inkább véghez viszed, mint az Úr Jézus beszédét megtartanád, ha pedig valami jót cselekszel, csak holdvilági színmutatás.

Tovább. Az igaz Anyaszentegyházban lévő emberek meg vagynak koronázva tizenkét csillagokkal, azok a 12 csillagok nem egyéb, hanem a Szentléleknek gyümölcsei. Akinek füle vagy, hallja meg és tegyen ítéletet, ha igazságot szólok é vagy nem? Ezek pedig a Szentléleknek gyümölcsei⁸⁷, amint énnéem megjelentette az Úr:

- (1.) [84] Szeretet. Mert az igaz Anyaszentegyházban lévő emberek szeretik egymást azzal a szeretettel, amellyel őket az Úr Jézus szerette: Az előtteli emberek olyan

⁸⁷ Gal 5,22 kilenc gyümölcsöt sorol fel. „De a léleknek gyümölcse ez: szeretet, öröm, békesség, békességes tűrés, kegyelmesség, jóság, hit, alázatosság, mértékletesség.”

szeretettel voltak egymáshoz, sőt az ótestamentumbéli hívek között vala az a szeretet, de e mai napon sehol sem találhatik ez a szeretet, hanem gyűlölség és az irigység: A földi királyok gyűlölik egymást; a hatalmasok hasonlóképen gyűlölik egymást és nyomorgatják az alább valókat. A közemberek között hasonló irigység és gyűlölség található.

- (2.) Reménység. Mely igen nagy reménységgel voltak az ótestamentumi hívek! (Sőt némely jámbor pogányokról is sokat lehetne szólni mely nagy bizodalommal voltak az Úr Istenhez) mert ha csak Dávidnak Soltár Könyvét meg-nézzük is, majd minden részeken meg mutatja mely nagy bizodalommal vala az Úrhoz. De az a nagy bizodalom és reménység, mely az ótestamentumi hívek között vala csak példa és árnyék vala ahhoz a bizadalomhoz képest a mely az újtestamentumi hívek között található. Oly bizodalommal voltak az Úrhoz az első Keresztények; hogy mindent, amit cselekedtenek, az Úrban cselekedték. Tökéletes bizodalom és reménység lehet és vagyonis az igaz Anyaszentegyházban az emberek között, mert minden amit [85] kérnek az Úrtul meg adatik nékik: De hová lett az a reménység az Istenben? A világi emberek a földi királyok és fejedelmek, reménységöket vetették az ő országokban, hadi seregekben, a hatalmasok az ő hatalmokban, a gazdagok az ő kincseikben és jószágokban; a köznép az ő keze munkáiban; a tudósok az ő tudományokban, némelyek pedig az ördögben: és teljességgel egy sincs, aki bízna az Istenben.
- (3.) A békességes tűrés. Igen nagy békességes tűréssel voltak az ótestamentumi hívek, legfőképpen Jób, mind az által nem vala nékik olyan vigasztalások, mint az újtestamentumi híveknek, azért az apostolok és evangélisták nagy örömet is eltűrtek minden nyomorúságot és üldözést, mert ők tudták, hogy a szolga nem nagyobb az ő Uránál,⁸⁸ és mivel az Úr Jézus előre szennyvedett vala, ők is nem idegen dolognak tartották a szennyvedést. Tovább azt is tudták, hogy azoknak akik Istent szeretik mindenek javokra szolgálnak, kik e végre hivatalosok Róm. 8:28. De hol vagyon mostan a békességes tűrés? Ki-ki csak magáért kíván bosszút állani: Ha a Felső Hatalmasságok között békességes tűrés volna, bizonyára meg is vigasztalná őket az Úr.
- (4.) Öröm. Minden híveknek az Isten országa Luk. 17:21. Az Isten [86] országa pedig a léleknek örömében él, az az: hogy ők örömmel cselekesznek mindent, amire tanítja őket az Úr Jézus Krisztus, örömmel cselekszik ők az Istennek akaratját, örömmel segítik egymást mind lelki, mind testi szükségükben. S mivel ők tudják, hogy nagy leszen az ő jutalmok, azért örömmel tűrnek el minden üldözést és sanyargatást Tsel 5:41. mert gazdagon meg vigasztaltatnak. Örömet szenvedik a halált is, mert ők tudják, hogy az által mennek bé az életre 2 Tim. 4:8. De hol vagyon mostan az öröm? Vagyon ugyan öröm mostan is az emberek között, de nem a Szent Léleknek, hanem az ördögnek öröme: A királyok-

⁸⁸ Ján 13,16.

nak, Fejedelmeknek legnagyobb öröme akkor legyen; mikor az alábbvalókat megsanyargathatják, némely emberek örülnek akkor, mikor mások sírnak és jajgatnak. Némelyek örülnek, ha kárt tehetnek, és kárba ejthetik felebarátjokat; mások örülnek egyéb gonoszságokban, némelyek a testi és világi dolgokra nézve örülnek. Az a te örömed, óh halandó ember! Imé mostanában világosan kimutatod, [87] hogy az Isten Fiát lábaddal tapodod: azon kell örülni a miért az Úr Jézus szenvedett? Óh! jaj mind azoknak; a kiknek részek legyen az olyatén örömben, ha mindvégig abban maradnak.

- (5.) Kegyeség. Mely igen kegyesek voltak az első keresztyények, meg láthatod az apostolok dolgaikról írt könyvben a 7:2 – 23:2-5. Sokat lehetne szólni, mely igen nagy kegyességgel voltak egymáshoz, sőt az ő ellenségeikhez is. Olyan kegyesség vala az őtestamentombeli hívek között, mint Lóth és Ábrahám, inkább elváltak egymástul, mintsem a versengésnek helyet adtanak volna: De ma hol legyen a kegyesség, hanem versengés legyen, mert hol a szeretet nincsen, hogy lehet ott kegyesség?
- (6.) Szelídség. Igen nagy szelídség vala az őtestamentomi hívek között, mert a szelídség származik a békességes tűrésből. De sokkal nagyobb volt az első keresztyények között, de hová lőtt az a szelídség! Fáraó ugyan istentelen király vala s elég felfuvalkodó 2. Móz. 5, de mégis több szelídséget mutatott vala mint azok; akik keresztyény királyoknak tartják magokat: hasonlóképen [88] a közemberek is egészen elvetették a szelídséget. Mert hogy lehet ott a szelídség, az hol nincsen reménység az Istenben?
- (7.) Tisztaság. Minden hívek tiszta szűzek és jegyesi az Úr Jézusnak, mert minden amit cselekesznek az Úr Jézusban cselekeszik, egyedül az Úr Jézust követik, és ő hozzá ragaszkodnak és minden világi dolgokat meg utálnak: De hová lett az a tisztaság? Bizonyára egy sincs, aki csak az Úrhoz ragaszkodott volna, avagy vagyoné még valahol egy olyan ember; aki a világi dolgokat nem szeretné inkább, minthogy az Úr Istennek beszédét megtartaná?
- (8.) Bölcsesség. Igen bölcsék az igaz hívek, mert őbennek legyen minden bölcsességnek kútfeje, az Úrnak Lelke: ők a Szentléleknek templomi I. Kor. 3:16. Ők bölcsék, mert ők áron veszik az időt: oly bölcsék voltak az első keresztyények. De hová lett az a bölcsesség? A világi emberben is legyen ugyan bölcsesség, de nem az Istennek bölcsessége, hanem világi bölcsesség, az a bölcsesség ellensége Istennek. Róm. 8:7. Vagyon ugyan az ördögnek bölcsessége? Akiben pedig az Istennek bölcsessége legyen, bolond az a világ előtt.
- (9.) [89] Igazság. Igazak minden hívek, mert ők igyekeznek mindenben igaz lelkiismeretet tartani, mind Isten, mind emberek előtt. Olyatén igazságok volt az első keresztyényeknek, De hol van most olyan ember? Bizonyára oda legyen az igazság és csak a hamisság uralkodik.
- (10.) Erősség. Erősek voltak régenten az első keresztyények, mert a szeretet erős mind a halál, akárminémű nyomorúságot és fájdalmat, sőt a legnagyobb kí-

nokat is elszenyvedték, nem hagyták magokat elszakasztani attul a szeretettül, amellyel az Úr Jézushoz voltak kötöttek, azok ellen nem állhattanak, sem diadalmat nem vehetnek a pokolnak kapui. Mát. 16:18. De hová lett az az erősség? Mert hogy lehetnek erősek azok az emberek, akiknek tökéletes reménységek mintsem az Istenben?

- (11.) Mértékletesség. Mértéket tartnak az igaz hívek minden testi dolgokban és csak egyedül, a lelki dolgok után sietnek. Mát. 13:44, 45, 46. Olyan mértékletességek volt az első keresztényeknek: De hol vagy az a mértékletesség a mostani időben? Soha nem elégednek meg e világi dolgokkal, sőt egymás szájából kiszakasztják.
- (12.) Az alázatosság. Igen alázatos szívűek minden hívek, mivel az Úr Jézust mindenben követik, az alázatosságban [90] is hasonlóképpen követik. Mát. 11:29. De hol vagy most az alázatosság? Bizonyára nincsen alázatosság az emberek között, mert ők felfuvalkodtak és kevélyek.

Harmadik rész: az imádságról

Lélek az Isten, és akik őtet imádják, azoknak lélekben és igazságban kell őtet imádni. Ján.4:24. Kegyes lélek! Ha te az Istent esméred, megláthatod azt mely nagy gyarlóság vagy az e világi embereknek természetében: mert miképpen lehet az embernek az Istent lélekben és igazságban imádni, ha ő az Istent nem esméri? Miképpen esmérheti az ember az Istent ki csak testi gondolattal vagy, aki csak azt keresi, ami a világé, nem pedig azt, ami az Istené?

Hogy én más imádságokat elhallgassak, az Úr Jézusnak rövid imádságáru szók. Abban az imádságban tanítja az Úr Jézus az embereket az Istenben; mint kegyes Attyokban bízni és őtől erős bizodalommal kérni azt, ami megkívántatik a hűséges embereknek, mind lelki s mind testi szükségekre: azért bizonyára nem szűkölködnek. Azok az emberek semminemű dolgokban, akik az imádságot lélekben és igazságban elmondják és szívvel, szájjal [91] egyszersmind bizodalommal esedeznek, és megadatnak nekik, amit kérnek. Mert e képen tanítja vala az Úr Jézus a tanítványokat Luk. 11:2-4. Ugyan e képen imádkoznak is mindnyájan, valakik keresztény nevet viselnek: Mi Atyánk ki vagy a Mennyekben!

Azért óh hatalmas halandó ember, vizsgál meg magadat, ha imádkozni akarsz, hogy azt, amit szájjal mondasz, teljes szívvel is mond el és az Istent nem csak szájjal, hanem lélekben is és igazságban imádjad. Azért óh ember, ha azt mondod: Mi Atyánk! Vizsgál meg magadat, ha lélekben és igazságban mondhatod é azt, hogy te Isten fia vagy? Mert Istennek fiai, azok, akik Istennek Lelkétől vezéreltetnek, amint szól Pál Apostol Róm. 8:14. Azért vizsgál meg magadat, óh ember! Ha uralkodik te benned az Úrnak Lelke, ha az Úrnak Lelke tebenned vagy, van tenéked kívánságod a jóhoz, örömmel viszed végbe az Istennek akaratját, mert a jót szereted,

gyűlölöd pedig a gonoszt: Ha te az Istennek fia vagy, az odafelvalókat keresed: ha tebenned vagyon az Úrnak Lelke és igaz hitben vagy, minden félelem nélkül viszed végbe az Istennek akaratját, mert e képen szól Pál apostol Róm. 8:15. Nem vettétek a szolgálatnak lelkét ismét a félelemre, hanem vettétek a fiúságnak lelkét mely által kiáltjátok: Abba: Szerelmes Atyánk! Maga a Lélek bizonyága a mi lelkeinknek, hogy mi [92] Istennek fiai vagyunk, ha pedig fiak tehát örökösök, Istennek és a Krisztusnak örökös társai. Azért vizsgálj meg magadat, óh ember! Van é te benned az a bizonyág, hogy te Istennek fia vagy? Vizsgálj meg magadat, van é te benned tökéletes reménység és bizodalom az Istenben? ha vagyon bizonyára félelem nélkül viszed végbe az Istennek akaratját: ha az Istennek örököse és a Krisztusnak örökös társa vagy, bizonyára az Úr Jézust is követed az újjászületésben, úgy bizonyára követed a békességet és a szent életet, bizonyára esméred az Istent tökéletesen: ha te a Krisztusnak örökös társa vagy, úgy bizonyára megtartod az ő beszédét és gyönyörködöl abban inkább, mint a világi dolgokban. Sőt minden nyomorúságot, üldözést és sanyarúságot a Krisztusért örömmel elszenyvedsz, valami cselekeszel pedig az Úr Jézus nevében cselekeszed. Vizsgálj meg azért magadat, óh ember! Ha vagy é felöltözve az igazságnak napfényében és az Úr Jézus Krisztussal.

Vizsgálj meg magadat, van é minden színmutatás a te lábad alatt; vizsgálj meg magadat, van é szemérem előtted? Mindezek elő számláltattak a Szent Lélek gyümölcseiben: Vizsgálj meg legfőképpen magadat, szereted é felebarátodat azzal a szeretettel, a mellyel téged az Úr Jézus szeretett? [93] Ha azt magadban tapasztalod, minden bizonnyal elmondhatod a Mi Atyánkot: s-a-t. De miképpen mondhatod el óh halandó ember! Az Istent Atyának lélekben és igazságban? Miképpen imádhatsz őtet, ha te csak testi vak gondolattal vagy, ha csak a testi gondolkodásokban gyönyörködöl? Miképpen mondhatod hát az Istent Atyának, ha te benned nincsen az Úrnak Lelke? Miképpen mondhatod pedig azt, hogy te benned vagyon az Úrnak Lelke, ha te a jót gyűlölöd, a gonoszban pedig felettébb gyönyörködsz, Miképpen mondhatod pedig, hogy te benned vagyon a fiúságnak Lelke, ha te félelmes vagy az Isten parancsolatját véghez vinni? Sőt mindenekben ellene mondasz az Úr akaratjának? Miképpen mondhatod, hogy te Istennek örököse, a Krisztusnak is örököstársa vagy, ha te az Úr Jézust nem akarod követni az újjászületésben? Sőt ellensége s gyűlölője vagy a Krisztusnak és az Isten Fiát lábaddal tapodod? Mit szóljak egyebet az olyatán emberek felől? Ha nem azt amit mond az Úr Jézus a hitetlen zsidók felől Ján. 8:44. Ti amaz Atyátul, az ördögtől vagytok és a ti Atyátoknak kívánságait igyekeztek cselekedni, aki gyilkos volt eleitől fogva és nem állott meg az igazságban, mert nem volt őrajta igazságnak [94] köntöse, mikor hazugságot szól, önnön magátul szól, mert ő hazug és hazugságnak Atyja.

Te is óh halandó ember! Aki csak testi gondolattal vagy, aképen cselekeszel, mivel te gyűlölöd az igazságot, szereted pedig a hamisságot, mert te minden erővel cselekeszed a gonoszt, gyűlölöd pedig a jót. Óh nyomorult ember, miképpen mondhatod te, hogy Istennek fia vagy, ha te az ördögnek kívánságát véghez viszed, gyil-

kosa vagy nemcsak magadnak, hanem a tiednek is, mert a te botránkoztatásod által igyekezted meg ölni a te atyádfiát. Te hazugságot szólasz mert dicsekedel a hittel és a keresztényi névvel, amint mondtam az előljáró 1. és 2-dik részekben. A cselekedetben pedig megmutatod, hogy tebenned se hit, sem Isteni esméret nincs. Miképpen mondhatod azt: Mi Atyánk ki vagy a Mennyekben, ha a te szíved a földhöz ragasztott, ha csak azt kívánod, ami az ördögé és nem azt, ami az Istené? Tovább azt is mondd: Megszenteltessék a te neved. Lélekben és igazságban mondhatod é azt? Úgy mondhatod azt el, ha te nemcsak magad szenteled az Istennek nevét; hanem mást is arra tanítasz. Mely igen nagy buzgósággal szentelték az Úrnak Szent Nevét az ótestamentumi hívek, arrul bizonyára sokat lehetne szólni, mely nagy félelemmel és rettegéssel [95] jártak az Istennek színe előtt, és némely jámbor pogányok is. Az újtestamentumbéli hívektől könnyebben lehet ez, mivel az Istennek Lelke őbennek vagyon. Nehezebb vala az ótestamentumi híveknek az, amint Szent Dávid panaszkodik a 109. Soltárában: Az én lelkemet meddig markomban hordozom? A képen érzették az ótestamentumi hívek magokat, a képen jártak az Úr színe előtt. Már nem kívántatik az újtestamentumi hívektől oly nagy félelem, mert ők bátorosak és erősek Jézus Krisztusban. Miképpen kell pedig az Úrnak nevét szentelni, arra tanít minket a Szent Pál Apostol Kolossé 3: és I. Kor. 10:31. Mindeneket, amiket cselekesztek beszéddel, avagy téteménnyel, az Úr Jézus nevében cselekedjétek, hálákat adván az Istennek és az Atyának ő általa, ugyan a képen kellene tenéked cselekedni, ha lélekben és igazságban akarod az Úrnak nevét szentelni, mindent az Úrnak nevében kell tenéked cselekedni, azt pedig úgy cselekeszed, ha te az Úr Jézust követed az újjászületésben és mindenben igyekezel megtartani az Úr Jézusnak beszédét. Te pedig, óh halandó ember, minden cselekedetben káromlod az Úrnak szent nevét, mivel a te cselekedetben ellenkezel az [96] Úrral, nem az Úrét, hanem a te dicsőségedet keresed és a földi dolgokban inkább gyönyörködöl, mint az Úr Jézus beszédében, mégis azt mondd: Szenteltessék meg a te Neved.

Tovább azt mondd: Jöjjön el a te Országod. Kegyes Lélek! Miképpen mondhatod ebben a romlott időben azt és miképpen lehet azt lélekben és igazságban mondani ebben az utolsó időben a hívektől is? Amint az Úr Jézus tanít. Mát. 11:4-12. erőszakot szenved a Mennyeknek országa és akik erőszakot téznek azok ragadják azt el, azért erőszakot kell tenni a hívó embernek és lélek által kell megölni a testnek kívánságát. Ahhoz bizonyára nagy erőszak kívántatik. Azért kegyes lélek, lélekben és igazságban kell azt hinni, hogy tebenned van az Istennek országa, amely ételben és italban nem áll, hanem Szentléleknek örömében áll. Róm. 14, 17. Kegyes lélek! Ha tebenned az Istennek országa vagyon, és a mai romlott állapotot meglátod, bizonyára foháskodol, amint Dávid is a 42-dik Soltárban és Pál apostollal kívánhatsz megoszlattni és együtt lenni az Úr Jézussal. Bizonyára Kegyes Lélek, ha a te szíved [97] tökéletes az Úrhoz, egyebet nem mondhatsz e mai időben, hanem azt amit Illyés próféta mondott vala 2. Kir. 19. Uram vedd el tőlem az én lelkemet, mert én nem vagyok jobb az én Atyáimnál. Te pedig, halandó ember, nem hogy magadon erőszakot

tennél és igyekeznél bémenni a szoros kapun, sőt lábaddal is rugdosod és eltaszítod magadtul az Isten Országát. Minden erővel pedig igyekezed megépíteni az ördög országát, mert te nemcsak magad ellenkezel az Istennel, és jársz a veszedelemnek útján, sőt azok is akik az Istent keresnék el akarod venni az Istentől. Te magad az Istent nem esméred, ha pedig más akar téged tanítani az Isten esméretire, csak csúfot indítasz azokbul, azt is kimutatod, hogy tebenned az ördög országa vagyon, mert a te szádbul hamarabb kimégyen a gonosz, mint a jó. Mely igen sokszor káromlod az Istent, meg sem gondolva ugyan abbul tetszik meg, hogy tebenned vagyon az ördög országa Béliál lakik a te szívedben, mégis azt mondd: jöjjön el a te országod.

Tovább azt mondd: Légyen meg a te akaratom, miképpen mennyben úgy itt e földön is. Lélekben [98] és igazságban mondhatnád azt, ha te nem csak magad vinnéd véghez az Istennek akarátját, hanem másokat is tanítanál az Istennek akarátját cselekedni, ha te megfontolnád, óh halandó ember, mit kérsz azzal, bizonyára nem nehéz dolognak tartanád az Isten akarátját véghezvinni, sőt igen könnyű és gyönyörűséges dolognak tartanád és örömmel cselekednéd az Isten akarátját. Mindazáltal te, óh halandó ember, amint az előljáró második részben szólottam, félsz az Istennek akarátját véghez vinni, örömmel viszed pedig végbe az ördögnek akarátját, sőt másokat is arra tanítasz, mégis azt mered mondani: Légyen meg a te akaratom. Ítéld meg csak magad, óh halandó ember, vajon nem csúfolod é és nem káromlad é az Istent?

Tovább azt mondd: A mi mindennapi kenyérünket add meg minékünk ma. Vajon mondd é lélekben és igazságban? Amint egy nevezetes tanító szólott a mindennapi kenyérről, aki arrul értette mindazt, ami a testi táplálásra vonatkozik és kívántatik, mint: étel, ital, pénz, jószág és a többi. Azt ugyan lélekben és igazságban kívánod, nem is csak [99] száddal kéred azt, hanem minden erőddel keresed azt, ami testi táplálásodra való vagy kívántatik. De eszedbe sem jut az néked, amit az Úr Jézus szól a mindennapi kenyér felől. Mert az ember nemcsak kenyérral él, hanem az Istennek szájából származott minden ígétével. Mát. 4:4. Azt keressed legjobban, legfőképpen ami a te lelkednek táplálására kívántatik, úgy bizonyára a testi dolgokban sem szűkölködsz, de az nem kell tenéked, hanem csak amint eleitül fogva mondtam, a testi és mulandó dolgaikért futsz, fáradsz és nem gondolsz azzal, akárhová légyen a te szegény lelked. Óh nyomorult ember! E képen megmutatod, hogy te a kárhoztatásnak fia vagy, és hogy tenéked semmi részed nincsen az Istenben. Mert valamiképpen azoknak az izráelitáknak részek nem lett a Kanaán földében, akik visszakíváncsoztak Egyiptom földére, a képpen nincsen azoknak részek a mennyei Kanaánban, akik csak a földi dolgokért fáradsz és csak azok után sietnek. Azért szükség azoknak az embereknek akik az Isten országába akarnak menni, hogy ők az Úr Jézust kövessék és e világi dolgokért ne szorgalmatoskodjanak, mert a Krisztus tanítása szerint, senki két úrnak nem szolgálhat: azért vizsgálj [100] meg magadat óh kegyes lélek! Ha te az Istent esméred é? Amint az Úr Jézus tanít Luk. 14:26. és következő verseiben. Mert minden ember, aki csak azokért a világi jókért fut s fárad, az nyilvánvaló bálványozó, mivel ő nem imádja az Istent, hanem az ördögöt

Mát. 4:9. és a fábul, aranybul, ezüstbül, rézbül, vasbul és kőbül csinált bálványokat. Azt mondják ugyan némelyek, hogy ők magokért nem gyűjtenek kincseket; hanem az ő gyermekeikért. Óh nyomorult ember! Nem elég, hogy te magad elvetetted az Úrnak akarátját és sietesz a veszedelemre, hanem a te gyermekeidet is elszakasztod az Úrtul és vezeted őket a veszedelemnek útjára: mondtam ő nékiek, hogy ők az ördögnek akarátját cselekeszik. Óh vajon te, ha esmernéd az Istent és a te gyermekeidet is tanítanád az ő ösvényire! Óh vajha az Úr Jézust esmernéd, és a te fiaidat tanítanád az ő szeretetire, arra a szeretetre amellyel téged az Úr Jézus szeretett, úgy bizonyára nem szűkölködnél semminemű dologban. Ha te az Úr Jézust követnéd az újjászületésben, és a te fiaidat is [101] tanítanád az ő beszédét megtartani. Azokat írtam e dolgok felől, de még sok bizonyságokkal lehetne megvilágosítani, sőt a Szent Írásnak minden részei téznek bizonysgot arrul, de éntülem nem lehet aztat úgy megvilágosítani, mert úgy esméri minden ember a maga lelkét és tudja, ha tökéletes-é az Úr előtt, avagy nem?

Tovább azt mondog: És bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek. Óh halandó ember! Meggondolod é amit kérsz abban a kérésben és miképpen mondhatod azt lélekben [102] és igazságban? Azt mondog, hogy a képen bocsássa meg tenéked az Úr a te bűneidet amint te is megbocsátod a te ellened vétetteknek. Óh vajon nem te vagy é az a szolga, aki az ezer talentummal tartozol a te Uradnak, de mégis nem akarsz megengedni a te szolgatársodnak száz dénárt? Óh nyomorult ember! Miképpen mondog hát azt lélekben és igazságban, ha csak minden kicsiny dologért kívánsz bosszútállani, ha pedig nem állhatsz, főhászkodol ő ellene, hogy az Úr fizesse meg néki? Sőt olyanok is vagynak, akik mást megbántottak, mégis azt akarják, hogy őtőlők bocsánatot kérjenek azok, akiket ők megbántottak. Tovább azt mondog: Ne vígy minket a kísértetbe. Vajon lélekben és igazságban mondog é ezt? Bizonyára nem kísért tégedet az Úr a te tehetséged felett, hanem csak az idvességre, de te óh halandó ember! Kísérted a te uradat, Istenedet a te sok számtalan vétkeiddel: Te jól tudod, hogy az Istennek igazsága a bűnt büntetetlen nem hagyja s nem hagyhatja, mégis meg nem szűnsz vétkezni és a te bűneidet sokasítani. Vajon nemde nem kísérted é azzal a te Uradat Istenedet? Mégis azt mondog: és ne vígy minket a kísértetbe.

Tovább azt mondog: szabadíts meg a gonosztul. Vajon lélekben és igazságban mondog é? Ha úgy mondanád azt, úgy bizonyára meggondolnád mostan a tenéked engedtetett időben, ami a te békességedre és idvességedre szolgál s megesmernéd a te látogatásodnak idejét és napját. De abbul megtetszik hogy a te imádságod csak káromlás, mivel csak száddal mondog azt: szabadíts meg a gonosztul. Mégis szántszándékkal sietsz a veszedelemre, de mivel a te szemed előtt elrejtve vagynak, abbul meg tetszik, hogy te soha még az Istent nem esmérted, hanem az ördögnek fogságában vagy és hogy a világi Isten meg vakította a te elmédet, hogy meg ne láthassd azt a nagy veszedelmet a mely előtted vagyon, mert ha azt meg látnád, bizonyára meg szűnnél vétkezni. Mert valameddig vétkezel, sietsz a veszedelemre és valameddig a

Szent [103] Léleknek erejét a te szívedben nem tapasztalod, mindaddig Béliál lakik a te szívedben, és valameddig az Istennek akaratját véghez vinni nem igyekezel, mindaddig viszed végbe az ördögnek akaratját; és valameddig valamit e világon inkább szeretsz, mint az Uradat Istenedet, mind addig bálványozó vagy, és nincsen tenéked részed az Istennek országában. Sőt valameddig az Úr Jézust nem követed az újjászületésben, valameddig az Ő beszédét meg nem tartod, mindaddig vagy az ördögnek fia és sietsz a veszedelemre.

Utoljára, azt mondd: Tiéd az ország, hatalom és dicsőség mind örökké Ámen! Az által igaz vallást és bizonytságot tévesz magad ellen, hogy te az Istent káromlod és csúfolod, és hogy a te imádságod csak tiszta káromlás, mivel azt mondd: tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség. Mégis amint mondtam az előljáró második részben, több hatalmat tulajdonítasz az ördögnek, e világi embereknek, sőt magadnak is több hatalmat tulajdonítasz, mint az Istennek. Sőt a te tulajdon dicsőségedet inkább keresed, mint az Istennek dicsőségét. Ezeket az imádságrul mondtam, hogy az emberek megismerjék magokat az ő romlott természetekben és állapotjukban: Miképpen lehet pedig az Istent lélekben és [104] igazságban esmérni és imádni, meg mutatom az Ötödik, Hatodik és Hetedik Részekben. Sőt a Második hét dolgokban még világosabban.

Negyedik rész: a kereszténységről

Én lelkem! Amint látszik éktelen dolognak tetszik lenne a tudós világ előtt amit írtam, mivel a színmutatásnak gyökere kigyomláztatott belőle, mert inkább kell engedni az Istennek, mint az embereknek. Mert az Úr eleitől fogva választott engemet, bizonyására minden nemzetségeknek minekelőtte megbüntette volna az első világot, emlékezik vala énrólam a hetedik nemzetben. Háromszor és hétszer tétetett én felőlem bizonytságot azoknak szájok által, akik az utolsó dolgokat jövendölték. Mert a Jehova számban vette az én időmet, az én nevemről emlékezett az Úr, minekelőtte az én szüleim voltak, és adta azt bizonyására az én ellenségimnek, hogy sok szíveknek gondolati kinyilatkoztatassanak. Sőt nyilvánvalóvá lennének az Istennek ítéletei. Nagy és világos példa gyanánt tétetett engemet a földön lévőeknek, hogy meg dicsőítségük az Úrnak Szent Neve. Csudálatos vala az én születésem is, de senki nem figyelmeztet vala arra, mert tetszett vala a Jehovának elrejtetni mind azokat, míg bé nem teljesedik az, amit jelentett [105] vala a Babilonnak pohára. Az én hajlékom vala az oroszánoknak hajlékokban és barlangjokban, a fene állatok között, kietlen pusztában, mérges állatok és Basiliskusok között. De a Jehova emlékezik vala én rólam, és mint az aranyat a képen meg tisztít vala engemet, és megpróbálá lelkemet mint az ötvös az ezüstöt. Ő maga elvette tőlem a szennyes ruhákat és megégeté azokat tűzzel, és ada énnékem ékes öltözetet, melyben megállhatok őelőtte, ennek ékességét és színét elrejtette a Jehova, hogy botránkozásul ne legyen az emberek között. Utoljára

kiviszen vala engemet az oroslánoknak barlangjából és parancsolá énnékem, hogy bizonytságot tegyek az égő- és világosító- világosságról. E végre adá énnékem a hajnalicsillagot és ezt monda énnékem: én szolgálom vagy te, akiben dicsőségessé tétetem, azért térítsd vissza énhozzám a Jákóbnak házát, hogy el ne vesszenek az eltévelyedett juhocskák Izráelben, hívjad vissza az én népemet mely nevem szerint neveztetett a veszedelemnek útjárul. Feddj meg minden hazugokat, vérontókat, paráznákat, bálványozókat és hirdess békességet e földön lévőeknek. De én ezt mondam: hiába töltöm el erőmet, haszontalan és hiába leszen az én munkám, mert kicsoda hallgatja a te Igédet, óh Jehova! [106] Amint írva vagyon: Mely gyönyörűségesek a követeknek lábai, akik a békességet hirdetik! De az embereknek kedvek vagyon a vérontásban, ők gyönyörködnek inkább a versengésben, mint a békességben.

De aki engemet elküldött bizonytságot tenni a világosságrul ezt monda énnékem: Ne félj, mert én kezdetben teremtettem e világot. Most pedig meg újítok mindeket, nagy rettenetes és sok csudákat s meg nyitom a vakoknak szemeiket, feltámasztom a holtakat, megszabadítom a foglyokat és meggyógyítom a betegeket, hogy megismerje a Jákób háza, hogy én vagyok, aki eleitül fogva szólottam a próféták által, mert én meg nem felejtkeztem a szövetségrül, melyet kötöttem Ábrahámmal. És mondék én: Jól tudom Uram, hogy én erőtelen nyelvű és nehéz beszédű ember vagyok. De a Jehova monda énnékem: Ne félj mert én megnyitom a te szádat, az napon, mellyen kell bizonytságot tenni, sőt olyanná tészem a te szódat mint a két élő tör, hogy meg ölhessed mindazokat valakik teellened mondanak és meg szégyenítéd e világi bölcseket. Én magam, azt mondja az Úr, megítélem a te ellenségedet, hogy minden ember megtudja; hogy az Úr király az ő Szent Hegyén és minden pogányok [107] meg esmérjék a Jehovát. Ugyanazért küldött engem bizonytságot tenni a világosságrul a népnek; akik homályban és a halál árnyékában járnak: én félttem a Jehovának haragjátul, azért jöttem bizonytságot tenni a világosságrul.

Figyelmezzetek azért énreám ti szigetbéliek és ti messzéről való népek, halgassátok az én szómat, én tinéktek hirdetem az erős Istennek akaratját és megjelentem tinéktek az élő Istennek minden titkait, az napon amelyen nyugodalmat ad a Jehova az én lábaimnak. Ímé bételjesíti a Jehova a prófétáknak minden írásait és öszvegyűjt minden pogányokat az ő tiszteletire. Ő kiszárasztja az utálatos folyást, melyet Babilonnak lakosi kihoztak a földből bűv-bájolással. A Jehova utat készít a napkeleten és napnyugaton lévő pogányoknak és ímé eljönnek azoknak fejedelmei és leborulnak az Ur előtt, és imádják a Jehovát az ő Szent Templomában. Mert ők meggyógyultanak az élő fának leveleitül, mely a Paradicsomnak közepette vagyon.

Ímé előszólítja a Jehova Izráelt és megújítja a szövetséget, amelyet ada Ábrahámnak az [108] ő szolgájának, ő maga a Jehova, megvilágosítja azoknak szemeiket, hogy meglássák az erős Istennek csudáit, mert a Jehova megtaláltatott azoktól, akik őket nem keresték és akik nem tudakoztanak őfelőle, azoknak jelentette meg magát Ésa. 65:1. Mostan pedig elhagyta a nép a Jehovát amely az Ő neve szerint nevezetett, és pártot ütöttek a Jehova ellen és frigyét kötöttek az ő ellenségeivel, ők el hagy-

ták az élő víznek kútfejét és csináltak magoknak üres kútfejeket, az ő szövetségét elvetették és paráználkodnak az Alkorán kurvával Babilonnal, sőt botránkozásul lötenek minden pogányoknak, sőt magok kényszerítik a földön levő pogányokat, hogy káromolják a Jehovának Szent Nevét.

Ímé ezt mondja az Úr: Én egyet szólok a népekkel és az én haragomnak tüze által megemésztetem az én ellenségimet és öszverontom a hitetleneket, fegyver, döghalál és éhség által megemésztetem őket; az igaz pedig hit által él, és aki attul elszakadt, azon nem gyönyörködik a Jehova. Vizsgáljátok azért magatokat akik keresztény nevet viseltek, mert csak igen kevés idő múlva eljő az aki eljövendő és nem késik: Meddig alusztok Istennek Sáfári! És meddig szunnyadoztok [109] ti munkások az Úrnak szőlejében? És meddig beszéltek hiábavalóságot? Avagy azt gondoljátok, hogy még messze vagyon az Úrnak napja? Ugyan azért nem keresitek az Úrnak dicsőségét, hanem a ti tulajdon dicsőségeteket? Bizonyára eljő a Jehova ama napon, amelyen nem gondoljátok és megadja tinéktek a jutalmat a hitetlenekkel: avagy nem tudjátok é, hogy a szolga, aki az ő Ura akaratját tudja s nem cselekeszi és nem készíti magát, sok csapásokkal megbüntettetik.

Én ti hozzátok jöttem az én Uram Jézusomnak nevében és bé nem fogadtatok engemet. Ha valaki jó tihozzátok az ő tulajdon nevében, azt befogadjátok, mert tinéktek inkább tetszik a hazugság, mint az igazság. Az az oka, hogy ti az Istent nem esméritek, mert ha őtet esmernétek, örülnétek az ő szabadításán, de ti nem esméritek őtet, mert nem hisztek. Mert ha hinnétek, engemet el nem vetnétek. Mert miképpen hinnétek, holott egyitek a másutl vészen dicsőséget? És a dicsőséget, mely egyedül Istentől vagyon, nem keresitek: avagy nem magatok mondjátok é, hogy János apostol irt az utolsó dolgok felől? Ha azoknak hinnétek, énnekem is hinnétek, [110] mert arról irt János is, de ha az ő írásinak nem hisztek, miképpen hihetnétek az enyimnek?

Azokat irtam tinéktek, ne gondoljátok, hogy én titeket vádollok, mert ti magatok bizonyosságot téstek a ti hitetlenségtek felől. Én eleitül fogva esmértelek titeket, hogy ti bennetek nincsen az Istennek szerelme, azért mindenkor igyekeztem, hogy titeket elkerüljelek: Eleitül fogva mondtam, hogy én nem keresem az én dicsőségemet, hanem annak dicsőségét, aki engemet elküldött bizonyosságot tenni a világosságrul, de ti igen biztatok a ti tudománytokban, és azt mondjátok: nem szükséges minékünk a tanítás, mert mi eleget tanultunk. Őh vajha esmernétek magatokat, hogy az első betűjét sem tudjátok az igaz tudománynak, mert ha azokat tudnátok, az Isten akaratját igyekeznétek cselekedni. Ha pedig azt cselekeznétek, megtapasztalnátok, hogy én nem magamtul szólok.

Én tihozzátok jöttem, noha méltatlan, mindazonáltal választott követ az én Uramtul mintegy harcra készítetett vitéz, lelki pajzsban és fegyverben és ti bé nem vettetek engemet. Ha valaki ti hozzátok jó az ördögnek Sinagógájából, akinél vagyon a csalárdságnak fegyvere, aki a hamisságot gyászruhával befedi, azt bé fogadjátok. Az ám a legnagyobb hamisság és a képmutatásnak Fejedelme, azért méltán nevezi Keresztelő János vipera kígyók fajzatának: Mindazáltal [111] az én ítéletem

a Jehovánál és az én munkám az én Istenemnél vagyok és azt mondtam az én keserűségemben, midőn láttam a veszedelemre sietni minden nemzeteket, és midőn tapasztaltam az én nemzetemnek hitetlenségét: Vedd el én tülem óh Uram! az én lelkemet, hogy tovább ne lássák az én szemeim azt a veszedelmet; de a Jehova, aki eleitül fogva engemet választott és parancsolt bizonyosságot tenni a világosságrul, azt mondá énnékem: Ne félj, mert én tenéked hatalmat adok a pogányokon, te magad fogod legeltetni őket vas vesszővel, azért ne szomorkodjál én lelkem, mert a Jehova bételjesíti az ő ígéretit, hogy minden nemzetségek meglásák az ő dicsőségét.

Ti magatok azt mondjátok, [112] hogy hiába prédikáltok és a ti munkátok haszontalanok, igenis, mert ami legszükségesebb az nincsen tiközöttetek: Avagy nem azt mondjátok é: Szükséges minékünk megvizsgálni mindeneket, mert sok hitetők kimentenek a világra. De vajha egymást vizsgálnátok és a ti tulajdon lelketeket próbálnátok meg! Mert ti közöttetek is vagynak sok hitetők, de abbul megtetszik, hogy ti a veszedelemnek útján jártok, mivel mást akartok vizsgálni és tinnen magatokat nem esméritek. Vizsgáljátok az evangéliomot, mert ti magatok azt mondjátok, hogy abban vagyok az Istennek ereje és a világosító világosság, és megtapasztaljátok, hogy én igazságot szólok mindenben. Abbul megtetszik, hogy a ti szívetek nem tökéletes az Úr előtt; mivel a külső látás szerint ítélték.

Ti azt mondjátok, hogy ti már azokat tudjátok, amelyről én tinéktek írtam és azt mondjátok nem szükség, hogy én tinéktek szóljak, mert az Istennek szent emberei jövendöltek már azok felől. Balgatagok! Nemde nem irt é Ésaías próféta, hogy az Úr Jézusnak kell szenyvedni. És. 55:5. és következő versekben mégis azt mondja Keresztelő János: Ez az Istennek Báránya, ki elveszi a világnak bűneit Ján. 1:29. De hasonlót szól az Úr Mózesnek is a Messiás felől, hogy őtet hallgassátok minden hívek. Mózes V-dik Könyv 18:18. mégis meg újította azt a Jehova Mát. 17:1. Azért most is úgy vagyok a dolog, mert amit szólottanak az Istennek Szent emberei az utolsó időkürl, az immár bételjesedett, ugyanavégre küldött engemet a Jehova bizonyosságot tenni a világosságrul. Mivel az emberek setétségben járnak, és nem tudják mit cselekesznek, hogy én őket visszahozzam a régi ösvényre, a veszedelemnek utjárul.

Ha ti a világosságnak fiai lennétek, az én beszédimnek [113] helyt adnátok, mert én a világosságrul szólok. De amint feljebb mondtam, nincsen tibennetek az Istennek szerelme, mert ha ti az Istent teljes szívből és teljes lélekből szeretnétek, megjelenéné tinéktek az ő titkait. Sőt az ő Lelke által tanítana titeket mindenekre, ha bennetek volna a szeretet, a mellyel szeretett titeket az Úr Jézus, őtet követnétek az újjászületésben, ha pedig az Ur Jést követnétek, haszontalan nem lenne a ti munkátok, de úgy bizonyosságot téstek, hogy lábaitokkal tapodjátok az Isten Fiát, mivel a ti tulajdon dicsőségteket keresitek. Ti magatok azt mondjátok; hogy a szolga nem nagyobb az ő Uránál, mégis kevélység vagyok a ti szívetekben. Ha ti az Úr Jést követnétek, alázatosság volna tibennetek, de ugyan az a bizonyosság, hogy ti a setétben vagytok és miképpen mutatjátok másnak az igaz világosságot, ti azt mondjátok: nem új dolog volna a melyről én néktek szólok, úgy magatok téstek

bizonyosságot, hogy tinéktek nem kell az élő Istennek akarátja, hanem az új mesékre figyelmeznétek inkább. Ugyanazért nem hiszttek az én beszédimnek, hogy tirajtatok is bételjesedjék az, amit mond Ésaías próféta: Azoknak szemeiket meg vakította a világnak Istene, én meg keményítette azoknak szíveiket, hogy szemeikkel ne lássanak és szíveikkel ne értsenek, hogy megtérnének és meggyógyítsam [114] őket.

Én jöttem ti hozzátok nem a végre, hogy én magamról tégyek bizonyosságot, hanem hogy én bizonyosságot tégyek a világosságról: de ti kényszerítetek engem arra, hogy én magamról szóljak; mind az által bizonyosságot tettek én felőlem azok is, akik az utolsó időről jövendöltek. Atyámfia! Meg ne ütközzetek azon a mondáson, sőt inkább vizsgáljátok az utolsó dolgokat és értsétek meg az Élő Istennek csudáit: Ha ti az én beszédimnek helyt adtok, bizonyára meg értitek azokat, vizsgáljátok az én írásomat, ha hamisságot találtok é benne, bizonyítsátok meg; ha pedig igazságot szólok, miért nem hiszttek az én beszédemnek? Kérdezzetek engemet, és én felelek tinéktek, vizsgáljatok engemet, ha hamisságot találtok énbennem, kérdezzetek azoktól is akik eleinten esmértek engemet, tudakozzatok az én szüleimtől, és ha hamisságban tapasztaltok engemet, kész vagyok érette szenyvedni.

Ti a világtul vagytok azért nem hiszttek, ha Istentől lennétek igenis hinnétek, abból megtetszik, hogy a világi Isten megvakította a ti szemeiteket, mivel test szerint jártok és a lélek által nem ölitek a testnek kívánságát. Mert ha lélek szerint járnátok, megértenétek, ami az Úrnak Lelkéé, de ugyanazért nem értitek, mert csak [115] a testi dolgokban gyönyörködtek, mivel a testiekben vagytok bölcsek. Ugyanazért nem akartok engedelmeskedni az Úrnak, mert az ti tőletek nem lehet. Mert ha az én beszédimnek helyt adnátok, a ti tisztességteket, prómóciótokat, méltóságtokat elvesztenétek, mivel tinéktek inkább tetszik az emberek előtt való dicsőség, mint az Istennek dicsősége. E képen bizonyosságot tésztek magatok felől, hogy ti is a fene állatnak számában vagytok, nem csuda tehát, hogy akik titeket hallgatnak, annak bélyegét magokra vészik.

De erős Király, aki uralkodik Sionban, ő egyet szól az ő haragjában és az ő búsulásában elveszti az ő ellenségét ő eltörli mindazokat akik őtet gyűlölik és a hazugságot inkább szeretik mint az igazságot, de mely rettenetes lészen azoknak dolgok; akik az ő Zászlója alá esküdtek, mégis pártot ütöttek ő ellene és elvetették az ő Szent Szövetségét, frigyet kötöttek pedig az ő ellenségivel. Mihez hasonlítsam a mostani világot vagy mihez hasonló? Hasonlatos az első világhoz, nem, hanem hasonlatos az özönvízzel elborított világhoz, én kérdelek tégedet, óh halandó ember! Keresztény vagy é? Igenis keresztény vagytok. Minekutána megkeresztelkedtél vettedé a Szent Lelket? De még talán soha sem érzetted a Szentléleknek erejét. Úgy vagyon, mert ha azt megérzenéd, az Úr Jézust is követnéd az újjászületésben, [116] sőt az ő beszédét megtartanád.

De valamiképpen Nóénak idejében, midőn a bárkába volt az a galamb amelyet ő kibocsátott a bárkábul, az ő lábainak nyugodalmat nem talált, hanem vissza kellett őnéki menni a bárkába, úgy az Úrnak Lelke is nyugodalmat nem talált, mivel az egész világ bűnnel és undoksággal, mintegy özönvízzel elborított. Jajt kiált az Úr Jézus azokra; akiktől botránkozás jó, de vajon hol vagyon olyan ember, aki nem bot-

ránkozna, és akitül botránkozás nem jőne? Bizonyára, ha a mai kereszténység megmaradt volna abban az állapotban, amint kezdetett, egy ember sem volna már a világon, aki a Krisztust nem esmerné. De úgy tettek a keresztények botránkozást a vak pogányokra, hogy ők magok az okai annak, hogy az Úr Jézus Szent Nevét káromolják a pogányok, miért káromolja az a testi Izráel az Úr Jézust olyan igen, és mi az oka, hogy az igaz világossághoz nem jöttek? Bizonyára nem egyéb; hanem a keresztényeknek gonosz cselekedetek, legfőbbképpen azoknak bűvös-bájolások; akik elsőként mondják magokat lenni, azoknál nem látnak azok a szegény pogányok, sőt a testi Izráel is egyebet; hanem utálatosságot, paráznaságot, bűvölést-bájolást és bálványozást. Azért fognak felállni és bizonyosságot [117] tenni a keresztények ellen a Muhamedánusok. Ők nagy becsületben tartják Muhamednek, annak a hamis és hazug prófétának törvényét, úgy, hogy ha csak valaki azokat megszegi, annak mindjárt halál vagyon a fején. A keresztények pedig, elvetik amaz Igaznak és Szentnek, az Isten Fiának törvényét. Sőt sok átkozott keresztények vagynak, akik csak csúfot indítanak azokból, de jaj azoknak, mert ők lábokkal tapodják az Isten Fiát.

Egyszer látta Nabukodonozor király az Istennek csudatételét, s mindjárt nagy fenyegetéssel parancsolatot adott ki, hogy minden valaki káromlást szól az Úr ellen, annak el kell veszni. A keresztények pedig, tudják, és vallják a Jehovának minden csudáit, mégis csak káromolják az élő Istennek Szent Nevét és senki sincsen aki őket megfeddené. Azért ők is fognak bizonyosságot tenni ama nagy napon a keresztények ellen.

Tovább fog bizonyosságot tenni a keresztények ellen a Krésus király, mert ő megismerte a Bölcs Salamonnak igaz mondását, de a keresztények semmiképpen nem akarják megismerni az Úr Jézusnak igazságát. A keresztények ellen fognak bizonyosságot tenni a régi görögök, akik Apollót tisztelték, mert ők megbecsüllötték Apollónak tanácsát, de a keresztények egészen [118] elvetik annak tanítását és tanácsát, aki Apollót megnémította és az ördögnek cselekedetét elrontotta.

A keresztények ellen fognak bizonyosságot tenni a Malabarbarusok, mert véteknek tartják az oktan állapot megölni, de a keresztények közül sokak előtt úgy tartatik és kiontatik az embervér, mint a víz. Az Antikrisztusok ellen fognak bizonyosságot tenni az Úr Jézus ellenségei: a farizeusok, írástudók és a papi fejedelmek, mert ők véteknek tartották azt a pénzt, amelyet Júdás a templomban elvetett vala az Isten ládájába tenni, mivel vér ára volt. De azok akarnak vére verejtékkel keresett pénzt adni az Istennek Lelkéért. Óh jaj mindazoknak, akik olyan gondolattal vagynak, de még ezerszer nagyobb jaj mindazoknak, akik az embereket e képen ámtíják.

Egy dolog vagyon, amely félelmet és rettegést szerez lelkemben ama napon; nincsen nagyobb pogány mint a Khinézusok, mert ők az ördögöt imádják, de mégis mindig békesség vagyon közöttök, nyilván azt is állatják azok az utálatos pogányok, hogy azért vagyon olyan sok versengés a keresztények között egy egyéb nemzetségek között, mivel azt a gonosz Istent nem tisztelik és az szerez versengést ő közöttök. Óh rettene-tes és hallatlan dolog! Óh nyomorult [119] kereszténység! Óh miképen állhatsz meg

az Úr előtt, mikor eljő az ítélete? Minden ország mely magába meghasonlik, elpusztul, és egyik ház a másikra omlik és ímé, a kereszténység egymás között meghasonlott! És miképpen állhat meg a Krisztus országa? De te Istentelen ember, ha mindenben ellenkezel a Krisztussal, miért viselsz tehát keresztényi nevet? Inkább ezt mondd, hogy Epikuréus vagy, úgy mégis káromlatlan marad az Úr Jézusnak Szent Neve a pogányoktól: Mind azon által azt mondom tinéktek ti Istentelen keresztények, akik az Úr Jézust nem akarjátok követni az újjászületésben. Hogy már a fejsze tétetett a fának gyökerére, valamely fa jó gyümölcsöt nem terem kivágattatik és az örökkévaló tűzre vettetik. Te pedig kegyes lélek! Ha te az Istent esméred, és az Úrnak Lelke tebenned vagyon, tartsd meg amid tenéked vagyon, hogy senki el ne vegye a te koronádat.

Emeljétek fel a ti fejetekeket, óh Istennek sáfári! És vigyázzatok abban az utolsó időben, mert most vagyon az utolsó idő és már sok csudák lettenek, azért mondom tinéktek: emeljétek fel a ti fejetekeket és tudjátok meg, hogy immár elérkezett a szabadság. Vigyázzatok azért magatokra, hogy megállhassatok az Úrnak [120] színe előtt és elkerülhessétek mindazokat, amiket szólottam. De miképpen állhattok meg az előtt, aki minden szíveknek vizsgálója, ha csak a külső látás szerint ítélték és az igaz ítéletet elfordítjátok, s elvetitek? Azáltal bizonyosságot tészték; hogy csak képmutatásból áll a ti tudománytok. Mennyetek el a temetőre és bontsátok fel a koporsót, melyben egy kővér test fél rothadásban vagyon, nézzétek meg azt, hogy tetszik a ti szemeteknek? Szemléljétek meg, ugyan oly utálatos az Úrnak szemei előtt a képmutató, mert a képmutatás minden undok vétkeknek fedele és táplálója, sőt minden utálatosságnak fedelme. Azért méltán hasonlítja az Úr Jézus a képmutató farizeusokat, és írástudókat a megfehérített koporsóhoz, amely kívül ugyan szépnek látszik, de belől teli van undoksággal: De mivel felette igen elhatalmazott az az undokság e mai napon a tanítók között és a munkások között, kik az Úr szőlejében dolgoznak, tehát miképpen lehet hasznos azoknak munkájok, akik nem az Úr Jézust, hanem az ő ellenségeit követik. Ti az én írásomat elvetitek, mert a ti tudományotoknak illetlen dolognak tetszik az amit írtam az előljáró részben, de meg ne ütközzetek azon, mert nem leszen ízetlen a következendő. Mert a Jehova megsejmelte az én szívemet és megpróbálta az én lelkemet, [121] ő maga megtekintette az én ösvényimet, és nem hagyott elveszni engemet, midőn az én ellenségim pártot ütöttek volna ellenem, immár hat nyomorúságokból szabadított ki engem az erős Isten, tudom hogy a hetedikben sem hágy elveszni. Bizonyára most vagyok a hetedikben!

Azért siess, óh Uram, segítségeddel, mert igen szorongattatott az én lelkem. Szabadíts meg, óh Uram, azoknak kezeiből, akik lelkemet keresik, mivel én te benned bíztam gyermekségemtől fogva, sőt most is te benned bízom, azért teljesítsd meg a te ígéretedet, hogy a te néped meglássa és megismerje, ahogy én nem magamtul szólok. A te kezeidben vagynak az embereknek szíveik, azért világosítsd meg az ő szemeiket, hogy téged megismerjenek és a te méltatlan szolgálódnak tanúbizonyságát el ne vessék. Tekints énreám, óh Uram, ebben az órában is, hogy megsejgyenüljenek az én ellenségeim. Amint kezdetben teremtetted a világosságot, a képen világosíts

meg most is mindeneket, hogy minden pogányok esmérjenek meg tégedet, hogy te egyedül vagy az Úr, aki a setétségből világosságot hozhatsz ki, és a holtból elevent teremthetsz. Teljesítsd, óh Uram, a te ígéretedet, hogy minden nemzetségek esmérjék és lássák a világosító világosságot. Tartsd meg, óh Uram, tovább is a te méltatlan szolgálodat és segítsd azt a dolgot véghez vinni, amelyet elkezdettél én bennem a te Szentséges Nevedért és a te ígéretedért. A m e n !

Ezeket írtam a keresztyénységről és még sokakat kellene [122] írnom a keresztyéni kötelességről, de azokat nem írhatom míg a Jehova nyugodalmat nem ad az én lábaimnak. Mert valamiképpen a körülmételetlen szívű Sidóknak kárhozatra szolgált a környülmétele, mivel az Istennek szövetségét elvetették, azért elvetette őket az Úr Isten. úgy léssen dolgok azoknak is akik a keresztyéni nevet viselik ugyan, de az Úr Jézust nem akarják követni az újjászületésben. Ne botránkozz meg azon kegyes lélek, amiket én szólottam ebben a részben, mert én mindazokban nemcsak magamrul tészek bizonyosságot. Sőt magamrul sem szólok csak egyedül, hanem én szólok abban mindazokrul, akiket az Úr magának választott.

Ötödik rész: a kötő és oldó kulcsáról, a'vagy Istennek választásáról

Kegyes Lélek! Tudtodra vagyon tenéked abban a dologban Babilonnak bűvös bájolóása, és az Antikrisztusnak kalmárkodása, akik a szegény népet azzal ámtíják (amint magok akarják), hogy őnékiek arra való hatalmok volna, hogy akiknek akarják a földön bűneiket megbocsátani, megbocsáthatják, akiknek pedig akarják azt megtartani, [123] megtarthatják. Sőt azt is mondják, hogy ők ki tudják a purgatóriumbul is szabadítani, melyet Béliálnak titkos tanácsából vettek: azt pedig avégre cselekedték legfőképpen, hogy magoknak sok kincseket gyűjthessenek, ez az a lelki kalmárság amelyről szól János Apostol Jel. 18:11. és köv. verseiben. Ennek gyökere vagyon még azok között is, akik az evangéliommal dicsekednek, de annak világosságát eltagadják, mert én hallottam őtőlük sok prédikációkban, hogy nem lehet a református embernek vígan meghalni, mert ő az Istennek elválasztását, avagy predestinációját hiszi, azért nem tudja idvességre avagy kárhozatra rendelte őtet az Isten. Azonban pedig nyomorult vigasztalással ámtíják a magok nyáját, hogy őnékiek válna tökéletes bizonyosságok az idvesség felől, mivel ők evangélikusok.

Azért kérdelek én tégedet, te evangéliommal dicsekedő, de annak világosságát eltagadó keresztyén, miben áll az a bizonyosság; a mellyel te dicsekedel? Van é tebened az a Lélek; aki bizonyosságot ad a te lelkednek, hogy te Isten fia vagy? Mondhatod é azt Pál apostollal 2. Tim. 4:7, 8. Ama jó harcot megharcoltam, a futást elvégeztem, a hitet megtartottam? Ha abban áll az a bizonyosság, úgy bizonyára nem csalod meg magadat, de miképpen mondhatod hogy abban áll a bizonyosság, ha mást ítélsz, magadat nem esméred és csak a [124] bűnt sokasítod?

Felelet: Ha szinte vétkezünk is vagyon minékünk eszközünk, hogy magunkat megtisztíthassuk a mi bűneiből, a gyónásban, amint hogy meg sem akarunk gyónás nélkül halni.

Kérdés: Miben áll a gyónás, avagy melyik abszolutióban bíztok?

Felelet: Abban hogy minket szabadon mondana a mi papunk minden mi bűneinktől.

K(érdés): Miképpen tudja a te papod a te bűneidet, avagy előszámlálod é azokat öneki?

F(elelet): Nem, hanem csak egynehány kérdéseket ad előnkbe, arra kell minékünk felelni: azután kezét fejünkre tévén megbocsátja minékünk minden bűneinket.

K(érdés): Melyek azok a kérdések?

F(elelet): Ezek: Első. Szánjátok é bánjátok é a ti bűneiteket? Arra felelünk: Szánjuk és bánjuk. Másodszor: Van é tinéktek tökéletes szándékokotok a megjobbításra? Vagyon. Harmadszor. Hiszitek é, hogy ezen bűneiteknek bocsánatja; mellyel én bűneiteket megbocsátom, az Istennek bocsánatja lészen?

Fel(elet): Hisszük.

Óh nyomorult evangyélíkusok! Abban áll a ti bizonyosságtok. Óh evangyéliommal dicsekedő keresztény! Igaz é az, hogy te a te bűneidet megszántad bántad? Igenis, ma megbánod, holnap örülj néki, ma kiokádod, holnap ismét bényeled, ma kimégyen belőled egy tisztátalan lélek, holnap visszajő, magával hozván hét gonosz lelket, magánál gonoszabbakat: ha szinte kívül megfehéritek is [125] a te testednek koporsóját, de belőlről mégis csak teli van undoksággal és ragadománnyal. Óh nyomorult evangyélíkus! Mely igen szépen bételjesedik te rajtad az Úr Jézusnak beszéde. Mát. 7:2. és Luk 6:54. Ami némű mértékkal mértek, olyannal mérnek néktek. A te papod azzal ámít tégedet; hogy tenéked szándékokod vagyon a te életedet megjobbítani, noha pedig gondolatodban is nincsen. Ismét visszaámít tégedet a te papod; hogy az ő bocsánata az Istennek bocsánata volna. Óh nyomorult evangyélíkus! Avagy azt gondolod é, hogy az Istenis olyan képmutató hamis? Avagy azt gondolod é, hogy te őtet úgy fogod ámítani, mint a te papodat? Avagy azt gondolod é, hogy ő is olyan képmutató hazug, mint a te Papod, aki tégedet úgy ámít az ő bizonyosságával? Óh nem semmiképpen! Mert ő gyűlöli a hazugságot, és bizonyára nem állhat meg őelőtte a hamisságnak cselekedője.

Azért kérlek, honnan vette a te papod azt a hatalmat, mellyel ő a bűnöket megbocsáthatná?

F(elelet): Az Úr Jézus Krisztustól, aki az ő testének napjaiban az embereinek bűnöket megbocsátotta. Luk. 7:48.

Hallod-é te evangyéliommal dicsekedő keresztény! Az Úr Jézus, aki minden szíveknek vizsgálója, jól tudja valami vagyon az embereknek szívekben, jól megesmérte a töredelmes szívű embereket és a szerint meg is bocsáthatta a bűnöket, de a te papod miképpen bocsáthatja meg a bűnöket, holott ő azokat nem tudja. Sőt azt sem tudja

akarsz é megtérni vagy nem? [126] Azért nem elég volna, ha a te papod azt mondaná tenéked, hogy én tenéked megbocsátom a te bűneidet, hanem csak ezt mondhatja ő tenéked: ha igazán megtérsz, hirdetem tenéked a te bűneidnek bocsánatját.

Felel(et): Az Úr Jézus adott hatalmat arra a tanítványoknak is és minden tanítóknak, hogy a bűnöket megbocsáthassák midőn így szól nékik: vegyetek Szentlelket. Valakiknek megbocsátjátok bűneiket, meg lesznek bocsáttatva. Valakiknek megtartjátok meg lesznek tartatva. Ján. 20:22. Hasonlóképen szól vala Péternek is Mát. 16:19. Néked adom a Mennysországnak kulcsait, és ha valamit megköttédsz a földön, mennyben is meg leszén köttetve; és ha mit megoldándasz a földön, mennyben is áldozva leszén.

Hallodé te evangyéliommal dicsekedő keresztény! Ha akarsz az evangyéliommal dicsekedni, értsd meg az evangyéliomnak világosságát. Azt mondja az Úr Jézus az ő tanítványainak: Vegyetek Szent Lelket, az az prédikáljatok Szent Léleknek ereje által, hirdessétek az evangyéliomot. Úgy leszén, hogy valakiknek megbocsátjátok akik a ti prédikálástoknak helyt adnak és hisznek, azok lesznek feloldozva és szabadok az ő bűneiktől, valakik pedig nem hisznek és titeket nem hallgatnak, azok nem lesznek feloldozva és azoknak bűneik megtartatnak az utolsó ítéletre, Mát. 18:18. Csel. [127] 18:28.

Amit pedig ti szóltok, hogy Péternek azt mondotta az Úr: Ezen a kősziklán építem fel az én Anyaszentegyházamat, és a pokolnak kapui nem vehetnek azon diadalmat. Nem kell gondolnod, hogy Péterre, az ő Személyére szólott volna az Úr Jézus, hogy arra fogna építeni, hanem arra a hitre, arra a vallásra, amelyet az Úr Jézus Péterben tapasztalt. Te vagy Krisztus az élő Istennek Fia. Ezt mondá Péter, ilyen vallást teve az Úr Jézusrul. S azt mondja már az Úr Jézus: hogy arra építi meg az Anyaszentegyházát és az olyan emberen, akiben az a hit, az a vallástétel vagyon, azon nem vehet diadalmat a Pokolnak kapuja. Mert itt megmutatja azt Péter; hogy ő fel van öltöztetve az igazságnak napfényével az Úr Jézus Krisztussal. És megmutatja vala Péter, hogy minden színmutatás volna az ő lábai alatt, kivirágoztak Péteren egyszersmind a Szent Léleknek gyümölcsei. A mennysországnak kulcsait adta az Úr Jézus nemcsak Péternek és a tanítványoknak, hanem minden keresztény embereknek. Azért vizsgál meg magadat, óh ember!

Ha kereszténynek tartod magadat és az evangyéliommal akarsz dicsekedni. Van é tebenned az a hit, az az igaz élő hit és az a vallás, amely Péterben volt? Ha az vagyon tebenned, az Úr Jézust követed az újjászületésben, ha őtet követed és az Úr Jézusnak beszédét megtartod, úgy véghezviszed az Úr Istennek akaratját, ha pedig azt cselekeszed, oldva vagy és választva vagy az örökéletre [128] Ján. 25:24. Vizsgáld meg magadat amint már feljebb mondtam, ha vagy-é felöltözve az igazságnak napfényével, ha vagyon é lábad alatt a holdvilág? Ha van é fejed felett a Szent Léleknek gyümölcse? Ha aztat tapasztalod magadban, úgy bizonyára megtudhatod, hogy tenéked meg vannak bocsátva a te bűneid. Ha azért a Szent Léleknek erejét magadban nem tapasztalod és mind addig, míg a tökéletes világossághoz nem jutsz kötve vagy.

Olyan választásról tanított a mi előjárónk is. Nagyobb bizonyásra adom elődbe nem a mi előjárónknak szavát, hanem János apostolnak szavát I. Ján. 2:22. Az a hazug, aki tagadja az Istent, és Jézust ama Krisztusnak lenni. Te vagy pedig az aki azt tagadod, te vagy hát a hazug; cselekedsz és szereted a hazugságot, mivel az evangéliommal dicsekedel, mint az Úr Jézusnak beszédével, azonban kimutatod magadat, hogy te a setéségből és a halálnak árnyékában jársz. Miképpen dicsekedhetel az evangéliomnak világosságával? Ha tebenned volna az evangéliomi világosság, igenis követnéd az Úr Jézust, ha pedig te az Úr Jézust követnéd, emberektől [129] bűnöd bocsánatját nem várnád, hanem te magad lennél egy új teremtetés. Ha te helyet adnál az Úr Jézus beszédének, az Úr Jézusban maradnál és az Úr Jézus te benned; Sőt az Úrnak szent temploma volna a te tested és az Úrnak Lelke tégedet vezérelne minden jóra, és semmi gonosz nem illelne tégedet, hanem az Úr Jézust követnéd az ujjászületésben I. Ján. 3:9. Minden valaki Istentől született, bűnt nem téshen, mert annak magva őbenn marad és bűnt nem tehet, mert Istentől született. De te vagy az, aki azt tagadod, mivel őtet nem akarod követni, sőt ellenséges gyűlölője vagy az Úr Jézus Krisztusnak és az Anyaszentegyházon kívül való, de aki számára készítettett a tűzzel és kénkövel égő tó, amint mondtam az előjáró második részében. Azért mit használ tenéked, ha szinte ezer papok ezerszer fejedre téshik is a kezeket, és azt mondják: megbocsátjuk tenéked a te bűneidet, az nem használ. Mégis nagyobb bizonyosságára adom tenéked elődbe az Úr Jézusnak szavát. Ján. 3:16. és követk(ező). verseiben, midőn így szől: Úgy szeretette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érette, hogy minden, valaki őbenn hiszen, nem ítéltetik, aki pedig nem hiszen már megítéltetett, mivel nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. Az pedig az ítélet, értsd meg jól; hogy a világosság a világra jött és az emberek inkább szerették vala a setéséget, [130] mivel az ő cselekedeteik gonoszak s-a-t. Ha pedig te eltagadod aztat s a te tulajdon gondolataid szerint jársz, mindaz ideig nemcsak a mi előjárónkat, hanem minden apostolokat meghamisítasz s abbul is megtetszik, hogy te választva vagy az örök kárhozatra, mivel az evangéliommal dicsekedel, ennek pedig világosságát eltagadod, az Úr Jézust is meghamisítod, jaj néked óh nyomorult evangélikus!

Igen nagy gorombaság találtatik a reformátusok közül, itt Magyarországon, mert ők azt mondják: Én igaz kálvinista vagyok, és én bizonynyal tudom, hogy idvezülök. Az is ugyan nagy gorombaság, de mást is, több ereje vagyon abban az igaz hitnek, mint abban: mert azok elhagyták az első szeretetet, de mégis lehet ő róluk mondani azt, amit mond az Úr Jézus az Efészusbeli ekklésia felől Jel. 2:6. De az is jó vagyon tebenned, hogy a Nilolaitáknak cselekedeteket gyűlölöd, mellyet énis gyűlölök. A Nikolaiták legelső képmutatók voltak, akik külsőképen ditsekedtek a keresztnek jelével mert ha őközülök valamellyik meghólt, a temetőjére tették a kereszt jelt, annak bizonyosságára, hogy ott keresztény ember fekszik: hasonlóképen tsinálták a kereszt jelét a koporsóra. Amint még azok között is fen maradott az a szokás; akik az Augustána Confessiához vallják magokat, azokrul mondja az Ur, hogy őket gyűlöli. Mert

az a jó vagyon még Reformátusok között itt [131] a mi Magyar Hazánkban, hogy ők azoknak cselekedeteiket igyekezik eltávoztatni.

De lássuk azokat, akik az evangéliommal dicsekesznek, nemde nem mindenben igyekeztek kedvezni Babilonnak? Úgy hogy sok helységeken egymástul nem különböznek, sőt olyanok is találkoznak, akik azt mondják: nem messze vagyunk egymástul, könnyen megegyezhetünk, azonban pedig káromolják a reformátusokat, és azt mondják: a Kálvinisták olyanok, mint a barmok, az ő templomaik olyanok, mint a baromakol, mert egy képecskét sem tartanak az ő templomjokban. Ugyanabbul megtetszik az evangéliomi dicsekedés micsoda léleknek fiai vagytok, abbul tetszik meg világosan, hogy ti tagadói vagytok az evangéliomnak. Ti minket hasonlítotok a baromhoz, és azt vettétek az ördögtől és az átkozott Antikrisztustul, de én titeket hasonlítlak az ördöghöz és a bolond szüzekhez és azt tanultam és vettem az úrtól Mát. 25:3. Akik elejibe mentek a vőlegénynek és olajt nem vittek magokkal, hanem a kalmárhoz men-tenek olajt venni, noha már későre. Amit azért az Úr Jézus mondott azokrul a bolond szüzekről, minden bizonytal ti rajtatok is beteljesedik, ha meg nem változtatjátok a ti elméteket: Ugyan tinétek egyéb vigasztalást nem mondhatok, hanem azt, amit szól a Jehova Jérem. 17:5. midőn így szól: Átkozott a férfiú, aki bízik emberekben s-a-t.

Ha még a ti bűneitek bocsánatját is [132] embertül várjátok, hogy követnétek az Úr Jézust a ti életekben? Mindazáltal Szerelmes Atyámfiai édes Magyar Nemzetem! Ne higgyétek el magatokat, meg ne gondoljátok, hogy én tinétek abban a dologban hazudok, sőt inkább azt gondoljátok meg, miben estetek és térjete meg, mert eljő az Úr, mint a lopó, boldog aki vigyáz és megtartja ruháját, hogy mezítelen ne találtsassék. Igaz és valóságos dolog az, hogy minket káromolnak azok, akik az evangéliommal dicsekesznek, de ti miért adtok helyt a káromlásnak? Óh boldog Isten! Mely sokan vagynak miközülünk, akik úgy élnek, mint az oktalan állatok. Sem Istennel, sem az ő akaratjával nem gondolnak, azok akik nem az Úr Jézust, hanem az ördögöt követik, sőt ellenségei és gyűlölői az Úrnak, azok akiknek csak hasok az ő Istenök és az ő dicsekedések gyalázatjokra vagyon, akik csak a testiekben bölcsek és azokban gyönyörködnek! Mely sokan vagynak akik az ő megtéréseket az utolsó órára halasztják a latornak példájában bízván. Óh vajon azt cselekednéd e, óh halandó ember, amit a lator cselekedett, úgy bizonyára nem csálnád meg magadat, de óh mely igen hibáznál abban! A kegyes lator teljes életében nem hallotta az evangéliomnak hirdetését, nem hallott semmit a Messiás felől, mégis megesmérte olyan nyomorult állapotjában. Imé, egy kevés idő alatt mely igen megszánta az a szegény bűnös ember az ő bűneit és méltónak [133] mondja ő magát a szennyvedésre. Imé egy kevés idő alatt elvetett minden színmutatást, és felöltözte magát az igazság-nak napfényével az Úr Jézus Krisztussal és olyan kevés idő alatt kivirágoztak az ő feje felett a Szentléleknek gyümölcsei! Óh valjon miért nem könyörült volna az Úr Jézus, a bűnösöknek Megváltója azon a bűnös emberen, aki anélkül is hozzá hasonló lett a szennyvedésben? Te pedig nyomorult ember, tenéked minden nap hirdettetik az evangéliom, te magad is azt vallod; hogy az Úr Jézus a bűnösöknek Megváltója,

mégis lábaddal taposod őtet és eltaszítod magadtul az idvességet. Óh mely sokan vagynak miközöttünk, akik nemcsak magok az Istent esmérni nem akarják, sőt az ő gyermekeiket is megfosztják az Isten esméretitül, mert miképpen esmérhetnék az Istent azok, akik félelmesek az ő akaratját véghezvinni és az ő parancsolatit megtartani? Mert aki azt mondja: én esmérem őtet, és az ő parancsolatját meg nem tartja, hazug az és nincsen abban igazság. I. Ján. 2:4. Mit használ tenéked, óh nyomorult ember, hogy te azt mondod én igaz magyar, igaz kálvinista vagyok? Hogy tehetsz bizonytságot a te idvességed felől, ha te inkább cselekeszed az ördögnek akaratját? Miképpen mondhatod pedig, hogy te cselekszed az Istennek akaratját, ha te az Úr Jézust nem akarod követni az újjászületésben? És az ő beszédét nem akarod megtartani: miképpen mondhatod azt; hogy te követed az Úr Jézust, ha a te atyádfiát [134] nem szereted azzal a szeretettel, amellyel tégedet az Úr Jézus szeretett?

Ha lélekben és igazságban azt mondhatod: én igaz keresztyén, Krisztusnak igaz tanítványa vagyok, mert én szeretem az én felebarátomat azzal a szeretettel, amellyel az Úr Jézus engem szeretett, én mindenekben igyekezem megtartani az Úr Jézusnak beszédét, őtet igyekszem követni, én bennem vagyon az a Lélek, aki bizonytságot ad az én lelkemnek, hogy én Isten fia vagyok, mert énnékem vagyon tökéletes reménységem és bizodalom az Istenben. Én csak egyedül az odafelvalókat keresem, énnékem is inkább tetszik az Istennek akaratja; mint a világi gyönyörűség. Ha te azt mondhatod igazságban, úgy bizonyára bizonyos lehetsz a te idvességed felől, de valameddig azt magadban nem tapasztalod mindaddig nem vagy bizonyos. Valameddig az Úr Jézust nem követed az újjászületésben, valameddig az ő beszédét meg nem tartod, valameddig a te atyádfiát nem szereted azzal a szeretettel, amellyel az Úr Jézus tégedet szeretett, mind addig ellensége és gyűlölője vagy az Úr Jézusnak. Mert ha te azt cselekszed, amit az Úr Jézus tanított, és megtartod az ő parancsolatját, bételjesíted az Istennek akaratját, úgy bizonyára [135] te az Úr Jézusban, és az Úr Jézus tebenned marad. Aki pedig azt mondja, hogy őbenne lakozik a Kr(isztus). annak úgy kell járni, amiképpen ő járt. I. Ján. 2:6.

Emlékezzetek Atyámfiai a ti atyáitokrul, akik pogányok voltak, mégis fiainak mondták magokat lenni az ő Isteneiknek; az ő Isteneik pedig, akiket ők tiszteltek, ezek voltak úgy mint: Márs és Herkules. Azokat tisztelték az első magyarok a Scythák, nemcsak szájjal, hanem cselekedettel is, mert ők szüntelen viselték a fegyvert. Bizonyára, hogy ők a hadi isteneket tisztelték, azokban az ő isteneikben és az ő fegyvereikben vetették minden reménységeket. Ti pedig, immár nem vagytok pogányok, ti nem tisztelitek immár azokat az isteneket, amelyeket a ti Atyáitok tiszteltek, hanem imádjátok és félitek az élő Istent, aki teremtette a mennyet és a földet, a tengert, és ami azokban vagynak: azért szükség, hogy tinéktek legyen tökéletes reménységték és bizodalmatok az erős Istenben. Óh vajha azért cselekednétek ti az ő akaratját, és követnétek az Úr Jézust az újjászületésben, lélek által pedig, ölnétek meg a testnek kívánságát! Tovább. A ti Atyáitok elhagyták az ő országokat Scythiát, mert őnékiek volt reménységek, hogy fegyver által jobb országot fognak nyerni;

óh vajha ti azt cselekednétek és elhagynátok azt, ami e világon vagyon! Úgy, mint a testnek kívánságát, szemnek bujálkodását [136] és a ti elméiteket felemelnétek az Úr Istenhez, az odafelvalókat keresnétek és csak azok után tusakodnátok, úgy bizonyára nem csálnátok meg magatokat: Ne szeressétek azért atyámfiai a világot, sem amelyek a világban vannak, mert aki szereti a világot, nincsen abban az Istennek szerelme. I. Ján. 2:5. Mert ti magatok tudjátok, hogy e világ elmúlik és annak kívánsága, aki pedig az Isten akaratját cselekeszi, megmarad mindörökké. I. Ján. 2:17.

Azért Szerelmeseim! Ha akartok bémenni a mennyországba, szükség tinéktek, hogy megutáljátok e világot, és egyedül azt keressétek ami az Istené. Nem mondom, hogy test szerint hagyjátok el a világot, mert az egyszer titőletek nem lehet, hanem csak ti lelketeket és szíveteket vonjátok el e világnak szerelmeitől, mert ha azt nem cselekeszitek, nem lehet néktek részetek az Istennek Országában, ha csak a világi dolgokban gyönyörködtek, és csak azt szeretitek, ami a világé. Azért Atyámfiai tusakodjatok és végyetek győzedelmet mindazokon, akik tiellenetek állanak, akik tinéktek nem akarják engedni, hogy bémehessetek a szoros kapun; vegyetek győzedelmet mindazokon, akik tiellenetek állanak, mint a ti Atyáitok meggyőzték azokat, akik őellenek állottanak, midőn Magyar Országot megszállani akarták: azért vegyetek győzedelmet és tusakodjatok nem testi, hanem lelkiképpen és arra segít titeket [137] az erős mindenható Isten, ha őbenne bíztok. Tovább.

A ti Atyáitok Scythiából midőn bėjőttének volna, segítették egymást és bátorították, vitészségre felébresztették egymást őrzötték, soha egyik a másikat el nem hagyta, egyenlő akarattal jártak mindnyájan, egymást vigasztalták mindennemű szükségekben: Óh vajha ti is azt cselekednétek és szeretnétek egymást azzal a szeretettel, amelyekkel titeket szeretett az Úr Jézus! Óh vajha segítenétek egymást! El nem hagynátok egymást mind lelki, mind testi szükségetekben! Óh vajha megbátorítanátok egymást és megmutatnátok egymásnak, hogy ez az ideig való szenvedés, nem méltó arra a dicsőségre, amely tirajtatok bételjeseedik: egyedül arrul tanácskoznátok; miképpen mehessetek be az Istennek Országába, amint a ti Atyáitok tanácskoztak! Óh vajha vigasztalnátok egymást és felélesztenétek azokat, akik tiközöttetek szunyadoznak, vigasztalnátok azokat, akik üldözést szenvednek tiköztetek az Igazságért! Midőn a ti Atyáitok általjőttének a Tanais Vízén és Pannóniát megszállották lévén Attila a Magyaroknak első kapitánya, a Duna víztől nagy áldozatot tett volna Mársnak és Herkulesnek, nagy ígérettel együtt, hogy ha őnékiek örökségül adja azt a Földet, azt az Országot, amint leírta azt Bonfinius a Magyar Krónikában. Óh vajha azt cselekednétek, és áldozatul adnátok [138] az Úrnak a ti szíveteket és megtartanátok azt amit fogadtatok és ígértetek az Úrnak a keresztségben, mert bizonyára csak az az első akaratja az élő Istennek, hogy azt cselekedjétek. Ha azért azokat tudjátok, boldogok lesztek, ha azokat cselekeszitek mert ha azok által mutatódnak ki az Istennek fiai, ők hát ördögnek fiai. Minden, aki igazságot nem cselekszik, nincsen Istentől, és aki nem szereti az ő Atyafiát I. Ján. 3:10. Még e mai napon is utálják a Magyarok, más nemzetségnek szokását, öltözetit és nyelveket, óh vajha azt cselekednétek, és

megutálnátok e világnak és a világi embereknek szokásokat, amely egészen elromlott, és akiknek vége az örökkévaló veszedelem, és követnétek egyedül az Úr Jézust: óh vajha elvetnétek és megutálnátok minden színmutatást és minden utálatos öltözetet! De megtisztítanátok a ti lelkeiteket minden utálatosságoktól és felöltöznének az igazságnak napfényében, hogy megállhatnátok az Úr előtt ama napon! Óh vajha megutálnátok evilági embereknek hiábavaló beszédeiket és egyedül a mennyei dolgok felől beszélgetnétek! Az Isten Igéjében gyönyörködnének, és csak abban keresnétek idvességeket: az pedig kíváncsi nemcsak a Magyaroktól; hanem mindazoktól akik keresztyények akarnak lenni. Azért Szerelmes Atyámfiak! ne töltsétek hiába az időt, míg időtök vagyon térjete az Úrhoz; a ti látogatástoknak idejét ne eresszétek el hiába, mert bizonyára nagy gyalázatokra volna tinétek, hogy ti atyáitoknak, [139] azoknak a vak pogányoknak igazsága jobb volna a ti igazságtoknak: Sőt ha bár szennyvedtek az igazságért, boldogok vagytok, és ne féljete attul, amitől ők félnek, meg ne háborodjatok Ésa. 8:12, 13. Jérém. 1:8. mert arra hivatottok, mivel a Krisztus is szennyvedett tiérettetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokát kövessétek. Ki bűnt nem cselekedett, sem az ő szájában álnokság nem találtatott; ki szidalmaztatván vissza nem szidalmazza vala az őtet szidalmazókat, és szennyvedvén nem fenyegetődzött, hanem arra hagyta, aki igazán ítél. I. Pét. 2:22, 23. Ti magatok tudjátok, hogy nincsen itt maradandó városunk, hanem következendőt keresünk. Sid. 15:14. Tudjátok pedig, hogy ha a szennyvedésben hasonlók vagytok az Úr Jézushoz, a képen lesztek őhöz hasonló dicsőségben is. Kérlek azért titeket Atyámfiak, hogy az én intésemnek beszédt bevegýétek, mert csak rövideden írok tinétek, ne vessétek el azért azokat, és ne járjatok csak a ti gondolatotok szerint, de az Úr Istent szenteljétek a ti szívetekben. És legyetek szépek, szelídséggel és tisztességgel, választottak s készek mindazoknak, akik számat kérnek ama tibennetek való reménység felől megfelelni jó lelkiismerettel, hogy mikor gonoszt mondanak tireátok, mint gonosztévőkre, meg-szényenýljenek, akik káromolják a ti életeteket, mely a Krisztusban vagyon.

Tudjátok pedig, Szerelmesim, hogy a szolga nem nagyobb az ő Uránál. Örýljete és örvendezzete azért, hogy méltóvá tett titeket az Úr az igazságért szennyvedni. Ne maradjatok azért [140] a tévelygésben, amint mind ez ideig voltatok némelyek tiközýletek, hanem nyissátok meg a ti szemeiteket és lássátok meg az igaz világosító Világosságot, mert bételjesíti egyszer a Jehova az ő ígétit. És én tudom, hogy ti is abban biztatok, mert ő elvési a ti nyakatoktól azt az ígét; amelyet eddig viseltetek: annak okáért egyenesítétek bágyadt kezeiteket, és ellankadt térdeiteket és lábaitokat, hogy egyenesen járjatok, hogy ami sánta meg ne tántorodjon, sőt inkább meggyógyýljon: mindenkben békességesek legyetek és kövessétek a szent életet, mely nélkül senki nem láthatja az Urat. Sid. 12:12, 13, 14. Ha pedig tiközýttetek valaki az Istent esméri, az tanítsa azt is, aki tudatlan az Isten esméretiben, hogy mindnyájan kövessük az Ur Jézust az újjá Szýletésben. Lássátok azért és emlékezzete az Úrról és akik lelki képen fogságban vagynak és a halálnak árnyékában járnak.

Azokat igyekezzétek megszabadítani és a világosságra hozni és vigasztaljátok legfőbbképpen azokat akik háborúságot szenvednek. A ti előjáróitoknak intéseit meg ne vessétek, akik szólják tinektek az Istennek Igéjét s nézzétek azoknak életeket. Mert igen nagy panaszok volt mind ez ideig azoknak, hogy az ő fáradságok csak haszontalanokká lennének, mert igen csuda dolognak tartatik [141] e mai napon az, hogy Péter apostol egy prédikációval háromszor lelkeket térített meg, de én azt mondom, hogy a mai napon is meglehetne azt, ha ők a képen prédikálnának, mint Péter apostol prédikált. De amint az Úr Jézus szól a béres felől. Ján. 10:12. hogy ő látja a farkast eljönni, elhagyja a juhokat és elfut, a farkas pedig elragadozza és elosztatja a juhokat, az az a tanításban szunnyadoznak, azért nem is csuda dolog, hogy azok a juhok elszélednek: De óh, boldog Isten!

Meg kell vallanom, hogy nemcsak béresek vagynak a tanítók között; hanem tolvajok és lopók, legfőképpen azok közül, akik az Augustána Confessióhoz vallják magokat. Mert ők nem az ajtón mennek bé az akolba; hanem másutt másznak bé. Mert bizonyára azt mondom tinektek ti Istennek Sáfári: ha ti egyedül tanítanátok őket, a ti juhaitokat arra a szeretetre, amellyel titeket szeretett az Úr Jézus. Ha ti egyedül tanítanátok őket az Úr Jézus beszédét megtartani és egyedül őtet követni és megmutatnátok miben áll az újjászületésnek a Szentlélekkel való öröme. Ha ti tanítanátok őket a békességnek és a szent életnek követésére és megmutatnátok a titeket hallgatóknak, hogy minden, aki az Úr Jézussal nincsen, az Úr Jézusnak ellensége és gyűlölője. Úgy minden, aki az ő beszédét meg [142] nem tartja, őtet lábaival tapossa: Ha azt cselekednétek, úgy az ajtón mennétek bé és úgy bizonyára haszontalan, nem lenne a ti fáradságtok De miképpen adhat az eledelt az éhezőnek, akinél annyi eledel nincsen, hogy maga jóllakhatna? Miképpen adhat az innya szomjuhozónak, aki száraz és kietlen pusztában lakik; akinek annyi vize nincsen, hogy a maga nyelvét megnedvesíthetné? Mivel sokan vagynak a tanítók közül, akiknél elaludt egészen a szeretet és magok ellenkeznek az Úr Jézussal, megutálják az Istennek beszédét, é csak egyedül az ő ékesszólásokban bíznak, miképpen lehetnek hasznosak az ő intéseik? Mert amivel mást vádolnak, abban magokat tetőtől fogva talpig vagynak. Azért magad menthetetlen vagy, óh ember, ki midőn ítélsz mást, abban amiben ítélsz mást, magadat kárhoztatod, mivel ugyan azokat cselekeszed amelyekkel mást ítélsz. Róm. 8:11. Óh, mely sokan vagynak a tanítók közül, akik mást vádolnak, noha ő magok benne vagynak, mert ha te azokat vádolod, akik paráznák, vizsgáld meg magadat, ha tiszta életet viselsz é? De óh mely sokan vagynak e mai napon a tanítók közül, akik a testi paráznaságot megfeddik, a lelki paráznaságban pedig egészen elmerülnek! Paráználkodnak azzal az átkozott kurvával, Babilonnal, mivel csak az ő tulajdon dicsőségeket [143] követik és az Istennek dicsőségét hátra vetik. Némelyek pedig megrészegítik az embereket azoknak utálatos poharával azokat, akik őket hallgatják az ő botránkozásokkal: Ha pedig a fősvényeket vádolod, magadat kárhoztatod, mert hol találtatik nagyobb fősvénység, mint a tanítók között? És ha szintén nem vagy is fősvény testiképpen, de mégis fősvény vagy lelkiképpen és azt akarnád, hogy

csak te egyedül lennél tudós és hogy a bölcsességnek magva csak tenálad volna: az a fösვნýség bizonyára utálatosabb, mint a testi fösვნýség: Vádolod és ítéled a keresztényeket, és óh vajha alázatosság volna a szívedben! És óh, boldog Isten! Mely nagy kevélység vagyon a tanítók között! Ollan kevélység, amely Nabukodonozor kevélységét is felülhaladja, ha szintén nem testi; mindazonáltal lelki képen.

Bizonyára, ha e mai napon feltámadna Pál apostol és ti ellenetek menne, nemde nem azt kellene é titülletek is hallani; mint az Athénásbéliektől: Mit akar az a csácsogó? Avagy vádolod é a hazugokat? Magad is hazug vagy, amint már eleinte is mondtam, mert azt, amit szájjal megvallasz, lélekben tagadod, amivel te dicsekedel, lábaddal taposod, a színmutatás pedig, amely minden hazugságnak fedele, lett tenéked mintegy ékes öltözet. Te [144] vádolod az Istenkáromlót, magad is káromlod az Istent mivel másképpen tanítasz, másképen pedig élsz. Azok között pedig, akik az Augustána Confessióhoz vallják magokat, olyan nagy veszettség találtatik; hogy akik az igazságnak ügyét és az evangéliomnak világosságát híven tanítják és az átkozott kurvával Babilonnal káromkodni nem akarnak, az olyatén ember ellen felkelnek Clarissimus Uraim akik tanultanak Witembergában és Genévában s parancsolják a köznépnek, hogy őtet ne hallgassák, mert ő piétista, azaz: ő csak olyan ember, aki a köznépet megbolondítja és eltévelyíti.

Óh átkozott vipera kígyónak fajzati! Óh utálatos gyümölcsöket hozó fák! Óh igazságnak ellenségi! Pietista az; aki tanítja az embereket, az Istent lélekben és igazságban tisztelni és az Úr Jézust követni! Hát te mi vagy? Ördögnek edénye, Sárkánynak tagja, keserűséggel és méreggel teljes edény! Óh miképpen kerülhetitek el Babilonnak gyötrelmét? Ha a ti hallgatóitokat e képen ámtíjátok és az utálatos pohárbul megrészeztitek: Gondolt meg, óh nyomorult ember! Mely rettenetes dolog számot adni sok lelkekről, akiket te olyan utálatosképpen ámtíasz; hogy állhatsz meg az Úrnak ítélőszéki előtt? És mennyivel rettenetesebb lészen, ha azok a lelkek, akik a te gyarlóságod miatt elkárhoztanak fel fognak állani és jajt kiáltani és azt fogják mondani: [145] Te átkozott tanító, te vagy oka a mi kárhoztatásunknak, mert ha te minket tanítottál volna az Istennek esméretire, erre nem jöttünk volna. Azért, Istennek sáfári és munkások, akik munkálkodtok az Istennek szőlejében! Ne utáljátok meg az én intésemet! Menjete b é aajtón az akolba, és ne másszatok b é másutt. Mert ha ti egyedül csak az aajtón mentek b é, megnyitja az aajtónálló, a Szentlélek a ti szájakokat és a titeket hallgatóknak szíveket, úgy bizonyára haszontalan nem lenne a ti fáradságtok. Ne féljete szerelmesim azoktul, akik csak a testet ölik meg és a ti lelketeknek, nem árthatnak. Sőt inkább attul féljete, akiknek hatalmában vagyok, és akinek ítélőszéki előtt meg kell jelennetek, mind tinéktek, mind azoknak, akik titeket üldöznek és kergetnek: Nemde nem tudjátok é mit szól az Úr Jézus Krisztus, hogy minden, aki az ó életét szereti elveszti azt, azaz: aki igyekezik megtartani; Aki pedig az ő életét elveszti az igazságért, megtalálja azt. Ján. 12:25. Azért ha az Úr Jézusnak szolgálai vagytok, őtet kövesséte, úgy bizonyára életetek azoknak is élete lészen, akik titeket hallgatnak.

Ébredj fel, aki aluszol és kelj fel a bűnnek álmából [146] és megvilágosít tégedet a Krisztus. Efés. 5:14. Amint eleinten mondtam, most vagyok az első feltámadásnak ideje, azért serkenj fel még Keresztény lélek! Miért akartok elveszni? Ha hitetek vagyon, jertek előre és ne keményítsétek immár tovább szívetekeket, óh miért akartok elveszni, és miért siettek oly igen veszedelemre? Szánakozzatok a ti szegény lelketeken, óh miért hagyjátok hiába a Krisztus Jézusnak kínszenyvedését? Ha elhiszitek, hogy az Úr Jézus tiérettetek szennyvedett és az Igaz a hamisakért, ha azokat elhiszitek, feszítsétek meg ti is a ti testetekeket, és ne engedjétek annak kívánságának.

Ha elhiszitek, hogy az Úr Jézus tiérettetek meghólt, haljatok meg ti is az Úr Jézussal a bűnöknek, úgy bizonyára élni fogtok lélekben: Én tudom Atyámfiak, hogy ti azt tudatlanul cselekedtetek, azért tegyétek le ama régi élet szerint való ó embert, mely megvesztegettetett a csalárd gonosz kívánságok miatt, újuljatok meg pedig a ti elméiteknek lelkéből de öltözzétek fel az újembert aki Isten szerint teremtetett valóságos igazságra és szentségre. Efés. 4:22, 23, 24. Annak okáért hagyjatok el minden gonosztságot és minden álnokságot, képmutatást és minden irigységet és rágalmat. Ha elhiszitek, hogy az Úr Jézus feltámadott az halálból és felment mennyekbe; Ha elhiszitek, hogy ti is fel fogtok támadni a halálból, és az Úr Jézusnak ítélőszéki előtt meg kell tinéktek jelennetek, [147] ha a bűnöknek bocsánatját elhiszitek teljes szívűből térjétek az Úrhoz, egészen adjátok a ti szívetekeket az Úrnak. Támadjatok fel ti is az Ur Jézussal. Az odafel valókat keressétek az hol vagyon a Krisztus az Istennek jobbán, az odafel valókrul gondolkodjatok és nem a földiekrül. Koloss. 3:1.

Szerelmesim! Emlékezzetek arról a jóru, amelyet tinéktek szerzett az Úr Jézus az ő feltámadásával s kínszenyvedésével és tiérettetek elment a Pokolra, hogy titeket onnét megszabadítana, és miért akartok szánt szándékkal elveszni? Gondoljátok meg, ha csak egy kevés ideig kellene is tinéktek a tűznek hévségét szennyvedni és egy forró kemencében ülni, nemde nem inkább szegénységben és nyomorúságban élnétek é mintsem a nyomorúság után egy rettenetes, kínos halált kellene szennyvedni, mit használ a gyilkosnak, ha szinte gyilkosságával magának sok kincset gyűjtött is össze, ha ötet utoljára felnyársalják elevenen? Mit használ őnéki az a hamisan összevgyűjtött jószág? Nemde nem jobb lett volna é néki, ha csak szegénységben élt volna, és ez jó lelkiesmérettel múlt volna ki e világból, és mit használ tenéked, óh halandó ember, ha az egész világot megnyered is, ha kárt vall a te szegény lelked? De mit adhatsz a te lelkednek váltságáért? Gondolt meg, óh ember, ha csak ördögöt látnál is, nemde nem nagy félelem és rettegés venne [148] környül tégedet? És óh mennyivel rettenetesebb lészen; ha tenéked mind örökkön örökké kell lenned az ördögnek hajlékában, a tűzzel és kénkövel égő tóban? Ó vajon miért nem rettegsz most, míg időd vagyon és miért sietsz oly bátran a veszedelemre? Itt ebben az életben rettegsz és félsz, ha te az Úrnak mennydörgését hallod, félsz az élő Istennek haragjátul és miért nem félsz gonoszt cselekedni.

Azt mondd, hogy hiszed az örökéletet, de miképpen mondhatod azt, ha annak fundamentomát magadban nem tapasztalod? Ennek fundamentomát világosítja minékünk maga az Úr Jézus. Ján. I. 15. midőn így szól: Az az örök élet, hogy megismerjenek tégedet Atya egyedül igaz Istennek lenni, és akit elbocsátottál a Jézus Krisztust. Ha pedig azt a fundamentomot magadban tapasztalod, úgy bizonyára mondhatod; hogy az a fundamentom van te benned (amint már elébb mondtam) ha tenéked tökéletes reménység és bizodalmad nincsen az Istenben? Ha te inkább igyekezed cselekedni az ördögnek akaratját, mint az Istenét? Miképpen mondád, hogy te ismered a Jézus Krisztust, ha te nem szereted a te felebarátodat azzal a szeretettel, amellyel téged az Úr Jézus szeretett és az ő beszédét meg nem tartottad, sőt ellensége és gyűlölője vagy az Úr Jézusnak mivel az ő [149] parancsolatja ellen cselekeszel? Mát. 12:30.

Azért keresztény lélek: amint már eleinte mondtam, most vagy az első feltámadásnak ideje. Boldog és szent, akinek része vagyon az első feltámadásban, mert azokon nincsen hatalma a második halálnak. Jel. 20:6. Azért Atyám Fiai, Szerelmesim! Serkenjete fel immár egyszer és tudjátok meg, hogy immár az utolsó idő jelen vagyon, és az Istennek Országá, most jelen vagyon immár az az idő; amelyben bosszút áll a Jehova Babilonon, és azoknak véreket azoknak kezeitül kéri; akik megölettenek a Jézusnak tanúbizonyság tételéért. Jel. 18. Immár jelen vagyon az az idő, amelyben ítélni fogja az erős Isten az ördögöt, aki az egész földet megcsalta, és övéle együtt azokat is, akik övéle tartottak: Mostanában hív a Jehova minden Nemzetségeket a Báránynak menyegzőjére, azért óh keresztény lélek! ne hagyjad hiába elmúlni azt a drágalátos időt, Sőt készítsétek magatokat arra, óh földnek lakosi! Ne járjatok immár tovább a setétségben, hanem jöjjetek ide a világosságához, utáljátok meg egyszer Babilonnak utálatos pohárát, és menjete az élő víznek tiszta patakjához; vessétek el egyszer azt az utálatos öltözetet és Babilonnak minden utálatosságát, s öltözzétek [150] fel azt, és ne tápláljátok a testet az ő kívánságainak cselekedetire. Róm. 14:14. Teljes szívűl és teljes lélekűl szánjátok és bánjátok meg a ti cselekedeteket és cselekedjétek azt ami kellemes a ti Uratok Istenetek előtt. Hagyjátok el a hazugságot, szóljátok és cselekedjétek az igazságot. Ha ennek előtte félelmek voltak az Istennek akaratját véghezvinni, ne legyetek tovább félelmek, hanem bátorítsátok meg magatokat az Úrban, és tudjátok meg, hogy igen hatalmas az Úrnak ereje az erőtelensben. Ha hitetlenek voltatok ennek előtte, ne legyetek immár tovább hitetlenek, hanem higgyétek, hogy bé kell teljesedni mindenkinek, amiket a próféták szóltanak, és az Úr beszédéből egy szó is nem eshetik a földre. Ti mindez ideig fertelmesek voltatok, azért tisztítsátok meg magatokat, amint már feljebb mondtam, minden tisztátalanságokból. Ha ti, mind ez ideig a ti szegény lelketeknek gyilkosai voltatok és a ti Atyátok fiát gyűlöltétek, ne gyűlöljétek már tovább, hanem szeressétek egymást azzal a szeretettel, amellyel titeket az Úr Jézus szeretett. Úgy bizonyára fogtok élni az Úrban. Ha mind ez ideig paráznák voltatok is s-a-t. lelketeknek vőlegényét elhagytátok, térjete meg, térjete vissza őhozája és járjatok az első

szeretetben. Ha mind ez ideig bálványozók voltatok és inkább imádtátok a hasat, ördögöt és kőből, [151] fábul, vasbul, ezüstből és aranybul csinált bálványokat, ha inkább tetszett néktek e világi Mammon, mint az Istennek akaratja, mostan immár igyekezzetek az Úrnak akaratját minden erőből véghezvinni és szolgáljatok őnéki tiszta szívből, örömmel nem kényszerítésből. Ha mind ez ideig képmutatók voltatok is és hazugok és csak szájjal tiszteltétek a ti Uratokat, Isteneteket. Ha mind ez ideig húzók-vonók voltatok és a ti szegény felebarátotoknak véres verítékéből magatoknak kincset gyűjtöttetek, cselekedjétek azt, amit Zákheus cselekedett, és adj a te jószágodból a szűkülködőnek. Sőt, azoknak jószágjokat add vissza, akiket megcsaltál, úgy bizonyára idvesség adatik a te házadnak. Utoljára üljetek le a bűnös Magdalénával az Úr Jézusnak lábaihoz és hallgassátok az ő beszédét és cselekedjétek azt, amire tanított titeket, figyelmezzetek legfőképpen arra és tartsátok azt drágábbnak, mint e világnak minden gyönyörűségét: Ha most akarjátok a ti életeteket megjobbítani és új életet kezdeni, emlékezzetek azokról a beszédekről, amelyeket az Úr Jézus szól [152] Mát. 18:5. Minden úgymond, aki magát meg nem tagadja és olyan nem léssen mint a kisgyermek, bé nem mehet az Isten Országában, azért legfőképpen szükség az, hogy olyaténak legyetek, minekután megbánjátok a ti bűneiteket, szükség, hogy cselekedjétek azt, amit a kisgyermek cselekeszik.

Jól tudjátok a kised gyermekek felől, hogy akármi volna (...), mindenek felett az ő Anyjukhoz sietnek, ha ők azoktól hivattnak, és semmivel nem gondolnak, csak az ő Anyoknál lehessenek, és azoknak kebelében nyughassanak. Te is azért én keresztény ember! E képen cselekedjél, hogy el e világi gyönyörűséget és a hiábavaló dolgokat és siess a te Idvezítődhöz. Imé mely kegyesen hív téged az Úr Jézus Mát. 11:28, 29, 30. így szólván: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik munkálkodtok és meg vagytok terheltetve, és én megnyugosztlak titeket. Vegyétek fel az én igámat és tanuljátok meg éntőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és találtok nyugalmat a ti lelketeknek, mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű. Azért óh, keresztény ember, azt cselekedjed, ha az Úr Jézust akarod követni az ujjászületésben, vedd magadra az ő igáját, mert bizonyára igen [153] gyönyörűsége az, mert az a Léleknek nyugalma. Könnyű bizonyára az olyatán embernek az Úr Jézus terhe: aki lélek szerint jár, sőt igen gyönyörűsége nek tartja az ő igáját. Gondolt meg Keresztény lélek, mely igen kedves az elfáradott embernek a nyugalom, mennyivel gyönyörűsebb a megtérő bűnösnek, (aki egyszer az ördögnek köteléből és rabságából szabadult) a léleknek nyugalma? Bizonyára gyönyörűsége az igaz keresztény embernek az Úr Jézus igája, mert őnéki adattatik a szenyvedés közben az elrejtetett Manna, azaz: a Szentléleknek belső vigasztalását érzi szívében.

Micsoda a testnek gyönyörűsége, nemde nem csak gyötrelmé? Ki vett az emberek közül több világi jókat és kicsoda ált több testi gyönyörűségben, mint Bölcs Salamon? Mégis azt mondja az ő Prédikátori könyvében: Én mindent megtekintettem, ami az ég alatt vagyon, de nem láttam egyebet; hanem csak nyomorúságot és a léleknek gyötrelmét. Préd. 1:14. De óh mely drágalátos a hívő embernek léleknek

nyugodalma! Minden nyomorúság és üldözés néki örömeire szolgál, mert az a külső bizonyossága a keresztény embernek, hogy ő Istennek fia, amint szól Szent Pál Sid. 12:7, 8. Ha elszenyveditek a dorgálást, az Isten mint fiainak ajánlja [154] magát ti-néktek, mert melyik fiú az akit az ő Atyja meg nem dorgál, ha pedig dorgálás nélkül vagytok, tehát fattyak és nem fiak vagytok: azért ne csudálkozzál azon, ha szintén itt e világon sok nyomorúságot és üldözést szenvedsz is óh kegyes lélek! Sőt inkább emlékezzél arrul, amit mond az Úr Jézus Mát. 10. amelyről több tanúbizonyságot találsz a második hét dolgokban.

Könnyű tovább az Úr Jézusnak terhe, könnyű bizonyára az, az igaz keresztény embernek, akiben vagyon az igaz élő hit, ha szintén nehéznek tetszik is a testnek, de igen könnyű a léleknek, mert az Úrnak Lelke az, aki azt segíti hordozni, mert igen erős a szeretet mely vagyon az Úr Jézusban, az erős, pedig igen könnyen elviheti az olyan terhet, amely nehéznek tetszik az erőtlennek.

Tovább. Azt is tudod a kised Gyermekek felől; hogy ők minden dolgok felett szeretik és kívánják az ő anyok tejét, mert ők ugyancsak az által táplálódnak. Ti is ó! keresztény lelkek azt cselekedjétek, és azt óhajtsátok; ami a ti lelketek táplálására szolgál és kívántatik, mint mostan született csecsemők az okosságnak álnokság nélkül való tejét óhajtsátok, hogy azáltal nevedjétek, úgy bizonyára megköszönjétek mely igen jó legyen az Úr. Solt. 34:9. Mert egyedül az Úr Jézusnak beszéde az; amely a ti lelkeiteket táplálja azáltal, ha azt megtartjátok bizonyára bémehettek [155] a Mennyekek Országában, amint maga szól az Úr Jézus Ján. 14:6. midőn azt mondja: Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki nem mégyen az Atyához, hanem csak általam. Azért óh kegyes lélek! minden dolgok felett igyekezzél megtartani az Úr Jézusnak beszédét és gyönyörködjél abban inkább mint egyéb dolgokban, úgy bizonyára meg fogod esmérni az Úr Jézust megismered, és az Istennek tökéletes esmérési lésezen te benned.

Tovább. Azt is tudod a kis Gyermekek felől; hogy ha órájok valami rettegés vagy félelem jó, csak az ő anyok után kiáltanak, mert ők csak az ő Anyoknak kebeleiben bátorságosok. Te is ó keresztény lélek, ha a pokol és a halálnak félelme környülvészen és rettegsz, jöjj ide és ne félj, itt bátor lehetsz a te Idvezítődnél, ha te az ő beszédét megtartod és abban gyönyörködöl. Ha egyszer a te lelked megnyugodott, kicsoda az, aki téged háborgasson? Kicsoda az aki téged kárhoztasson? Bátor légy és ne félj, mert az Úr megoltalmaz tégedet, ha te csak őbenne bízol.

Tovább. Azt is tudod a kis Gyermekek felől, hogy minek utána felnevednek mindenekben, igyekeznek azt cselekedni, amit az ő szüleiktől látnak. Te is, óh keresztény lélek, ha egyszer megismeréd a te bűneidet [156] és a te lelketet és a te lelketet ajánlottad az Úrnak, hogy immár nevedel az Isten esméréti, úgy igyekezzél járni amint járt az Úr Jézus Krisztus. A Bölcs Sirák azt mondja egy részben, hogy mindenben valamit cselekedtek, megemlékezzél a te utolsó végedről. Ha ti cselekeszitek az Istennek akaratját, egyedül abban gyönyörködjétek, az odafelvalókat keressétek és csak arrul gondolkodjatok. Bátorságosnak lehettek azért, csak bátran kérjétek a ti mennyei Atyátoktól, ami szükséges néktek a test tápláltatására.

Emlékezzetek azokról a beszédekről; amelyeket szól az Úr Jézus Ján. 16:2. midőn azt mondja: Bizony, bizony mondom tinéktek, ha valamit kérendetek az Atyától az én nevemben megadja tinéktek. Azért Atyámfiai szerelmesim! Azt cselekedjétek és kérjétek bátorsággal, ami tinéktek szükséges és bizonyára megadja tinéktek. Ha nekem hisztek, higgyetek az Úr Jézusnak.

De minden dolgok felett kérjétek azt, ami kívántatik a ti lelketeknek megtartására, az egyedül szükséges dologért esedeztetek, mert anélkül hiábavaló léssen az Ur előtt a ti imádságotok, sőt utálatosok [157] vagytok és minden ti cselekedeteiteket semmibe veszi, mert az csak fertelmesség az Úrnak színe előtt, amint már eleinten megmondottam, azért kérjétek legfőképpen azt az egy szükséges dolgot, a Szent Lelket, és megadja tinéktek. Úgy bizonyára megállhattok az Úrnak színe előtt, nem illet titeket semmi gonosz, mert az Úrnak Lelke vezérel titeket minden jóra. Úgy bizonyára eltűrhetek örömmel minden nyavalyát és gyötrelmet, sanyarúságot és minden üldözést, mert az Úrnak Lelke az, aki titeket megvigasztal. Azért imádkozzatok azokért; akik titeket hurcolnak és a ti véres verítéetekkel oly rútul bánnak és áldjátok azokat: Ha pedig tinéktek jámbor uraitok vagynak akik az Istent félik, azért ne szűnjetek meg azt cselekedni, amivel tartoztok, sőt inkább annál nagyobb örömmel cselekedjétek azt, mert ha a ti test szerint való Uratokhoz nem vagytok hívek és nem cselekeszitek azt, amivel tartoztok, hogy cselekedhettek az Istennek akarátját? Mert ugyanabbul megtetszik, hogy ti megadtátok az Istennek, ami az Istené, ha a ti test szerint való Uraitoknak megadjátok minden kínszerítés nélkül, ami az övék, és miképpen mondjátok azt, hogy a ti szívetek tökéletes az Úr előtt, ha a ti Atyátok fiát látjátok szűkölködni, és a ti szíveteket bészárjátok előttök? [158] Mert tik hívek nem voltatok a világi mammonban, hogy biztathatjátok magatokat az örökélettel? Azért szerelmesim! Amint eleinten mondtam, szolgáljatok híven a ti Uratoknak Istenteknek! Adjátok meg a világi hatalmasságnak azt, amivel tartoztok, a ti szíveteket pedig, ne zárjátok bé a szűkölködők előtt, segítsétek egymást mind lelki, mind testi szükségletekben. Ti Urak is, ha tinéktek hatalmat adott az Úr a földön, ne fuvalkodjatok fel, és ne bánjatok olyan kegyetlenül azokkal akik a ti hatalmatok alatt vagynak, ne vessetek őreájok nagyobb terhet, hanem csak amit elviselhetnek. Hanem békességes tűréssel legyetek őhozzájok, elégedjete meg, ha ők tinéktek tizedet adnak mindenből és ha szintén az ő tizedét elveszitek is, csak ne bánjatok immár övélek úgy; mint ez ideig: Gondoljátok meg, hogy míg egy Isten mennyekben vagyon, aki a ti kezeitekből egyszer előkéri és számot tart az olyan utálatos gonoszul elköltött véres verítékre, és elő fogja kérni az olyan hamisan egybegyűjtött húzás-vonással való jószágot.

Azért, Atyámfiai, ha akarjátok elkerülni az erős Istennek haragját, és kedvet akartok találni a Jehovának színe előtt, azt cselekedjétek, [159] azt felettébb való húzást-vonást elhagyjátok, és ne bánjatok olyan kegyetlenül azzal az elhúzott jóssággal; mely véres verítékje a ti szegény jobbágyotoknak, sőt inkább azon légyetek; hogy a ti alattatok valók is megépüljenek, Segítsétek, és ne hurcoljátok annyira őket. Legfőképpen vessétek reménységteket, az Úrban és bízzatok az erős Istenben, csele-

kedjétek az Úrnak akaratját és járjatok az ő szeretetiben. Ne keményítsétek meg a ti szíveteket ti hatalmasok, mert hatalmasabb a Jehóva tinálatoknál. Erős az ő karja és már elkészítette magát, hogy a nyomorultakat megvigasztalja, és a foglyokat megszabadítsa. Ő eltöri az erőseknek fegyvereket és megszabadítja azokat, akik sanyarúságot szenvednek. A kevélyeket megszégyeníti az Úr, de az alázatosoknak öröme leszen.

A Mindenható Isten a gazdagoknak kincseket megemészti, de a Jehóva bétölti a szegényeket és ők nem fognak szűkölködni semminemű dologban, mivel a Jehóva felmagasztalja azokat, akik a porban feküsznek de az alsó pokolra veti azokat, akik az ő fejeket ezidejig felemelték, a felfuvalkodottakat tűz által megemészti az erős Isten, akik az ő szentjei ellen tusakodnak. A Jehóva [160] épített magának hajlékot e földön, mivel az élő Istennek kedve vagyon az embereknel, abbul kirekeszti az erős Isten azokat akik magoknál alábbvalókat sanyargatják és csak az ő testöket hizlalják. Abban a hajlékban fognak lakni egyedül azok; akik a Jehóvának akaratját véghezvinni igyekeznek, akik csak abban örvendeznek, akik a szeretetben járnak, és egymást szeretik, azok polgárok lesznek a mennyei Jeruzsálemben. De miképpen lehetnek részesek abban a hajlékban azok, akik csak testi gondolattal vagynak és csak abban gyönyörködnek, hogy ami tőlök lehet, erővel is elveszik a szegénytől? Azt, amit keservesen összevgyűjtött, mert a szegény nagy óhajással keresi az ő kenyerét, és midőn nagy fáradtsággal betakarta az ő gabonáját az ő hajlékában azt mondja: Immár megerősítem szívemet, mivel elvégeztem minden dolgomat, netalán megnyughatom immár. Akkor rohannak az ő házára mintegy dühösködő oroszlánok és elveszik őtőle, amit nagy fáradsággal, keserűséggel és óhajással összevgyűjtött, és csak annyit sem hagynak őnéki; amennyi az ő nyomorúságos életének táplálására kívántatnék.

Óh jaj! jaj! Őnékiek, mert oda vagyon a jutalmok mivel ellenségei az Úr Jézusnak, azoknak végek leszen minden bizonnyal a halál. A halál után leszen azoknak részek a kénkövel és tűzzel égő tóban, mely a második halál. [161] Mert valamiképpen ők itt e földön az álnokságot beisszák, mint a vizet, a képpen ad őnékiek inniok az erős Isten, az ő felgerjedett haragjának poharából. Valamiképpen itt e földön hurcolják azokat, akik az ő hatalmok alatt vagynak, valamiképpen minden irgalmasság nélkül bánnak övélek, hasonlóképen bának az erős Isten is övélek és minden irgalmasság nélkül elveszti őket.

Ti mindazáltal örüljétek és örvendeztetek akik igákat hordoztok, mert igen kevés idő múlva megszabadít a Jehóva a Seregeknek Istene és ad tinéktek nyugodalmat, mert tinektek azok, akik titeket nyomorgatnak olyanok, mint a tengeren járó hajók, melyek a sebes szélről sebesen hanyattatnak és azt se tudják hová lesznek, mert mikor meg sem gondolják, azok akik benne vagynak elmerülnek és elvesznek a tengerben. Hasonlóképen azok is sietnek a veszedelemre, mivel az ördögnek lelke hajtja őket, mert midőn meg sem gondolnák, eltöri őket az erős Isten, és ők elmerülnek a mélységben, a tűzzel és kénkövel égő tóban, ahonnan ők soha ki nem szabadulhatnak.

Azért ti, Hatalmasok a földön, ha a ti lelkeiteket szeretitek és az erős Istennek haragját elkerülni akarjátok, vegyétek bé az én intésemet, tanácsolom tinéktek. Hagyjátok el azt a felettébb való húzást [162] vonást és igyekezzetek cselekedni az erős

Istennek akaratját és vessétek őbenne reménységteket és bízzatok egyedül őbenne, és azoknak, akiken hatalmatok vagynak, dajkái és segítői legyetek. Mert az Úr, aki néktek a hatalmat adta ezen a földön, azt is megadja tinéktek, ami kívántatik ahhoz a testnek táplálására, mert az ő kezében vagynak azoknak szíveik is, akik megadják tinéktek, amivel tartoznak. Ha az Úrban bíztok ti Királyok, és Fejedelmek azt cselekedjétek, és ne nehezsétek, sőt inkább könnyebbítsétek azoknak terheket, akik a ti hatalmatok alatt vagynak. Vessétek reménységéteket az Urban, mert a Jehóva azt; aki néktek a királyi pácát adta, megadja tinéktek azt is ami kívántatik a ti udvarotokra és Királyi Házatokra, ha őbenne bíztok. Azért bízzatok őbenne minden szükségetekben és hadakozástokban, mert bizonyára megsegít titeket az az erős Isten; aki eleitül fogva segítette azokat, akik őbenne bíztak. A Királyok között Ákábót, aki Izraelt megfertéztette, megsegítette midőn őbenne bízván az Assiriabéliek eleibe ment volna, mennyivel inkább segítene titeket kik [163] keresztény Királyok és az ő Szent Fia által megváltott emberek vagytok, ha tinéktek tökéletes reménységtek volna az Istenben.

Azért óh Királyok, és Fejedelmek! Szűnjetek meg paráználkodni azzal az utálatos kurvával, Babilonnal, és vessétek el annak bűvös bájolását, azt cselekedjétek, amit cselekedett Jósias király és keressétek az Izraelnek Istenét és tanuljátok őtet lélekben és igazságban esmérni. És gyomláljátok ki a ti országaitokból Babilonnak minden utálatosságát, hogy minden rendbéliek az Istennek tökéletes esméretire jöhessenek.

Boldogok vagytok, ha azt cselekeszitek, mert bizonyára meg áld titeket a Jehóva, és szerencsések lesztek minden ti dolgaitokban. Valamiképpen szerencsések voltak mindazok, akik azt cselekedték, ami kedves volt az Úr előtt és megaláztattak az élő Istennek ellenségi, és ő ellenek nem állhattak azok, akik idegen Isteneket tisztelnek. Valamiképpen mindenkor diadalmat adott az Úr őnékiek az ő ellenségek ellen, hasonlót fog tiveletek cselekedni, ha egyedül őbenne bíztok és az ő akaratját véghezvinni igyekezitek. Valamiképpen megáldotta az ő szolgálait, akiket választott a maga Királyságára, akiknek ő hatalmat adott vala, és megparancsolta, hogy ők [164] legeltessék az Úrnak népét. Valamiképpen megáldotta Dávidot és az ő magvát, akik országoltanak vala Izraelben őutána, hasonlóképen fog cselekedni tiveletek is, csak ti cselekedjétek elsőben azt, ami kedves a Jehóvának.

Vigasztaljátok azért magatokat, és valójában vizsgáljátok, s gondoljátok meg; Ha vajon Keresztény Királyok vagytok é? Ha azok vagytok, az Úr Jézust kövessétek az újonnan való születésben, és vegyétek győzedelmet, mert ha győzedelmesek lesztek, hatalmat ad tinéktek a Jehóva a pogányokon, és mint a cserépedényt össze fogjátok rontani azokat, akik tusakodnak az Úrnak szentei ellen. Serkentsétek fel azokat is akik titeket szolgálnak, akik a ti hatalmatok alatt vagynak, minekutána megesméríték a Jehóvát és őtet követitek, hogyha őbenne éltek, magatok meghóltatok. Vigyázzatok és erősítsétek meg azokat is, akik meghaló félben vagynak, mert ha ők meglátják a ti cselekedeteiteket, hogy ti Jehóvának akaratját cselekeszitek, ők is a szerint fognak járni.

Ha ti az Istent esméritek, megesméríték azokat is; akik magokat igaz Isten szolgáinak mondják lenni; holott [165] pedig nem azok, hanem az ördögöknek edényei, és

megtapasztaljátok őket a hamisságban, azért ne szenvedjétek el a gonoszt, sőt inkább igyekezzetek azt elrontani és eltörteni, mert az kedves a Jehóva előtt. Azon legyetek azért, hogy akik sok üldözést szenvednek megszabadítsátok és az ördögnek sinagógáját elrontsátok, azokat akik az ő székin ülnek ne kövessétek, se szavokat ne fogadjátok őnékiek, sőt inkább higgyetek az Úrban és tartsátok meg az Úr Jézusnak beszédét, és e világ előtt ne tagadjátok meg az akaratját, sőt inkább igyekezzetek azt véghez vinni mindenkor, mert az Úré az egész föld és az ő hatalmában vagynak minden határai.

Mostan pedig elérkezett az idő, melyben mindeneket megújít az erős Isten, amint szólott régenten a Proféták által, Fegyver, Éhség, Döghalál által megtisztítja a Jehóva az ő szérűjét és öszvegyűjti mindazokat, akik őbenne bíztanak és az ő parancsolatit megtartották az ő hajlékába, és eltöröl azoknak szemeikről minden könnyhullatást, és semminémű fájdalom őket többé nem bántja. Ti, óh Fejedelmek! A képen cselekedjétek és tusakodjatok szüntelen, hogy tinéktek is részetek légyen abban a Mennyi Jérusálemben.

Vigyázzatok [166] magatokra és azokra, akik a ti birodalmatokban vagynak, azon legyetek, hogy békesség és Igazság, Hűség és Jóság és Tisztesség légyen az egész földön és ne legyetek kétségesek, ha tinéktek is valamit kell szenvedni az Igazságért. Sőt inkább örüljétek, mert e képen bizonyosak vagytok, hogy ti az életnek útján jártok, mert hit által járunk itt e földön és nem látás által. Az pedig, a hitnek igazsága, hogy ha e földön részesek vagyunk a szenvedésekben, a dicsőségben is részünk lehessen. Mert sok nyomorúságok által kell nekünk bémennünk a szoros kapun mivelhogy szorongattatást szenvedett miérettünk az Úr Jézus Krisztus, és megváltott minket az ő vére által. Azért ti is, ha ő általa akartok élni, higgyetek őbenne, ha pedig őbenne hisztek idegen dolognak ne tartsátok, ha titeket gyűlölnék azok, akik őnéki ellenségi. Mert a képen magához vonánd titeket az Úr, és megszabadít titeket Babilonnak gyötrelmitül és beviszen titeket az ő Hajlékába. Oszlop és Kőfalak lesztek a Mennyei Jeruzsálemben, mert akik csak a testiekben bölcselkednek és azokban gyönyörködnek, azok imádják a Fene-állatot, akik csak azt keresik ami a világé és nem azt ami az Istené, azok megtagadják az Úr Jézust az emberek előtt, ő is visszontag megtagadja azokat az ő Mennyei Atyja előtt. Mát. [167] 10. Miképpen lehetnek az olytán emberek bizonyosok az ő idvességök felől? Mivel eljött a Setétségnek Fejedelme, ama sok ezer csalárdságoknak mestere és megcsalta az egész világot egy ember által, aki csudákat téssen vala a fene állat előtt, aki tusakodik vala azokkal, akik az Úr Jézust követik. És azon vala; hogy elpusztíthassa azt a nagy várost, mely kősziklán építettett, sokakat pedig, vetett vala a tömlöcbe, sokakat megöltének és rettenetes vérontás vala a földön egy ideig annyira, hogy még a nagy Tenger is megfestetett vala azoknak vérektül, akik megölettek a Jézusnak tanúbizonyság tételéért. Sokakat pedig tűzzel megégettenek, sokakat kergettenek egy városul a másikra, a pedig mind avégre vala, hogy bételjesedjen az ami mondatott a proféták által, mert egyszer tudjuk, hogy ha a mi fejünk keserűséget szenvedett, az ő tagjainak is kell szenvedni, mert tiköztetek vannak sokan akik elvetették azt, ami kívántatik a léleknek megtartására, azt az egyedül szükséges dolgot.

Sőt inkább paráználkodtanak Babilonnal és megrészegedtenek annak utálatos pohárából, sőt azokat is igyekeztek részegíteni, akik az ő birodalmak alatt voltak.

Azokat pedig, akik az Úr Jézust követni igyekeztenek, országokból kikergették. Akik az Istent lélekben [168] és igazságban tisztelték, azokat megölték és kiontották véreket a földre, amely felkiált vala az Úrhoz. És egészen megbolondultanak vala ők, mert ők imádták vala a fenevadat, akinek tagjai valának és ővele együtt dicsőséget vettek, azok részesek Babilonnak minden utálatosságában és undokságaiban, minden bizonnyal el is vesznek ővele együtt, ha meg nem térnek. Ugyan (úgy) el is vesztenek akik uralkodának a földön: ők valának az ördögnek fiai, abban biztanak és elvesztenek. Mert az erős Istennek szövetségét lábokkal taposták, mert az Istennek Fiát nem hallgatják azok, akik az életnek útárul eltértenek vagy elfordultanak és elfordították az embereket. Akik bűvös bájolások által megvesztegették a földet: ők inkább szeretik a hazugságot, mint az igazságnak beszédét, amely őket minden jóra vezérленé. Ami jó és kedves az élő Isten előtt, aztat igyekeztenek kigyomlálni és eltörteni a földről, az igaz égő és világosító világosságot, hogy az ő cselekedetek nyilvánvaló ne legyen, mert minden ő cselekedeteik gonoszak. Járnak a veszedelem után és belécsnek a mélységbe, a kénkövel és tűzzel égő tóba, az hol vagyon sírás-rívás és fogaknak csikorgatása. [169]

Azért óh keresztény Királyok és Fejedelmek! Vegyétek szívetekre, és ne járjatok Babilonnak útjaiban. Sőt inkább vessétek le magatokról azt az utálatos öltözetet, amelyet vettetek azoktól akik szolgálnak a Babilóniai királynak és jöjjetek a Királyok Királyához, ismerjétek meg a ti bűneiteket és felékesíti lelkeiteket: ő maga megtisztít titeket a ti bűneitekből, mert egyedül őnála van a Dávid kulcsa, ő maga nyitja meg és senki bé nem zárja; ő bezárja és senki meg nem nyitja Jel. 2:2. Mostanában adatott néktek egy megnyitott ajtó, azért ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, azért miért bíztok csak az emberekben, és miért nem keresitek azt, ami legszükségesebb? Mert egy a szükséges dolog, azt keressétek, mivel a nélkül nem állhattok meg az Úr előtt. Mindaddig nem vagytok bizonyosok bűneitek bocsánata felől, mert a Szentléleknek erejét magatokban nem tapasztaljátok, azért azt kérjétek minden dolgok felett, az Isten Országát keressétek, nemcsak evilági gyönyörűségeket.

Ti Tanítók és Munkások, akik munkálkodtok az Úrnak szíjében! Vajon vagy-e tibennetek az egy szükséges dolog? Bizonyára, ha tibennetek volna, mindeddig is e képen prédikáltok volna: De mi az oka, hogy ti [170] olyan restek vagytok, és bágyadtok vagytok és voltatok? Bizonyára nem egyéb, hanem hogy ti anélkül, az egyedül egy szükséges dolog nélkül szűkölködtetek, mind ez ideig. Féltelmesek voltatok, inkább féltetek a halandó embertől, mint az élő Istentől, ugyan az az egyik oka, hogy ti olyan gyarlók voltatok.

Ti mindez ideig hitetlenek voltatok, mert nem hittétek, hogy az Isten hatalmasabb a ti ellenségeiteknél, aki titeket meg tud szabadítani az ő kezükből; nem hittétek, hogy az Úr, aki a mennyet és a földet teremtette semmiből, megtisztítja szíveteket és azokét is, akik titeket hallgatnak. Avagy nincsen-e arra hatalma az erős Istennek, hogy ő gyümölcsözővé tegye azoknak szíveket, aki a földet is gyümölcsözővé teszi? Ti mindez

ideig fertelmesek voltatok, mert amit tanítással építtetetek, cselekedettel elrontottátok: a többiről immár nem szólok tinéktek, mert ki-ki közületek, esméri a maga lelkét.

Azért szerelmesim! Serkenjete fel immár, és ne aludjatok tovább, keljete fel és fogjatok a munkához. Minden dolgok felett kérjétek azt az egyedül egyszükséges dolgot, és mutassátok meg azoknak is, akik titeket hallgatnak. Ha ti alázatos szívűek vagytok, abból megemérmehettek magatokat, hogy az Úr Jézust követitek, ha az Úr [171] Jézusnak alázatossága vagyon a ti szívetekben. Ha alázatos szívűek vagytok, az Úr Jézusnak szerelme is vagyon tibennetek; ha az vagyon, szeretitek azokat akik titeket gyűlölnék. Ti földnek nagyjai és hatalmasi is, ha az Úr Jézust szeretitek és követitek, azokat is szeretitek, akik a ti ígátok alatt vagynak, ha a ti jobbágyitokat szeretitek, az Istennek tökéletes szereteti vagyon tibennetek.

Ha az Istennek szerelme vagyon bennetek, tinéktek tökéletes reménységetek és bizodalmatok vagyon az Istenben, ha pedig e képen őbenne bíztok, úgy bizonyára ne féljete, mert a Jehóva mindenkor tiveletek lészen és segíteni fog titeket mindennemű nehéz dolgokban. Ő maga fog titeket vigasztalni minden szomorúságtokban és az ő Szent Lelke által vezérel minden jóra, úgy bizonyára tibennetek lészen a Szentléleknek öröme. Ha a Szentléleknek öröme tibennetek vagyon, úgy bizonyára nincsen félelem tibennetek, hanem ti vagytok bátorságosok az Úrban. Szelídség, és kegyesség, bölcsesség, és erősség, igazság és mértékletesség vagyon a ti fejete felett, azzal vagytok megkoronázva. Továbbá. Felöltözve vagytok az Igazságnak napfényével, az Úr Jézussal, ha az ő beszédét megtartjátok és őtet követitek, úgy bizonyára keresztény királyok vagytok, ha azt cselekeszitek, úgy bizonyára ne féljete, mert ha az erős Isten tiveletek vagyon kicsoda [172] a ti ellenetek? Ne ütközzetek meg azon ti királyok, akik országoltok, mert megnyílt az én szám tihozzátok! mert bizonyára akik ti előttetek voltak, mindnyájan elvesztenek, mivel ők az ő tulajdon dicsőségeket űzték, keresték és az élő Istennek dicsőségét elvetették, ők az homályban és a halálnak árnyékában jártanak és nem szűntek meg paráználkodni azzal az átkozott kurvával, Babilonnal és megcsalatkoztanak az ő bűvös bájolások által.

De mostanában eltörli az Úr a setétséget és a homályt a földről, hogy meglássák minden nemzetségek az égő és világosító világosságot, ő maga a Jehóva megvilágosítja a földet és a Bárány lészen azoknak szövétnekek, akik az élő Istennek szavát meghallják és megtartják: azok fogják látni az Istennek dicsőségét. Vigyétek azért ti is a ti dicsőségeket és tisztességeket ahhoz a világossághoz és lássátok és esmérjétek meg mely nagy dolgokat cselekszik az erős Isten, mert ő nem ember, hogy hazudjon, sem nem ember fia, hogy valamit megbánjon: avagy mondana é valamit, hogy meg ne tartaná, és szólna é valamit, amit meg nem cselekedne?

Amit [173] eleinten szólott a Jehóva a próféták által, azt bizonyára bételjesítette, és eltörli a földről Babilont, azt a nagy várost, amely az egész Földet megfeteztette, és ővéle együtt azokat is, akik ővéle együtt gyönyörködnek és meg nem szűnnek a fene állatot imádni és annak bélyegét magokra venni, akik azon örvendeznek, hogy az Isten ekklésiája sanyargattatik, mert erős az Isten, aki őket megítéli. Zébáóth az

ő Neve! Ő meglátogatja az ő népét, és megvigasztalja az őtet tisztelőket, mint az Asszonyi-állat az ő Férjét.

Valamint régenten kivitte az ő népét Egyiptombul, erős karral őtet megszabadította Faraónak szolgálatjából, hasonlóképen megszabadítja az ő népét, és amely most sanyarúságot szenved Babilontul, akkor megismerik a Jéhovát minden Népek, és Őhöz gyülekeznek a Nemzetségeknek nagy sokaságok, mert ők meglátják az égő világosító Világosságot és fognak örvendezni az ő idvezítésekben, nagy sereggel fognak fordulni az ő Urukhoz, ha meglátják az ő ítéletit. Legyetek azért erősek az Űrban, ti földi királyok, tusakodjatok, mert anélkül nem lehettek kedvesek a Jéhóva előtt, és tanítsátok őket (tudni illik a ti Birodalmatok alatt lévőket) az Ő beszédét megtartani, az Ő akaratját cselekedni, [174] az Űr Jézust követni az újjászületésben. És mutassátok meg őnékiek, hogy mindnyájan akik nem az Űr Jézussal vagynak, ellenkeznek ővéle: akit az ő beszédét meg nem tartják és őtet nem követik az újjászületésben, azok őtet lábokkal tapossák. Lássátok meg pedig, hogy magatok megőrizhessétek és egyedül Őtet kövessétek, hogy tikóztetek ne legyenek olyanok, akik ellen Pál apostol is sírva panaszkodik. Phil. 3:18, 19. Mert sokan járnak másképen, kik felől gyakran mondtam nektek, mostan pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztének ellenségei, kiknek végek veszedelem, kiknek Istenek az ő hasok és az ő dicséretük önmagoknak gyalázatjára vagyon, kik a testiekben bölcsek: Mert miképpen lehet hasznos azoknak munkájok; akik szüntelen megszorítják az Űrnek Lelkét, akik nem az Istennek dicsőségét, hanem az ő tulajdon dicsőségeket keresik?

Azért Szerelmesim! Vigyázzatok magatokra, hogy távol legyenek titülletek az olytán cselekedetek. Sőt, inkább járjatok a szeretetben és tanítsátok arra azokat is, akik titeket hallgatnak. Erősítsétek meg magatokat, hogy erősek lehessétek és azok is, akik titeket hallgatnak: [175] Minden dolgok felett, pedig szeressétek őket azzal a szeretettel, amellyel titeket szeretett az Űr Jézus és mutassátok meg azoknak, akik titeket hallgatnak, hogy átkozottak mindazok; akik az Űr Jézust nem szeretik, mert abban áll a szeretet, ha mi az Űr Jézus beszédét megtartjuk, amint maga tanít az Űr Jézus Ján. 14:25. Aki engem szeret, az én beszédemet megtartja, az én Atyám is szereti azt és ahhoz megyünk és annál maradunk: Aki pedig az Ő parancsolatját megtartja, minden bizonnyal követi őtet, sőt minden amit cselekszik az ő dicsőségére szolgál, mert ő marad az Űr Jézusban és az Űr Jézus őbenne.

Azokra tanítsátok szüntelen azokat; akik titeket hallgatnak: erősítsétek meg azokat akik gyengék a hitben, intsétek meg azokat akik tévelyegnek. Mindnyájokat tanítsátok az Isten Országát és annak igazságát keresni, és mutassátok meg őnékiek a veszedelemnek útját és azokat, akik azon járnak. Vigasztaljátok meg azokat, akik az igazságért üldözést szenvednek, hogy az az ideig való szenvedés nem méltó, és nem hasonlítandó arra és ahhoz a dicsőséghez; amelyet készített az Űr Jézus azoknak, akik Őbenne bíznak, azoknak egyedül csak, akik Őtet bevették és megtartják az ő Beszédét. Nyissátok meg azért azoknak a Mennysországot és mutassátok meg azoknak, hogy az az út, amely viszen az életre. És az a Léleknek nyugodalma, ame-

lyet csak azok nyernek meg, akik az ő igáját hordozzák békességes töréssel és örömmel, nem zúgolódással. Tanítsátok őket az Igaz Hitre és mutassátok meg őnékiek annak fundamentomát. Mutassátok meg őnékiek minden színmutatás nélkül, hogy minden ember akiben az igaz élő hit nincsen, az örökéletet soha nem láthatja, hanem az Istennek haragja marad azon. Ján. 3:36.

Feddjétek meg azokat, akik a fene állatot imádják, és annak bélyegét magokra vették, és mutassátok meg őnékiek minden félelem nélkül, hogy az ő számukra készítettett a kénkövel és tűzzel égő Tő. És zárjátok bé azok előtt a mennyeknek Országát mindaddig, míg meg nem [177] térnek. Ha azt cselekeszitek, minden bizonytalannal meggyőzitek őket, ha szintén Légió-ördög vagyonis azokban, akik titeket hallgatnak, mégis kiűzitek belőlök. Vegyetek példát azokról az Ántikrisztusnak szolgálóiról, vajon haszontalan é azoknak ámtítások azok iránt, akiket ők elcsábíthatnak? Ha azért az olyan hatalmas a hitetleneknek szívekben, mennyivel hatalmasabb lészen az Úrnak Lelke a híveknek szívekben?

Ti is, akik az Augustána Confessióhoz valljátok magatokat, hasonlóképpen cselekedjétek és esmérjétek az Urat Lélekben és Igazságban. Gyomláljátok ki, pedig közöletek Babilonnak minden bűvös bájosságát, amely még tiközöttetek vagyon, hogy lélekben és igazságban esmérje a Jehóvát az ő népe. Vegyétek eszetekbe az idegen alkalmatosságokat, a képen alkalmaztassátok a tanítást, és ne vessetek el semmit az Úrnak törvényéből, hanem legyetek tökéletesek a Tudományban, ne szolgáljatok csak rész szerint is Babilonnak: Ne hagyjátok elmúlni hiába a ti látogatástoknak idejét, ne mondjátok azt, hogy másolhatatlan az Augustána Confessió. Mert nem másolhatatlan az, ami az Isten Törvénye és az evangéliumi világosság ellen vagyon, hanem amint már eleintem mondtam, tanuljátok az Istent Lélekben és Igazságban esmérni és tanítsátok meg azokat is akik titeket hallgatnak, az Istennek akaratját [178] véghez vinni, az Úr Jézust követni és az Ő beszédét megtartani a szeretetben járni. Utáltassátok meg ővelek Babilonnak minden bűvös bájolását, sőt minden ő Ceremóniájakat. Ha tanítjátok, nemcsak arról tanítsátok, mint eddig a rend szerint való evangéliomot, hanem magyarázzátok meg azoknak, akik titeket hallgatnak, az Istennek akaratját az Ó és Új Testámentomból, mert minden Írás, amely Istentől adatott hasznos a tanításra, a megcáfolásra, a dorgálásra és az igazságban való oktattatásra. 2. Tim. 3:16.

És mutassátok meg azoknak, akik titeket hallgatnak, az igaz égő és világosító Világosságot és nyissátok meg a vakoknak szemeiket, hogy láthassák az élő Istennek csudáit és megismerjék a Jehóvát lélekben és igazságban, nem árnyékozásban. Mert elmúlt az árnyék, és a világosság jelen vagyon, a homályt elvesztette a Jehóva és megvilágosítja az egész földet, amint szólt az Úr és amint parancsolt régenten az ő szolgálói által, és amire tanította az Úr Jézus az embereket, arra tanítsátok azokat, akik titeket hallgatnak, semmit ahhoz ne tegyetek és semmit el ne vegyetek abból. 3. Mós. 18:4. Azokat a hiábavaló beszédeket és Ceremóniákat vessétek el, mert hiába [179] tisztelik a Jehóvát, tanítván olyatán tudományokat, melyek embereknek parancsolati Mát. 15:9. Vegyétek bé a lelki értelmet és járjátok lélek és nem test sze-

rint a lelkiekben pedig erősítsétek azokat, akik titeket hallgatnak, hogy a pokolnak kapui diadalmat ne vegyenek tirajtatok. Kősziklán építsetek és ne fővenyen, hogy a kisírtésnek árvizit tinéktek ne árthassanak, tökéletes reménységtek és bizodalmatok légyen néktek az Úrban, mert bizonyára, ha őbenne bíztok meg nem szégyenültök.

De minden dologok felett azon legyetek, hogy a ti tanításaitok szolgáljanak az Isten Ekllesiájának épületire és gyomlálatok ki minden gonosz kívánságokat magatokból, és azok közül, akik titeket hallgatnak. Mindnyájan, Szerelmes Atyámfiai, azt cselekedjétek, ne övezzétek magatokat, és ne járjatok csak a ti tulajdon gondolatitok szerint, hanem nyújtsátok ki kezeteket és legyetek engedelmesek az Úrnak, mert az Úrnak Lelke az, Aki titeket felövez, ennek engedjétek, ha szintén oda vettet is titeket ahová nem tetszik a ti testeteknek és véreteknek. Azokat pedig tanítsátok, akik titeket hallgatnak: az Istenben bízni, az odafelvalókat keresni, a világot megutálni, Lélek szerint járni, mutassátok meg őnékiek, hogy test és vér szerint az Isten Országát örökségül nem bírhatják. És mutassátok meg a keresztyeni köteleességet. Vigasztaljátok [180] pedig azokat, akik üldözést szenvednek, tanítsátok meg őket a békességes tűrésre. Bátorsággal szolgáljatok és mutassátok meg a titeket hallgatóknak, hogy már elközelgetett az utolsó idő. Jelen is vagyon Babilonnak romlása és elérkezett az Istennek Országá. Senkinek kedvtelésére ne szóljatok, az igazságot bátran, minden tévelygés nélkül mondjátok és vessétek el a képmutatást, az alkalmas időt ne hagyjátok hiába elmenni, mint ez ideig. Mert mikor volna néktek jobb módok benne, hogy taníthatnátok, mint mikor halott felett prédikáltok? Akkor bizonyára módok voltak volna néktek abban, hogy a lelki holtakat felébresztenétek és a lelki vakoknak, szemeiket megnyithatnátok, ha a színmutatásnak gyökere nem volna bennetek. Azért lássátok ti magatok is, hogy a ti tudományotok nincsen Istentől, mert nem az Ő dicsőségét cselekeszitek és keresitek, mert sokan vagynak tiközületek kiknek semmi gondjok nincs az Isten akaratajának véghezvitelére, és miképpen taníthatjátok azokat az Isten akarataját véghezvinni, akik őtet hallgatják? Sokan pedig nem hallgatják az Isten akarataját és megfosztják az embereket az Isten [181] esméretitől, mert ők inkább szeretik az emberek előtt való dicsőséget, mint az Istennek dicsőségét, és miképpen mondhatják azok, hogy a világosságrul tanítanak?

Ti pedig Szerelmes Atyámfiai! Az Isten dicsőségét keressétek és tanítsátok azokat, akik titeket hallgatnak, a békességet és a szent életet követni. Tanítsátok meg őket az atyafiúi és közönséges szeretetre, mert minden valaki szereti az ő atyafiát, bételjesíti az Isten akarataját. Akiben a közönséges szeretet vagyon, megtartja az Úr Jézusnak beszédét, abban vagyon az igaz élő Hit, az nem él magának, hanem az Úr Jézusnak, az megholt a testnek, és a lélek által, aki pedig lélek által él, meglegelte a lelki nyugodalmat: arra tanítsátok és intsétek szüntelen azokat, minden személyválogatás nélkül. Abbul pedig megtetszik, a ti tanítástok használatos volta, ha titeket szeretnek azok, akik titeket hallgatnak. Ha pedig titeket gyűlölnék azért, hogy az igazságot szóljátok, idegen dolognak azt ne tartsátok, sőt inkább bízzatok az Istenben és tudjátok meg, hogy ti sem vagytok jobbak azoknál, akik eleinten hirdették az

élő Isten akaratját; mert ha ők titeket gyűlölnék az igazságért, örüljeteek és örvendezeteek, [182] és tudjátok meg, hogy ti követitek az Úr Jézust az újjászületésben.

Mindazáltal ne szűnjeteek meg inteni azokat, akik titeket hallgatnak, és adjátok őnékiek tudtokra, hogy ők a veszedelemnek útján járnak és nem az Úr Jézust, hanem az ördögöt követik: Ha pedig titeket szeretnek azok, meglássátok mi okért szeretnek titeket? Ha azért szeretnek, hogy őnékiek tisztán és minden színmutatás nélkül hirdeteek az Isten akaratját és minden tévelyedés nélkül, prédikáljátok az evangyéliomi világosságot és az Úr Jézus Beszédét, tanítjátok őket megtartani. Nem titeket szeretnek egyedül, hanem az Úr Jézust is szeretik és az a szeretet, mindörökké megmarad, és ezek ama napon megállhatnak az Úr Jézusnak ítélőszéki előtt és ti akkor ezt mondhatjátok: Uram! itt vagyunk, és azok, akiket te minékünk adtál, egyet sem veszítettünk el azok közül, akik minket szerettek és a mi tanításunkat bevették. És az a szeretet megmarad mindörökké, mert egyetemben fogtok örvendezni és az Urat dicsérni az örök boldogságban. [183] Ha pedig ők titeket szeretnek azért, hogy ti őnékiek hazudtok, és képmutatással ámtíjátok őket, csak a magok dicsőségeket keresik, s nem titeket szeretnek; hanem az ördögöt, akinek kívánságát bételjesíteteek és mi léssen ebből a szeretetből? Nemde nem örökkévaló gyűlölséget hoz é az olyan szeretet? Nem csak azt, hanem örökkévaló gyötrelmet is.

Ti Izráelben tanítómesterek vagytok, és azt sem tudjátok; a melyek csak világi dolgok és nem érteteek a földi titkokat, és miképpen érthetnétek a mennyei titkokat? Avagy nem tudjátok é, hogy mindazok, akik az Úr Jézust követik, az Úr Jézus Krisztusban maradnak, őnéki élnek, azok egyek az Úr Jézussal, mint az Úr Jézus is egy az Atyával. Ján. 17:11. Azt mondjátok, hogy ti azokat tudjátok, miért jártok hát Babilonnak útjaiban? Mert ha Babilonnak útjaiban nem jártatok volna, jobban megesmértétek volna az Úr Jézus Krisztust és dicsőítettétek volna az ő Nevét az emberek előtt: Ha ti az Ő Nevét dicsőítettétek volna, oly igen el nem hatalmazott volna az istentelenség és a gonoszság meg nem nehezedett volna oly igen az első szeretet teljességgel nem vezett volna [184] el. Avagy nem tudjátok é, hogy háromszor nagyobb szeretet kívántatik azoktól, akik tanítanak, mintsem azoktól, akik hallgatnak? Óh vajha e mai napon aképen kérdezne az Úr Jézus titeket, amint kérdezte Pétert, Ján. 21:15, 16, 17. Vajon felelnétek é ő nékie mindenkor?

Ha ti az Úr Jézust teljes szívből szeretnétek, a világot megutálnátok, s csak őbenne örvendeznétek. De miképpen mondhatjátok, hogy ti e világot megutáltátok, ha csak a testieken vagytok bölcsek, mert abból megtetszik; mivel most ítéletek, magatokat meg nem esmérítek és csak a külső látás szerint ítéletek, amelyről már szóltam és én tudom, hogy sokan közületek meg fognak azon botránkozni: de miért botránkoztok azon, Szerelmesim! Hogy én ti néktek előtökbe adtam azokat? Mert amit én szólok és előtökbe adtam, nem magamtól szólok én azt, hanem ami énnékem adatott ezt kell énnékem szóllanom, ha szinte nem akarnám is, amint [185] már eleinten mondtam, hogy az én tudományom nem enyim. Most is azt mondom, és ha ti a lelkieken bölcsek vagytok, megtapasztaljátok minden bizonynal az igazságot.

Azért Szerelmesim! Emeljétek fel mostanában a ti szavaitokat, mint a trombita és ne fáradjatok el, és ne szűnjetek meg prédikálni, és az Úrnak akaratját hirdetni, ne szűnjetek meg az igazságot beszélni; az ő irgalmasságát a híveknek, és az ő haragját az Istenteleneknek megjelenteni. Akik titeket hallgatnak és a ti beszédeknek helyt adnak, azokat tanítsátok, hogy mindnyájan esmérhessék meg a Jehóvát, az Izráelnek Szent Istenét.

Jól megvizsgáljátok most az utolsó időkben minden rendbélieket, azon legyetek, hogy őket tehetségesekké tehessétek, hogy megállhassanak az Úrnak ama napján, mert kicsoda tűrheti el az ő eljövételének e nagy napját? És kicsoda állhat meg, mikor ő megjelenik? Mert az Úrnak keze hatalmas léssen a földön most ebben az utolsó időben, és a Jehovának karja nagyságos dolgokat fog cselekedni azokban a napokban; melyekben megbünteti Babilonnak undokságát és bűvös bájolását. Az ő országát el nem rejtette azok elől, akik őtet tisztelték, és az ő irgalmát el nem vonta azoktól, [186] akik az ő akaratját igyekeztek véghez vinni e világ fundamentumának felvetésétől fogva. Ugyan a képen meghallgatja most is azokat, akik őbenne bíznak és igyekeznek véghez vinni az ő akaratját. Miért hagyná el az erős Isten e kicsiny seregecskét, akik szüntelen bíztak őbenne? És miért vetné el a Jehóva azt a népet, amely az ő nevéül nevezetett?

Bizonyára él az Úr, aki meglátogatja az ő népét, megépíteti az elpusztított Várost Jérusálemet és felékesíti az utcákat Sionban. A Jehóva megépíti Jérusálemet és az ő kőfalainak soha az ellenség, többé nem árthat, mert maga az Úr vigyáz a Szent helyre, és elrontja azokat, akik Sion vára ellen támadtak, ők elvesztek, mint a füst és a köd elmúlnak. Az ő hajlékaik megsetétülnek, és a nagy paloták elromlanak, mert az Úr haragja elpusztítja őket, mivel ők is a Szent Várost pusztítani akarták, sőt ennek pitvarát is taposták sok ideig.

De mostanában azt mondja a Jehóva a Seregeknek Istene. Én látván láttam az én népemnek nyomorúságát és keserűségét, és meghallottam a foglyoknak kiáltását, akik szabadulást kívánnak. Én láttam azokat is, akik gyászruhában jártak a Sionnak fiai közül, akik gyászruhában járván az ő örömök sírásra változott, akik citerájok keserves énekké lőtt, noha ők valának annak előtte [187] felékesítve ékes öltözetrel, és mind arany koronákkal valának felkoronázva. Pálmaágot hordoztak kezekben és jártak világosságban, akiknek örömök nagy vala a Nemzetségek között és azok soha fájdalmat nem érzetenek. De mostanában igen meg szomorodtak, mert sűrű köd környülvette őket, nagy sereggel támadtak ő ellenek és az ő ellenségeiknek (kik az ő boldog állapotjokat irigylették) kedvek tőlt, mivel látják nyomorgattatni, sőt magok is nyomorgatják azokat. Akiknek szívek örvendezett vala. Azért sírnak oly igen és jajgatnak oly keservesen, mert ők fogságba vitettek és nincs semmi erejek az ő karjokban, mert elvétellettől az ő erejek, mert számtalan sokak akik az ő lelkeket keresik és kigyomlálni igyekeznek minden gyümölcs hozó fát, amelyeket az élő Istennek karja plántált, és bédugtak sok kútfejeket, melyekből élő víznek forrási folynak vala. De nem felejtkezett el a Jehóva azokról, akik tisztelték őtet és az

ő Szövetségét megtartották, ő maga meg vigasztalja őket naponként; és meg erősíti azoknak szíveket, aki sértésnek órájában megtartja őket és megbátorítja azokat.

Jaj a sok népeknek, akik az ő hatalmokban bíznak, [188] azok a képen zugnak, mint a tenger szokott zúgni és a háborgó nemzetségek, akik a képen szoktak dühösködni, mint a sok vizek dühösködnék. Ők támadnak az Úrnak Serege ellen, a Nép ellen, amely a Jehova nevének emlékezetit hordozza, azok ellen tanácsot tartanak, és ezt mondják: Vesszessük el őket, mert csak kicsiny sereg az, könnyen meggyőzhetjük őket, azért borítsuk el azokat és töröljük el azoknak maradékokat a földről, hogy többé rólok emlékezet ne légyen.

De a Jehova elrontja azoknak tanácsokat és meg bolondítja az ő bölcsességeket, és amely vermet ástak az Isten népének, magok estek belé, mert úgy zugnak, mint a sok vizek. De azért Isten megdorgálja őket, az Úr haragjának szele széjjelszórja őket, mint a hegyeknek porát, vagy mint a pozdorját, estve meg rémülnek, minek előtte meg virrad, nem lesznek. Azért vigasztaljátok meg őket, akik mind ez ideig szomorkodtak, azoknak hirdessetek vigasztalást, vigasztaljátok az Isten népét és szóljatok kellemetesen azokkal, akiknek kevés erejek vagyon, mégis megtartották az Istennek Szövetségét, adjátok eleikbe azoknak; hogy ők megértsék az ő titkait, és cselekedjék az ő akaratját, ha [189] azt cselekeszitek, boldogok vagytok, azok is akik titeket hallgatnak idvességet nyernek, ha ők e képen cselekesznek. Azért akik a ti beszéditeknek helyt adnak, azokat intsetek magánosan, ha ők a képen hallgatnak, meg nyertétek őket, ha pedig nem hallgatnak, vegyetek azok közül magatok mellé kettőt, vagy hármat, akik a ti beszédeiteknek helyt adtak. És intsetek őket; ha e képen sem hallgatnak, feddjétek meg őket az egész község előtt, hogy meg piruljanak az ő orcáik, netalán megtérnek e képen. Ha pedig e képen sem hallgatnak, rekesszétek ki az ekklesiából és adjátok őket a Sátánnak mindaddig, míg meg nem térnek. Az az igaz Kötő és Oldó kulcs arra tanít az Úr Jézus Krisztus is Mát. 18:15, 16, 17. Azokat adtam előtökbe, vizsgáljátok azért, ha igazságot szólok é vagy nem? Ha néktek tetszik az én intésem, intsetek ti is e képen, ha pedig nem, meg szabadítottam az én lelkemet, magatok lássátok mit cselekesztek. Ennek az én intésemnek, melyet én most (ez rövid summában) előtökbe adok, még nagy értelme vagyon. Azokat írtam a világnak tanúbizonyságul, mivel én reám bízott az Úrtul. Átkozott azért az, aki azt igyekezik elrejteti: azokat adom elibe minden [190] embereknek, és aki szűkölködik, vehet abból, hogy meg ne éhezzen, akinek tehetsége vagyon hogy ezeket megtarthassa, tartsa meg; akinek pedig nincs, hagyja el amit szükségesebbnek ítél a testi táplálásra, és végyen fegyvert mostanában, ebben az időben, amely utolsó idő, hogy győzedelmet vehessen és meg ne szégyenüljön.

Vegyétek a lelki fegyvert ti is Istennek Sáfárai! És vegyetek győzedelmet; azzal a lelki fegyverrel meg ölhetitek a léleknek minden ellenségét, megölhettek minden testi kívánságokat. Minden dolgok felett kérjétek azt az egyik Szükséges Dolgot, mert a nélkül soha sem leszen hasznos a ti intéstek. Kérjétek azért, és megadatik néktek. Mert valamiképpen az Ácsmester faragó fejsze nélkül; a mi munkásaink pedig a szőlőben kapa nélkül nem lehetnek. A Munkás az Úr Szőlejében a nélkül az

egyedül Szükséges Dolog nélkül. Tanítsátok azért azokat is kérni; akik titeket hallgatnak, mert bizonyára megadja azt a Jehóva nem csak tinéktek, hanem azoknak is akik a ti intésteket beveszik. Kérjétek azért mindnyájan azt az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLGOT, akik keresztény nevet viseltek, és megadatik tinéktek, ha tiszta szívből és igaz hitből kéritek aztat, mert mindenkor [191] megnyerték azok azt; akik hittének Istenben. Kicsoda volt Bálám, nem de nem egy Pogány Prófétaé? Mégis meg adatott nékie, mivel hitt az Istenben, annyira meg világosította őtet az Isten, hogy nem csak a Messiásról (aki még ezer esztendőkre jött ő utána) jövendölt, hanem az utolsó időről is szólott Móses Negyedik Könyv. 24-dik Rész. 17-dik versében: és miért nem adná azt az Úr azoknak; akik mostanában prédikálnak ebben az utolsó időben: Az Úr Jézus megígérte az élő vizet a Samariabéli asszonynak. Ján. 4:14. miért nem adná azt a népeknek; akik az ő emlékezetit hordozzák? Hiszen a Pogányokra kiöntötte az Isten az ő Lelkét, midőn őnékiek kívánságok volt az utána. Csel. 10:44. mennyivel inkább adná azt azoknak, akik az Úr Jézusban hittének, és az igaz Ekklesiában szennyvedtenek? Legfőképpen mostanában, ebben az utolsó időben, mikor a legszükségesebb bizonyára meg adja azt az Úr, mert meg ígérte mind azoknak, akik őtet kérik, mert úgy szól Jóel Próféta által Jóél 3:1. Az utolsó napokban kitöltöm az én Lelkemet mind azokra; akiknek kívánságok vagyon az után, az Istenis sok dolgokban biztatott e felől és bizonytal meg ígérte azoknak, akik csak azt kérik.

Az Úr Jézus elszenvedett e világon minden kísérteteket [192] és fájdalokat, de a szomjúságot el nem szennyvedhette, hanem nagyon kiáltott utolsó órájában ezt mondván: Szomjúhozom. Ján. 19:28. Minékünk példát hagyván, hogy el ne szennyvedjük a lelki szomjúságot, mert ugyan evégre kóstolta mi érettünk ecetet és epét hogy minékünk adjon az élő víznek forrásából. Jel. 21:6. Kérjétek azért az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLGOT minden nemzetségek és meg adatik néktek. Ti földön lévő Királyok és Fejedelmek, ne kérjétek gazdagságot, sem a ti ellenségeiteknek lelkeket, hanem kérjétek Salamonnal azt a minden bölcsességnek kútfejét, ha ti azt kéritek, nem leszen e földön ti hozzátok hasonló senki, mert ha a Jehóvának tetszett az; hogy ő (tudni illik Salamon) testi bölcsességet kért, mennyivel inkább fog tetszeni, ha ti azért az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLOGÉRT könyörögtök. Parancsoljátok legfőképpen a ti jobbagyitoknak, hogy ők adják meg az Istennek, ami az Istené, úgy meg adják ők is tinéktek azt ami a tiétek.

T is Hatalmasok e képen cselekedjétek, hogy meg állhassatok az Úr színe előtt. Ti Bírak kérjétek az igaz ítéletet, az légyen nálatok és a Sámuel útát kövessétek. Bizonyára keresztény lélek! Ha te azt az Egyedül [193] Szükséges Dolgot megnyerted, akármilyen rendben és hivatalban lélsz is, azt fogod cselekedni, ami igaz az Úr előtt, és minden undokság távol leszen te tőled, mert az az Egyedül Szükséges Dolog az a PECSÉT; mely által meg vagynak pecsételve az Úrnak szolgálói. Jel. 7:2. Abbul meg tetszik hogy a te neved bé vagyon írva az életnek könyvében, mert minden cselekedeted kedves leszen az Úr előtt.

Tovább. Nevekedik te benned az az élő Hit, távol lesz tőled minden gonoszság, a bűn nem uralkodik te rajtad, mert az Úrnak Lelke vezérel minden jóra; távol lesz a gonosz gondolat is, mert tudjuk, hogy hol az erős szél fú, nem állhatnak a szűnyogok: Tovább fognak növekedni benned a Szentléleknek Gyümölcsei, melyekről szól Szent János Apostol Jelen. 22., hogy minden hólnapokban adja az ő Gyümölcseit, mert tebenned szüntelen megújul a szeretet. Új reménységet és bizodalmat fogsz érezni az Istenben, új vigasztalás is érzesz minden szükségedben, új örömet fogsz érezni, a te lelked szüntelen fog örvendezni: a legnagyobb kísértésekben is új kegyességet és szelidséget. Sőt új teremtés lésszesz: a lelki bölcsesség is fog te benned növekedni, és az Isten igaz ösvényéből soha ki nem fogsz menni.

Tovább. Egészen elmerülsz az [194] Isten kegyelmében, az hol néked az ellenség soha nem árthat: Óh mely boldog leszel Keresztény lélek. Ha te azt az Egyedül Szükséges Dolgot meg nyered, mert ha megnyered, bizonyos vagy idvességed felől, még e testben meg fogod érezni ama mennyei Dicsőséget, mert olyan lésszesz az emberek között, mint a lilium a tövisek között. Ha te azt az Egyedül Szükséges Dolgot megnyerted; minden titkokat meg fogsz érteni. Erős lésszesz és hasonlatos Sámsonhoz: Mert valamint Sámson egy számár állal megölt ezer férj fiakat és nagy do(l)gokat cselekedett, te is meg győződ a te ellenségedet olyan dologgal, melyet ők semminek állítanak lenni, mert fogod érteni az egész Szent Írást. Ne hagyd, azért magadat elámítani azoktól az Antikrisztus szolgálóitól, akik a köznépet azzal ámítják, hogy ők nem érthetnék az Úr beszédét, azért tiltják annak olvasását.

De te Keresztény lélek! Ha az Egyedül Szükséges Dolgot meg nyerted, ne félj, mert nincs az a titok, melyet [195] te meg nem értesz, mert az Úrnak Lelke megmagyarázza azt tenéked a te szívedben: És valamiképpen Sámson a számár állából szomjúságát megállította és az ő lelkét meg vidámította, midőn elfáradott volna. Te is, óh kegyes lélek, az oly dologgal; a melyet elvetnek a te ellenséged, meggyőzheted őket és az oly dologból vigasztalást is találsz.

Tovább. Ha szintén környülvesznie téged a te ellenséged, és kulcsos városba bérekesztenek is téged (lelki értelem) mégis meg segít téged az Úrnak Lelke és a kapukat is felemelheted és elmehetesz ő tőlök. De meglássd tovább keresztény lélek, ha te azt az egyedül szükséges dolgot megnyerted, hogy a testnek kívánságai tenálad helyet ne találjanak, mert te lélek szerint hasonlatos vagy Sámsonhoz, meg lásd azért, hogy néked is úgy ne légyen dolgod, mint Sámsonnak, aki Délilának ravaszsága által megcsalatozott, és nem csak erejétől, hanem szabadságától és szeme világától is meg fosztatott. Mert lehetetlen, akik egyszer megvilágosítatván a mennyei ajándékokat megkóstolták, részt vettek a Szentlélekben, és meg kóstolták az Istennek jó beszédét és a jövő életnek zsengejét, ha elesnek, hogy ismét meg világosíttassanak a meg térés által. Sid. 6:4, 5, 6.

Azért Keresztény Lélek! Mindenben igyekezzél eltávolztatni a testnek kívánságait, mert nem nyugosznak a te ellenséged addig, míg téged [196] meg nem ijesztenek. Ha pedig egyszer megragadnak, meg fosztanak nem csak szabadságoktól, sőt még

szemed világátul is, és meg kötöznek a setétségnek láncával és kényszerítenek téged a bűnnek szolgálatjára, amint cselekedtenek a filiszteusok Sámsonnal: Tenéked ugyan vissza jó az erőd és igyekezel ellenségeden bosszútállani, de mit használ az? Odavan szemed világa, odavan a világosság; te ugyan bosszút állasz Sámson, de néked is el kell vesned: Sámson ereje testben volt, azért csak test szerint veszett el, de te erős vagy lélekben, ha lelkedet elveszted, jaj tenéked! Világos Példa abban nekünk Júdás, Ananiás és Szafira, amelyről többet szólok a következő részekben.

Hetedik rész: Melyben az Úr-vacsorájának értelme megmutattatik, ellene mondhatatlan bizonyosságára azoknak, akik testi gondolattal vagynak.

Keresztény Lélek! Ha te az Úr-Vacsorájához járulni akarsz, eszedbe jussanak azok a Szent beszédek; melyeket szólott az Úr Jézus Ján. 6:55, 56. Az én testem bizony étel, az én vérem bizony ital, aki eszi az én testemet és issza az én véretem, én bennem marad [197] és én őbenne. Nem úgy gondolnod kell azt, mint e mai napon állatják a mi velünk ellenkezők, akik testi szájjal akarják a Krisztus testék megenni és az ő vérét innya. Mert hol lehet már nagyobb gorombaság annál, hogy ők testi szájjal akarják enni az Úr Jézusnak megdicsőített testét, aki halottaibul feltámadott, ismét akarják az ő bűdös hasokba eltemetni. Hanem lélek szerint kell azt érteni, mert világosan szól az Úr Jézus ennek a 6-ik résznek 63-dik versében, midőn ezt mondja: A lélek az, aki megelevenít, a test nem használ semmit, a beszédek, amelyeket én szólok néktek, Lélek és élet.

És ha meg gondoljuk ezt a titkot, könnyen értelmére juthatunk: mert a szomjúhozó soha meg nem állítja szomjúságát, ha az italt csak a saru szárába tölti; a betegnek sem használ az orvosság, ha ő azt csak az ágy alá veti. Így szintén, óh goromba ember, mit használ a te beteg lelkednek a Krisztus Teste, ha te test szerint akarsz azzal élni? Azért minden bizonynyal lélek szerint kell azt venni és nem test szerint, mert arra tanít Szent Pál is Gal. 5:25. Ha lélek szerint élünk, lélek szerint járunk. Ismét 2. Kor. 5:16. A Krisztust, ha test szerint esmértük, mindazáltal most nem test szerint járunk. Azért lélek szerint együk a Krisztus testét és igyuk az [198] ő vérét, az pedig nem lehet különben, hanem ha mi szüntelen gondolkodunk és emlékezünk arrul a szeretetről; mellyel minket az Úr Jézus szeretett. És e képen a mi felebarátainkat is szeressük mely is úgy léssen; ha mi bennünk vagyon a Krisztusban való élő igaz Hit, és ha mi az ő beszédit megtartjuk, mert így szól az Úr Jézus Ján. 6:36. Én vagyok az életnek kenyere, aki én hozzám jó, semmiképpen meg nem éhezik és aki én bennem hiszen meg nem szomjúhozik.

Azt az életnek kenyérét kívánták régenten a Szent Pátriárkák és Próféta. Ez a Bethlehemi kapu előtt való forrás, amelyet kívánt vala Dávid. Eleven és világos példánk nekünk ebben a dologban az Izráel népe, mert amint azokat meg szabaddította vala régen a Jéhóva Móses által az Egyiptomi szolgaságból, úgy hogy meg

szabadított minket is (a lelki Móses által) az Úr Jézus által a bűnnek szolgálatjából. És valamint a testi Izráel járt a pusztában, így jár és bujdosik a lelki Izráel e világnak pusztájában, a mennyei Kanaán felé lélek szerint. És valamint adott a Jehóva a testi Izráelnek mennyből kenyeret az ő testeknek táplálására, így adott a lelki Izráelnek, aki lélek szerint jár a mennyi Kanaán felé lelki kenyeret. Sőt minden rendtartások és törvények (melyeket [199] az Úr adott annak a testi Izráelnek) mi tőlünk lélek szerint megkívántatnak, amellyekről én most szólok csak múltól, hanem ha az Úrnak tetszik és lábaimnak nyugalmat ad, egy bizonyos könyvetekét igyekezem erről írni, mivel az mindeddig elrejtve maradt a tudós világ előtt. Mostanában csak azt mondom: hogy ha a test szerint való Izraeliták megvetették azt az életnek kenyerét és elvesztenek e világnak pusztájában; meg ne vessük mi azt, hanem éljünk azzal, hogy bé mehessünk a mennyei Kanaánba.

Tovább. Miért adott volna az Úr Jézus oly sákramentumot, melyet meg nem foghatnánk? Hiszen maga mondja Mát. 5:15. hogy a gyertyát nem azért gyújtják meg, hogy a véka alá rejtsek, hanem hogy a gyertyatartóra tegyék, és világoskodjék mindeneknek, akik a házban vannak. E szerint minékünk is oly sákramentumot miért adott volna, melyet nem érthetnénk? Arra az ellenkezők azt mondják: Egyéb dolgok is vagynak a Szent Írásban, melyeket meg nem foghatunk, mégis azért el kell nekünk azokat hinnünk. Mint: a Szentháromságnak titka; az Úr Jézus fogantatásának és születésének titka, hogy a Szűz Anya [200] vala. Hallodé barátom! nem tereád bízták azt, hogy azok felől gondolkodják úgy hogy azokat, megfoghasd, mert azokat magának tartotta fenn a Jehóva, mindazáltal azokat a nagy titkokat is könnyebben meg lehetne fogni mint ezt, hogy te bűnös ember lévén, tudnád a te Istenedet teremteni; és hogy az Úr Jézusnak megdicsőült teste, ki halottaibul feltámadott és az Atya Istennek jobbán ül ismét a te bűdös hasadba szállana!

Az első keresztyények azt a nagy titkot, hogy az Isten állatjában egy, személyében három, test szerint ugyan nem érthették, de lélek szerint megértették, mert ők sokan valának egy szív, egy lélek. Csel. 4:32. Ők esmérték az Atya Istent az ő nagy hatalmában, aki mindenkor gondot visel az ő népére, és sokszor megszabadítja őket az ő ellenségeiktől. Csel. 5:29. Csel. 12:7. s-a-t. Ők esmérték az Úr Jézust, mert őtet követték és az ő nevének bélyegét hordozták. Ők esmérték a Szentlélek Istent, mert ennek erejét magokban tapasztalták.

Tovább. Megértették az Úr Jézus fogantatásának és születésének Titkát lélek szerint, mert az Anyaszentegyház Szűz, mégis Szentlélek ereje által fiakat fogad és szül. Példának okáért: Ama háromezer lelkek, akik a Szent Péter prédikálására megtértenek, midőn hallották volna Péternek prédikációját, áltáljárta szíveket és azt mondták: Atyámfiai Férfiak! Mit [201] cselekedjünk? Akkor fogadta őket az Anyaszentegyház; midőn pedig megkeresztelkedtek és a Szent Lelket vették, akkor újonnan születtek és tagjai lettek az Anyaszentegyháznak. Csel. 2:37, 38. Azért nincs olyatén nagy titok, melyet meg nem érthetne az olyan ember, aki lélek szerint jár, aki pedig testi gondolattal vagyon, annak szintén oly lehetetlen azt megfogni;

mint lehetetlen a nagy tengert egy kis gödröcskébe meríteni, amint az Angyal szólt vala Ágoston doktornak. Tovább. Ha úgy kívánta volna mitőlünk az Úr Jézus; hogy mi az ő testét testi szájunkkal együk, és az ő vérét igyuk, emlékezetre nem hagyta volna azt minékünk: Szent Pál is nem azt mondotta volna: Valahányszor e Kenyeret ejénditek és e pohárt ijandjátok az Úr halálát hirdessétek, míg eljő, 1. Kór. 11:26. hanem így mondotta volna: Valahányszor a Krisztusnak testét eszitek és az ő vérét isszátok s-a-t., avagy csak erősen biztatta volna a Korinthusiakat, hogy abban a dologban ne kételkedjenek amint a mi ellenkezőink is biztatják azokat; akik őket hallgatják, akik véteknek tartják azt még csak kenyérnek is nevezni.

Abban a tévelygésben vagynak azok is, akik az Augustána Confessióhoz vallják magokat, és azt állatják, hogy a Jézus teste és vére minden bizonnyal jelen van a Sákramentumban, és hogy vagy alatta, vagy felette [202] volna, és hogy a kenyérnek vagy bornak egyessége, vagy közösülése vagyon a Krisztusnak Testével és Vérével. De én azt mondom: egyesítsd meg a te lelkedet az Úr Jézusnak testével és vérével ilyen módon, hogy tudni illik: A te lelkedben forgassad szüntelen azt a szeretetet, mellyel téged az Úr Jézus szeretett. Sőt forgassd a te lelkedben mindazt, amit az Úr Jézus tanított az ő testének napjaiban, és igyekezzél azokat megtartani és minden cselekedetedben vigyázz magadra, hogy az ő parancsolatja ellen semmi ne légyen. Ha te azt cselekeszed, minden bizonnyal megeszed a Krisztus testét és megiszod az ő vérét és az olyan emberről el sem felejtkezik az Úr Jézus. Aki ő róla el nem felejtkezik, sőt őbenne marad és az is őbenne: Abbul tetszik meg, hogy az Úr Jézus mibennünk van és mi őbenne, ha mi az ő beszédét megtartjuk és a mi felebarátunkat szeretjük, azzal a szeretettel amellyel minket az Úr Jézus szeretett vala. 1. Ján. 3:24; Ján. 17:23.

Azt a tévelygést vették a mi Atyánk fiai a Lutheránusok a Szent Pál írásiból 1. Kór. 10:15, 16. midőn így szól: Mint tudósoknak úgy szólok, ítéljétek meg mit mondok: [203] az hálaadásnak pohára, melyet megszentelünk, avagy nem a Krisztus való közösülésünk é? A kenyér melyet megszegünk, avagy nem a Krisztus testével való közösülésünk é? Mind az által ők nem ítélnék a dolog felől, mint eszesek úgy ítélnének, megtudhatnánk azt, hogy az Isten kézzel csinált templomban nem lakik. Csel. 17:24. Ésa. 66:1. Olyan kis vízből és lisztből csinált matériában sem lakhatik. Maga is mondja az Úr Jézus Mát. 24:25. Ha valaki mondja néktek: Ímé itt van a Krisztus, avagy amott, ne higgyétek. És miképpen lehet azt elhinni; hogy a Kenyérnek színe alatt van? Közösülés ugyan a Sákramentumban való Kenyér és Bor; mert a Krisztus Testének és Vérének Pecsétje és Jele, az a Pecsét, mely által bé van pecsételve az a szeretet, mellyel minket az Úr szeretett: az a külső bizonyosság, hogy mi a Krisztusban vagyunk és a Krisztus mibennünk. Ugyanerre célozott Szent Pál is, midőn mondotta I. Kór. 10:17. Egy kenyér és egy test vagyunk, mert mindnyájan egy kenyérben részesülünk.

Itt [204] e világon szoktak a vőlegények és az ő jegyeseiknek bizonyos jelt adni, mely által ők bizonyosok arról, hogy őnékik vőlegények vagyon, és amely által meg vagyunk köttetve, hogy ők máshoz nem mehetnek: Így cselekedett mivelünk az Úr Jézus a mi lelki vőlegényünk, aki adta mi nékünk azt a Sákramentumot bizonyáságul.

Azért vizsgálja meg minden ember, és úgy egyék abbúl a kenyérből és úgy igyék abbúl a pohárból, mert méltatlanul eszik, magának ítéletet eszik és iszik.

Nem elég az, hogy magunkat így próbáljuk meg, mint a mai napon a kereszténységnek nagyobb része gondolja, ha mi csak abban vizsgáljuk magunkat; ha nincsen é irigység, gyűlölség mibennünk? Ha nincsen é meg terhelve a mi lelkünk külső undoksággal és súlyos vétkekkel? Még az nem elég; noha azt is kevesen tartják meg az emberek közül, hanem ha te akarsz méltán menni az Úr Asztalához, vizsgálj meg magadat, tökéletesé a te szíved az Úr előtt? Igyekezel é az ő akaratját mindenben véghez vinni? Szereted é felebarátodat azzal a szeretettel; mellyel [205] téged az Úr Jézus szeretett? Megtartod é mindenben az Úr Jézus beszédét? Vagyon é te bened, az Úr Jézusban való élő és igaz Hit? Ha vagyon, úgy vagy felöltözve az Igazságnak napfényében, az Úr Jézusban, úgy vagynak fejed felett a Szentléleknek gyümölcsei, ha a Szentléleknek erejét magadban tapasztalod.

Annak felette, valamint itt e földön a vőlegények nemcsak Jelet adnak az ő jegyeseiknek, hanem ajándékokat is, hogy a szeretetre annál inkább felgerjesztesenek, így az Úr Jézus adott nekünk egy drágalátos Ajándékot az ő Szent Lelkét, csakhogy mi is ötet teljes szívből szeressük. Boldog vagy hát óh keresztény lélek, aki ezt a drágalátos Ajándékot magadtul el nem veted, ha te azt az Ajándékot egyszer megnyerted, nem lesz neked nehéz [itt egy sor nem látszik] lottam. Úgy lehet a te felőled azt mondani amint Dávid szól Sól. 45:24. s-a-t. Ha pedig azt a közösülést magadban nem tapasztalod és a te szívedet tökéletesnek nem találod a te Uradnál Istenednél a szeretetben, a békességes tűrésben, az alázatosságban, nemde nem tapasztalsz é magadban nagyobb kívánságot a gonoszságnak, testi kívánságnak végbe vitelére, mint az Úr Jézus beszédének megtartására? Mert ha te azt magadban nem [206] tapasztalod amelyről feljebb szóltam, jobb neked, ha soha nem mégy az Úr Asztalához, mert úgy csak az ítéletet eszed és iszod magadnak.

Mert valamiképpen az oly Mennyasszonyt, aki a jegygyűrűt elvette a Vőlegénytől, nyilvánvaló paráznának lehet mondani, ha ő máshoz ragaszkodik, a képen az oly emberis, aki inkább gyönyörködik a világi dolgokban, mint az Úr Jézus beszédében, méltatlanul eszik és iszik, mivel nem lehet, hogy részes lehessen az Úr Asztalában és az ördög asztalában. I. Kór. 10:21. Mert valakik a testiekben bölcsek és azokban gyönyörködnek, azok nem cselekeszik az Úr akaratját, hanem az ördög akaratját.

De amint szól Szent Pál I. Kór. 11:30: vagynak ti köztetek sok betegek és elaludtanak sokan, úgy vagyon bizony e mai napon is a keresztények között, mert most a keresztények között a legjobb keresztények is csak betegek és erőtelenek a szeretetben, a legnagyobb része pedig, aluszik. Sokan ismét megholtak egészen és elidegenedtek a szeretettől. Azért keresztény lélek! Ha te azt a békességnek zálogát fel akarod venni attul a lelki Melkisédektől a Sálemnek avagy békességnek Királyjátul, [207] szükség, hogy te elsőben győzedelmet végy Ábrahámval azokon az öt ellenéseken, akik a te lelked ellen tusakodnak: az ördögön, poklon, világon, halálón, testen. Ha egyszer azokat meggyőzted, akkor adja neked az Úr Jézus azt a békesség-

nek Zálogát, te is viszontag adj őneki tizedet mindenbül és segítsd a te Atyád fiát, aki szükölködik minden lelki és testi szükségeiben. Ha te ezeket mindeddig nem cselekedted, azért kétségbe ne essél és ne gondolt, hogy már az idő elmúlt, mert ha teljes szívbül hozzá megtérsz, meghallgat tégedet. Mert evégre szerzette az Úr Jézus azt a Szent Sákramentumot azon az utolsó éjszakán; mellyen elárultatott, hogy ő mindenkor az utolsó órán is meghallgat, és ha te teljes szívedbül megtérsz, örülni fognak rajtad az Angyalok, mert ugyanis az Úr Jézus azért jött e világra; hogy ő a bűnösöket hívja a penitenciára és ne az igazakat. Mát. 9:15.

Ha te mind ez ideig hitetlen voltál is, ne légy már hitetlen, hanem hívő. Ha tebenned az igaz Hit vagyon és az Úr Jézusban bízol, ne félj, mert megbocsáttatnak néked a te bűneid. Ha tökéletes szándékod van életedet megjobbítani, és mindenkor igyekezel ötet követni, erőtelenségeden pedig szomorkodol, abbul megtetszik [208] és megtapasztalod, hogy méltó vendég vagy az Úr Asztalánál: És ha néked kívánságod van együtt lenni az Úr Jézussal, ha te méltán mégy az Úr Asztalához kimondhatatlan nagy örömet tapasztalsz a te szívedben és lelkedben. Mivel nekünk adta az Úr Jézus azt a szent Sákramentumot, ezt mondván: Vegyétek, egyétek ez az én Testem, mely tiérettetek megtöretik.

A Pohár felől is: Igyatok ebbül mindnyájan, e Pohár Új Testamentom az én véremben, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre, az az emlékezzetek arra a szeretetre, melyekkel én titeket szerettelek, hogy én tiérettetek az én mennyei Atyámnak kebelét elhagytam, tihozzátok jöttem és hozzátok hasonló, löttem a ti testetekben és véretekben öltözte, szolgálai formában jártam tiérettetek mindennemű sanyarúságot, üldözést és kísérteteket elszenyvedtem. Az, az én testem, azt cselekedjétek az én emlékezetemre: Emlékezzetek arról, hogy én a ti hozzátok való nagy szeretet miatt az én testemet az halálra adtam, azért haljatok meg ti is a testnek és éljete a léleknek, úgy cselekeszitek ti azt az én emlékezetemre. Ismét: Vegyétek és igyátok, e Pohárt: Új Testámentom az én Véremben, amely sokakért kiontatik a bűnöknek bocsánatjára, azt cselekedjétek az én emlékezetemre, [209] az az: emlékezzetek arra, hogy én az én egyetlen egy áldozatom által megváltottam e világot, és az én vérem által elmostam e világnak bűneit. Azért ne essetek kétségbe, ha vétkeztetek is, hanem emlékezzetek arról; hogy én tiérettetek kiontottam az én véremet és eltöröltem azzal a ti bűneiteket, ha igazán megtértetek, nem emlékezem meg azokrul soha örökké. És utoljára mondom tinéktek: Nem iszom ez időtül fogva e szőlőtökének gyümölcsében mind az napiglan, miglen tiveletek ujjat iszom az én Atyámnak Országában. Mát. 26:29. azaz: Valamint e világon az én emlékezetemre esztek és isztok, és én bennem hisztek, bizonyosok legyetek, hogy ti én velem együtt fogtok enni és innya és örvendezni az én Atyámnak Országában is. Jel. 5:20. Jöjjetek ide mindnyájan kik munkálkodtok és meg vagytok terheltetve és én megnyugosztalak titeket. Jöjjetek ide kicsiny hitűek és ne legyetek kétségesek, itt vagyon a segítség és a megvidámítás!

Avagy gondoljátok é, hogy az Úr Jézusnak drágalátos Szent Vére hiába ontatott volna ki? Bízatok csak őbenne, bizonyára megnyugosznak lelkeitek. Jertek ide ti

töredelmes szívű emberek, kik bűneitek miatt nagy gyötrelmet szenvedtek, [210] bízzatok az Úr Jézusban, akinek emlékezetit tartjátok, bizonyára meg nem szégyenültök, ha őbenne hisztetek. Jertek ide ti is, kik az igazságért üldözést szenvedtek, bízzatok az Úr Jézusban, akinek emlékezetit tartjátok, meg nem szégyenültök, ha őbenne hisztetek; jertek ide, mert itt elég vigasztalást találtok, mert tudjátok meg azt, hogy valamiképpen a szenvedésben hasonlók lettetek az Úr Jézushoz, akinek emlékezetit tartjátok, ugyan aképpen lesztek őhöz hasonlók a dicsőségben is.

Keresztény Lélek! Ha te annak fundamentumán akarsz jutni, nézd meg Szent János 15-dik és következő részeit, meg tapasztalod, hogy én igazságot szólok, vizsgál meg, óh kegyes lélek, nemde nem ezé amaz égő és világosító világosság? Nemde nem ezé az élő víznek tiszta forrása? Nemde nem itt vagyon é a 23-dik Sólt. magyaráztja? Ugyanazért mondja Sz. Pál 1. Kor. 11:20. Valamennyiszer ejénditek e kenyeret és ijándjátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, míglen eljövend. És ha én azt a dolgot jól megfontolom, egyebet nem mondhatok, hanem amit mondott Szent Pál Róm. 11:33. Óh! Isten bölcsességének és tudományának mélységes gazdagsága, mely igen megtudhatatlan az ő ítéletei és végekre mehetetlenek az útai!

Mindazon által a mi ellenkezőink elvetik azt az élő víznek kútfejét, és azt mondják: [211] Miért tartanánk az Úr Vacsoráját emlékezetre, és miért hirdetnénk az Úr Jézusnak halálát? Elég emlékezetünk vagyon arrul, mert valahányszor a templomba megyünk, meglátjuk azt az emlékezetet az oltáron. Hiszen mindenütt az országos utakon vagyon az ő képe, sőt ami házunkban is vagyon az megfeszítettet Krisztus képe. Ebben a homályban vagynak azok is akik az Augustána Confessióhoz vallják magokat. De hagyjuk a holtaknak az ő halottaikat eltemetni. Minékünk pedig, arra is fundamentumunk vagyon; Bizonyára valamely ember oly homályban kereskedik, nyilván holtnak lehet azt mondani, mert ő keresi az elevent a holtak között. Miért sántikáltok hát kétfelé? Ha az Úr Jézust árnyékban akarjátok keresni, keressétek őtet az árnyékban; Ha pedig lélekben és igazságban akarjátok az Istent imádni, ugyan e képen kell is őtet esmérni: miért keressitek hát az elevent a holtaknál? Avagy nem tudjátok é, hogy az Úr Jézus immár halottaibul feltámadott, és az Atya Istennek a jobbján ül? Vegyétek bé azoknak Írásokat; akik őtet meg látták, minekutána feltámadott az ő halottaibul; akik őtet meg látták Galileában, és látták felmenni mennyekbe, azoknak mondatott az Angyaloktul akik [212] ő előttök megállottak: Ti Galileabéli férfiak, mit állotok nézván mennybe? E Jézus, aki most felment, a képen jó el, amiképpen láttátok felmenni őtet mennyekbe. Azért nincsen már mivelünk test szerint, hanem Isteni természetire nézve mivelünk vagyon minden nap mind világ végezetig. Mát. 28:20. Sőt ha őbenne hiszünk, és az ő beszédét megtartjuk, őbenne maradunk és ő mibennünk Amen!

Következik az Antikrisztusnak utálatosságáru való Tanítás

(Az Antikrisztusnak útálatosságáról való tanítás)

Ez MÁSODIK Kis KÖNYVETSKE Foglalja magában az Antikrisztusnak útálatosságát; a Bálványozóknak bűvös bájolását, hogy minden esmérje meg őket az ő útálatos gyümölcseiből.

Első tanítás. Az Antikrisztus szolgálói

Keresztény Lélek! Mi tudjuk, hogy az Antikrisztus eljött és nagy hatalmat vett a földön, annyira, hogy ha lehetne az Isten választottait is eltévelyítené.

Elsőben. Antikrisztusnak szolgálói mindazok, akik Keresztény nevet viselnek és az Úr Jézust nem követik az újjászületésben, akik inkább gyönyörködnek a világi és testi dolgokban, mint az Úr Jézus beszédiben, mert azok eltagadják azzal, hogy az Úr Jézus [213] megjelent a testben. Mindazáltal egy test szerint való Antikrisztus is legyen, az pedig nem egyéb, hanem a Római Pápa az ő seregivel. Minékünk tudnunk illik, hogy semminémű pogány nem volt oly útálatos az Úrnak szeme előtt, mint azok. Mert a Pogányok az ő tulajdon vallásokban voltak és éltenek, de azok a gonosz Antikrisztusok megfordították és meghomályosították az evangéliumi világosságot. Hol volt valaha a Pogányok között olyatán bálvány, akit ők az Isten gyanánt imádtanak volna, mint azok a gonosz Antikrisztusok? Ímé, egy kis lisztből csinált matériát tartanak igaz és valóságos Istennek lenni és Isteni tiszteletet adni néki.

Tovább. Hol találtatott volna oly pogány, aki a maga bálványát megette volna, és aki a bálványnak áldozott volna? Micsoda az, amit ők áldoznak? Nem egyéb, hanem csak egy bűvös-bájolás, melyet Béliálnak titkos tanácsából vettek, mely által meggyaláztatik az Úr Jézusnak Szent halála. Azért esmérjétek meg őket az ő gyümölcseiből. Mert miképpen hozhatnak ők előljárót, holott ők gonoszok? Miképpen cselekedhetnek azok az Isten akaratját, akik az ördögtől vannak? Bizonyára semmi jót nem [214] cselekedhetnek, mert ők kútfejei a gonoszságnak; Miképpen lehet azoknál az Úr Jézus beszéde, holott Béliál az ő tanácsadóik? Ők dicsekednek a Krisztus keresztyével és akarnak is dicsekedni, noha ők esküdtek ellenségei a Krisztusnak, és ha lehetne egészen elvesztenék és elrontanák a Krisztusnak Országát, mert ők szüntelen bujálkodnak. Őnások vagy az igazságnak színe, de annak valóságát eltagadják, sőt tusakodnak az igazság ellen és fegyver által igyekeznek elveszteni mindazokat, akik az Isten akaratját véghez vinni akarják. Azért esmérjétek meg őket az ő útálatos gyümölcseiből, mert ők ki akartak gyomláltatni minden plántákat és

gyümölcsöző fákat, melyeket plántált az Úr Jézus. Sőt minden kútfejeket, melyeket az Úr Jézus ásott, igyekeznek bédugni, mindazáltal dicsekesznek külsőképen a keresztnak jeleivel, a fábul, ezüsbül, aranybul csinált és egyéb matériából öntött keresztekkel akarják az Istent tisztelni. Azt a dicsekedést vették elsőben Pál apostol írásibul Gal. 6.9, mert azt mondja Szent Pál: Távol legyen én tülem, hogy dicsekedjem, hanem csak a mi Urunk Jézus Krisztusnak keresztyében, ki által nékem e világ megfeszítetett, én is e világnak. [215] Mindazáltal minékünk illik azt megtudni; hogy Pál apostol nem úgy dicsekedett a Krisztus keresztével, mint azok dicsekednek, hanem dicsekedett azzal a kereszttel, amellyel mi még e mai napon is dicsekedünk az üldözésekben, mert ő üldözést szenvedett az Úr Jézusnak bizonyágtételeért.

Ugyanazzal a kereszttel dicsekedtünk mi is, mely a sok üldözés, kísértés, melyet az Úr Jézus szenvedett vala. Hát mi is ne szenvednénk é? Mert az Úr Jézust vádolták e világi Hatalmasok előtt mintegy pártütőt, aki a népet felháborítja, ugyan azt cselekeszik mivelünk is. Az Úr Jézust vádolták a Papok előtt, mint egy Istent káromlót, Mát. 26:27. ugyanazt cselekeszik azokkal, akik őtet követik. Sokszor gyalázattal illetik azokat, amelyről legnagyobb bizonyágot tehetnek azok, akik a Párisbéli véres menyegzőnek históriáját olvasták. Az Úr Jézust samaritánusnak és ördöngösnek hívták, minket eretnekeknek hívnak, és azt mondják, hogy a mi vallásunk az ördögtől van. Az Úr Jézus ellen sokféleképen tanácskoztak, és módját keresték annak, hogy őtet elveszthessék. mit cselekesznek egyebet a gonosz Antikrisztus szolgálai és követői, hanem hogy szüntelen tanácsot tartanak, és módját keresik annak, hogy a Krisztusnak seregét elveszthessék. [216] De Ők nem tudják az Úrnak gondolatait, és nem értik az ő tanítását, mert az Úrnak haragja azokon leszen, akik a képen tanácskoznak, és csúffá teszi őket az egész világ előtt, mert ők szidalmazták az Isten népét, és gyalázattal illették azokat, akiket magának választott.

De nem hagyja a Jehóva elveszni az ő népét, hanem megoltalmazza az ő örökségét, azokat, akik titkon járnak, megszabadítja az erős Isten, akiknek hatalmok elvettettek az emberektől, azokat Bírókká teszi e földön az Úr Jézusban. Bizony az ő Atyjafiai is nem hittek őbenne, amint írva van Ján. 10:5. Atyánkfiai nekünk is a Lutheránusok, mégis inkább adnak helyt az Antikrisztusnak, mint a mi tudományunknak. Sokan pedig, öközöttük mi hozzánk hasonló üldözést szenvednek, mégis csúfolnak minket, azért minden, amit véghez vittek a mi fejünkön, őrajtok is bételjesedik, Sőt az is, amit szóltak a Próféták őfelőlük.

De vajon azokat, akik igen dicsekednek a keresztnak jeleivel, dicsekednek-é e képen? Bizonyára nem, mert ők csak külsőképen, csak színmutatásbul dicsekednek azzal; nemde nem bételjesedik é hát azokon mindaz, amit az Úr Jézus az ő esküdt ellenségei felől szólott, tudniillik: a Farizeusok és Írástudók felől, mert azt mondja [217] azok felől Mát. 23:13. Jaj néktek képmutató Írástudók és Farizeusok, kik a mennyeknek Országát bé zárjátok az emberek előtt; mert ti magatok bé nem mentek, és akik bé akarnának menni, azokat nem bocsátjátok. Ugyanis cselekesznek a gonosz Antikrisztusnak szolgálai is, ők is bé zárják mi előttünk a mennyeknek

Országát, akik itt e földön igyekeznek pusztítani az Isten Országát. Ismét azt mondja a Farizeusok felől: hogy ők az özvegyeknek házokat megemésztették az ő hosszú imádságoknak színe alatt: Mely sok szegény özvegy Eklézsiákat megemésztettek a gonosz Antikrisztusok csak e mi Magyar Hazánkban, mindeneknek tudtára vagyon, nem hosszú imádságnak, hanem hosszú bűvös bájolásnak színe alatt. Azért esmérjétek meg őket az ő utálatos gyümölcsseikből.

Tovább nagy fáradsággal munkálkodtak azon a Farizeusok és Írástudók; hogy ők Pogánybul Sidót tehessenek. Azok a gonosz Antikrisztusok, sokkal nagyobb szorgalmatossággal igyekeznek azon, hogy a Krisztus híveit veszedelemnek fiaivá tehessék. Továbbá azt mondja az Úr Jézus a Farizeusok és Írástudók felől, hogy ők semminek állították azt, ha valaki a templomra esküdött, hanem aki a templomnak aranyára esküdött azt nagynak tartották: Hasonlóképen állították azt aki az Oltárra esküdt azt nagynak tartották, úgy ha valaki az áldozatra esküdt is. Azok a gonosz Antikrisztusok [218] sokkal rettenetesebb dolgot cselekesznek. Semminek állítják azt, ha valaki káromlást szól az Élő Isten ellen, ha pedig valaki csak egy csúf szót szól is valamely bálvány ellen, vagy valamely Szent ellen, ezt tűzre méltónak állítják lenni. Azért esmérjétek meg őket az ő utálatos gyümölcsseikből. Kicsoda nagyobb az Isten é, vagy a bálvány, vagy valami Szent? Bizonyára sok ezerszerre nagyobb az Isten, azért valaki káromlást szól az Isten ellen, káromlást szól az Angyalok ellen is és az Istennek Szentei ellen.

Tovább. Cselekesznek a gonosz Antikrisztusnak szolgálói a farizeusoknak szokások szerint, mert ők feddik a külső vétkeket, de csak megtöltik azokat, akik őket hallgatják utálatossággal. Ők is a Farizeusoknak cselekedete szerint cselekesznek és építenek a Szenteknek koporsókat és ékesítik azoknak temetéseiket, ők állítanak a Szenteknek képeket, amint cselekedtenek a Pogányok is, mégis nagy színeskedéssel azt mondják, hogy ha ők azoknak idejekben éltenek volna, az ő vétkekben részesek nem lettenek volna, mindazáltal csak azon mesterkednek, hogy ők azokat elveszessék a földről, akik az ő útjokat nem követik. Keresztény Lélek! Ha te az Istent esméred, megtudhatod azokat és megismerheted azoknak bűvös bájolását, mert ők azoknak fiai, akik az Úr Jézust üldözik; azért üldözik azokat is, akik őket követték, hogy azokon véghez menjen az Istennek haragja, és azoknak kezeikből kéri elő az Úr, mind az igaz vért, melyet [219] kiontottak a Jézusnak tanúbizonyságáért.

Jaj Babilonnak! Mert ő minden paráznaságnak Anyja, mégis azt mondotta, hogy volna a Báránynak Jegyese. Óh Uram Mindenható Isten! Meddig szenvedet el azt a nagy káromlást, és meddig nem állasz bosszút a gyalázatért, amelyet tettek a te Szent Fiadon és azokon, akik őket követték? Mindazonáltal boldog az a nép, aki a Jehóvát esméri és igyekezik járni az ő törvényében és megtartja az ő Szövetségét. Bizonyára azt mondja a Jehóva: Én esmértelek tégedet kicsiny sereg, hogy te vagy az én választott népem, mert magamnak választottalak én tégedet Sionnak Leánya! Én vagyok a te oltalmad és a te erős pajzsod, én téged felmagasztallak a földnek porából, hogy megismerjék minden nemzetségek, hogy én vagyok a te Istened, te is

vagy az én népem. Azért bátorítsátok meg magatokat az Úrban Szerelmesim, mert az Úr vagyon mivelünk. Mi bévesszük az Úr Jézust, mint Prófétát, mert mirajtunk bételjesedik az, amit mondott az Úr Jézus Mát. 10:24. Nem nagyobb a Tanítvány az ő Tanítójánál, sem a szolga az ő Uránál; ha engemet üldöztek, titeket is üldöznek: ha a gazdát Belzebubnak hívták, sokkal inkább az ő háza népét lehet a képen hívni, mert az ördög kezdettől fogva igyekezett kigyomlálni az igaznak magvát és mindenkor vádolta [220] az Isten népét azzal, melyben maga vala: Te vagy az Izráelnek megháborítója. Noha ő vala az; aki az Izráélt megháborította az ő bálványozásával. Úgy cselekszik Babilon is. Mi bévesszük tovább az Úr Jézust, mint Papot, mert mi bízunk az ő egyetlen egy áldozatjában. Sid. 9:25–28. Óh vajha az Úrnak Lelke szentelne meg titeket, hogy az Úr Jézust bevennétek, mint Királyt és az ő parancsolatit igyekeznétek mindenebben véghez vinni.

Már minekünk nem mondhatja az Úr Jézus, hogy ő minket nem esmér, mert bizonyára megesmért minket, hogy mi is csak őtet esmérjük és akarjuk követni. Ha pedig nem, sokkal rosszabbul leszen nekünk dolgunk, mint a Pogányoknak és azoknak a gonosz Antikrisztusoknak, mert a pogányok az ő tulajdon vakságokban éltenek, és azoknak az Antikrisztusoknak megvakította a világi Isten a szemeiket. Minékünk pedig, tökéletes reménységünk s bizodalunk lehet az Úr Jézusban, mert ő nekünk tudtunkra adja, hogy mi az ő népe vagyunk és ő a mi Királyunk.

Második tanítás: miképen lehet győzedelmet venni a kereszt-jelében

Azok a gonosz Antikrisztusok akarják bizonyítani azt [221] a külső dicsekedést a világi Históriaíkból. Mert egy időben, mikor harcra indult Constantinus császár az égen látá a Keresztnek Jelét és az alatt valának írva ezek a szók: Constantine in hoc signo vinces: Constantinus ebben a Jelben győzedelmeskedel. De gondold meg Keresztény Lélek! Miképpen vehetsz egy fábul, vagy valamelly matériából csinált s öntött keresztben győzedelmet? Mindazonáltal vehetünk győzedelmet a Keresztnek Jelében Lélek szerint. Ugyanis Tudjuk azt, hogy nincsen, nem is szenvedhet egy ember nagyobb sanyarúságot, mint aminéműeket az Úr Jézus szenvedett, és ugyanaz akarta mutatni és jelenteni az Úr Isten Constantinus császárnak, őnéki akarta megjelenteni az ő kicsiny seregének sanyarúságát, és a vigasztalást, melyet őket megvigasztalta.

Kegyes Keresztény Lélek! Jer ide azért, hozd elő minden nyomorúságot, mert abban a Jelben győzedelmeskedel, itt találsz vigasztalást, amint az Úr Jézus szólott Ján. 18:11. Nemde nem kellé úgymond meg innom a pohárt? Melyet kóstolt teéretted az Úr Jézus! Jer ide [222] Keresztény Lélek, abban a Jelben győzedelmeskedel, itt találsz vigasztalást, ha te itt e világon sanyarúságot és üldözést szenvedsz; ha gyalázatot és szidalmat szenvedsz, emlékezzél az Urrul, hogy az Úr Jézus is a féléket szenvedett és hogy te sem vagy jobb ő nálánál. Ha szegénységben élesz itt e világon, jer ide abban

a Jelben győzedelmeskedel, emlékezzél az Úr Jézusnak szegénységéről, akinek annyi helye sem vala, ahová fejét lehajthatta volna. Egy szóval itt vehetsz győzedelmet, itt találsz vigasztalást, ha te az Úr Jézust követed és az ő beszédét megtartod.

De vajon annak a gonosz Antikrisztusnak szolgálhat-e győzedelmet e képen? Óh semmiképpen nem, mert ők hazugok, szeretik és cselekeszik a hazugságot, gyűlölik pedig az igazságot. Próbálná bár valaki nekik szólni az igazságot és őket arrul meg feddeni, nemde nem mindgyárt fegyverrel és tömlőccel fognak é azt fenyegetni? Mert ők ördögnek edényi, és igyekeznek az emberek közül kigyomlálni az Istennek emlékeztet, ők tartanak tanácsot, és harcok indítanak a Bárány ellen, ők felgerjesztik a pogányokat és egyenlő tanácssal járnak azokkal: De a Jehóva vigasztalja az ő népét, és nem hagyja szomorúságban az ő örökségét. Boldog azért az; aki őbenne bíz.

Harmadik Tanítás [223] és Intés Babilonnak bűvös-bájlásáról, hogy megismerjék őtet az ő utálatos gyümölcszeiből minden emberek, azokat tudni illik, akik a Szentektől segítséget kérnek

Ezer bizonyságunk vagyon nekünk az Szentírásban, hogy minékünk az Istent kell imádnunk egyedül, és őtüle segítséget kérnünk, mert úgy van megírva Ésa. 63:16. Mert te Uram mi Atyánk vagy, ha Ábrahám nem esmér is minket, és az Izrael nem tud, mindazáltal Uram te mi Atyánk vagy és mi Szabadítónk öröktől fogva vagyon a te Neved. Ismét: Én vagyok a Jehóva, ez az én Nevem, és az én dicsőségemet másnak nem adom, sem az én tisztességemet a bálványoknak: Maga is mondja az Úr Jézus: Én vagyok az Út az Igazság és az Élet, Senki nem mehet az Atyához, hanem én általam Ján. 14:6. És nincsen másban, senkiben Idvesség, nem is adatott ég alatt más Név, mely által kellene megtartatnunk, hanem egyedül csak a Jézus Szent Neve. Csel. 4:12.

Mindazáltal akarják azok a gonosz Antikrisztusok az ő átkozott kevélységüket alázatos képmutatással bé fedni, mert ők azt mondják: mi arra méltók nem vagyunk; hogy az Istenhez kiáltsunk, mert mi bűnös emberek vagyunk. Mindazáltal folyamodunk az ő barátikhoz, az az: a Szentekhez, akik minékünk szószólóink az Isten előtt, és mi [224] érettünk esedeznek. De mindazáltal mi azzal nem gondolunk, hogy ők ezt mondják, mert nekünk vagyon szószólónk az Atyánál az Úr Jézus Krisztus I. Ján. 2:1. És ha mi bétekintünk az evangéliomban, ott találjuk Ján. 17:9. és több következő verseiben, az Úr Jézusnak főpapi könyörgését, és vajon miért keresnénk más szószólót, mindazáltal nincs nekik részek abban, mert csak azokért könyörgött az Úr Jézus, akik őbenne hisznek, nem a viláért.

De segítséget keresnek azok a Szentekben, és istentiszteletet adnak azoknak, legfőképpen a Boldogságos Szűz Máriának, akit ők Isten gyanánt imádnak, Sőt feljebb is tisztelnek az Istennél, mert őtet imádják, mint a Menynek, Földnek Királynéját és a Szentléleknek Mátkáját és így ők nagy tiszteléseket adnak ő nékie, melyet az élő Istennek soha nem adnak. Abban a dologban káromolnak minket ezt mondván:

hogy mi káromoljuk a Szenteket, és nem tiszteljük a Szűz Máriát, mint Erzsébet Asszony, aki azt mondotta: Boldog vagy te az Asszonyi állatok között és áldott a te méhednek gyümölcse! És azt mondják, hogy mi gyalázattal illetjük a Szűz Máriát, mert mi azt mondjuk, hogy ő más asszonyi állatokhoz hasonló bűnös vala. Szerelmesim! Ha ti kö(zö)ttetek vagyon, vessétek el azt a tévelygést, mert ha az Úr Isten Anyjának [225] méhében megszentelte azt, aki a Messiásnak csak előjárója volt; mennyivel inkább megszentelte s meg tisztította azt, aki a Messiást méhében fogadta. Hogy a Boldogságos Szűz Mária áldott az Asszonyok között mi is meg valljuk. Sőt azt mondjuk, hogy soha Asszonyi állatnak oly tisztulás, oly áldás nem adatott, mint a Szűz Máriának. De hol van az felírva, hogy mi őnéki Isteni tiszteletet adjunk? Azt akarnák bizonyítani azok a gonosz Antikrisztusok, és azt mondják, hogy midőn az Úr Jézus a halálból feltámadott volna, legelsőbben megjelent a Szűz Máriának ezt mondván: Mit akarsz, hogy én tenéked adjak édes Anyám? Édesanyja arra felele: azt akarom, hogy a legnagyobb bűnös, aki én bennem bízik, idvességet nyerjen. Ha a dolog úgy volna, az Apostolok is írtak volna valamit afelől. Hogy pedig az nyilván való hazugság azt mindgyárt megtudhatjuk a Szűz Máriának szavaiból, mert Luk. 1:50. azt mondja a Szűz Mária. Az Úrnak irgalmassága marad azokon, akik őtet félik Nemzetségről Nemzetségre: Ha azért a Szűz Mária az Istennek irgalmasságát oly igen megismerte, midőn csak méhében fogantatott is a világnak Megváltója, mennyivel inkább meg esmérte azt, midőn az Úr Jézus a váltságnak titkát véghez vitte? Ha [226] pedig azt megismerte, mégis oly dolgot kért volna, igen nagy és majd Luciferhez hasonló vétket cselekedett volna.

Másodszor. Azt is tudjuk a Szűz Mária felől, hogy ő szüntelen forgatta szívében azokat a beszédeket, melyeket az Úr Jézus szólott, nemcsak azt, hanem azt is, amit ő felőle szólottak vala. Luk. 2:19. Hihető, hogy ő azt is magában forgatta, hogy az Úr Jézus a bűnösöket hívja a penitenciára, és nem az igazakat, ha pedig azt forgatván, mégis oly dolgot kért volna, minden bizonnyal Szentlélek ellen való vétket cselekedett volna, mert ő ezt a világosságot, amelyet az ő szívében az Úrnak Lelke meggyújtott s megújított, eloltotta volna.

Harmadszor. Azt is tudjuk a Szűz Mária felől, hogy őbenne alázatosság vala és azt mondja az Angyalnak: Ímhol vagyon az Úrnak szolgáló leánya, Ő cselekedjék velem a te mondasod szerint. Itten pedig kivonta volna magát az Úrnak akaratjából, és eleibe adta volna az Úr Jézusnak, mit cselekedjék övéle, és így az ő alázatosságát nagy kevélységre változtatta volna.

Negyedszer. Hasonló vétkek cselekedett volna, mint Éva, és nem csak magát, hanem az Apostolokat is és minden egyéb keresztényeket is megfosztotta volna az Istenben való reménységtől. Az Úr Jézus is miért [227] kérdezte volna a Szűz Máriától azt: Mit akarsz, hogy én néked adjak? Hiszen tudja vala az Úr Jézus, mint mindentudó Isten, mi nélkül szűkölködnek az emberek.

Ötödször: Ígéretet tett az ő Tanítványoknak minek előtte szennyvedett volna mondván: Ján. 17:16. Én kérem az Atyát és más vigasztalót ad néktek, tudni illik az

Igazságnak ama Lelkét, mely veletek maradjon mindörökké. A Szűz Mária is azon ígéretben bízott: Egyszer tudjuk, hogy az Úr Isten kérdezte az embertől, mit akarsz, hogy én tenéked adjak? Tudniillik Salamontul, azt pedig csak kísértés, próbálás kép hogy ha azt fogná é Salamon, ami őnéki legszükségesebb kérni. De nem kell úgy gondolkodni, hogy az Úr Isten nem tudta volna, hogy ő azt fogja kérni, hanem csak a végre cselekedte azt a Jehóva; hogy azt a reménységet és bizodalmat, amely vala Salamonban megerősítené és mások előtt is nyilvánvalóvá tenné. De miért kísértette volna az Úr Jézus a Szűz Máriát a képen? Hiszen elég kísérteteket szenvedett a Szűz Mária, mert az az éles-tőr; amelyről szólott a Vén Simeon, által s meg által járta a Szűz Máriának szívét.

Azért látjátok Szerelmesim! Hogy ők csak hazugságot szólnak, csak abban gyönyörködnek, azért esmérjétek meg őket az ő utálatos gyümölcsaikből, mert ők [228] azt vették Béliálnak titkos tanítsábul. Mind azon által Isten engedelméből lehet az, mert e képen magok tesznek bizonytságot, hogy az a tisztelet, melyet ők adnak az Isten Szentjeinek, csak tiszta hazugságbul és képmutatásbul áll.

Egyszer jelentette maga Szűz Mária az Úr Jézusnak, az embereknek szükségeket a Kána-Galileabéli menyegzőben, de arra is mit mondott az Úr Jézus: Micsoda dolgom vagyon nékem te veled Asszonyi állat? Nem jött még el az én óráim. Ján. 2:4. Az annyit téssen, mintha mondaná: nem szükség énnékem ezeket megjelenteni, mert én jól tudom mi nélkül szűkölködnek az emberek és kész is vagyok segíteni, ha az én óráim eljő. Abban megnyugodott a boldogságos Szűz Mária, és csak azt mondja vala a szolgáltnak: Amit tinéktek mond, azt cselekedjétek. Mi is azért fogadjuk a Szűz Máriának szavát, és azt cselekedjük, amit az Úr Jézus mond minékünk. Mindazáltal tiszteljük mi is az istennek Szentéit, de nem a képen, mint azok, hanem tiszteljük mi őket lélekben és igazságbul.

Az pedig miképpen lehet? Immár bizonytságot tettem arrul az Első Könyvnek Első Részében, azért nem szükség, hogy én e felől sokat szóljak, mert azok voltanak Istennek szolgálói, akiknél vala az Úr Jézusnak tanúbizonytságtétele. Legjobban tiszteljük őket, ha mi az ő utjokat követjük, mert ők is nem magok erejiből cselekedték azt, amit cselekedtenek, [229] hanem az Úrnak Lelke segítette őket. Azért mi is ha azt az EGYEDÜL VALÓ SZÜKSÉGES DOLGOT kérjük és azt megnyerjük, úgy véghez visszük az isten akaratsját, ha pedig az Isten akaratsját véghez visszük, úgy bizonyára igazán tiszteljük az Istennek Szentjeit.

De vajon azok a gonosz Antikrisztusok e képen tisztelik é? Óh semmiképpen nem, mert miképpen lehetne az őtüllök, holott ők ördögnek edényi, és mindent, amit cselekesznek, Béliálnak titkos tanácsábul vették. Bizonyára, ha e mai napon az Úr Jézus eljőne e világra, és őket megfeddené, amint megfeddette a Farizeusokat és Írástudókat, avagy kisebb gyűlölséggel gyűlölnék é őtet, mint azok gyűlölték? Avagy ha Keresztelő János eljőne és őket vipera kígyóknak mérges fajzatának nevezné, avagy békével maradhatna é ő közöttük? Bizonyára nem, mert ők ördögnek edényi, és egészen kedvek tölt őbennek az ördögnek.

*Negyedik Tanítás: Miképpen lehet lélekben csudákat tenni, Intés az Antikrisztus
útálatosságirul, akik külső csudákkal kérkednek, és az ő bálványaiknak csudákat
tulajdonítanak*

Azok a gonosz Antikrisztusnak szolgálói, sokféleképen, módon keresnek abban; hogy ők a mi lelkeinket megfoghassák, azért sok ravaszságokkal járnak, hogy az [230] ártatlanokat megcsalhassák, csudákkal dicsekesznek, hogy az igazakat elveszthessék és az igaz Isteni tiszteletet, elronthassák. Ők mennek a néma bálványokhoz tanácsot kérdeni, és a kőből faragott bálványtul kívánnak gyógyítást. A fábul csinált bálványoknak megbeszélik az ő nyavalyájokat. Óh Uram! Meddig engeded meg mind azokat, hogy a te szent neved káromoltassék? Mert a mindenható Istent akarják megfosztani az Ő dicsőségétül és az erős Istent az ő tisztességétül. Ti magatok tudjátok Szerelmesim! Mit cselekesznek, hogy még az Istent, Atyának nevezik a bálványoknak, mert ők csudákat tulajdonítanak azoknak.

De vajon Istentül vagyon é az? Óh semmiképpen nem, hanem az ördögtül vagynak mindezek, mert ők fiai az ördögöknek, mert hazugságot szólnak mindenekben, és azokat a csudákat, melyeket ők tesznek. Úgy szemléld, kegyes Lélek, mint hazugságnak gyümölcseit, melyekkel azért csábítják ők az embereket, hogy megépítsék az ördögnek Országát. Mert ha ők ördögöt űznek test szerint varázslás által, nem rontják, hanem építik az ördögnek munkáit és országlását. Mert ha ők ördögöt űznek test szerint, az olyan ördög elmégyen a mélységre és kihoz sok ördögöket onnét, és elmennek és megszállják mind azokat; akik az első űzést nézték vala. Mindazáltal igaz Keresztényhez nem illik, hogy ő külső csudákat [231] keressen, mert valamely ember csudákat keres az bizonytságot téssen az ő hitetlenségéről. Mert az kételkedik a hazudni nem tudó Isten szavaiban, ki nem hágy minket feljebb kísértetni annál, amint elsenyvedhetjük, sőt a kísértetekkel egyetemben a szabadulásra utat nyit, hogy azt elsenyvedhessük. I. Kor. 10.

Hogy pedig az Úr Isten némely emberekre betegségeket és különb különbféle nyavalyákat bocsát, illendő oka vagyon, mert a képen megtartja Isten azoknak lelkeket, és ha csak ők bíznak őbenne, kész is mindenkor segíteni, hogyha idvességekre szolgál az embereknek. Azért minden dolgok felett szükség a békességes tűrés. Ugyan a képen vagyon azokkal a dolog akik sánták és vakok s-a-t., mert ha ők épékláb lennének, nyilván a tett kívánsági után járnának és az Istenről elfelejtkezének.

Némelyeknek, pedig hagyta az Úr Jézus példa gyanánt azt, ami van írva a vakon születettrül. Ján. 9. Mindazonáltal csudákat lehet tenni minden igaz Tanítóknak és minden keresztyéneknek (akikben van az igaz élő hit az Úr Jézusban) lelkiképpen, amint az Úr Jézus szól: A ki én bennem hiszen, úgy mond, az cselekszi azokat a dolgokat, melyeket én cselekszem Sőt nagyobbakat is azoknál. Azért is Istennek Sáfári! ha tibennetek vagyon az igaz élő hit, és az Istenben való erős bizodalom, csudákat tehettek, lélek szerint meg nyithatjátok a vakon születetteknek szemeiket,

lélek [232] szerint feltámaszthatjátok a holtakat lélek szerint, sok egyéb betegeket meg gyógyíthattok, a gutaütött embereket is meg gyógyíthatjátok lelki képen.

Mert egy részt szerint példát mutatott minékünk az Úr Jézus, sőt ha az én tanúbizonyságaimat bé veszitek, minden bizonnyal meg tapasztaljátok az igazságot. Mert midőn az Úr Jézus meg gyógyította a gutaütött embert, ezt mondotta: Bízál fiam, a te bűneid megbocsátattak. Vagynak azért lélekben guta ütött emberek, azok pedig a töredelmes szívű emberek, akik bűneik miatt kísértetnek, és nagy fájdalmat szenvednek lélekben. Azért azokat vigasztaljátok, mutassátok meg nékiek, hogy az Úr JÉZUS azért jött e világra, hogy a bűnösöket megtartaná, azután mondjátok őket szabadoknak minden ő bűneiktől, úgy bizonyára meggyógyíthatjátok lelkiképpen a lelki guta ütött embereket. Tovább vagynak lelki Holdszámok, ezek azok, akik kételkednek az Isten irgalmasságában, és gyakorta elesnek, mint az által nem vesznek el teljességgel, noha gyakorta veti őket a lélek hol tűzben, hol a vízben. Mivel nincs állandóság ő benne, azoknak hirdessétek az erős Istennek haragját, hogy megrettenjenek és térjenek meg az ő gonosz cselekedeteikből és Sz [nincs befejezve a sor] népeket [234] és azok meg fogják esmérni a Jehovát a Seregeknek Urát és le fognak borulni azok előtt a kik a Jehovának szövetségét meg tartották és az ő parancsolatának engedelmeskedtek, noha kevés erejek volt ő benne.

Ötödik tanítás: Babilonnak utálatosságáru és az Antikrisztusnak bűvös bájolásáru, akik álnoksággal meg csálnak minden nemzetségeket a kik az ő bűvös bájolásokat bé veszik.

Mely igen sokféle ámtításokkal ámtítják azok a gonosz Antikrisztusok azokat; a kik őket hallgatják, azt az ember soha le nem írhatja. Mindazáltal az ő legnagyobb ámtítás az; hogy ők a szegény embereket azzal ámtítják, s ijesztik; hogy holtok után is ő nékiek kell szenvedniük a bűnökért, és e képen gyalázzal illetik az Úr Jézust, és hiábavalóvá akarják tenni az ő kínszenvedését. Azt az ő hamis hazugságokat akarják bizonyítani az Úr Jézusnak szavaiból, mert azt mondja az Úr Jézus: Ha a te ellenségeddel a Bíró eleibe mégy még az úton azon légy, hogy tő tőle meg szabadulj, hogy a Bírónak kezébe ne adjon tégedet, és a bíró a Poroszló kezébe és a tömlöcbe vetessél, bizonyára nem szabadulsz meg onnét valámíg az [235] utolsó fillérig meg nem fizetsz.

Abban ütköznek meg azok is a kik az Augustána Confessióhoz vallják magokat, de tévelyegnek azok az ő gondolatjaikban, mert ők nem értik az élő Istennek titkát. Mert azok, a kik el estek az Isten népe közül, megfeddi az Úr, és meg bünteti e világon, hogy meg tartaná az ő lelkeket, és el nem veti őket teljességgel. Ugyanarra célozott az Úr Jézus is: Mert ha Dávid meg bé kellett volna az ő ellenségivel, midőn meg parancsolta Joábnak, hogy ő a népet meg számlálja, akkor ellene állott Joáb szavának, (ha) engedett volna, nem következett volna oly nagy veszedelem Izraelre. Ismét Betsabét midőn látta a Királyi palotájáru, ha akkor meg bé kellett volna az ő lelkiesmereti-

vel, nem vétkezett volna, ha akkor nem paráználkodott volna, és gyilkosságba nem esett volna, ha azokba nem esett volna, azt a nagy fájdalmat nem szenvedte volna az ő fián. Ugyanerről szólott az Úr Jézus a Thiatirabéli Gyülekezetnek Jel. 2:22. De azok a gonosz Antikrisztusok vették azt Béliálnak titkos tanácsából, mert ez az a lelki kalmárság melyről szól Szent János Jel. 18:11. mert abból igen meg gazdagultak Babilonnak Fejedelmei, mert ők rettenetes sok kincset gyűjtöttek össze azzal a lelki kalmársággal, hogy a Papok, Barátok Falukat és városokat nyertek a Püspökök, Érsekek és Kardinálisok tartományokat, sőt a Pápák országokat is nyertek.

De én mondom néktek, hogy jobb legyen a ti igazságotok [236] azoknak igazságánál, különben be nem mehettek az Istennek Országába, ha csak úgy cselekedtek a mint ez ideig sokan ti közöttetek cselekedtenek a kik nem az Isten Országát és annak igazságát, hanem csak e világi gyönyörűségeket keresik és az ő testi kívánságoknak engednek.

Hatodik tanítás és intés az antikrisztusnak utálatosságáról

Nincsen nagyobb vádolása a gonosz Antikrisztusnak ellenünk, hogy mi az ő kurva Eklésiájoknak rendtartásokat meg nem tartjuk, melyre nézve minket leginkább káromolnak, azért; mivel mi az ő tülök rendeltetett böjti napokat meg nem tartjuk. De vajon mi szükség minékünk azokat meg tartanunk, azért hogy részesek legyünk az ő utálatosságokban. Mindazáltal böjtölj te is Óh Sionnak Leánya! Vessd le a te ékeségedet, melyeket Babilontul vettél, noha szépeknek tetszenek a te szemeid előtt, de utálatosok az Úrnak színe előtt. Vessd le azokat, sírj és szomorkodjál még egy kevés ideig amint szomorkodott a te Királyod is az ő halálának óráján, úgy bizonyára meg vidámít téged, örömmel és idvességgel koronáz téged és legeltet [237] téged az élő fának gyümölcseivel és vezérel tégedet az élő víznek tiszta forrásaíhoz.

Hetedik tanítás: az Antikrisztusnak utálatosságáról a kik káromolják az élő Istent az ő bűvös bájolásoknak általa: Tanítás, miképpen lehet az Istent lélekben és igazságban meg esmérni. Intés a testi kívánságról és bizonyság az igaz hitről

Még sok egyéb dolgok vagynak azok között a gonosz Antikrisztusok között melyek által gyalázzal illetik az Úr Jézus Krisztust és amelyek által káromoltatik a Jehovának Szent Neve, úgy mint az öt SÁKRAMENTUMOK, búcsújárások, és egyéb undokságok, mind azokat pedig vették Béliálnak titkos tanácsából, a végre hogy elronthassák az Úr Jézusnak Országát mert az a fene állatnak képe, és azoknak káromlásoknak nevei. Azért esmérjétek meg őket az ő utálatos gyümölcseikből és őrizzétek meg magatokat azoktól, mert bizonyára eljő az Úr és bosszút áll Babilonon, és a kik az ő paráznaságának borából isznak, eltörli a földről azoknak emlékezeteket.

Jaj azoknak a kik ő vele paráználkodnak és az ő parázñaságának borából isznak, a kik a fene állatot imádják és annak bélyegét magokra veszik, mert a fene állatnak [238] képét imádják mind azok, akiknek nevek nincsen beírva az életnek könyvébe. Jaj azoknak a kik a testiekben bölcsek és azokban gyönyörködnek. Jaj azoknak, akik gyönyörködnek a gonoszságban, jaj azoknak a kiknek kívánságok nincsen az Isten Törvényéhez, és akik nem igyekeznek cselekedni az ő akaratját. Jaj a képmutatóknak, mert őket gyűlöli a Jehova. Jaj azoknak, akik az Úr Jézust nem szeretik és az ő beszédét meg nem tartják. Jaj azoknak, akik a homályban járnak, és a világosságot gyűlölik. Jaj azoknak, akik félemesek az Isten akaratjának véghezvitelére. Jaj azoknak a hitetleneknek. Jaj a fertelmeseknek, jaj a bálványozóknak, jaj a paráználknak, jaj a bűvös-bájosoknak, jaj a hazugoknak, mert bizonyára erős az Isten és rettenetes dolgokat cselekszik. Íme meg szemlélte a földet és az embereknek minden Nemzetségeket. Íme eljő, és ő vele a jutalom, hogy meg fizessen mindeneknek az ő érdemek szerint.

Azért serkenjete fel a kik a földön laktok és aludtok, mert jó az Úr nagy haragossággal. Jaj pedig azoknak, akik szunnyadoznak, haragja meg emésztí őket, mikor meg sem gondolják. De boldogok azok, akik vigyáznak és várják az ő eljövetelét, bizonyára boldogok lesznek azok, akik ő benne bíztanak és az ő szövetségét meg tartották, mert ők soha sem szűkölködnek [239] és nem járnak setéstségben. Mert a Jehovának beszéde lészen nékik örökké való világosság, de jaj azoknak a kik gonosz cselekesznek és a homályban járnak, mert azoknak részek lészen a tűzzel és kénkövel égő tóban. Midőn azok a kik e féleket cselekesznek a fene állat képét imádják, azok ellen lészen az erős Istennek haragja, mert ők ellenkeznek ő vele, azért meg emésztí őket az Úr és eltörli azoknak emlékezeteket a földről, mivel meg nem becsülték az ő meg látogatásának idejét. Azért féljétek a Jehovát mindnyájan akik őbenne bíztok, ezt mondom tinéktek féljétek az Istent és járjatok az ő világosságában a mint már mondtam most is mondom ti néktek járjatok lélek szerint úgy bizonyára véghez nem viszitek a testnek kívánságát, mert még ez ideig test szerint jártatok.

Szerelmeseim! Mivel még ez ideig a Szentlélek erejét magatokban nem tapasztaltátok. Sőt az Úr Jézust nem követtétek az ujjászületésben, mert mint mondhatjátok, hogy ti az ÚR JÉZUST követitek, és lélek szerint jártok, holott egyiketek azt mondja: én Kálvinista és a hitnek dolgaiban egyességet nem találtok? Azért, hol van a Szenteknek egyessége? Mert kicsoda vala LUTHER és KÁLVINUS, hanem az élő Istennek szolgálói akik az evangélium világosságát az homályból ki hozták: De a másik meg győzte őket mert az hitben erősebb vala Luther, de a reménység által meg győzte őtet Kálvinus. De [240] Istentől vagyon ez, mert újabban kinyilatkoznak az Istennek titkai, és ha bé akarjátok tenni azok a Tanuk ezek a kikről szólott Szent János Jelen. 11:4. és a kikről szólott Zakariás is 4:3 és 10.

Azok állottak a földi Isten előtt és meg ölettek és azoknak holttestek még e mai napon is fekszenek Babilonok utcáiban lelkiképpen, mert azok a mi ellenségeink rettenetes sok káromlást szólnak ő ellenek, és gyalázattal illetnek minket ő miattok. Azoknak megölések vala, minekelőtte a földön voltanak akkor mikor HUSZ Jánost

meg égették a ki előjárója volt ezeknek, mindazáltal jelen is vagyok, már azaz idő melyben elvési az Úr azt a gyalázatot az ő ellenségeinek bosszúságokra.

Azért legyetek béketűrőssel Szerelmeseim! És szenvedjétek még egy kevés ideig, mert meglelzen a ti jutalmatok, mert micsoda ez az ideig való szenvedés a mennyei dicsőséghez képest? Nem egyéb, hanem árnyék. És bátor, ha száz esztendeig szenvedsz is, az még csak egy szempillantás az örökkévalóságához képest mert bizonyára keresztény lélek, csak egy Angyalnak dicsőségéhez képest is e világnak legnagyobb dicsősége csak olyan mintegy holt tetem e világnak legnagyobb dicsőségéhez képest. Tehát mennyivel nagyobb dicsőség vagyok a Mennyeeknek Országában! Azért légy békességes tűrőssel, mert bizonyára nem méltó arra az ideig való szenvedés, és mi volna az a szenvedés a melyet te szenvedsz, [241] ha te az Úr Jézust követnéd? És ha emberek szeretnék egymást azzal a szeretettel: mellyel őket az ÚR JÉZUS szerette, ha ők egymást segítenék mind lelki mind testi szükségükben, bizonyára ha ők azt cselekednék az örökéletnek fundámentumát tapasztalnák magokban még ebben az életben.

Bizonyára keresztény lélek! Ha te az Úr Jézusban hiszel és ha te azt az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLGOT meg nyernéd, úgy bizonyára magadban éreznéd az örök életnek fundámentumát mert te meg vagy keresztelve azzal a keresztséggel; melyről szólott Szent János. Te nemcsak vízzel vagy keresztelve, hanem meg vagy keresztelve Szentlélekkel és tűzzel azaz: tüzes szeretettel, úgy hogy a legnagyobb kínokat is semminek állítod és tartod. Mert nagy a te benned lévő szeretet annyira, hogy a nagy kínokat sem érzed. Olyan keresztséggel voltak keresztelve az első keresztények és azok után is sokkal az Apostolok idejek után. Husz János az Istenek választott edénye oly nagy szeretettel, hogy még a tűznek hévségét is semminek állította, az az oka; mert az ő szívében ég vala a Szeretet. Bizonyára az volna a mennyei Jeruzsálem a földön ha az emberek mindnyájan esmélnék az Istent és azok lennének a magas kőfalak, ha a Főemberek, Hatalmasok, Fejedelmek és Királyok az Istennek Országát és annak igazságát keresnék. Azok lennének az arannyal tündöklő utcák, ha az emberek között lenne az igaz élő Hit, és abban a Hitben járnának. Bizonyára azok lennének a gyöngyből csinált kapuk, [242] ha az emberek egymást szeretnék azzal a szeretettel, a mellyel őket az Úr Jézus szerette. Ha ők csak szeretettel járnának és az első keresztényeket követnék, és ha ők megtartanák azokat melyeket a Szent Apostolok felirtanak; ha ők csak azon tusakodnának, hogy a Szentléleknek Gyümölcsei az ő fejek felett lennének, az volna a Városnak ékessége.

Azért Szerelmeseim! Hagyjatok el a homályt és járjatok a világosságban, tökéletes reménységetek légyen tinéktek az Úrban, mert ő viszen titeket az égő és világosító világossághoz, ha ő benne bíztok. Könyörögjétek az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLOGÉRT, mert csak abban áll az ÉGŐ ÉS VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁG. Úgy, bizonyára, tiveletek lészen a Jehova világossága, sőt a BÁRÁNY lészen tinéktek szövétnektek. Ha az Istenben bíztok, s ő benne hiszttek, soha nem szűkölködtök, mert akár mi rendbéliek vagytok, ne féljétek, ha az Istenben bíztok. Ha király; vagy fejedelem vagy, és a te Országodat körülülte az ellenség, víg szívvel azt mond-

hatod: Hiszek egy Istenben, abban az Istenben, a ki a mindenkor megsegítette az ő népét! Ha fegyverviselő vitéz vagy, és az ellenség eleibe kell menned, víg szível azt mondhatod: Hiszek egy Istenben abban az Istenben; a ki meg tartotta a tüzes kemencében a három ifjakat. Mert bizonyos vagy benne, hogy téged is a képen meg tud tartani. Ha tengeren járó hajós vagy; víg szívvél azt mondhatod: Hiszek egy Istenben, [243] abban az Istenben, a ki teremtette és a kinek birodalmában vagyok a tenger, a kinek a tenger és a szél engedelmeskednek: Sőt akármi némű rendben is hivatalban vagy is, ne félj mert te víg szível azt mondhatod: Hiszek egy Istenben mindenható Atyában, a ki a mennyet és a földet teremtette. Továbbá. Hogy örömmel mondhatod: Hiszed a JÉZUS KRISZTUS-ban, ha őtet követed és az ő beszédét meg tartod, óh mely nagy örömmel mondhatod: Hiszek a Szentlélek Istenben, hiszem a keresztyén Anyaszentegyházat. Ha a Szentlélek erejét magadban tapasztalod, és magadban meg esméred hogy te igaz Tagja vagy az Anyaszentegyháznak.

Bizonyára Számtalan sok a mi ellenségünk a kik a mi lelkünket keresik, ők dühösködnek, mint a fene állatok, mindazáltal bátrak legyünk Szerelmeseim, mert mivelünk vagyok a Jehova a Seregeknek Ura Istene, ő ki szabadit minket a mi ellenségeink kezeiből a kik lelkünket keresik. Ímé, én tinektek előtökbe adtam a VILÁGOSSÁGÁT és az örökkévaló evangéliumnak fundamentumát. Nem úgy adom, mint a világi bölcsek, hogy a ti szíveitek ne rettegjen de ne féljenek, ha az Úr Jézus beszédének hisztek, az én írásomnak is hisztek, ha pedig nem a ti véretek legyen a ti fejeteken, mert bizonyára meg érthetitek amiről [244] én szólok, mert micsoda könnyebb a kívánságnál? Az pedig az Istennek akarata, hogy azt az EGYEDÜL SZÜKSÉGES DOLGOT kívánjátok és megnyeritek azt, hogy ki ki közületek meg esmérje a Jehovát és járják az ő utokban akár minémű rendben és hivatalban legyen, mert éntülem nem lehetett az, hogy mindeneknek az ő tisztek szerint adjam eleikbe a mi kívántatik ő tőlök.

Mindazáltal, azt is igyekezem meg cselekedni, ha a Jehova nyugodalmat ad az én lábaimnak, és a világ engemet el nem vet, ha pedig el vet, nem engemet vet el hanem azt a ki engemet elküldött. Bizonyára nem ember küldött engemet, hanem bizonyára az én Uram JÉZUSom küldött harcolni a Pokolbéli Sárkány ellen és az ő tagjai ellen, és parancsolá énnékem, hogy én bizonytságot tegyek az élő Istennek Szövetségéről, és békességet hirdessek a földön lévőknek. Az Úr Jézus küldött engemet ti hozzátok, nem az én méltóságomért, ha nem az ő nagy szerelme cselekedte azt én velem. Azért Szeressétek ti is az Úr Jézus Krisztust, és meg lássátok, hogy magatokra vigyázzatok hogy semminemű dolog ne találtassék ti közöttetek, amely titeket elfordítani attúl a szeretettől, amely magyon az Úr Jézus Krisztusban Ámen.

Második látás [245]

Kegyes Keresztyén Lélek! Immár az első beszédekben szóltam arról, a mit énnekem mutatott az Úr Babilonnak bűvös bájolásárul és az Antikrisztusnak utálatosságául. Sőt az egész keresztyénségnek romlott állapotjárul, mindazáltal nem hagyta azt az Úr abban, hanem másodszor is jelent meg nékem az ő karja és nem engedett az én lelkemnek nyugodalmat, hanem újonnan jelentette énnékem azt, a minek bé kell teljesedni. Mert én lélekben valék Septembernek első napján és hallék egy nagy szózatot, mely ezt mondja vala: Immár bételjesedett Babilonnak pohara és immár elérkezett az óra, mellyen előkéri az ő kezeiből mind azt a mit véghez vittek, és a mellyel vesztegették az egész földet. És én jártam vala azt úton, mint egy szegény bujdosó, és az én bujdosó Szerszámom hátamon hordozom vala. És midőn jártam volna igen nagy fáradás vala reám és én el fáradván helyet kerestem vala az hol megnyugodhatnék. És én láték azon az úton amellyen jártam vala egy nagy követ, és leültem a kőnek árnyéka alatt, és hallék egy szózatot mely énnékem ezt mondja vala: Vesd le a te bujdosó szerszámodat és tedd azt arra a kőre. És midőn [246] megcselekedtem volna ismét szóla nékem ezt mondván: vessd le minden ruhádat, arra a kőre tedd azt. És midőn levetkeztem volna tűz jó vala ki a kőből és megemészte minden köntösömet. És én mezítelen maradtam vala. És ímé mondek: Uram, mit cselekedjek immár, mert én meztelen vagyok? És azt monda nékem az Úr. Menj haza a te szüleidhez és a te Atyádfiaihoz és meg ruháznak téged.

Midőn azokat hallottam volna, nagy rettegés és félelem környülvéve engemet és mondek: Óh Uram inkább veszess el engemet és törüljél el engemet a földről csak ne küldj engemet az én Szüleimhez és az én Atyámfiaihoz, mert jól tudod mit cselekedtenek én velem az én Atyámfiai és Szüleim, sőt az én Atyám is a kitül vigasztalást vártam, kétségbe akart ejteni! És monda az Úr énnékem: Ímé tenéked jelentettem az én Dekrétumomat és a titkos dolgokat meg mutattam tenéked, és te nem akartál engedelmeskedni, mert valamit te veled a te Atyád cselekedett és valamint a te Atyádfiai gyalázattal illettek tégedet a képen cselekszik Babilon azokkal a kik őtet szeretik.

Mert ha te mentél volna a te Szüleidhez és a te Atyádfiaihoz sok kincsekkel és drága köntőssel, bizonyára jó szívvel láttak volna, a te Atyádnál is elég vigasztalást vettél volna, mert csak azok kedvesek Babilon előtt a kiktől sok kincseket vehetnek a szegényt, pedig gyalázattal [247] illetik és igyekeznek kétségbe ejteni azokat a kiknek kevés erejek vagyon. Mindazáltal én meg tekintettem a te meztelenségedet. És ada énnékem egy szép, ékes öltözetet és egy drágalátos szép koronát az én fejemre

és felemele engem a földről ezt mondván: e képen állhatsz meg én előttem és nem abban az öltözetben a mely te néked vagyon a te szüleidtől, azért menj el az én népemhez a mely az én Nevemről neveztetik, és szólj vélek e képen:

Hányszor akart titeket kétségbe ejteni Babilon? Mégis ő hozzája mentek ruhákat venni, azért halljátok az Isten Szavát ti elvettetett és erőtelen népek. Vessétek el magatoktól Babilonnak utálatosságát és minden bűvös bájolását és hagyjátok magokat én előttem mezítelenen, és én meg tekintem a ti mezítelenségeket és felöltöztetek titeket az igazságnak drága köntösével és meg koronázlak titeket a békeséggel és üdvösséggel, és nem lesznek mezítelenek az én eljövetelemnek napján, mert rettenetre leszen az én eljövetelemnek napja azoknak, a kik a fene állatot imádják, és annak bélyegét hordozzák. Mert én egyet szóltam Babilon felől, a melyet soha senki nem másol, mert mind az éig fel emelkedett Babilonnak utálatossága és az ő paráznságának poharából megrészegedtenek minden népek. Azért az én haragom felgerjed Babilon ellen, mert ő nagy káromlásokat szólt én ellenem. Rettenetes vala e földön Babilonnak utálatossága és az ő Fejedelmi megrontották és megpusztították a földet, a szegény özvegyeket [248] kikergették az ő hajlékokból, és az árváknak elvették kenyereket, és nem szánkoztak rajtok midőn látták volna sírni a szegény árva gyermekeket, a nyomorultakat rabságra hajtották és az erőteleneknek igákat vetettek nyakokra. Ők tanácsot tartottak az én népem ellen és felgerjeszték a földi Királyokat ő ellene. Mindazonáltal az én kezemben vagyon az egész Föld és annak kerektségét meg szemléltem. Én feltámasztom a népeket és özvegyűjtöm a királyokat nagy sereggel, mert azoknak szíveik én kezemben vagynak, és ők fognak egyenlő tanácssal járni és én felgerjesztem azoknak haragját Babilon ellen. És ők elvesztik annak emlékeztet a földről, és megeszik azoknak húsokat, és akik ő véle gyönyörködnek, azokat elvesztem fegyver döghalál által, hogy meg esmérjék minden nemzetségek, hogy én vagyok az Úr az árváknak Atyja és az özvegyeknek bírása az erőtlenségnek ereje és az én nyomorult népemnek Istene. Mert igen felfuvalkodott a Babilonnak királya, annyira, hogy a földre sem tapodhat, míg arannyal varrott kárpitot eleibe nem terítnek. Azért elragadom azokat, és tüzes kénkövet öntök az ő lábai alá, hogy megemésztessék azokkal egyetemben, akik ő véle egy tanácsba járnak. Háromféle káromlás vagyon az ő kezekben melyek által országolnak az egész földön, és háromféle utálatossággal vagyon koronázva a Babilóniai Király, mert ők elvetették az én egyetlen áldozatomat, a melyet én adtam jó illatú füstül az egész világnak bűneiért [249] mert én vagyok az én népemnek Főpapja, azoknak terhét vállamon hordozom. Sőt szívem szerint szerettem a kicsiny sereget. Én magasságban és Szent helyen lakom és a töredelmes alázatos szívű emberrel is, hogy elevenítsen az alázatosoknak lelkeket és meg élesszem a töredelmeknek szívüket, mert én örökké való váltságot találtam. Boldog azért aki én bennem bízik.

De te átkozott Babilon Fejedelmiddel egyetemben elvetetted az én áldozatomat és vettél Béliálnak titkos tanácsából egy áldozatot, amelyet áldoztál nem énnékem, hanem az ördögnek. És igen meg hizlaltad a te testedet a te áldozatodnak kövéri-

bül, és annak nyereségibül gyűjtöttél össze sok kincseket. Azért azt mondja az Úr: Megemésztelek tégedet az én haragomnak tüze által, és azt cselekedtem Babilonnal, amit cselekedtem Sodomával és Gomorával. És eltörölöm őtet a földről, és ő róla soha többé emlékezet nem lesz. Mert ők el akarták rontani az Úrnak Szövetségét, és el akarták pusztítani a várost mely a kősziklán vagyon építve. Mert engemet káromoltak és kívántak udvaroltatni azoktól a kik énnéem Szolgáltak és az én Szövetségemet meg tartották és az én parancsolataimat tanították, az én akaratomat hirdették a Földnek határaiban. Azok az én Szolgáim és hozták én előmbe mind azt a mit cselekesznek az ő Szolgatársaikkal, akiket üldöztök és kergettek és azoknak véreket ki ontják a földre, a sokat tűzzel megégetitek, sőt a nagy Tengert is megfestitek vérral mind [250] azoknak véreket elő kérem Babilontul mert ők tűzzel meg égették azokat. Ti akartatok engemet meg fosztani és azt mondottátok: Az hol vagyon Király ott vagyon királyné is, mert Királynak mondottátok az én Atyámat. Ti vagytok a kik a szűnyogot megszűritek, és a tevét bényelitek. A Szegényeket bé nyelitek, és a földnek szűkölködőit rontjátok. Ha királynénak választottátok az én Anyámat, miért nem aláztátok meg magatokat, és miért vagytok oly felfuvalkodók? Azért azt mondja az Úr a ki Király Sionban: én Anyám néktek nem lesz királynétok sem Szószollótok, hanem Próféta Asszonyoknak tettem az én Anyámat tinéktek és az én népemnek. És én bételjesítem azt a mit szólt az én lelkem az én Anyámnak Szája által, és letaszítlak titeket kik hatalmasok vagytok a Székről, és felmagasztalom az én nyomorult népemet, hogy megismerjék minden népek, hogy én vagyok az Úr az én népemnek Királya.

És az Úr szóla én velem ezt mondván: menj el az én népemhez és Szólj ővele kellemetesen. Azt mondja az Úr, a Seregeknek Istene a ki Király Sionban. Ímé, én elvettem Babilont minden ő undokságával egyetemben és az ő áldozatjokat. Azért áldoztátok én nékem a ti Szíveiteket és adjátok a ti akaratotokat az én akaratomban, és ne járhatok a ti akaratotok szerint, hanem [251] cselekedjétek az én akaratomat én is meg cselekszem és meg szabadítalak titeket mindazoktól a kik lelketeket keresik. És viszlek titeket a békeességnek útára a homálybul a világosságra és viszlek az élő víznek forrásaiba és az élő fának gyümölcseiből megelégtílek titeket és bé viszlek titeket az én hajlékomba. Akkor össze gyűjtöm az eltévelyedett juhocskákat a Jákóbnak házábul eltévelyedteket, és ők fognak engemet esmérni, hogy én vagyok az igaz Messiás. Sőt mindenféle pogány népek fogják a Jehovát esmérni és minden nemzetségek az ő útában fognak járni, mert az egész föld meg világosodik, az egész homály elmúlik. Akkor meg gyógyítom a betegeket, meg nyitom a vakon születettnek szemét és megbátorítom a megrettent szívű embereket és semmi rettegés nem lesz a te hajlékodon, nem is fognak rettegni mikor halljátok, hogy én eljövök ítéletre nagy örömmel fogtok én hozzám jőni és én titeket bé viszlek az én Országomban, ott fogtok én velem örvezenni mind örökké és ímé már eljövök. Ámen. Jövel, óh Uram Jézus! Mert nagy buzgósággal vár téged az én lelkem.

(A világ állapotáról Dániel 2. fejezetének alapján)

AZ ÚR JÉZUS kegyelme pedig legyen tiveletek, most és minden időben mind örökkön örökké, mely mindez ideig elrejtve vala a világ előtt: kezdődik a 2-dik Részben a 22-dik verstől fogva mind végig: noha nem szintén tökéletesen mert e világi emberek előtt tetszik illetlen dolognak lenni.

Kegyes Keresztyén Lélek! Jer ide és nyisd meg szemeidet, fegyelmezz arra a mit megmutatott vala a Jehova a kevélyeknek. Ha te az Istent esméred, lehetetlen hogy meg ne értenéd azt a mi már bételjesegett ha a világi Isten meg nem vakította a te elmédet, mert miképpen mondhatod hogy te azokat nem érted, mikor azokat maga megmagyarázta Dániel Próféta. Nabukodonozornak babilóniai királynak.

Azért Keresztyén Lélek! Ha tebenned az Úrnak lelke vagyon, és a setéség nem borította el a te lelkedet, meg tudhatod és megértheted a mostani időnek folyásáról, hogy az utolsó időre jutottál, és hogy mostanában áll fenn az a Birodalom, amely rész szerint vas rész szerint pedig cserép. És megértheted, hogy ennek romlása is jelen vagyon. Mert a legerősebb Birodalom, amely vala azok között a 4 Birodalmak között vala a Római Birodalom. Az a vas amely mindeneket ront vala, az a Birodalom immár erőtelen lészen és öszve elegyítettett a földi cseréppel azokat megértheted a józan okoskodásból [253] is, ha a világnak állapotját megnézed. De mindazáltal olyan van e mai napon, a világi ember, hogy ő vészi magát, vagy az időnek forgását, és miképpen juthat az Istennek esméretire? Mert ha ők a földi dolgokat nem értik, miképpen érthetnék a Mennyeiket?

Mi az oka, hogy oly kevés kívánság van az emberek között a Mennyi dolgok után? Az az oka, hogy ők inkább keresik a világi gyönyörűséget és nem az Istennek Országát, ennek igazságát pedig, egészen elvetik. Azért keresztyén lélek! Ha te keresztyén vagy, és a te Uradat, Istenedet esméred, ha a te szíved tökéletes az Úr előtt, igenis megértheted azokat. Mert tenéked adatott az értelem most ebben az utolsó időben. De azt is lásd meg, hogy ennek értelme igaz és tökéletes legyen te nálad, mert ha te azokat tudod, és a te szívedet nem készíted az Úrnak, magadat kárhoztad, mivel az élő Istennek Szövetségét elveted és a fennálló képet imádod, a melyet imádnak minden nemzetségek és nyelvek.

Azért kegyes lélek, értsd meg jól és figyelmezzél arra, mert már elvétel a fene állatnak az ő ereje, már nem ronthat, és nem sérthet annyira, a mint kezdetben cselekedett vala. Ha azoknak a titkoknak értelmére akarsz jönni, négy dologra fi-

gyelmezz: *Először* az utolsó időre s abban a világnak romlott állapotjára, *Másodszor* a Krisztusnak Országára és azokra a kik őnéki lélekben és [254] igazságban szolgálnak, azokra a kik őtet követik és az ő Parancsolatját megtartják. *Harmadszor*. Figyelmezz a gonoszoknak bátorságára és *Negyedszer* azoknak veszedelmére és a Krisztus Országának felállítatására és tökéletességben lételére. A mi az ELSŐT illeti, kell tudnod a mostani világnak állapotját, a mely tetőtől fogva talpig álnokságban jár, vigyázz magadra, ha te is nem vagy é abban a romlott állapotban, azt abbul megismerheted, ha a mai napi időnek örülsz, és azokkal örvendezel a kik a világi dolgokban gyönyörködnek: romlott állapot az bizonyára, mert ők gyűlölik az ÉGŐ és VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT ÉS örülnek a homályban. Jaj őnékiek, mert ők járnak a setétségben és a halálnak árnyékában és sietnek a veszedelemre: Te sem kerülöd el az élő Istennek haragját, ha abba az állapotba maradsz. *MÁSODSZOR* Figyelmezz a világosságra és a világosságnak fiaira, vedd fel elmédre és nézd meg hol vagynak azok a kik az Úr Jézust követik, és az ő beszédét meg tartják és lássd meg vagy é te azoknak számok közül? Hová lett az Igazság és havá lett a Világosság? Nemde nem elborította é a homály a földet? Nem de nem a halálnak árnyékában járnak é mindenek? Mindazáltal, vagyon még világosság a Sion-hegyén, és óh mely boldogok azoknak lakosi! Abbul megtetszik, hogy te vagy azoknak számok közül; ha te minden félelem nélkül Szolgálod a te Uradat, Istenedet és minden örömmel és teljes erővel szolgálsz őnéki, [255] mert ha te még félelmes vagy, miképpen mondhatod azt, hogy te a világosságnak fia vagy, ha tebenned félelem vagy? Mert aki fél, az setétségben jár, és ő nem látja a világosságot, mert a setétség félelmet hoz, aki pedig a világosságban jár, mitül félhet az? Mert ő látja az utat mellyen jár, hogy jó végre mégyen.

Azért keresztény Lélek! Abbul a dologbul esmérd meg magadat, ha világosságban vagy é, vagy nem, mert haszontalanul tudakozod azokat a titkokat, ha a te szíved nem tökéletes az Úr előtt, mert bizonyára csak azt kívánod úgy tudni; ha közel vagyoné már az Istennek haragja, és mikor adatik néked abbul a bosszúállásnak poharábul? Akinek füle vagyon hallja és figyelmezzzen arra, és akinek szeme vagyon lássa meg, mert jelen vagyon az az idő.

Kegyes keresztény lélek! Értsd jól azt, mert nem rejtetik el a Város, amely ahogyan van építve, ha tebenned az igaz élő Hit vagyon, megtetszik az a világ előtt, mert a világosságnak sugári láttatnak a világi emberektől is. De vajon tökéletesség é az, ha te a világnak fiaival társalkodol és az ő akaratjoknak engedelmeskedel? Óh semmiképpen nem, mert senki két Úrnak nem szolgálhat, ha te az Úrnak szolgálja és a világosságnak fia vagy, vagyon néked részed reménységed és tökéletes bizodalmad az Istenben, ha az vagyon, gyönyörködöl abban a dologban, ha pedig nincs, méltán meg szomorodhatsz mivel az ő ellenségeinek kedveztél, inkább féltél a Babilóniai Király haragjátul, [256] mint a te Uradnak Istenednek haragjátul.

Óh nyomorult ember! Miért cselekeszed azokat? Avagy nem az Úr Istené az; aki semmiből teremtette ezt a nagy látható világot? Nemde nem ő hozta é által az ő né-

pét a Veres tengeren? Nemde nem ő táplálta é őket negyven esztendeig a pusztában? Avagy meg rövidültek é az ő karjai? Avagy nem segíthet é titeket? És aki azokat a társakat, a három ifjukat meg szabadította az égő kemencéből, avagy nem tarthat é meg tégedet is a kísértésnek tüzeiben? Igenis megszabadít téged a gonosztul, ha a te látogatásodnak idejét megbecsülöd. Aki a Dánielt megtartotta az oroslánok között, avagy nem tarthat é meg tégedet is azok között, akik lelkedet keresik. Az a Dániel az, aki az utolsó időről jövendölt, az ő jövendölését meg ne utáld, mert igazak azok és hitelre méltók.

HARMADSZOR. Figyelmezz a gonoszoknak bátorságokra, akik bátran sietnek a veszedelemre és minden félelem nélkül, szolgálnak az ördögnek. Nyisd meg szemeidet és esmérd meg magadat, lelkedet, ha vajon nem vagy é azoknak számok közül. Az Istentelen a hamisságban és álnokságban bízik, mert az ördög meg vakította az ő elméjét és bátran járt a setétségben, mert az homály környülvette őtet, és az ő ösvényi setétség. Jaj azoknak! Mert mikor nem is gondolják, elmerülnek és soha meg nem szabadulnak: Ha azoknak számok közül vagy, miért [257] tudakozódsz a dolog iránt? Egyet szólottam és egyet neveztem, és ti abból észrevehetitek az időnek folyását és a világnak állapotját, mert a botránkozásnál ártalmasabb nincsen e világon, a félelem pedig, ejti az embert a veszedelembé, mert amitől fél az Istentelen, az esik meg rajta; amit pedig remél az igaz, minden bizonynyal megnyeri. De vajon hol vagyon reménység? És hogy lehet reménykedni az Istenben az Igaznak is ebben a romlott állapotban? De mit szóljak az Igazak felől és hol vagynak azok? Nemde nem azoknak lakása vagyóné az Úrnak hegyén, bizonyára ott laknak azok és virágoznak az Istenben. De ellenben mit szóljak arrul, és miképpen vigasztaljam azokat, akik fogságban vagynak? Nemde nem inkább szabadulást kívánnak é? Mert ha ők lelkeket szeretik, annak nyugodalmát is keresik, arrul tudakoznak, arrul gondolkoznak, és azután tusakodnak, mert egészen elbágyadnak a Sionnak lakosi, mert ők jól látják a pusztulásnak undokságát, és ímé porban fekszenek, sírnak és jajgatnak és az ő szíveik keseregnek, mert nagy a pusztulásnak undoksága, amely történt a Szenthelyen, mindenestül fogva elpusztult a Szenthely és Sionnak ékessége el vagyon rejtve. Óh vajha! meg gondolnák minden nemzetségek az Úrnak akaratját és az ő szövetségét el nem vetnék, óh vajha megnyílnának az istenteleneknek szemeik és meg látnák azt a nagy veszedelmet; amely ő reájok következik! Vigasztalás a hívőknek, de óh rettegés azoknak, akik a földet meg vesztegették!

Kelj fel Sionnan Leánya, erősítsd meg magadat, meddig szomorkodol? És meddig kell hallani Jerusálemnek azt [258] a siralmas énekét? Ímé felkölt a Jehóva és bosszút áll azokon akik a Sion Leányát nyomorgatták és Jérusálemben a Szent Helyet pusztították, mert ők örvendenek egymás között, hogy immár szemeikkel látják Sionnak veszedelmét, de ők nem tudják az Úrnak akaratját, és a Jehóva elrontja az ő tanácskozásokat, az ő utálatosságokat széjjelszórja és az ő, kezeknek munkáit a tűz megemészt, de boldogok azok akik az ő szabadítását várják! Serkenj fel Sionnak Leánya és figyelmezz arra. Nemde nem eleitűlfogva megszabadította é az

Úr azokat, akik őbenne bíztanak? Nemde nem megszabadította és nemde nem megsegíti és Jehóva az ő népét, és miképpen hagyhatná el az ő örökségét? Avagy gyönyörködhetik és abban, amit az Istentelenek cselekesznek? És kedves lehet és az Úrnak előtte a gonoszoknak törvények? Mert álnokságot hordoznak az ő szívekben és az ő elméjében gondolják, hogy miképpen ejthetnék el az Isten népét, járnak ők az önnön tanácskozásokban, mert az ő szerencsés napjaikban vakultanak meg. De a Jehóva összevgyűjti őket a veszedelemre és a Sionnak kedviért elveszti őket, ők magok fognak esni azokba a vermekbe; amelyeket ők ástak az Isten népének. Örülj és örvendezz Sionnak Leánya! Mert eljött a te Szabadítód akiről neveztetel, énekelj új éneket a te Szabadítódnak, mert elrontja a fene állatoknak fogokat, elveszti a hatalmasoknak erejét.

Ímé Északról támaszt az erős Isten szabadulást az [259] ő népének, a setét völgyből jó el az oroszlán, és annak ordítását meghallják mind azok, akik a földön laknak és megrettennek a Hatalmasok, mert hatalmas leszen az ő szava, és azt meghallják a földön lévő minden nemzetségek. És a Királyoknak füleik megcsendülnek. Északon ordít és az ő ordítása meghallik a Déli földön napkelettől fogva napnyugtáig megrettennek a pogány népek: akkor örvendezni fog a Sionnak Leánya, mert a Jehóva összeverontja e világnak birodalmát és olyaná teszi őket, mint a polyva a nyári szérűn, mert az ami emberi mód szerint vagyon elegyülve az Úrnak Szemei látják azokat akik az ő ösvényiben járnak, mert a Királyoknak Királya az aki olyanokat cselekszik.

Ne félj, azért óh kicsiny sereg! Sőt inkább bátorítsd meg magadat az Úrban, mert ímé eljött azoknak veszedelmek, akik lelkedet keresik. Aki kezdetben a világot teremtetten, nemde nem cselekedhetik és az ő kezének munkájával amint őnéki tetszik? Ímé egyet cselekeszik az ő haragjában, és meg rontja a kevélyeket, hogy megismerjék a földön lévő pogányok, hogy az Úr Isten uralkodik az embereknek Birodalmokon, és adja azt, akinek akarja.

Hogy világosan szóljak, most vagyon jelen az az idő, amelyben elromlik az a kép amelyet látott Nabukodonozor király, mert most vagyon az a Birodalom, amely [260] rész szerint Vas, rész szerint pedig cserép. Azokat elrontja a Jehóva, az által a kéz nélkül leszakadott kis kő által, mert ő támaszt egy királyt, ami némű volt Dávid, aki fog uralkodni az egész földön, ő nem leszen azoknak nemzetségek közül, akik a fennálló képet imádják. Sőt a pogányoktól is nem származik, hanem ő jó az éjszakának utolsó vigyázásakor, mint a Hajnali Csillag, aki a világosságot hirdeti: rettenetes leszen az ő tekinteti, mert az Úr aki a Siont magának választotta, adott őnéki hatalmat és dicsőséget, és ő megindítja az egész földet és a hegyek kimennek az ő helyökből. A tengernek háborgási nem árthatnak őnéki és az erős kősziklák, elromolnak ő előtte. Akkor felvési az Isten a Siont a földnek porából, és felmagasztalja őtet, amint szólt régenten a Próféták által és bételjesíti mindazt, amit szóltanak azok, akik az utolsó dolgokról jövendőltének: Abban az időben az Úrnak hegye minden hegyek felett felemelkedik, és minden halmok felett felmagasztaltatik,

és minden nemzetségek megesméri a Jehóvát. Mert ami elvettetett vala a világ előtt, nagy leszen az Úrnak színe előtt, minden nemzetségek egybegyűlnek, és a pogányok rettegnek, mert ők meghallják a Jehovának harsogását és elrémülnek és a földön lévő pogányok, megháborodnak és erőtelenek lesznek, mert ők nem állhatnak az előtt, aki ítél és harcol.

Kicsodák a földi Hatalmasok, hogy ők az Úr ellen tusakodnak, [261] avagy a földi cserép az erős acélt megronthatja é? Mit szomorkodol, óh kicsiny sereg! És mit jajgatsz, óh Sion Leánya! Menj fel az Úrnak hegyére, ott lehetsz bátorságban, ott nem árthat tenéked az ellenség sokasága. Óh miért fél a szemes a vaktul? Avagy árthat é az, aki a setétségben jár, annak, aki a világosság fia? Ímé setétségben járnak a világnak fiai, a Sion Leányának ellenségei és tusakodnak a világosító világosság ellen. Méltán sírhattok, mert elfogytak a földnek értelmesei és a világosságnak fiai közül is sokan elhullottanak, teljes az egész föld undoksággal és az Istennek hegye majd pusztán marad.

Jertek ide, akik Siontul származtatok és lássátok az ő szomorúságát, jertek elő, hogy vigasztalást vehessen tőletek: Óh vajon kicsoda néz a Sionra, hogy az ő szíve meg ne keseredne? Kicsoda nézheti az ő fájdalmat szánakozás nélkül? Mert igen megszorodtanak az ő ellenségi, és számtalanok lettenek azok, akik a Földet pusztítják. Ímé ő elhagyatottnak és elvettetettnek látszik, az ő fiai és leányai elidegenedtek őtüle. Hol vagyon az, aki vigasztalja a Siont és mikor leszen az ő siralmának vége? Mikor áll bosszút az Úr a pusztulásnak undokságáért és mikor énekeltetik az örvendetes ének a Sionnan táborában? Nemde nem kezdettől fogva emlékezik é az Úr a Sionnak Leányáru, e világ felvettetésétől fogva? Nemde nem emlékezik vala é az ő nevéru, minek előtte az ő szüléi voltak, [262] az ő nevéru emlékezet adatott az ő ellenségeinek bizonyosságául, hogy világosságra jőne a Jehovának ítélete. Hol vagyon a Sionnak lakosa és hová rejtette magát? Nemde nem az oroszánok barlangjában é és a fene állatoknak közötté, a kietlen pusztában, mérges állatok és basiliskusok között.

Erősítsd meg magadat Sionnak Leánya, mert már jelen vagyon a szabadulás, mert az hol emberi segítség nem vala, ott talált segítséget az Úrnak karja. Ímé megsegényülnek Sionnak ellenségi és megrettennek azok, akik gonoszt cselekesznek. Az Úrnak szemei látják a Sionnak fájdalmát, és immár kinyújtotta kezét, hogy őtet meggyógyítsa. Hol vagynak az erősek és az hatalmasok? Hol vagynak akik a Siont háborgatják, e kicsiny sereget szomorítják? Hol vagynak akik a Sionnak veszedelmét keresik? Ímé káromlásokat szólnak ők az Úr ellen, és igyekezik az ő örökségét elrontani és eltörteni, és az ő tanácskozásoknak előmenetele nem leszen, mert az ő fegyvereket eltörli az Úr; kicsoda Sionban aki nem szomorkodna, és kicsoda jár az ő határu aki nem sírna? Mert Sionnak útai elpusztultanak, és az ő határi ravvák pogányoknak undokságival?

De figyelmezzetek énreám, akik szomorkodtok, és értsétek meg, akik sírtok a pusztulásnak undoksága miatt. Ímé [263] nagy örömet hirdetek néktek és vigasz-

talást hallotok éntülem, mert az Úr eljött a Siont megszabadítani, és az ő ellenségét eltörölni. Ímé nagy leszen a Sion és őtet fogják fel magasztalni a földön levő minden nemzetségek, mert a Jehova elveszti mind azokat, akik ő ellene tusakodnak. Mert aki Sion ellen támad, és aki őtet pusztítja, az Úrnak örökségét pusztítja.

Jaj a pusztítóknak, akik a Szent helyet megfertéztetik, jaj ónékiek! Mert az Isten bosszúállásának napja eljött őreájok, és a Mindenhatónak haragja felgerjedett őellenek. A Sionnak hegye bétölti az egész földet, és az ő fényességében fognak járni minden nemzetségek. Mert az Úr meg szabadítja az ő népét, és el nem hagyja örökségét. Ímé a te Királyod felmagasztaltatott és hadakozik a te ellenséged ellen, azok ellen, akik a földön laknak és a homályban járnak. De kicsoda állhat őellene, mert a Mindenható Isten ereje ellen tusakodik, az ő szemei világosak, mint a napfény, és ő által látja a világnak romlott állapotját és minden nemzetségeknek veszteségeket. Ő meglátja az Isten népének fohászzkodását, és minden örömmel igyekezi azt megsegíteni. Hathatósak az ő, beszédi és megrettennek az erősek, ha hallják az ő szavát, mert az ő beszéde éles tőr, mely a hatalmasoknak szíveket általjárja.

Keljetek fel ti akik laktok Sionban és kövessétek őtet, mert ő igazán ítél és harcol, ő előtte meg nem állnak [264] azok akik titeket háborgatnak. A földi királyok, akik megtartatnak, őelőtte leborulnak reszketvén, mert ő nyomja az Isten bosszúállásának sajtóját és őáltala véghez mégyen az Istennek haragja. Az éjszakában az utolsó vigyázás immár jelen vagyon, jelen vagyon az hajnal és már a hajnalcillag feljött. Immár közel vagyon a nap és a világosság jó elő, a homály elmúlik és megtetszik az undokság a tisztaságtul, akkor Sion nagy ékességben leszen és ennek lakosi fognak örvendezni, mert a Jehóva mindenestül fogva eltörli az ő ellenségeket, és semmiképpen nem állhatnak meg őelőtte, akik az ő szövetségét elvetették.

Kegyes Keresztény Lélek! Értsd meg jól és figyelmezz ide, mert emberi mód szerint szólok, mert ami emberi találmány, emberek által rontatik el. Mert két királyok vagynak a földön, akik tusakodnak és ellenkeznek egymással, de egyik sem cselekszik olyat, ami kedves volna az Úr előtt, hanem meg vetik az Úrnak szövetségét, és igyekezik eltörölni az ő örökségét, és tusakodnak az ő szentei ellen. Ők egymással ellenkeznek, és felbontották a Szent Frigyet: ők járnak emberi tanácsbank és elvetik az Istennek szövetségét és idvességes tanácsát: Déltől neveztetik, mégis a setétségben jár, és aki Északon jár, lakik, nagyobb homályban lakik, de mégis nem oly ártalmas setétség, mint amelyben lakik a Déli Király. Nyisd meg szemeidet és lásd meg jól, mert az az idő immár elmúlt.

Kegyes [265] keresztény lélek! Nem szükség, hogy az elmúlt dolgokrul szóljunk, sőt inkább a jelenvalókrul és a következőkrul. Értsd meg mindazáltal a Kétfejű-Sast és a császároknak birodalmokat. Neveztetik itt e földön a Dániel prófécijában Déli Királynak, bizonyos okokért, nem azért, hogy a Déli Földön Uralkodik, hanem ez az értelme: Mivel az alatt a birodalom alatt feltámadott és megállapodott a világosság, az az: az evangéliumi világosság, Sőt magok is a császárok közül sokan járnak abban a világosságban.

A Második neveztetik Északi Királynak. Ennek is bizonyos oka vagyon, mert az ő Országá eleitől fogva volt, és az evangéliomnak Világossága nem találtatott abban, mert ő a pogányoknak feje, és az ő módjok szerint járnak egyebek is, akik a pogány nemzetségek közül valók. Nyisd meg szemeidet és lássd meg jól, tégy ítéletet, ha igazságot szólok é? Azok a Királyok egymás ellen voltak, sőt most is úgy vagynak, amint tudja az egész világ, mindazonáltal egy tanácsban vagynak, és tusakodnak a Szent Szövetség ellen, mert mindketten setéségekben és a halálnak árnyékában járnak és tusakodnak a világosság ellen, mindazáltal nem tetszik az Úrnak az ő gondolatjuk és a Mindenható Isten, végezést tett őfelőlök, ímé adja őket a veszedelemre, és mindkettőt megemésztí az ő haragjának tüze által.

Kegyes lélek, úgy ítélj a dolog felől, mint értelmes, mert értelmesnek szólok, láss azután, és érteni fogsz, mert [266] az elmúltakat megérttetted és a jelenvaló dolgokra figyelmezzünk, és úgy megtudjuk a következőket is: Forgasd az időt, amint akard és meglátod, hogy az utolsó idő jelen vagyon. Óh vajha megértened az időnek állapotját! Óh vajha észre vennéd a mostani időnek nyomorúságát! Mert ahhoz hasonló nem volt és nem is leszen, mert a veszedelemre sietnek mindnyájan, akik a földön laknak és nincsen senki a földön, aki őket megmentené, mert ők olyanok lettenek mint akik az Úr ellen tusakodnak. De az Úrnak szemei meg szemlélték mind ezeket, az ő szívében szánakozik azon a nyomorúságon és ő segítséget talált az ő karja által.

Ímé Királyt támaszt az Úr Sionban, aki megszabadítja és összevgyűjti az ő örökséget, ő megemésztí az ő haragjának tüzeiben azokat, akik az ő szövetségét elvetették és szerez nyugodalmat az ő népének. A király pedig, akit az Úr támaszt, nem leszen a világ fiai közül, hanem azoktól származik, akik a Jehóvának örökségét pusztítják, hanem ő eljő a Sionnak lakosítul a setét barlangból. Mert az Úrtul választatott ember ő, igen megharagudtak őreá a földi Hatalmasságok és az ő seregeket összevgyűjtötték őellene, de nem árthattanak őnéki, mert ők mentenek őellene fegyverekkel és dárdaikkal. De ő jár az Úrnak erejében, olyan ő előtte a fegyver, mint az elrothadott fa és a dárda olyan, mint a pozdorja. Mit használ az Istentelennek az ő bátorsága, és mit tehet a vak annak [267] aki lát? Figyelmezz az időre és nézd meg, ha értelmes vagy annak állapotját, nemde nem az Istennek szövetsége ellen tanácskoznak é a Sionnak ellenségi?

De felbosszantották az Erős Istent, az ő haragja felgerjedett ő ellenek, mert egymás ellen támadtanak az ellenkezők, akik az Istennek szövetségét elvetették, ők egymás ellen támadnak és meg pusztítják egymás országát, azután meg békéllenek egymással és járnak egymás tanácsában és támadnak a Szent Szövetség ellen: Az egyik elmúlt, a másik jelen vagyon, a harmadik eljő. Micsodák az embereknek tanácskozások és mit gondolnak oly hiábavaló gondolatokat? Avagy elrejtve vagyoné az Úrnak előtte és miképpen maradhatnak bosszúállás nélkül?

Kegyes Lélek! Értsd meg jól, mert ha az istenteleneknek az ő bátorságát észre vetted, az embereknek romlott állapotját is megérttetted, a Sionnak szomorú énekét

is megértetted, és meghallod azért, hogy az ő szabadulása is jelen legyen. Mert amiképpen szóllottanak a Próféták, úgy kell bételjesezni mindazoknak, és miképpen lehet az ördög Országá csak nevedjen, a Krisztus Országá pedig csak pusztuljon, mert az ördögnek országa igen megszaporodott; a Krisztus Országá pedig mintegy elpusztulva látszik, [268] és akkor vége lesz a Sion siralmas énekének.

Azért Keresztény Lélek! Figyelmezz arra, hogy ha meghallod a hadakozásnak híré, örülj és örvendezz, mert megszabadulásnak híre lesz az. De arról semmit sem szólok: miképpen lesz az? Mert a Prófétáknak írásiból megtudhatod azt. Mindazáltal példa lesz a Sion népének ellensége, valamiképpen azok elvesztenek, hasonlóképpen elveszti az Úr a Sionnak ellenségeit is. Mert a Király, akit az Úr választott elrontja és elveszti a Sionnak ellenségeit, és megpusztítja a pogány városokat, mind az által meg tartatnak azok, akik a Sion világosságához járulnak és meg maradnak a Fejedelemnek, akik az Úr előtt leborulnak: De meg nem menekezik az, aki lelkiképpen Egyiptomnak mondatik, mert az Úr bosszút áll Babilonon és a Babilóniai Királyon és mindazokat megbünteti, akik őnéki szolgálnak.

Azután feljön a nap, és világosság lesz az egész földön, és minden pogány nép fog az Úr ösvényében járni, és minden Hatalmasok öt fogják felmagasztalni és mind az egész Föld fog örvendezni. Az lesz a Sionnak öröme, mert nem lesz elhagyatott és elvetetett [269] ember a földön, hanem mindnyájan lesznek az élő Istennek fiai és leányai. Ha valamit vékeznek, emberi vesszővel megbünteti őket, de teljességgel el nem veti, amint elvetette a Sionnak ellenségeit, és olyan lesz az egész föld, aminémű volt az Izráel népe Dávid Királynak idejében, mert egy király fog uralkodni az egész Földön és az ő Országának birodalma meg marad mind örökké. Az lesz ama nagy Szombat, a nyugalomnak napja, mert a földön lévő minden nemzetek megnyugosznak és a lelkeknek nyugodalma nagy lesz a földön. Akkor semmi utálatosság és fertelmesség nem lesz a földön, hanem engedelmes fiak lesznek, ezt fogják cselekedni, ami kedves lesz az Úr előtt és nem fognak tántorogni se jobbra se balra.

Azért Kegyes Lélek! Vigyázz magadra, hogy valamiképpen a Sionnak ellenségi közül ne találjon tégedet az Úr. Ha pedig mind ez ideig azoknak útiban jártál, hagy oda és térj vissza a világosságra, ha pedig már visszatértél, ismét vissza ne menj őhozzájok és az ő edényeket, ne keress és meglássd, hogy az ő undoksággal magadat meg ne fertéztess. Mert valaki övéle közösködik, ő is fog inni az Isten bosszúállásának ama poharából, mely örökké való lesz. Azért vigyázz magadra és készítsd el magadat hogy meg állhass az Úr előtt Ámen.

Sionnak keserves panasza.

*A pusztulásnak az ő undokságán és az Igaz Hitnek Hét Fundamentomi,
amely az istenteleneknek szíveket meg dobantja.*

Keljetek [270] fel mindnyájan, akik Sionban lakotok és sírjatok énelem, bizonyára rakva vagyon az én lelkem fájdalommal és az én szívem kesereg én bennem! Mert a Jehóva felvett engemet a földnek porából és helyheztetett engemet a magasságra ezt mondván: Tégedet választottalak bizonyáságul: a sok népek és Fejedelmek Tanácsosává tettelek tégedet, azért vigasztald meg az én népemet és bátorítsd meg azokat, akik rettegnek, erősítsd meg az erőtelenekeket, és az elhagyatottaknak hirdess örömet.

A te akaratodat igyekezem cselekedni, Óh Jehóva, én erős Istenem! És a te ígéretedben bízott az én reménységem, a te parancsolatodnak véghezvitelére serény voltam és nagy örömmel hirdettem vala sok népeknek a te szövetségedet ezt mondván: Áldott legyen az Úr az Izráelnek Istene, aki eleitül fogva nem felejtkezett el az ő szövetségéről és az ő ígéretéről, amelyet szólt a Prófétáknak szájok által.

Áldott legyen az, akinek hatalmában van az egész föld, akinek birodalma alatt vagynak a tengernek háborgási, aki megszabadította eleitül fogva az ő népét, és az ő örökségéről [271] el nem felejtkezett mind ez ideig. Emlékezzél én rúlam Úr Isten, és az ígéretről, melyet adtál a te méltatlan szolgáltnak, akit te a földnek porából felvettél: emlékezzél az én ellenségeimről, akik káromolják a te Szent nevedet, és a te életadó beszédedet elvetették, és a te ígéretedet csúfolják, a te akaratodat elvetették, gyalázattal illették azt aki, tenéked engedelmes.

Jehóva örökkévaló isten! Meddig nézed mind ezeket? De meddig engedet a pusztítóknak, akik a te hajlékodat megfertéztették, Sionnak lakosait fogságba vitték, és tettek az ő lábaikra békókat, ígát vetettek ő nyakokra és megfosztották őket a te szövétnekedtől, sőt szemek világátul is megfosztották őket. A te javaidat elvették őtőlük, és nem engednek nekik annyira valót, hogy magokat megvídámitanák. Hol vagynak a te Igédnek tiszta patakjai? Nemde nem elborította é azokat az Utálatos folyás, amely Babilontul származott.

Én pedig, gyalázat lettem a foglyoknak, engem szidalmaznak a vakok, kik szemek világátul megfosztattak Sion ellenségeitől. De ki vagy, akinek lábaid a béklyóban vagynak, mégis káromlást szólasz az ellen, aki ki tud szabadítani? Nemde nem kellene é örülnöd az ő szabadításán, és örvendezned azon, hogy a [272] te ellenségednek veszedelme jelen vagyon? És aki vak vagy, és a világosságot nem látod, miért szidalmazod azt, aki szemeidet megnyithatná? Óh vajha engednél az Úrnak, aki a te szemeidet meg nyitja és látnál és megismeréd magadat, hogy meglátnád romlott állapotodat és meg szemlélnéd azt a nagy veszedelmet, amely előtted vagyon, mert az Úr megszem-

lélte az egész földet és Fontban megmérte annak lakosait és hiányosan találta őket. Ő megszemlélte a földnek kerekességét és veszettségben talált abban minden nemzetségeket: Bizonyára az Úr megtekintette a magas mennyekből a földön levőket, és azokat, akik a halálnak setét völgyében járnak, és a világosságot nem látják. Ő megszemlélte azokat, akik őtet elhagyták és idegen Isteneknek szolgáltak, nem tudva, mivel homályban valának és világosító világosságot nem látnak és nem esmérték azt aki a világosságot teremtette és a világosító világosságot szerette, elmentenek és szolgáltak a kőből, fábul, rézből, vasból, ércből, aranyból és ezüstből csináltatott bálványoknak.

Tetőled elidegenedtek, óh, Jehóva, életnek és minden jóknak adója! És elmentenek a néma bálványokhoz és folyamodtak az arany és ezüst bálványhoz, melytől vigasztalást reménlettek, mert Tégedet elhagytak és nem esmérhettek, mivel a te világosító világosságodat nem látták és a te Szövétneked [273] elrejtve vagyon ő előttök: ők az homályban járnak és örvendeznek a setétségben és elfutnak a világosságtól.

Emlékezzél én rólam Úr Isten, és az én keserűségemet tekintsd meg, mert az én lelkemnek keserűsége igen nagy és az én szívemnek fájdalma kimondhatatlan. Számptalanok az én sebeim és az én életemnek nyomorúsága és gyötrelme, többek, mint a főveny a tenger parton gyermekségemtől fogva, mert az én rövid időmet és az én életemnek napjait töltöttem el a kietlen pusztákban, és a setét völgyben, az én elesésem vala a cserfáknak gyümölcse, és ami a bokrokban terem vala. Én betegségben és nyavalyákban feküdtem vala, és nem vala aki engemet vigasztalna, mert elvettetett valék az emberektől, és jártam a vadakkal az erdőkben, nem vala senki engemet keresne és tudakozna én felőlem és az én nyavalyámban meg vigasztalna. A vad körtvély fának gyümölcse vala elesésem, éretlen és fojtós gyümölcs vala orvosságom nagy betegségemben. Az én lelkem hasonlatos vala az őzhöz a kietlen hegyekben, a hideg télnek idejében. Ímé jöttek én ellenem nagy sokasággal és vadászták lelkemet sok agarakkal és kergettenek engemet egy pusztaszigetben, amelyben számtalan oroszlánok és fene állatok, sárkányok és minden nemű bestiák vannak, melyektől retteg minden test.

Uram! [274] Mindenható Isten; avagy elrejtve vagyon-e ez te előtted? Nem látod-e nyavalyámat és szívemnek fájdalmát? Szívemnek bánatjában és lelkemnek keserűségében fel emeltem szavamat és szólok, panaszlom szívemnek gyötrelmét és lelkemnek keserves fájdalmát minden népek és sokaságok előtt, de ők mindnyájan szidalmaznak engemet nyavalyámban. Gyalázattal illetnek és csúfolnak engemet felette nagy gyötrelmemben.

Én kiálték keserűségemben és segítségül hívám szívemnek fájdalmiban az Eget és a Földet, és sehol nem találtam segédelmet, hanem csak tenálad, óh Uram, és Istenem és Megváltóm! Elmentem az én népemnek fiaihoz ki a te néped is, és a te Nevednek emlékezetit hordozza és segítséget kértem őtőle, de ők gyalázattal illeltek engem. És megszemlélem és megvizsgálám őket, ha van-e öközöttük valami értelmes, és aki a világosságot szeretné; aki szánakoznék a pusztulásnak undokságán, de nem találék öközöttök aki világosságnak fia volna. Én megszemlélem őket, és

látám, hogy ők mindnyájan elvettettek vala, az ő szemeik világa meghomályosodott vala. Én szemlélém őket és látám, hogy ők fogságban estenek, teljesek valának betegségekkel és rakvák fekélyekkel, ők járnak vala a halálnak árnyékában és sietnek vala a veszedelemre. [275] Én tovább szemléltem, ha vagyon é valaki, aki azokon szánakozna, avagy igyekezne oly nyavalyát meggyógyítani, de nem találék senki aki azon szánakoznék és azt szívére venné.

Tovább. Láték sok foglyokat és meg vizsgálám, vagyoné olyan valaki aki ezeket szívére venné, és szánakoznék rajtok, de nem találék senkit. És nem vala senki, aki a vakoknak megnyitná szemeiket, avagy azokat, kik a halálnak árnyékában járnak, vezetné a világosító világossághoz. Midőn ezeket szemléltem, igen kesereg vala szívem, és az én lelkemnek fájdalmai megsokasulnak vala. Uram örökkévaló Szent Isten! Avagy elrejtve vagyoné ez te előttd? Avagy nem látod é ezeket? Nem szánakozol é azokon, és nem kíméled é a te kezednek drágalátos munkáját? Avagy hiába vagyoné a teljes váltságnak munkája, és a te idvességéd immár hiábavalóvá letté? Én meg szemlélém az Ég és a Föld kerekességét, és keresem vala az hol nyugodalmat találnék az én lábamnak, orvosságot betegségemnek, és hol találnék világosító Szövétneket. És meg szemlélék minden szigeteket és minden völgyeket, hegyeket, halmokat, a kősziklákat, sőt a sík mezőt is, és nem találék azt. Mert én érkeztem ahhoz a szigethez, melynek a tengernek háborgási mindnyájan ellene állottak, a melyben [276] minden erős és fene bestiák ellent állanak, az hol a sárkányok az prédát várják vala, az oroszánoknak rettentő sivalkodások hallatik ott, és a fene bestiáknak ordítások nem szűnik vala azon a helyen sem éjjel sem nappal. És midőn szemléltem vala azt a helyet, és a fene állatok között bújdosék. Akkor előtaláltam az Úrnak Szentséges Helyét, amelyen vagyon építve az Úrnak ama Városa, és a mellyen vala a világosító világosság, és az honnan származik az élő víznek tiszta patakja, mely meg vidámítja vala szomorú szívemet, és megéleszti vala elbágyadott lelkemet. És szólottam ennek lakosival, akik sírnak vala. És én szólék ővélek, s tudakozám okát az ő szomorúságoknak, és ők felelének nékem mondván: igen megkeseredett a mi szívünk, mert a mi hajlékink már elpusztultanak, ami polgártársainkért pedig, fogságba vitték. Ami szolgatársaink már sokan megfosztattanak szemek világátul és a setét völgyben hevernek, mint az holtak, azért menj őhozzájok, és szólj, hirdess békességet és szabadulást [277] és említsd meg őnékiek a világosságot, amely vagyon az Istennek szerelmes, mindazáltal elhagyatott, Városában.

Azért hallgassátok Egek, és ti földnek lakosi hallgassátok, vegyétek eszetekbe az én beszédemet, mert én hirdetem a Jehóvának titkos dolgait, és a jövőndő jókat, amelyek már meg vagynak és elérkeztek, amelyeket tinéktek a Mindeható Isten ád. Meddig sántikáltok a hitetleneknek útjokon, és meddig tántorog a ti elmétek, meddig veszitek bé az eszteleneknek tanácsokat és a hiába valók után meddig nyargaltok? Mert megfontolhatatlan az élő Istennek tanácsa és kimeríthetetlen az ő bölcsessége, bizonyára nem mehet ennek végére a hitetlen, akinek szájában álnokság találtatik, mert a Jehóva bépecsételte azokat és nem jelentette meg az ő titkait a világi bölcsseknek. Az ő titkos tanácsában elrejtette azokat, míglen bételjesíttetik a pusztulásnak undoksága: és mi-

képpen lehet az; hogy ennek értelmére jöjjenek azok, akik a világiakban gyönyörköd-
tetik magokat? bizonyára az Úrnak titkaiban vagynak mindezek és megjelenti ezeket,
akinek akarja, nem de nem az Atya megjelentette é magát a Fiúban? A Fiút pedig
nem esméri egyéb, hanem egyedül azok akiknek meg akarja jelenteni az Atya. Mert
sokan vagynak azok, akik az ő esméretivel dicsekednek, de mindazáltal megtagadják
őtet, mert a világosító világosságot el van rejtve az ő szemek előtt, sőt [278] elkerülik azt,
hogy az ő cselekedeteik ne nyilatkoztassanak ki: mert én eljöttem, hogy kijelenténem
sok népeknek azt a világosító világosságot, amely találtatik az Úrnak Szent Hegyén,
de ők nevetnek vala engem, és sokan ő közülök szólának vala káromlást.

Mert én hallottam azokat dicsekedni, akik fogságban vóltanak, s vagynak és sza-
badulást nem kívánnak, sőt gyönyörködnek a setétségben és gyűlölik a világosságot,
az ő béklyókban vagyon örömek, az ő betegségeket kedvesnek állították. Szép saru
gyanánt vala a béklyó őnékiek, és az ő nyavalyájokkal és fekélyekkel nyalkán jár-
nak vala, mint valami drágakövekkel, arannyal és ezüsttel felékesített köntösben:
Lássátok Egek, és Föld, azt a nagy veszedelmet, amelyben vagyon az emberi nem-
zet vaksága! És ímé az ami megszomorít, minden teremtettt állatnak örömévé lött.
A setétség, amely félelmetes rettegést hoz, bátorsággá lött; a rabság, amely örömtől
és vigasságtól elvonssza az embereket, és a béklyó, amely reménységében és szabad-
ságában meggátolja az embert, dicsekedéssé és szíveknek bizodalmává.

Hol vagynak azok, akik Sionban laknak? Akik a pusztaszigetekben sok rettegések
között élnek? Akik az Úrnak világosságában járnak és azok, akiknek bizodalma és
öröksége a Mindenható Isten? Bizonyára meg esmértetik a setétség [279] a világosság-
tul mind azok, akik a setétségnek fiai, elkerülik a világosságot, hogy az ő cselekedetek
ki ne nyilatkoztassék, a világosságnak fiai pedig elkerülik a setétséget és járnak a tö-
kéletes világosságban. Az pedig a tökéletes világosság, hogy megesmérjék a Jehóvának
csudálatos dolgait, melyeket cselekedett eleitől fogva, hogy azok akik hiszik azt, hogy a
Mindenható Úr megcselekedheti azt is ami lehetetlennek látszik. Akik pedig őbenne
hisznek, azokat megsegíti a maga hatalma által. A setétségnek fiai pedig, az élő Isten
csudáit hátra vetik és az Égő és Világosító Világosságot megutálják, azok nem esmérik
a Jehóvát, az ő hatalmában sem bíznak, az ő akaratjának végbevételére félelmesek, és
hitetlenek minden dologban, nem várnak segítséget a Mindenhatótól és az erős Isten-
nek hatalmát eltagadják, tulajdonítanak pedig magoknak, a világnak és az ördögnek
nagyobb hatalmat, mintsem annak aki mindeneket semmiből teremtett.

Az pedig igaz ok, és világos bizonyossága, hogy ők fogságban, setétségben és vak-
ságban vagynak, mert a VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT soha nem tapasztalták,
a VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT pedig megmutatta nekünk a Jehóva az ő Fiá-
ban, azért mindnyájan akik őbenne bíznak meglátják a Világosságot és megesmérik
őtet amint vagyon tökéletesen: De [280] miképpen jöhetnek az ő esméretire akik a
setétségben járnak és a világosságot gyűlölik? Bizonyára nem jöhetnek arra az esmé-
retre, mert semmi egyessége nincsen a setétségnek a világossággal, sem a Krisztus
nem egyezhet a Béliállal 2. Kór. 6:15. mert ők Béliállnak fiai és rabjai az ördögnek

és a bűnnek szolgálói. Ők az Istent nem esmérik mégis káromlást szólnak azok ellen, akik az Istent szeretik és keresik: gonoszok az ő cselekedetük, és hiábavalóságot gondolnak szívekben. A világosságnak fiai pedig teljesek és Isten örömevel, és a Jehóva eleitől fogva választá őket és béíratott az ő nevek, az élet bárányának könyvében, világ kezdetitől fogva. Mihelyt születtetnek, Isten fiainak neveztetnek, és mikor megállapodott időre jutnak, világosságban és Isten erejében járnak. Mert megpecsételtettek az ő homlokokon, és őrajtok nem vehetnek diadalmat a pokolnak kapui az ő kisirteteikben, nyomorúságaikban, üldöztetésekben, állandóságban meg maradnak. Őbennek vagyon ez a Lélek, amely bizonytságot ad az ő lelkeknek afelől, hogy ők Istennek fiai mert követik Egyszülött Fiát, és mindent amit cselekesznek az ő nevében cselekeszik. Ők Istentől születettek, és távol vagyon őtőlük a gonoszság, mert az Isten Lelkének magva marad őbennek. Azért nem tehetnek [281] bűnt, mert Istentől születettek. Ők követik az Isten Fiát az újjászületésben és látják tökéletesen az égő és VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT, mert az ő világosságát egyedül csak azok látják, akik lélek szerint járnak és lélekben bölcsek. Mert az ő szívekben vagyon írva a lelki törvény, amely kijelentetett az Isten fiátul. Ők nem szűkölködnék sem a nap, sem a Hold nélkül, mert már ők megesmérték a világosságot, amely fénylik a homályban, melyet a homályban járók az az: a testiekben bölcsekedők meg nem foghatnak: őbennek vagyon az első szeretet, ugyan abból következett az Istennek tökéletes szereteti. Őbennek vagyon az Istennek Országa, mely nem ételben és italban áll; hanem igazságban, békességben és a Szentlélek által való örömben. Róm. 14:17. Azért kicsoda kárhoztatja az igaz híveket, akiket az Úr magának választott? Mert ők Istenben vagynak és a Krisztustul függnek, a tökéletes Isteni félelem vagyon őbennek és ők nem magoknak, hanem Istennek élnek ők vagynak az Atyátul, azért követik a Fiút, kalauz pedig ebben, az Isten Lelke, melynek öröme őbennek vagyon.

De miképpen mehet ennek végére az; aki homályban jár? És mi módon jöhet ennek esméretire s értésire, aki test szerint járt? Avagy nem elrejtve vagyoné őelötte? Ennek fundamentomára [282] soha nem jöhet, hanem csak bűvös bájolásnak általa bölcsekedik, és az ÉGŐ és VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT el akarja törteni.

Mert én láték a homályban járni sokakat, akiknek száma több mint a fővény a tenger parton és tusakodnak vala az égő és világosító világosság ellen, és véghezvitték az ő gonoszságokat a homályban, és ugyan azért elkerülték a világosságot, hogy ki ne fedeztessenek az ő cselekedeteik. Ismét láték más rendbélieket, kik a napnak sugáritul irtóznak vala, és ennek világánál nem jártanak, mert ők félnek ennek világánál. Vajon okosan cselekedtenek é ezek, hogy ők a holdvilágot magoknak választották? Bizonyára nem, mert én láttam azokat, akik járnak vala a halovány holdvilágnál és jövendölnek vala az árnyékokbul és mondják vala az árnyékokat valóságnak, és a valóságot árnyéknak. Ők rettegtek vala az árnyékoktól és a képen akarták elkerülni az árnyék veszedelmet és siettek a valóságos veszedelemre. De a világosság fiai Istentől vezéreltetnek, meg is tudják különböztetni a jót a gonosztul, mert ők a napnak világánál járnak, mely az igazságnak napja, az Isten Fia, és azzal

vagyon felöltözve [283] az Isten Eklésiája, melynek tagjai a hívek és ennek világánál meglátják a világosságot, mert egyedül ő az út az igazság és az élet, és senki nem mehet az Atyához, hanem csak ő általa. Ján. 14:6. Azért mindnyájan, akik az ő világánál járnak, igaz útban járnak és azokat kedvelte az Atya, és magának választotta őket. Azért adta őbeléjük az ő Lelkét, aki őket vezérelje és bátorítsa, hogy az igaz útról el ne tévedjenek. Kicsoda azért, aki más utat keres, és kicsoda járhat más világosságban, amely nem az, melyet kijelentett az embereknek, az Istennek Egy-szülött Fia? Bizonyára veszedelemnek fiai még mind azok, valakik más világosságot keresnek, és más utat keresnek a más útban járnak, mert mi hallottuk ő tüle, hogy minden aki ővéle nincsen ő ellene vagyon.

Azért meg igazultak a hívek ő általa, mert ők bé vették az ő parancsolatját és elhitték a tanúbizonyságot, amelyet tett az Atya a Fiúról, világ kezdetétől fogva, azért vagyon felírva őrajtok a báránynak Neve, és ő ellenek diadalmat nem vehetnek a pokolnak kapui. Noha kevés erejek vagyon őnékiek, mégis viselhetik azt amivel nem bír az erőseknek sokasága. Mert az Istennek tökéletes [284] ereje munkálkodik őbennek, mely meg adatott őnékiek a benne lakozó Lélek által. Az ő kisirtetekben megvigasztaltatnak, ugyan azon Lélek által, mely az elrejtett manna. Ők járnak az Úr előtt ártatlanságban és lelki nyugalomban, feddhetetlenek ők az Úr előtt, és ha szintén vétkeznek is, nem tulajdonítatik őnékiek, mert ők, noha test szerint a földön járnak, de lélek szerint fel vagynak ragadtatva az Úrnak székihez, mert az ő polgárságuk a mennyekben vagyon. Je. 12: 5.

De ezeket ki foghatja meg a világ fiai közül, avagy ennek végére mehetnek é a setétségben járók? Bizonyára nem, mert mivel ők a világosságot gyűlölik, ennek értelmére soha nem juthatnak, mert, világosító világosságnak értelme ez. Mind-azáltal megemérettetnek az Istennek fiai és az ördögnek fiai, mert azoktól akik homályban járnak, távol vagynak azok a bizonyosságok. Sőt ugyan más bizonyosságot is adott őnékik az ördög, melyet ők oly szín alatt tartnak, mintha Istennek bizonyosága volna az, de mind abból megtetszik, hogy az ördögnek rabjai, és a bűnnek szolgálói, és nem szolgálhatnak Istennek, mert ők az ördögnek fogságában vagynak, az halál árnyékában járnak és elrejtve vagyon ő előlök az égi és világosító világosság. Mind az által világosságnak [285] mondják a setétséget és az égő s világosító világosságot setétségnek mondják: testtől születettek és a testiekben bölcsek, az ő szívek ragadt a földhöz, azért gyönyörködnek a földi dolgokban.

De jaj őnékiek, mert az ördög leszállott a földre, hogy azokat meg győzhesse, akik a földi dolgokban gyönyörködnek, mert jól tudja, hogy kevés ideje vagyon. Jel. 12:12. A hívek, pedig meg győzték őtet a báránynak vére által és a bizonyágtételnek nevével. Jel. 12:11. Melyik a világnak fiai közül, aki értheti ezeket és egyezhetnek é ezekben a világosságnak fiaival? Mert a világnak fiai egyedül csak az ő dicsőségüket keresik, és a dicsőséget, mely egyedül csak Istentől vagyon, elvetették: az ő dicsekedések, mellyel ők dicsekednek, testi tudomány és emberektől fundált bölcsességben gyönyörködnek, minden, amit cselekesznek, emberi találmány. Sőt minden ő cselekedetek utálatos

Isten előtt, mert emberi találmányban nem gyönyörködik a Jehóva; Sőt az evangyéliomi világossággal nem elegyíttethetik meg az emberi találmány. Márk 2:21, 22. Azért akik keresztyények akarnak lenni, azoknak el kell [286] hagyni az emberi találmányt és a testi homályt, és az igaz tökéletes világosságot kell bevenni s követni.

De miképpen jöhet a testi ember ennek értelmére, aki az Isten Lelke által nem vezéreltetik? Bizonyára bolondság önéki az, és semmiképpen meg nem foghatja azt, ami az Úrnak Lelkéé, mert csak az igaz hívek valóságos tagjai a Krisztusnak, azok is ugyan nem természet szerint való ágak, hanem hit által oltottak be a Krisztusba, hogy ő általa légyenek Istennek örökösi és a Krisztusnak örökös társai. Róm. 8:17. Jel. 3:21. Azért dicsekednek a hívek a Krisztus keresztyében, de nem test szerint, hanem lélek szerint, amint Sz. Pál szól, Gal. 6:14. Távol legyen úgymond tőlem a dicsekedés, hogy dicsekedjem egyébben, hanem csak a mi Urunk JÉZUS-KRISZTUS keresztyében, mely által énnékem e világ megfeszítettett s én is a világnak. Mert az Istennek választott fiai egészen által látják azt: mely igen eltávozott a világ bölcsessége az Istennek bölcsességétől, és hogy a világ bölcsességében az Isteni tudomány-nak színe, de annak valóságának eltagadása vagyon.

Ismét az Istennek választott fiai azt is általlátják, hogy a világnak fiai az ő természeti vakságok miatt az Istennek bölcsességét [287] meg nem foghatják, az az oka, hogy ők gyalázattal illetik a világosságnak fiait, mivel az őbennek lakozó Lelket soha még nem kívánták megismerni, abból megtetszik a Krisztusnak ama mondása Ján. 5:20. Valaki gonoszul cselekeszik, gyűlöli a világosságot és nem mégyen a világosságra, hogy az ő cselekedetei fel ne fedeztessenek: Azért miképpen lehet annak igazulása, akinek cselekedetei bizonyása az ő hamisságának? Mert ahol tagadtatik az Istennek örök időktől fogva való választása, eltagadtatik ott az Isten bizonyágtétele, amelyet tett az ő Fia felől. De ismét az is mondatik: minden, aki hiszen a Fiúban, örök élete vagyon annak, aki pedig nem hiszen a Fiúban, nincs annak örök élete, hanem az Istennek haragja marad azon. De azt is meg gondoljuk; miben áll az az élő hit, amely nekünk adja az örök életet, mert ha csak szájjal valljuk a Krisztust, lélekben pedig eltagadjuk, magunk ellen teszünk bizonyágot, mivel meg valljuk azt a világosságot igaznak és tökéletesnek lenni, amely miellenünk bizonyágot téshen. Mert azt mondja másutt az Úr Jézus: Aki hiszen a Fiúban nem ítéltetik meg, aki pedig nem hiszen, már elkárhozott, mert nem hitt az [288] Isten Fiának nevében. Ján. 3:18.

Kicsodák azért azok, akik az Isten választását eltagadják, avagy lehet é azoknak idvességek? Mert az ő választása kitetszik az ő esméretiben, azaz az örök életre való elválasztása, amint szól az Úr Jézus Ján. 17:5. Ez az örök élet, hogy tégedet egyedül esmérjenek lenni igaz Istennek, és akit elbocsátál a JÉZUS KRISZTUST. Abbul pedig megtetszik az Istennek tökéletes esméreti, ha mi megtartjuk mindazokat, melyeket kijelentett minékünk az ő Fiában. 1. Ján. 2:4. Annak okáért, ha az ő beszédét megtartjuk, igazán követjük őtet, és megnyerjük az örök életet, amint mondotta: Valaki az én beszédemet megtartja, soha halált nem lát. Ján. 8:51. És ismét: Én vagyok a feltámadás és az élet, aki énbennem hiszen él, ha szintén meghal is. Ján. 11:25. Azért

nincs semmi némű eszköz, sem földön, sem mennyben, mely által megigazulnánk, hanem csak egyedül a Krisztus Jézusnak általa, mert csak őnála vagyon a Dávidnak kulcsa, ő kinyitja és senki bé nem zárja, bészárja és senki ki nem nyithatja. Jel. 3:2. Azért mit vélnék, akik az evangyéliommal való dicsekedésnek holdvilágánál járnak, akik azt mondják, hogy az emberek [289] által megbocsáttatik a bűn, és hogy az embereknek volna hatalmuk megbocsátani a bűnt, noha pedig nincsen egyéb eszköz az igazulásnál s az evangyéliomnál, mely emberek által hirdetődött ugyan, de Istentől adatott, nem csupa emberek által, hanem az ő egy Szülött Fiának általa.

Abbul megtetszik a homály a világosságtól és a Holdnak halovány világa a fényes napnak sugaritúl, mert ami test szerint s természet szerint vagyon, ellene vagyon az a léleknek, mert mit használ a test a léleknek? Nemde nem porbul vagyoné a test és porrá kell annak lenni? A lélek pedig, melyet az Úr magának választott, az Istentől vagyon és Istenhez mégyen. Azért íratott fel azoknak nevek, akiket magának választott, az életnek könyvében, hogy megpróbáltassék mind a széles világ, mert az Úr elhívott ugyan minden nemzetségeket, de kicsoda az oka, hogy nem engedtenek az ő akaratjának? És hogy az ő meglátogatásoknak napját meg nem becsülik, mert a hitetlenek az Isten szavának nem engednek, és idegen szónak tartják azt, amellyel hivattatnak, tudniillik az evangyéliomi világosságnak általa. Sőt ellene tusakodnak és meg hamisítják az Isten [290] Fiát és haragra gerjesztik az Isten Lelkét és inkább engednek a fenevadnak, mely vala és nincsen és ismét vagyon.

Azon csudálkoznak nagy csudálkozással, és örülnek azon, hogy ismét vagyon, és az a bizonyosság, hogy az olyanoknak neveik nincsenek az élet bárányának ama könyvében, világ felvettetésétől fogva. Ők ugyan bölcsek a testiekben, de ostobák a lelkiekben, az Isteni Tudományt igyekeznek eltörölni, ugyanezen tudománynak általa, melyből ördögös homály következik, azért valóságos tagjai azok a pokolbéli Sárkánynak és fiai az ördögnek és azon vagynak, hogy az ő kívánságát bételjesítsék, azért tusakodnak a világosító világosság ellen és ellenkeznek az Istennek Egyszülött Fiával, miképpen lehetne azért nékik egységek a világosságnak fiaival? Mert maga az Isten Fia sem kereste a maga dicsőségét, hanem az Atyának dicsőségét, aki őtet elküldötte vala. Ján. 8:34.

Kicsoda hát e világi ember, aki felfuvalkodik? És az Istennek Lelkét bosszúságra gerjeszti, vagyoné igaz öröm őbenne? Abban áll az ő öröme, ha az égő és világosító világosságot meghomályosítja, avagy Hitnek öröme é ez? Bizonyára nem, hanem ördögnek öröme. Mely sokan vagynak akik az evangyéliomnak dicsekedése [291] által az evangyéliomi világosító világosságot akarják elrontani! Akik a halovány holdvilágnak árnyékánál járnak és azt valóságos világosságnak állatják lenni. Akikről lehet mondani Ésaíasnak ama mondását: jaj azoknak, akik a jót gonosznak és a gonoszt jónak mondják! Kik a setétséget világossággá változtatjátok és a világosságot setétséggé; a keserűt édesnek és az édest keserűnek mondjátok. Ésa. 5:20.

Nosza azért ti evangyéliommal dicsekedő, de annak világosságát eltagadó keresztények! Szálljatok szembe én velem, mutassátok meg énnékem az evangyéliomi világosságot, támasszátok lelkem esméretire, ha eltagadtam é az evangyéliomi vilá-

gosságot? Nemde nem ti vagytok é azok, akik az evangéliommal dicsekesztek, de annak világosságát eltagadjátok és a Laodicabélieknek cselekedeteiket követitek? Ti is azt mondjátok: Mi evangélikusok vagyunk, igaz tudomány a miénk és nem hízelkedünk semmiben: Ti vagytok azok, akik sem hidegek, sem melegek nem vagytok, az evangéliomi dicsekedése nagyon közöttetek, de hol nagyon annak valósága, igazsága? Avagy nem ti mondjátok é a jót gonosznak és a gonoszt jónak? Mert gonoszság az tőletek, hogy az Istent hamisítjátok, az ördög tudományának pedig helyet készítetek, mert az Istennek öröktől fogva való elválasztását [292] eltagadjátok és a képen bátorságot szereztek az embereknek, hogy az ördög tudományának hely készítsék. Azt mondjátok, hogy néktek van reménységtek az evangéliomnak általa idvességet nyerni. De miért tagadjátok és vetitek el azt, ami nagyon írva a könyvben, amelyben az Úr kijelentette minden ő cselekedetét és akaratját. Sőt az evangéliomnak titka, az Isten Országá benne van foglalva.

Miben áll annak a Könyvnek próféciája, nemde nem az Istennek örök időktől fogva való elválasztásáról, rendeléséről és végezéséről é? Azért mondatik: Boldog aki olvassa és boldog aki hallgatja a jövőmondásnak beszédét és megtartja azokat. Jel. 1:5. Óh nagyon é valami eszköz mennyen vagy földön, amely által egységet szerzene Júda és Izráel? Óh vajon mikor lesz ennek a szakadásnak vége? Nemde nem egy Atyától vagyok é, avagy nem mindnyájatokat elhívott é az Úr? De adott néktek egyenlő törvényt. Nemde nem Júdának és Józsefnek kedvéért vesztette é el a Jehóva Fáraót, az Egyiptomi királyt. Sőt az Izráelnek egész házáért. Nemde nem mindnyájan bujdosatok é a pusztában, avagy nem [293] mindnyájatokat táplálté az Úr mannával? Nemde nem egy Király volt é ököztök, kit az Úr magának választott, egy Isten szíve szerint való embert? Mi az oka, hogy elszakadtál Judától óh Izráelnek Háza! Miért káromlod és miért ellenkezel a te Atyádfiával, akit az Úr megáldott?

Emlékezzél, óh Uram népedről! De ne hagyd elveszni örökségedet, tekintsd meg a lelki Izráelt és a népet, melyet Te elhívtál minden nemzetségek közül! De elhajlottak az Úrtól sokan, kik káromlást szólnak az ő Atyók fiai ellen, kiknél nagyon a Jézusnak tanúbizonyság tétele. Azok nem az Úrnak, Bálnak szolgálnak és elhagyták a Jehovát, az Izráelnek Szent Istenét, és az Istennek városától elidegenedtek és elmentenek és csináltak magoknak hajlékokat az Edomnak határiban, mely még Egyiptom felé nagyon és megfertéztették magokat Babilonnak utálatosságával. És ittak annak utálatos poharából és csudálkoztak, sőt most is csudálkoznak, hogy meglátták a fene bestiát, aki vala és nincsen, noha most is nagyon. Azért mondják a jót gonosznak; a gonoszt pedig jónak, mert a tanúbizonyságtételt, melyet tett a Jehóva, a Seregeknek Istene az ő Fia felől [294] eltagadják, és káromlást szólnak azok ellen, akik azt a tudományt megtartják.

De hát miképpen lehet ezeknek megigazulása? Azt mondd, óh nyomorult ember, hogy az evangéliomnak általa akarod idvességedet megnyerni. Midőn azt mondd, mond meg miben áll az evangéliomnak világossága? Nemde nem arrul téssen é bizonyosságot e könyv, amiről bizonyosságot tött az Istennek Egyszülött Fia? Nemde nem

mindezekben ő vala é kezdet és a végzet? Amint meg vagyon írva a Titkos Könyvben⁸⁹ 5.-dik rész. 11. vers. Jel. 22. Ugyanebben a könyvben tett bizonyóságot, amint már eleinten mondtam az Istennek örökkévaló választásáru, amint bizonyság tétetett ebben a könyvben a 7-dik Résznek 34-dik és több verseiben. Jelen. 12:1, 2.

Mert a Jehóva számba vette és fontban mérte azokat, akiket magának választott és megtartja azokat a kisírtetnek idejében. Azért bátoraságosok az igaz hívek, minden nyomorúságokban és szolgálnak a Jehóva Istennek víg szívvel, örömmel és félelem nélkül. Az a bizonyság, hogy ők Istennek fiai és örökösi, a Krisztusnak örökös társai, mert ők a testtel és vérrel nem tanácskoznak, hanem bíznak a Mindenhatónak segedelmében, és a segedelemben, amely vagyon [295] az őbennek lakozó Léleknek általa, mely által meggyőztetik őbennek a test, a világ és az ördög, ugyanazon Léleknek ereje által.

Azért abban áll az evangéliomnak világossága, és az Isten Lelkének tanúbizonyossága, ha a lelkiismeret bennönket nem vádol, mert az igaz hívek megigazulnak egyedül csak hitnek általa. Ez a Jézusnak tanúbizonyosság tétele, mert ők béoltattak hit által a Jézusba, nem természet szerint, hanem lélek szerint, mely ellen senki nem mondhat, azért nem élnek magoknak, hanem az Úr Jézusnak. Mert valamiképpen a szőlővesszőnek élete nem lehet, ha a szőlőtőkéről lemeccik, úgy nincsen élete az embernek a Jézuson kívül. Azért nem is lehet nekünk más úton járnunk, hanem csak azon, amely készítettett minékünk az ő vére által.

De miképpen mondhatod, hogy őbeléje oltatott szőlővessző vagy, ha más tudományt tartasz, és nem egyedül azt az egy tudományt, amelyet ő kijelentett minékünk. Azért azt is tudjuk, amint maga mondotta, hogy sokan vagynak a hivatalosak, kevesen a választottak, azért noha sokan vagynak, akik keresztény nevet viselnek, de mi az oka, hogy [296] az Úr Jézust nem követhetik? Nemde nem minnyájokat hívta é az Úr az evangéliom által? Kicsoda az oka, hogy engedelmesek nem voltak és az ő meglátogatásoknak idejét meg nem becsülik? Nosza tehát evangéliommal dicsekedő Keresztény! Mi az oka, hogy eltagadod az evangéliomnak világosságát és mi az oka a káromlásnak, a szidalomnak, amellyel minket illetsz?

Avagy lehet é eltagadni az Istennek öröktülfogva való elválasztását és rendelését? Másképpen az Anyaszentegyház Fejét, a Krisztusnak örökkévalóságát eltagadod. Azért ha kimentetek Babilonbul, miért mentek ismét őhozzá és a ti hajlékotokat miért építetek az Edom földén, amely az Úrtul elvettetett? Mert bizonyára nem lészen állandó a ti munkátok és a ti fáradságotok haszontalan lészen, mert a Jehova elpusztítja Edomnak határit és minden épületeket, melyek azon vagynak építve, elront az Úr és elpusztítja az Úr az ő lakóhelyeit és az ő örökségeket teszi sárkányoknak barlangjokká. Malak. 1:5.

Figyelmezzetek én reám, akik Sionban laktok, akiknek hajlékaitok [297] vagynak a szigetekben, kik az Úrnak nevét segítségül hívjátok. Én tinéktek jelentek egy titkot, mely, ha az Urat félitek, és segítségül hívjátok, ha az értelem nálatok vagyon,

⁸⁹ Titkos könyv = János Jelenések könyve

elrejtve nincsen. Nemde nem az Ábrahám magvából való é Ézsau, és az ígéletnek Fiátul Izsáktul nemzetett Jákóbbal egy méhből származott s elsőszülött vala é? Mi az oka, hogy az Úr őtet gyűlölte? Nemde nem ezekben akarta é kijelenteni az ő dekrétumát, és a jövőendő dolgokat akarta néktek jelenteni. Avagy nem elsőszülött vala é ama parázna Nemzettség, amely Babilonban és a Szigetekben lakik bátor-ságban, akik az egész Földet megvesztegették, és mindenben igyekeznek eltörülni az Istennek örökségét. Akik testi gondolattal vagynak, akik magok erejekben bíznak, és mulandó dolgokban vetik reménységeket, akik megigazítják az Istentelent ajándékért, akiknek bagoly semeik vagynak és a setétséget szeretik, akik tapossák az Isten házának pitvarát és pusztítják a Sionnak határait. Azokban vagyon ördögi bölcsesség, mert titkos tanácsosa nekik a Pokolnak Fejedelme, tudniillik Béliál, ki szüntelen viaskodik az Isten Eklésiájával [298] és ellenkezik a Krisztusnak tudományával. Azért világosan és bizonyosan vagyon őrajtok a kárhoztatás mivel az égő és világosító világosságot elvetik. Sőt még ellene tusakodnak annak és a setétségben járnak; akiknek előljárójok Lucifer, ama régi kígyó, akik Kainnak útiban járnak és gyilkosai löttek az ő atyjokfiainak; akiknek áldozatját utálja a Jehóva, mert ördög-től vették és ördögnek tésznek áldozatokat, akik pokolnak mélységén kereskednek, azért veszedelmet készített nékik az Úr, minek előtte már voltanak.

Látjátok ti evangéliommal dicsekedők, miben áll az a dicsekedés, amellyel ti dicsekesztek, hogy az Isten öröktülfogvavaló elválasztását és rendelését eltagadjátok. Miben lehet néktek igazulástok? Holott az Istennek Egyszülött Fiát meghazudtoljátok, és hamisítjátok az evangéliomnak igazságát, mert a predestinációrul azaz az elválasztásról maga téssen bizonyosságot az Úr Jézus, amint említém, akit pedig a Krisztus magának választott, annak megnyitattik szeme és meglátja az égő, világosító világosságot és nem távozik el ennek világátul. Mely **VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁG HÉT** dolgokban áll és találtatik minden hívekben, akiket az Úr magának választott.

Először, hogy az igazak az Istent esmérjék tökéletesen, az ő nagy hatalmából, kegyelmességéből és irgalmasságából, [299] mely esméret egyedül következik az Úr Jézusnak követéséből. Mert ha mi az Úr Jézusban vagyunk, az Istennek tökéletes esméreti vagyon mibennünk, mert az ő világánál látjuk a világosságot, és ha mi őtet megesmértük lélekben és igazságban, vagyon mibennünk az Istennek tökéletes esméreti. Ha mi megtartjuk az ő parancsolatit, és magunkban forgatjuk az ő beszédét, amint meg vagyon írva 1. Ján. 2:5.

Másodszor, abból megtetszik az élő hit az Úr Istenben és az ő egyszülött Fiában, mely hit tökéletes reménységben és szeretetben áll. Mert ha mi őbenne vagyunk, vagyon minékünk reménységünk és bizodalmunk az Istenben, aki minket őbenne fiává fogadott, és adta nékünk az ő Fiának Lelkét, aki minket biztat és megerősít a reménységben és szeretetben. Mert noha kisirteteket szenyvedünk, de megvigasztaltatunk a bennünk lakozó Szentlélek által, és noha igen erőtelenek vagyunk, de megerősítetünk ugyanazon Lélek által. Abbul megtudjuk, hogy mi igaz tagjai vagyunk az eklésiának. Ha pedig az eklésiának igaz tagjai vagyunk, tehát a Krisztusnak tagjai hit által, mert

Krisztus az eklésiának feje. Azért is nem idegen dolog az, hogy a hívek üldözést szenvednek, mert hogy is lehetne üldözés nélkül [300] lenni, ha a Fő üldöztetett? De valamiképpen a mi Fejünkön diadalmat nem vehettek a pokolnak kapui, mirajtunk sem vehetnek, mert az ő tagjai vagyunk. Ha sanyargattatunk is, végképpen el nem nyomattatunk. Azért elhittük, hogy noha erőteleneek vagyunk, de az Istennek mindenható ereje megsegít minket, az által, akiben vagyunk, minden gazdagság megadatik.

Harmadszor. Ha a hit megerősödött mibennünk és az Istennek tökéletes esmértire jutottunk, bátor szívvel könyörgünk a Jehóva Istennek, az ő egyszülött Fiának nevében, akiben vagyunk, és az ő nevében imádkozunk lélekben és igazságban, és amit kérünk, megadatik minékünk. Mindazáltal nem kérnek a hívek olyan dolgot, amely ártásokra volna nekik, mert őbennek akkor a Lélek esedezik megmondhatatlan fohászkodásokkal. Róm. 8:28. Azért lélekben és igazságban imádkozunk és imádságunk Isten eleibe mégyen, mint valami jó illatú füst, mert élő hitben könyörgünk.

Negyedszer. Következik ezekből az újjászületésnek tanúbizonysága mely ez: hogy mi az Istent megesmértük és őbenne hiszünk, egyedül őbenne vetjük reménységünket és bátor [301] szívvel esedezünk a mibennünk lakozó Lélek által. Következik a Léleknek e tanúbizonysága: hogy mi Istennek fiai vagyunk, annak utána mindenben követik az igaz hívek az Istennek egyszülött Fiát a szeretetben, Ján. 13:35. a békességes tűrésben és a Szentlélek által való örömben. Róm. 14:17.

Ötödször. Következik, hogy az Igaz hívek magokban tapasztalják a jövőendő életnek erejét, és bizonyossá tételnek, hogy ők Istennek választott edényei és hogy az ő nevek bé vagyon írva az Életnek könyvében, Sőt az ő homlokokon írva vagyon a Bárány Atyjának neve. Jel. 14:15, Jel. 21:27. Mert az igaz hívek drága áron vétettek meg és az ő meglátogatásának idejét megbecsülik és nem haszontalan vagyon közöttök az Isten beszédének hirdetése. Mert elválasztotta őket az Úr és önnön magának jegyzette meg őket, amint Pál apostol szól Eféz. 1:4 2. Tim. 1:9, 10. Sőt maga az Úr Jézus térszen bizonyóságot midőn így szól: Aki igazán cselekszik, mégyen a világosságra, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalók legyenek, mert Isten szerint valók. Ján. 3:21. Kicsoda vagy hát te evangéliommal dicsekedő keresztény, ha te az Istennek választását eltagadod [302] amelyről bizonyóságot térszen az egész Szentírás, és az Isten beszédét meg hamisítod, káromlást szólassz az Úr ellen és a Jézus érdemét lábaddal taposod: Miáltal akarsz idvezülni, óh evangéliommal dicsekedő keresztény! Hit által é, vagy cselekedet által? Ha igaz hit volna benned, mindezeket el nem tagadnád, ha pedig cselekedet által, haszontalan dicsekedel az evangéliommal. Ha a te tulajdon igazságoddal akarsz igazulni, mit használ néked a Krisztus igazsága? Azért ezekből látod, hogy te igaz égő világosságnál nem jársz, hanem annak dicsekedő holdvilágánál. Azért jövőendőlsz az árnyékokbul és tartod az árnyéket világosságnak és a világosságot árnyéknak, mert az egyetlen egy igazulást, mely a Krisztusban vagyon elveted, és emberekben helyezetteted bűneidnek bocsánatját, amelyről már emlékezetet tettem az előljárobészédben az V-dik részben.

Hatodszor. Következik az igaz híveknek szüntelen való megújulása a lelki életben. Mert az igaz hívek is néha szunnyadoznak, mindazáltal felszerkennek az őbennek lakozó Léleknek általa, mely neveztetik igaz penitenciatartásnak, mert az Úr Jézus megholt a mi bűneinkért, [303] és ő támadott fel a mi megigazulásunkért. Azért igazulása nem lehet embernek, hanem ha meghal a bűnnek és a testnek, és feltámad az igazságnak és a léleknek, és megigazul a Jézus Krisztusnak általa. Abban áll pedig, a léleknek feltámadása, ha ő megutálja e világot és felfeszíti a testet minden ő gonosz kívánságaival egyetemben és igyekezik teljes erejébül az odafel valókat keresni, a Szent Pál apostol Koloss. 3:1. Tovább, megújítja az Úrnak Lelke a híveket, midőn megvigasztaltatnak felettébb való szomorúságokban, és a kisírteteknek tüze által meg frisseltetnek, mint az arany. És utoljára, ha megérzik magokban a Szentléleknek erejét, amely őbennök minden keserűséget örömmre fordít, ennek ereje sokkal erősebb minden világi erőnél és hatalmasságnál.

Hetedszer. Bé is pecsételtetik mindez a Sákramentumokban, mely mindezekiránt adatott zálogul a híveknek úgy, mint egy külső bizonyság: hogy ők a Krisztusban, a Kr(isztus) őbennök vagyon, melybül mind a testiekben, mind a lelkiekben nagy vigasztalást vehetnek. Amint szólottam írásomnak hetedik részében. Azért bé vagynak oltva az igaz hívek, [304] az igaz szőlőtőbe, és mindnyájan tagjai az Úr Jézus Krisztusnak. Tehát miképpen lehet, hogy ők az ő testét eszik és az ő vérért isszák? Megláthatja itt az Isten Lelke által taníttatott és vezéreltetett ember, hogy ennek is nem testi, hanem lelki értelme van. Mert mint felől említém, hogy a hívek tagjai a Krisztusnak, nem természet szerint, hanem hitnek és léleknek általa. Mert abból következik a lelki élet, hogy az igaz hívek magok eleibe tészik az Úr Jézust mind példát és mustrát és minden erővel és örömmel úgy igyekeznek járni, amint ő járt vala, amint mondja az Úr Jézus Ján. 6:56. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, marad énbennem és én is abban. I. Ján. 2:6. Úgy bizonyára igaz értelmére jutsz az Úr Vacsorájának, mert esszök mi az ő testét és isszuk az ő vérért, ha mi őtet és az ő tudományát bé vesszük, mint tanítómestert és hallgatjuk őtet, és mindenben igyekezünk megtartani az ő beszédit, melyeket szólott az ő testének napjaiban. Ha mi ezeket szüntelen forgatjuk a mi lelkeinkben, és ha megfontoljuk ezeket, hogy minémű nagy szeretettel volt ő mihozzánk, hogy ő miérettünk adta az ő testét és az ő vérért kiontotta miérettünk.

Ha [305] ezeket magunkban jól megfontoljuk, bizony vigasztalást találunk minden sanyarúságokban és kisírtetekben. Ha azt megfontoljuk, amit maga mondott az Életnek Ura, hogy a tanítvány nem nagyobb az ő Mesterénél és a szolga az ő uránál. Amint szóltam a hetedik könyvnek második szakaszában: Ha mi megfontoljuk azt ami vagyon abban a könyvben; amelyet kijelentett minékünk János apostol, által és amit parancsolt írni a hét gyülekezeteknek, ha mi ezeket magunkban forgatjuk s megtartjuk és igyekezünk ezekben győzedelmet venni, úgy bizonyára mi őbenne maradunk. Azért vesszük azt a Szent Vacsorát mintegy zálogot a mi Fejüntül bizonyosságul, hogy mi őbenne vagyunk, ő is mibennünk, mely bizonyság adatott minékünk a mi ellenségeink ellen.

Azért lelketek esméretire támasztom tinéktek, ti evangéliommal dicsekedő keresztények! Tegyetek ítéletet az igaz lelkiesség szerint: ugyan miben vagyon felállítva az idvesség? Ha mi ezt a Szent Sákramentumot vesszük úgy, mint pecsétet és jelt, mely által megjelentetett és bépecsételtetett az a nagy szeretet a mi lelkeinkbe, mellyel minket az Úr Jézus szeretett vala, mintegy külső bizonyága az annak, hogy mi a Krisztusban és a Krisztus [306] mibennünk vagyon. Mintegy békességnek záloga, mely által bizonyosok vagyunk afelől, hogy megbékéltettünk a mi Istenünkkel, és amely által tudjuk, hogy már nem az Istennek haragja, hanem a Mindenható Istennek szerelme és gondviselése vagyon mirajtunk, mivel megbékéltünk az ő Fia által, ki által az Isten bennünket fiaivá fogadott. Lásd az előljáró hatodik részben, bővebben megérted.

Avagy több idvesség vagyon é abban, hogy ti az Úr Vacsorájában az Úr Jézusnak tulajdon testét akarjátok enni testi szájjal, és az ő vérét innya és az ő megdicsőült testét ismét akarjátok a ti bűnös bűdös hasatokba temetni. Lássátok azért, mely igen messze vagytok az evangéliomi világosságtul. Nemde nem homály és holdvilág é az amellyel dicsekesztek? Mindazáltal mi találunk eledelt mely a mi testeinket, és lelkeinket táplálja, és amely által reméljük az örök életet. Sőt az által, ebben a halandó testben megérezzük, megesmérjük a jövő életnek erejét. Mert mostanában járunk, akik lelkiek vagyunk és lelki Izráel, ennek a romlott állapotnak szövevényes pusztájában és mégyünk a mennyi Kanaán felé. Noha igen sokan vagyunk, akiknek lelkeinket keresi az ellenség, de velünk vagyon az [307] Úr és megoltalmaz a mi ellenségeintül és megenyhíti a mi nyavalyáinkat. Azért nem éhezik a mi lelkünk, mert a Jehóva ád eledelt minékünk, nem félünk a szomjúságtul is, mert ama Kősziklából ád minékünk élő vizet, mellyel megvidámitjuk a mi keserűségbe merült lelkeinket, azért nem szomorkodik és nem retteg a mi szívünk, ha kárhoznának is bennünket, Isten az aki igazgat és megigazít bennünket, Róm. 8:33. és ha minket halálra ítél is a világ, nem félünk, mert a halálból mégyünk az életre és örökkévaló életet nyerünk az Isten Fia által, mert mi az életnek világában járunk. Ján. 1:4.

Hagyjunk azért békét azoknak; akik minket szidalmaznak és azt az ÉGŐ és VILÁGOSÍTÓ VILÁGOSSÁGOT elvetik: ők a világbul valók, azért világiakat szólnak és a világ hallgatja őket I. Ján. 4:5. Mi Istentül valók vagyunk, aki esméri az Istent, hallgat minket, aki nincs Istentül nem hallgat minket. Errül esmérjük az Igazságnak Lelkét és a Hamisságnak lelkét, mert újonnan születettünk, nem a vér és a test indulatjából, hanem az Istennek Lelke által, azért Lélek szerint élünk, Lélek szerint járunk, mert az Isten Lelke vezérel minket az örök életre. Ők testtül [308] születtek és csak a testiekben bölcsek, test szerint élnek, test szerint járnak és vezéreltetnek a Setétségnek Fejedelme által, ki neveztetik Béliálnak, ők mindnyájan ellenségei az égő és Világosító Világosságnak és ellenkeznek az Istennek egy Szülött Fiával, azért fogságban vagynak mindnyájan, kötözve a setétségnek láncával és járnak a veszedelemnek után, mert a világnak Istene megvakította az ő elméjüket.

Szálljatok szembe énvelem, akik meg valljátok ezeket és a Juda városában laktok, támasztassatok az én lelkemre ti akiknél vagyon ez a tudomány, mégis szidalmaztok engemet, azt mondjátok: az Úrnak népe vagyunk, és a Jehóva Istennek öröksége közül valók, az Úré vagyunk, ha akarja élünk, ha akarja elveszt minket, ha pedig nem, a Jehóva oka a mi veszedelmünknek: nemde nem fogságban vagytok é ti is? Nemde nem az ördög tart é titeket fogva és megkötözve a setétségnek lánczaival: Ímé szabadulást jelentett néktek az Ur és ti káromoljátok a Jéhóvát, aki ki tud szabadítani. Óh gonosz Nemzetség! Hamissággal megterheltetett nép! Nemde nem szájjatok vallásával tészteké bizonyosságot magatok ellen? Nemde nem tiközöttetek gyújtott é a Jehova egy Égő Szövétnek? Avagy nem tiközöttetek jött é elő [309] a Szabadító? Nem titeket hívott é el az Úr? És nem hallottátok é a Jéhóvának hívogató beszédeit? De káromlást szóltatok ellene és az ő ígéreteit lábatokkal tapostátok, az ő irgalmas voltát elvetitek, és teljes erővel azon vagytok; hogy el akarnátok oltani az ÉGŐ-VILÁGOSSÁGOT melyet az Úr meggyújtott vala. Azért támasszatok lelkem esméretire micsoda álnokságban találtatok engemet, avagy nem azon bosszankodtok é; hogy én nem tudtam néktek hazudni és hízkelkedni? Azért haragra gerjedett ellenem a ti szívetek, mivelhogy én igazságot jelentettem tinéktek, avagy inkább tetszett volna é tinéktek, ha titeket (kik gonoszságnak eszközi vagytok és a Mindenható Istentől elszakadtatok, kik az aranyból és ezüsből csinált bálványokat lelketekben magasztaljátok és sok népeket az Isten esméretitől megfosztotok) boldogoknak mondtalak volna?

Átkozott mérges kígyóknak fajzati! Hogy kerülhetitek el a Mindenható Istennek haragját, kik elvetitek a Jéhóvának idvességét és részessé akarjátok tenni az igaz Istent a ti bűneitekben és fertelmes undokságtokban. Ó kicsoda vagyon az Istennek Városában, aki meg nem siratta ezt a nagy romlottságot, amely vagyon a világi emberek között? [310] Óh ki ne szomorkodna, ha meglátja a lelki Izráelt, aki eltévelyedett, mint a pásztor nélkül való juhok. Ímé, az Úrtul elidegenedtek és vetették reménységeket a hiába valóságokban és a mulandó kincsekben gyönyörködtetik magokat. Megsiratta Jeremiás hajdan a testi Izráelnek veszedelmét a Babilóniai fogságnak veszedelmében, de vajon nem ezerszer inkább kellene é ezt a lelki Izráelt megsiratni, akik mindnyájan elidegenültek az Istennek Szent Városátul? Ímé fogságba vitetnek és megfosztatnak szemek világátul, és vagynak bérekesztve a setétségnek barlangjában, az ördögnek fogságában és a bűnnek szolgálatjában, és meg vagynak kötöztetve a setétségnek lánczaival, és azok, akik őket fogva tartják, vonják őket az örökkévaló veszedelembé. Nemde nem elegen vagynak é a pogány népek, akiknek száma nincsen? Mint a fővény a tengerparton, nemde nem számtalanok é Babilonnak lakosi, akik az Úr nevét káromolják, akik a Világosító Világosságot nem esmérték, akik vakon születtek? De vajon ezeknél nem nagyobb káromlással illetik é az Urat azok Sionban valók örömet [311] szolgálnak a bűnnek és nem panaszkodnak és nem szomorkodnak azon, hogy az ördögnek rettenetes fogságában vagynak, nem is rettegnek semmit, noha az örök veszedelem vagyon előttök.

Tekints ó Uram az emberi nemzetre, és nyisd meg azoknak szemeiket, hogy lássanak és esmérhessék a pusztulásnak undokságát és megtapasztalják azt a fogságot, amelyben vagynak, térítsd meg Uram őket, úgy bizonyára megtérnek, gyógyítsd meg és meggyógyulnak.

Nosza azért jöjjetek elő mindnyájan, akik engemet szidalmaztok, mutassátok meg okát, miért gyűlöttök engemet és miért néz oly gonoszul a ti szemetek énreám: Vessétek szememre, ha hamisságot cselekedtem és feddjetek meg engemet a gonosz tudományért, miért káromoltok engemet minekelőtte az én dolgomat megvizsgáljátok? És mit szidalmaztok ti engemet az igazságért? Nemde nem elegen vagynak é az én ellenségim, akik lelkemet keresik és ellenem dühösködnek? És ha lehetne be is nyelnének, azok méltán bosszankodnak ellenem, mert bizonytságot töttem ő ellenök és az ő gonoszságokat megfeddém. És én intellek titeket is, hogy valamiképpen az ő nyomdokokat ne kövessétek. És én tettem bizonytságot az örökkön örökkévaló Istennek elkészítettett haragjárul, amely azokon megyen véghez, akik [312] e féleket cselekesznek, és a fene bestiának képét imádják, és Babilonnal paráználkodnak. De tinéktek hirdetik szabadulást, és vigasztalást mondok néktek, várván tőletek is, hogy vigasztaltassam, de ti is bosszankodtok én ellenem, mivel én a ti undokságtokat megfeddtem és azt a romlott állapotot, amelyben vagytok kijelentettem. Avagy nem igaz tanúbizonyságot tettemé mindezekben? Avagy nem olyatén romlottságban vagytok é?

Azért azt is megmutatom tinéktek: miképpen igazul meg ember Isten előtt, tudniillik az egy Krisztusnak által. Azért bizonytságot tettem az első feltámadásrul, mely következik a világnak megtagadásából és a Krisztusnak követéséből, mert ha magunkat megtagadjuk, úgy halunk meg a világnak, ha pedig azon vagyunk, és minden erővel magunkra vesszük a Krisztusnak igáját és gyalázatját és teljes erőben, igyekezzük őtet követni, úgy minden bizonnal feltámadunk és élünk az Úr Jézusban az ő lelkének általa, aki erősít minket a mi erőtlenségünkben. Azért mutassátok meg énnékem, akiket engemet szidalmaztok; Mit vétettem én mindezekben, avagy azt mondjátok, hogy ti már tudjátok mindezeket, ha tudjátok, miért káromoltok engemet? Látjátok azért, hogy a magatok szája vallása [313] kárhóztat titeket, mert úgy bizonytságot tesztek magatok ellen, hogy ti Szentlélek ellen való vétet cselekesztek, midőn ti az egyszer megesmért igazság ellen tusakodtok, és azt káromoljátok. Látjátok azért, hogy ti minden felől az ördögnek fogságában vagytok és a veszedelemnek után jártok.

Ti pedig, Szerelmes Atyámfiak, kik az én tanúbizonyságomat bé vettétek, boldogok vagytok, mert már részetek vagyon az első feltámadásban. Mink, noha e világ előtt meghóltunk, de élünk a Krisztus Jézusnak általa. Őbenne vagyunk, ha élünk is, őnéki élünk, ha meghalnak is őnéki halunk meg. Azért mind, amit cselekeszünk, az Úrnak dicsőségére vagyon, azért immár nem magunknak, hanem az Úr Jézusnak éljünk, semmi kárhóztatásunk nem lehet nekünk, mivel őbenne vagyunk. Lélek és nem test szerint járunk, és bizonyosok vagyunk, hogy a mi neveink be vagynak írva az élet Bárányának ama könyvében és tudjuk, hogy minékünk, mint Istennek szerelmes fiainak mindenek javunkra vagynak, amint szól Szent Pál Róm. 8:28.

Azért vagyon mirajtunk felírva a Bárány Atyjának Neve és érezzük szíveinkben azt a bizonyyságot, melyet ád a mi lelkünknek, hogy mi Istennek fiai vagyunk, mely tanúbizonyyságok égőt tüzes lámpások, amelyek nekünk fénylenek ennek a világnak setét völgyében, és ennek világosságánál látjuk az örök világosságit, mely egyedül a Jézus Krisztusban vagyon, azért járunk azután, melyet készített minékünk az Isten az ő egyszülött Fia által.

Elegendő [314] vigasztalás legyen a mi híveinknek, hogy mi bizonyosak vagyunk ebben, hogy mi Istennek Fiai vagyunk és örökös, és a Krisztusnak örökös társai. De mindazonáltal azok, akik e világbul valók, és a testnek mély homályosságából vagynak, ezt az égő és világosító világosságot nem láthatják és azokat a tanúbizonyyságokat magokban nem tapasztalják, sőt ha ezeket hallják, azoknak fundamentomít tudni illik, megrettenti szíveket mind a rettenetes menydörgés. Azért bizonyyság ez, hogy az ő neveik nincsenek be írva az élet Bárányának ama könyvében, azért léssen ezeknek helyek és részek, a tűzzel és kénkövel égő tóban, mely a második halál.

Immár Szerelmesim, többet nem irhatok, mert az én lelkem szorongattatik; mert engemet halálra keresnek.

Könyörgés

Óh [314] Uram Örökkévaló Szent Isten, kinek szava megmásolhatatlan, tekints reám, segíts meg ez órában is engemet, és ne hagy elnyomatatani ezektől akik el-lenem állottanak. Segíts meg engemet örökké való Szent Úr Isten, segíts meg engemet! Erősítsd elbágyadott és ellankadott lelkemet, mert a te nevedet segítségül hívom mindenben. A te kezeden vagyon, óh Jehóva, az embereknek szívek, azért készítsd el azokat, akiket magadnak elválasztottál a te dicsősségedre szentelt meg őket és tartsd meg őket, hogy mindenekben győzedelmesek legyenek, adj ő beléjük egyenlő lelket, hogy mindnyájan egyek lehessenek a hitben, a szeretetben a békesség-tűrésben és a te benned való örömben.

Óh [315] Isten mi Istenünk ne engedjed e világnak és az ördögnek, hogy minket a te benned való bizodalomtól és reménységtől, mely vagyon minket meg tart a te igazságodban midőn a kísérteteknek árvizei mireánk ütköznek, megfoszthassanak. Újítsd meg szüntelen, ami szegény lelkeinket és adj új vigasztalást ami szíveinknek, hogy a mi elbágyadott és elfáradott szíveinket meg vidámíthassuk.

Vedd el tőlünk, óh Úr Isten, a mi szabad akaratumkat és vezérelly minket a te szabados akarated szerint: Jól tudjuk, óh Úr Isten mi Istenünk, hogy nem eresztess mireánk több kísérteteket, ami tehetségünk felett, sőt a kísértésben szabadulást adsz minekünk, hogy elviselhessük. Azért kérünk tégedet, óh örökké való mindenható Isten, állj ellene a mi ellenségeinknek, és ne engedjed víghezvinni azt amit akarnak, hogy meg esmérje az egész világ, hogy tettél végezést öfelölők, minekelőtte felindultanak a dühösködésben.

Szabadíts meg! Szabadíts meg és adj nyugodalmat minékünk, hogy Szent nevedet dicsérhessük, a te akaratodat véghezvihessük, a te ígéretedben gyönyörködhessünk, és a te szabadításodon örvendezhessünk. Hallgass meg minket, óh Isten, mi Istenünk! A te szent Fiadnak engedelmességért Ámen.

Szerelmes Atyám fiai! a Mindenható Istenre intlek benneteket, hogy az a tanúbizonyság, melyet bevettetek el ne nyomatassék, sőt inkább valóságos világosságra mehessék: Ne rejtsetek el ezeket azoktól, akik kívánnák megérteni.

Mi bizonyosok vagyunk Szerelmes Atyám fiai, hogy a mi neveink be vagynak írva a Báránynak könyvében azért legyünk bátorságban, mert mi rajtunk győzedelmet nem vehetnek a pokolnak kapui, sőt inkább győzedelmesek leszünk mindenekbe, mert a Mindenható Istennek erejében járunk.

Ímé [316] elődben adom azt, amit szólottanak a hét menydörgések, azok pedig a két menydörgésnek szavai, amelyekről parancsolatot adott Jánosnak hogy azokat meg ne írja. Jel. 10:4. de mindazonáltal ki nyilatkoztattott én nékem. Azért a hét menydörgések szava e képen vagyon: AKINEK NEVE FEL VAGYON IRVA A BÁRÁNY ÉLETÉNEK KÖNYVÉBEN. MIND EZEKBEN GYŐZEDELMESEK LÉSZEN. Avagy nem utolsó vagyok e a Próféták közül, aki bizonyosságot teszen az Isten országának eljövételiről, és ímé már halálra keresnek engemet. Avagy volt e világ kezdetitől fogva egy ember, akinél vala a Krisztusnak tanubizonyságtétele akit nem üldöztenek volna?

Azért Szerelmes Atyám fiai, ne botránkoztatok meg azon, hogy a mi ellenségeink oly igen dühösködnek mi ellenünk, mert hogy lehetnénk bizonyosokká, hogy a Krisztusnak tanubizonyságtétele vagyon minálunk, ha üldözést nem szenvedünk? De lássátok meg mi vagyon írva az evangéliomban és figyelmezzetek arra amit mond az Úr Jézus Luk. 6:20, 21, 22, 23. forgassátok azt szíveitekben és nagy vigasztalást át tinétek. Ismét lássátok meg mi vagyon írva az 6-ik résznek 24, 25, 25. v.-seiben és meg látjátok, hogy el vesztték a mi ellenségeink a jutalmat.

Még sok tanúbizonyságok vagynak, amelyek reám bízattak, de én mind ezeket már most meg nem írhatom, mindazonáltal [317] véghez viszem azt is ha a Jéhóva nyugodalmat ad lábaimnak és meg oltalmaz engemet az én ellenségimtől akik lelkeket keresik, és ha azokat elvégezem ti hozzátok küldöm:

A mindenható Istennek pedig, kegyelme legyen és maradjon ti veletek, és erősítse a ti szíveiteket, és tartson meg titeket abban az igazságban mind addig, míg bé teljesedik a mindenható Istennek ígéreti és világosságra jönnek minden ő TITKAI Ámen!

Ezt kívánja tiszta szívűl Schultz György.

Az örökké való Szent Istennek pedig, áldassék és felmagasztaltassék Szentséges Neve, a ki cselekeszik mindeneket a maga dicsőségére, aki a setéségből hívott minket a maga országának csudálatos világosságára, és aki e Szent és idvességes könyvnek leírásában megsegített. Ámen.

(Schultz György 1756. június elsejei levele)

*Az örökké való hatalmas erős és mindenható Istennek Kegyelme és békessége
légyen a te Lelkeddel!*

Szerelmes [318] kedves Atyámiai a mi Urunk Jézus Krisztusban! A Kegyelmetek levelét vettem, a melyből a Kegyelmetek buzgóságát értettem, hasonlóképpen az Kegyelmetek kívánságokat az Istenben való esmért tudományban, jóllehet igen nehéz dolog amit kívántok, és én nem foghatom azt meg, miképpen jöttetek olyan gondolatra. Sőt szándékom sem vala énnékem, hogy én azt tinéktek meg magyarázzam, de amint tapasztaltam hogy Sóltész István, aki ravaszsággal mind e dolgokat én tőlem kikémlete, tinektek ezekről irt. Mert én igazán megvallom Kegyelmeteknek, hogy egy esztendőül fogva tinektek egy levélnél többet nem irtam. Az is nem maradott olyképpen, aminéműképpen én leírtam vala, mert minekutána Sóltész István aztat le irta volna, némely szókat elhagyott benne de a többbit mind maga irta Sóltész István, és én abban ment vagyok, és én azt sem tudom, hogy mit irt kegyelmetek(ne)k. De mindazonáltal mivel a ti Lelketeket felháborgatta, én is a ti Lelketeket nem tartatom kétségben, és tinektek igaz értelmét kívántam megírni, jóllehet én azt is tudom, hogy lesznek némelyek, akik az [319] ellen fognak dühösködni, mint a gonosz zsidók Sz. Pál ellen Csel. 22:22, 23. Némelyek pedig csúfot fognak abból indítani. De hadgyán, hadd dühösködjének, hadd csúfoljanak, mert nem engemet csúfolnak: hanem az Urnak Lelkét, aki a régi időktől fogva mind ezekről bizonytságot tett vala.

Szerelmesim, a ti kívánságtok ez, mivelhogy én tőlem hallottátok és az Isten beszédéből is értettétek, hogy az Úr fel fogja állítani az ő sátorát a földön, és az emberekkel az Isten lészen. És. 21:3, azt is értettem titóletek, hogy az Úr a Dávid magvából királyt fog támasztani, aki az egész földön fog uralkodni, amiképpen meg vagyon írva Ezech. 37:23, 24, és sok egyéb helyeken, azt is kívánjátok meg tudni, hogy kicsoda légyen az? Szerelmesim, ti előttetek nincsen el rejtve, hogy az Úr Jézus maga minden mindenben, és ő néki adatott teljes hatalom mind egész égen, mind a földön, amint maga is szólott. Matth. 28:18. De mindazonáltal, ha azoknak beszédek megvizsgáljuk, akik az utolsó időkről szólottanak, azt is lehet benne tapasztalni, hogy valami más személyről is szólnak. De ezek közül vizsgáljuk az utolsó jövendőlést, és abban ezt a személyt, a körül jövendőltetik utólszor, mert a mennyi Jelenésről irt könyvben a 19. rész, utól(só) v(erse)k emlékeztetik, és ekképpen szól arrul ez a Sz. János. És látta, úgymond, az eget meg nyilatkozni, és ímé vala egy fehér ló, és aki azon ül [320] vala, hivattatik vala Hívnek és Igaznak, és ki igazán ítél és viaskodik

és az ő szemei olyanok valának mint a tűznek lángja, és az ő fejében sok koronák és az ő neve megíratott vala, melyet senki nem tud vala hanem csak ő maga.

Nb. Szerelmesim! Itt vagyon az értelem „és aki eztet olvassa, vizsgálja meg, mert a tudósok ugyan lehetetlen dolognak állítják, hogy másrul, hanem csak egyedül a mi Idvezítőnkül szólana. De mindazonáltal azt kérдем? Micsoda neve vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusnak, amely ki nem jelentetett volna az emberek(ne)k., legfőképpen az ő híveinek? De mindezekben Szerelmes Atyámfiái, ha szintén az egész világ az ellen tusakodik is, mégis én tinéktek aztat meg mutatom, hogy ezek a beszédek egy emberre céloznak, de ha kérdezné valaki; Miképpen lehet az? Azt mondom annak, vizsgálja meg csak ebben a Jelenésekről irt könyvben az előjáró 2-dik és 3.-dik részeket. Mert azt mondja az Úrnak Lelke, aki győzedelmes lészen, annak adok az elrejtett mannából, és adok annak fehér kövecskét, és az kövecskén új írott nevet, melyet senki nem tud, hanem csak a ki azt el vészi. Jel. 2:17. De mindazonáltal, vizsgáljuk továbbá az lovon ülőnek személyét. Az mondatik őróla, hogy fel öltöztetett vala vérrel meg fertéztetett ruhában, és az ő neve [321] nevezetetik Istennek Igéjének, és a mennyei seregek követik vala őtet fehér lovakon, kik fel öltöztettek vala fehér és tiszta bíborban és az ő szájából származik vala éles fegyver, hogy azzal verné az pogányokat, mert ő bírja ezeket vasvesszővel, és ő az aki nyomja a Mindenható Isten haragjának és bosszúállásának borának sajtóját. És az ő ruháján és tomporán meg vala írva az ő neve: Királyoknak Királya és Urak(na)k Ura.

Szerelmesim! Itt gondolná valaki, hogy lehetetlen dolog, hogy e beszéd egy emberre célozna. De mindazonáltal ennek is világos értelmét találjuk az előjáró részekben, mert azt mondja az Istennek Fia: Aki diadalmas lészen és meg őrizéndi mindvégig az én cselekedetimet, annak adok hatalmat a pogányokon, és bírja azokat vasvesszővel, és mint a fazekasnak edényei úgy meg rontatnak, miképpen én is vettem az én Atyámtul. És adom annak a hajnali csillagot. Tovább azt is mondja ama Sz(ent) és Igaz, akinek adatott minden hatalom mind égen, mind földön. A legnyomorultabbak(na)k, akik(ne)k legkevesebb erejek vagyon, ezeket vigasztalja, és e képen szól: Aki győzedelmes lészen, azt mívelem, hogy az én Istenem Sz(ent) Templomában oszlop légyen az. És soha onnét ki nem jó, és ő reá felírom az én Istenemnek Nevét, és az én Istenem [322] Sz(ent) városának nevét, az az Új Jeruzsálemnek nevét, mely Menyországbul szál alá, az Istentül, és az én új nevemet is.

Szerelmesim! Itt vagyon a bölcsesség és az értelem. Aki ezeket olvassa, vizsgálja meg, mert az Isten Fia maga mondja, hogy egy embernek hatalmat ad a pogányokon, az igazságnak szája azt mondja, hogy egy embert oszloppá tészen az Istennek Templomában, egy emberre felírja az Istennek Nevét és a Mennyei Jeruzsálemnek nevét. Bizonyára az az értelem benne, hogy az Úr egy Embert az Isten seregének és választottainak előjárójává tészen, sőt azt előjáróvá teszi az Isten Városában, tudniillik az egész Földön, aki akkor az Istennek dicsőségével meg töltetik. Tovább felírja az Úr az ő új nevét is. Minden neveit meg tudjuk a mi Idvezítőnk(ne)k. De melyik ezek közül az új neve, mert ő nevezetetik: Jézus Krisztusnak, Immanuelnek s-a-t, és ezek

a nevek is nekie adattattak vala, minekelőtte a földön járt vala. De minek utána az ő halálából feltámadott volna, és felment vala Mennybe, és hatalmat vett mind égen, mind földön, akkoron új névvel neveztetett Királyok Királyának, [323] Urak(na)k Urának. Azt az új nevet ígéri az Istennek Fia, hogy aztat egy emberrel fogja közleni, avagy egy emberre felírni, az az ; egy embert elválaszt az Úr, és aztat királlyá teszi az egész Földön. Valamint továbbá így szól, és azt mondja: Aki győzedelmes leszén, együtt ültetem velem az én királyi székemben, amint én is győzedelmet vettem és ülök az én Atyámnak az ő királyi székiben. Jel. 3:21.

A mi Urunk és Idvezítőnk azt mondja az ő tanítványainak, valaki én bennem hiszen, aminemű cselekedeteket ő cselekedett, olyanokat cselekeszik, és nagyobakat is, mert én az én Atyámhoz megyek, Ján. 14:12. Abbul meg lehet esmérni, hogy az Úr e dolgot, akit ígért vala, egy ember által véghezviszi, mert hol találattott olyatény ember, aki nagyobb dolgokat cselekedett volna az Úr Jézus Krisztusnál? Jóllehet őbenne és ő általa vagynak minden dolgok, akik vagynak és őnála nélkül semmit nem cselekedhetik az ember. Ján. 15:5. De mindazonáltal olyatén módon szól az Istennek Lelke, mintha az ember ereje által maga is cselekedhetne valamit. De mindazáltal semmit sem [324] cselekedhet az ember, hanem az Úr Sz(ent) Lelke munkálkodik az emberben és az ő erejének általa, nagyságos dolgokat viszen véghez. De mindazonáltal mennyünk vissza és tekintsük meg az Ótestamentomban az Úr ígérését. Ímé mely gyönyörűségesen szól az Úr Sz(ent) Lelke. Ésa. 62:1. Mert ott mintegy álmélkodásképpen szól, és azt mondja: Kicsoda az aki jó Edombul veres ruhában, Bocrábul, ki az ő ruhájában ékes és az ő erejének hatalmában jár?

Szerelmesim! Itt is, mondhatná valaki, hogy, hogy célozhatna e beszéd egy emberre? Mi módon járhat egy halandó ember az ő erejének hatalmában? Bizonyára Szerelmesim, kétséges dolognak is lehetne aztat tartani, ha az elébb való dolgokkal meg nem egyezne, de mindazáltal tetszett az Úr Lelkének olyatén szólásnak formája, mert e képen szégyeníti meg a világi hatalmasokat. Mert mivel a földnek lakosi követik a fene bestiát és imádják a sárkányt és imádják a fene bestiát, és nagy dicséretet szólnak felőle. Jelen 13:4. ezt mondván: Kicsoda hasonló a fenevadhoz és kicsoda viaskodhatik ővele? De az Úrnak Lelke ellenében áll, és azt mutatja meg, mely erőtelen ő előtte mind az ördög, mind az egész Földnek hatalma. És aztat meg mutatja, hogy ő oly hatalmas, hogy egy alá való és meg utáztatott Ember által, az egész pokolbéli sereget elronthatja, tudniillik akik a földön laknak és az ő hatalmokat adták a fenevadnak mert ekképpen szól tovább: Én vagyok, ki igazságot szólok, elégséges vagyok a [325] megtartásra.

Szerelmesim! Jóllehet egy embernek ereje igen kicsiny, és mit cselek(ed)het egy halandó ember? De mindazonáltal azt mondja az Úrnak Lelke, egy ember felől, hogy ő elégséges a megtartásra, tudniillik a választottak(na)k megtartásokra, hogy ők a fenevadnak nehéz és terhes rabságában egészen el ne vesszenek. De az a megtartás nem az embernek erejében, hanem a Mindenható Istennek hatalmában áll. Valamint más helyen, ugyan azt önön magának tulajdonítja az Úr, mert ekképpen szól, Ésa. 41:2. Kicsoda indította fel az igazat napkeletről, kiszólván ötet, hogy az ő lába nyomát köves-

se és birodalmába adá a pogányokat, az királyokat meghódoltatá, hogy adná azokat, mint a port az ő fegyvere alá mint az elragadott pozdorját az ő kezébe alá. 3.-dik vers. Kergette azokat, ő pediglen békeességben megmaradott az úton, amelyen az ő lábaival nem járt vala. 4.dik vers. Kicsoda mívelte és cselekedte azt? Kicsoda hívja eleitülfogva a nemzettségeket, Én Ur vagyok, Első és az utolsókkal is ugyan én vagyok. Itt erős bizonyosságot tévesen az Úr az ő nagy hatalma felől, és azt mutatja meg, hogy nincsen az egész ég alatt egy teremtes is, aki az ő akaratja nélkül csak egy tagját is mozdíthassa.

Szerelmesim! A mi vallásunknak legfőbbik fundamentuma ebben áll, és mi azt el hittük, hogy az ember nem választja az Istent, hanem az Isten választja el az embert. Valakit pedig az Isten elválaszt, és önön maga dicsőségének edényévé tévesen, haszontalan dühösködik az ellen a pokolnak serege. Ennek okáért azt mondtam: olyan szólásunk formájában szól a Mindenható Isten, hogy a világi hatalmasságokat meg szégyenítette, mert azt mondja tovább: mi az oka hogy véres a te ruhád, és a [326] te ruháid olyanok mint a bornyomónak ruhája. Imhol világos betűkkel szemek eleibe adta a Mindenható Isten a gonoszok(na)k az ő szégyen vallásokat és végre veszedelmeket, mert jóllehet ők egy átkozott magvak, mégis nem gyönyörködik a Mindenható Isten az ő veszedelmébe: Sőt inkább efféle beszédekkel penitenciára indítaná. De ha a dolognak végére akarunk menni, továbbra e képen szól;

Egyedül tekertem a sajtót és a népek közül senki nem volt énvelem, mert meg tapodom őket az én búsulásomban, és megtapodom őket az én haragomban, és azok(na)k vérek hintetik az én ruháimra és minden én ruháimat békeverem, mert bosszúállásnak napja vagyon az én szívemben és az enyéimnek szabadulásoknak esztendeje eljött.

Szerelmesim! Ezek a beszédek mintegy háborúságot szereznek én bennem, és én azt is tudom, hogy némelyek meg fognak azon botránkozni, de mindazonáltal amint az Úrnak tetszett hogy állhat ember az ellen? Kicsoda mondhatja őnékie: miért cselekszel e képen? Szerelmesim, a ti szívetek meg ne háborodjanak, és meg ne botránkozzatok, mert ha az Istenben hisztek, az én beszédimet is elhiszitek. De vagynak némelyek, akik nem hisznek, jóllehet kezdetben nagy örömmel bevették az én beszédemet, és amelyek legnagyobb hűséget mutatnak énhozzám, ezek én tőlem elpártoltak. De úgy kell ennek lenni: hogy az emberek(ne)k szíve gondolatja kijelentessék. Mert miközülünk mentenek ki ugyan, de nem a mi felekezetünk, azért pártolnak el mi tőlünk, és hogy az Istennek hatalma annál jobban kiláttassék, ezeket meglettnek lenni. De vigasztalásom az egyedül, és ismétlen; a népek közül senki nem [327] vala én vélem NB.

Óh, kicsoda foghatja meg a Mindenhatónak bölcs végezését? Mit dühösködnek tehát a világi emberek az Úr ellen, és az ő felkenetett királya ellen, bizonyára meg szégyeníti ezeket, mert kicsoda dicsekedhetik valamivel az Úr előtt? De mink dicsekedünk az Úrban, mert ő a mi szíveink(ne)k öröme, mert az ő irgalmassága mi rajtunk lészen. amiképpen bízunk őbenne. Bizonyára szükség volna, hogy az Úr véghez vinné e dolgot az ő ígéreti szerint, aminémű rettenetes hírek folynak minden országokból;

Óh, vajha meg rövidítené az Úr ezeket a napokat az elválasztottakért, mert igen kevesen maradtanak meg az hitben. Én jóllehet sok ízben gondolkodtam e dolog

íránt és az én elmém szerént az időt és az órát meg akartam számlálni, de haszon-
talan dolog, hogy az halandó Ember gondolkodjék arrul, amelyet az Úr csak önnön
magának tulajdonított, de elég vigasztalásom vagyon énnékem abban amit az Úr
ígért vala Ésa. 49. részben. Ennek okáért legyünk békeességes tűréssel, míg eljő az
alkalmas idő, és az idvességnek napja. Ezeket kívántam tinéktek írni Szerelmesim!
Az utolsó jövendölésről, és ami még hátra vagyon benne, magatok is értelmére me-
hettek, ha az Úrnak Lelke tibennetek lakozik. De mindazonáltal mennyünk előbb
és vizsgáljunk más dolgot, amely az utolsó időkrül jövendöltetett meg; tudniillik,
amint meg írva vagyon. Jel. 12. részben.

Szerelmesim! Ott szólást tészén az Úrnak Lelke, egy asszonyi állatrul. Ti tud-
játok, és a mi írástudóink egyetemben azt meg vallják, hogy az asszonyi-állaton az
Anyasz(ent)egyház értetik, de egy sem találtatott még minden tudósok közül, aki
emlést tett volna arrul a Férfiúi [328] Magzatrul, akit az asszonyi állat szül vala,
hanem, taláztatnak némelyek, akik simpliciter mondják, hogy az Úr Jézus értetik
azon a férfiú magzaton.

Szerelmesim! Mi tudjuk, és azt is valljuk, hogy az Úr Jézus születetett Szűz Má-
riátul, azon az asszonyi állaton pedig, nem Szűz Mária, hanem az Anyaszentegyház
értetik, az Anyaszentegyház pedig, nem Anyja, hanem jegyese a mi Idvezitőnk(ne)k,
annak okáért azon a férfiúi magzaton egyéb nem értetik, hanem csak egyedül ama
felül említett személy. NB. Az az, hogy a Mindenható Istennek tetszett, hogy ő az
Anyaszentegyháznak adjon az ő keserves állapotjában és meddőségében egy fér-
fiúi magzatot, Ésa. 54:1. azaz olyatén ember(t), aki Sz(ent). Lélek ereje által újon-
nan születetett, és ennek adja hatalmát a pogányokon, hogy ő azokat legeltesse
vasvesszővel, az az ő általa mintegy eszköznek általa, véghez viszi ezeket a nagy
dolgokat, amelyet ígért vala az ő híveinek sokízben, amiképpen meg vagyon írva Ésa.
32:1. versben. Ismét Ésa. 41:1. Ismét Ésa. 45:1. és követk(ező) versek(en). Ismét Ésa.
49:1. és követk(ező) v(erse)k. Sőt minden részek annál a Sz. Prófétánál mindvégig
ezekről bizonytságot tésznek. Hasonlóképpen szól Jerem(iás) próféta is amiképpen
meg vagyon írva Jer. 49:19. vk. és ismét 50.-dik rész 44. vers. Ezek. 27:22, 23, 24. vk.
azonképpen szólott az Úrnak Lelke Dániel és minden próféták általa.

De már most mondhatná valaki azt is hogy micsoda ember lehet az? Némelyek
azonban azt is állítják, hogy nyilván valamely hatalmas királynak kell annak lenni,
aki az ő Erejének hatalmával ezeket véghez viheti, de mindazonáltal legelőször aztat
tudjuk; hogy a világon való [329] királyok az ő erejeket és hatalmokat a Fenevad-
nak adták. 2.-szer. Azt is tudjuk, hogy az Urak(na)k Ura, és a Királyok(na)k Királya
midőn a mi testünkbe öltözött volna, nem királyi pompában, hanem szolgálai formá-
ban jött el. Sőt meddig a földön járt volna is szegény állapotban ment elő. Ennek
okáért nem nagyobb a szolgál az ő Uránál.

Midőn az Izráel Fiai királyt kértének vala magok(na)k, nem ada az Úr ő nékiek
olyatén embert, aki a nép közül hatalmas volt volna, hanem ő adott nékiek egy sze-
gény sorsbul való embert, tudniillik Saul, a Kisnek fiát I. Sám. 9:21. Hasonlókép-

pen Dávidot is, a juhok(na)k nyája közül elválasztotta, de e mostani időben tetszet a Mindenható Istennek, hogy a földnek porából végyen fel egy embert, hogy senki ő előtte ne dicsekedjék valamivel, amelyről bizonyos és világos értelem vagyon, És. 49:7, 8, 9. Ezeket mutatá az Úr Nabudodonozor királynak is, Dániel. 2:34, 35. és az abbul megtetszik, mert az Isten Lelke, ha valami hatalmas emberről szól, hatalmas nevet is ad őneki, hogy abbul az ő tisztessége kiláttassék, mert az asszíriai királyt nevezi szép cédrusfának, Ezek. 31:3. Fáraót pedig, az egyiptombéli királyt oroszlánkölykéhez és nagy cethalhoz hasonlítja Ezék. 32:2, E képen a Tirus királyát is. Ezek. 28:12, 13, 14. Itt pedig, simpliciter szól, egy kő lehasada, mert minden ember tudja, mely kevés becsülete van egy kőnek, és hogy a kövek a földnek porai és fövényi közül szoktanak lenni.

Ennek okáért valamint állítom, eleget tettem a ti kívánságtok(na)k és tinéktek ezeket a dolgokat simpliciter megmagyaráztam. És jóllehet némely dolgok még hátra vannak és én ezeket bizonyos okokért még el kívántam titkolni, [330] hogy senki-nek botránkozására ne legyek. Ti pedig, akik igaz hitben vagytok és akik semmi szemei megnyilatkoztanak, ha valóságos értelmét akarjátok meg tudni vizsgáljátok meg e szót: Egyedül tekertem a sajtót, és a népek közül senki nem vala én velem, és Ismét: az ő nevét senki sem tudja vala, hanem csak ő maga. NB.

Tovább Szerelmesim, meg ne botránkozzatok, hanem a ti szívetek bátorságban legyenek, ha szintén dühösködik is az ördög a pokolbéli seregekkel. Mert a ti mennyei Atyátok akarhatja nélkül egy hajszál sem eshetik le a ti fejetekről. Bizonyos pedig, hogy az ő híveinek szabadulásának esztendeje eljött, jól lehet ama három tisztátalan lelkek elmentenek, hogy özvegyűjtsék az földi hatalmasokat az Istennek bajviadalára. Jel. 16:13, 14, de mindazonáltal a magok veszedelmekre gyűlenek össze.

Tovább Szerelmesim, legyetek erősek az Úrban és az ő erejének hatalmában. Ne vigyázzatok a ti jószágotokra, sőt inkább magatokra vigyázzatok, mert bizonyára el jó az idő és immár is meg vagyon, hogy a gazdagok jószágok, elosztogattatik a szegények közé, és a királyok(na)k özvegyűjtött kincseket a nyomorultak fosztják meg. Jaj az időben azok(na)k akik másokat nyomorgatnak, és más Ember verejtékéből meghíztanak! Óh mely boldog leszen az időben az az ember, akinek reménysége az Istenben vagyon és a maga sorsát békességes tűréssel viselte!

Emlékezzél, óh Uram, én rólam és az én szenvedésimről! Emlékezzél, óh Uram, a te szolgálidnak gyalázattokról, hogy sok népek(ne)k minden gyalázattját hordoztam az én kebelemben, melyekkel illetenek a te ellenségid Uram! És melyekkel illették a te szolgálidnak jövetelét. Áldott legyen az Úr mindörökké. Ámen. Solt. 99:51, 52, 53. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme légyen a ti lelketekkel. Ámen!

prima Juni. 1756.

Schultz György.

Schultz Györgyre és látomásaira vonatkozó iratok

1. Schultz György levele egy ismeretlenhez, 1757. január 30.⁹⁰

Az Örökké való hatalmas, erős és mindentudó Istennek kegyelme és békessége legyen a ti Lelketekkel.

Szerelmes kedves Atyámfiái a mi Urunk Jézus Krisztusban. A kigyelmetek levelét vettem, amelyből kigyelmetek nagy buzgóságát értettem, hasonlóképen a kigyelmetek kívánságát az Istenben való ösmért tudományban, jóllehet nehéz dolog amit kívántak, és én azt meg nem foghatom olyan gondolattal, sőt szándékom sem vala, hogy én azt néktek magyarázzam. De amint tapasztaltam, *Soltész István* minden dolgot éntülem kikérlette és ti nektek ezekről írt. Mert én igazán meg vallom, hogy egy *eszteendőül fogva tinéktek egy levelnél többet nem írtam*, az is nem maradott úgy, amint én leírtam vala, mert minekutána *Soltész István* leírta volna aztat, némely szókat elhagyott benne. De a többit mind maga írta *Soltész István*, és én ment vagyok abban. De aztat nem által, mivelhogy kigyelmeteket felháborította, én is a ti lelketeket kétségbe nem hagyhatom. És tinéktek a dolognak igaz voltát ismét kívántam leírni, jóllehet én azt is tudom, hogy lesznek olyanok, akik ez ellen fognak dühösködni, mint gonosz zsidók Pál ellen Csel. 22. R. 22. 23. Vers. Némellyek pedig csufot fognak abbul indítani, de hadjam, had dühösködjének, hadd csúfolkodjanak, mert nem engemet ezekről bizonyóságot tett vala. Szerelmesim, a ti kívánságotok ez, mivelhogy éntülem hallottátok az Isten beszédébül is. Elhittétek, hogy az Úr fogja állítani az ő sátorát az földön, és az emberekkel lészen az Isten Jel. 21. R. 3. v. azt is értettétek tőlem, hogy az Úr a Dávid magvából fog Királyt támasztani, aki az egész földön fog uralkodni, a miképen meg vagyon írva Ezékiel Prófétának a 34. r. 23. 24. v. és sok egyéb helyeken. Azt is kívánjátok tudni, kicsoda lészen az, szerelmesim tielőttetek az nincsen elrejtve, hogy az Úr Jézus maga minden mindenekben, és ő néki adatott hatalom mind mennyen, mind földön, valamint maga is szóllott Mat. 28. R. 18. v. De mindazonáltal ha azokk beszédek is megvizsgáljuk, akik az utólsó időkről szóltak, azt is lehet benne tapasztalni, hogy valami más személlyről is szóllottanak. De ezek közül vizsgáljuk az utolsó jövendőlést és abban azt a személyt, amellyben jövendőltettek utólszor a Mennyei Jelenésről írt könyvben, a 19. R. 11. v. És ekképen szóll erről János: Én látom /úgymond/ az eget meg nyilatkozni, és ímé vala egy fejrő ló, és a ki azon ül vala, és hivattatik hívnak és igaznak, és aki igazán

⁹⁰ Sárospataki Főiskolai Könyvtár. Jelzete Spf. Kt 4290.

ítél és viaskodik, és az ő szemei olyanok valának mint a tűznek lángja, és az ő fejében sok koronák, és az ő neve meg íratott vala, melyet senki nem tud vala, hanem csak ő maga. Szerelmesim, itt vagyon az értelem, és aki eztet olvassa, vizsgálja meg, mert a tudósok lehetetlen dolognak állítják ugyan, hogy az másrul, hanem csak a mi Idvezítőnkről szóllana. De mindazonáltal azt kérdem, milyen neve vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusnak, a ki ki nem jelentetett volna az embereknek, legfőképpen az ő híveinek. De mindezekben Szerelmes Atyámfiai, ha szintén az egész világ az ellen tusakodik is, mégis én tinéktek azt meg nem mutatom, hogy ezek a beszédek egy emberre céloznak. De ha kérdezné valaki, miképpen lehet ez? Azt mondom annak, vizsgálja a Jelenésről írt könyvben az előljáró második és harmadik részeket, mert azt mondja az Úrnak Lelke, aki győzedelmes lészen, annak adok az elrejtett mannából és adok annak fejér kövecskét, új íratott nevet, melyet senki nem tud, hanem csak aki aztat vérszi. Jel. 2. R. 17. v. De mindazonáltal vizsgáljuk a lovon ülőnek személljét, az mondatik ő rúla, hogy felöltözött vala vérrrel fertéztetett ruhába, és az ő neve neveztetik Isten Igéjének és a mennyei seregek követik vala őtet fejér lovon, kik felöltöztek vala fejér és tiszta bíborba. És az ő szájából származik vala éles fegyver, hogy azzal verné a pogányokat, mert ő bírja azokat vas vesszővel, és ő az, aki nyomja egyedül az Isten haragjának és bosszuállásának sajtóját, és az ő ruhája és tomporán meg vala írva az neve: KIRÁLYOKNAK KIRÁLLYA és URAKNAK URA. Szerelmesim, itt gondolná valaki, hogy lehetetlen dolog, hogy az a beszéd egy emberre tartozna, de mindazonáltal világos értelmét találjuk az előljáró részekben. Mert azt mondja az Isten Fija, aki diadalmas lészen és megőrizendi az én tselekedetemet mindvégig, annak adok hatalmat a pogányokon, és bírja azokat vas vesszővel, és mint a fazekasnak edényi megrontatnak, miképpen én is vettem az én Atyámtul, és adom annak a hajnali csillagot. Tovább azt is mondja ama Szent és Igaz, kinek adatott hatalom mind égen, mind földön a legnyomorultabbnak, akinek legkevesebb ereje vagyon, eztet vizsgálja, és akképpen szólla ő: Aki győzedelmes lészen, azt cselekszem, hogy az én Istenemnek templomába oszlop légyen az, és soha onnét ki nem jó, és ő reája felírom az Istennek Nevét és az én Istenemnek várossának nevét, és az Új Jeruzsálemnek nevét, melly mennyországbul szálla alá az Istentül, és az én új nevemet is. NB. Szerelmesim, itt vagyon a bölcsesség és az értelem, aki ezeket olvasa, vizsgálja meg, mert az Isten Fia maga mondja, hogy egy embernek hatalmat ad a pogányokon. Az igazságnak szája azt mondja, hogy egy embert oszloppá tészen az Istennek templomába, egy emberre felírja az Istennek nevét és a Mennyei Jeruzsálemnek nevét. Bizonyára ez az értelem benne, hogy az Úr az Isten Seregének előljárójává teszi az Isten Városába, tudnia illik az egész földön, aki akkoron az Isten dicsőségével megtelik. Továbbá felírja az Úr egy emberre az új nevet is, minden neveit tudjuk meg a mi Idvezítőnknek, de mellyik ezek közül az ő új neve? Mert ő neveztetik Jézus Krisztusnak, Immanuelnek. Ezek a nevek ő nékie adattak vala, minekutánna halottibul feltámadott volna és felment volna mennyben és minden hatalmat vett volna mind mennyen, mind földön, akkor új névvel neveztetett.

Akkoron neveztetett Királyok Királyának és Urak Urának, azt az új nevet ígéri az Isten fia egy embernek, hogy azt azzal fogja közleni, avagy egy emberre felírni, azaz egy embert elválaszta az Úr, és aztat királyává teszi az egész földön, valamint tovább is szól és azt mondja: aki győzedelmes léssen, együtt ültetem velem az én királyi székenben, mint én is győzedelmet vettem és ülök együtt az én Atyámmal az ő királyi székenben. Jel. 3. R. 21. v. Ami Urunk és Idvezítőnk azt mondja az ő Tanítványinak: valaki én bennem, én elmegyek az én Atyámhoz Ján. 14. R. 12. v. Abbul meg lehet tudni, hogy az Úr a dolgot, akit ígért val, egy ember által véghezviszi, mert hol találhatott olyan ember, aki benne és ő általa minden dolgok vannak akik vannak és ő nála nélkül semmit nem cselekedhetik az ember Ján. 15. R. 5. v. De mindazonáltal olyatén módon szól az Úrnak Lelke, mintha az ember a maga ereje által is cselekedhetne valamit, de mindazonáltal semmit nem cselekedhetik az ember, hanem ha az Úrnak Lelke munkálkodik benne, és az ő ereje által natságos dolgokat is cselekedhetik. De mindazonáltal menjünk vissza és tekintsük meg az Ó Testamentumban az Úrnak ígézetit. Ime melly gyönyörűségesen szól az Úrnak Lelke: Ésa. 63. l. Mert ott mint egy álmélkodással szól, és azt mondja: Kicsoda az, aki jó Édenből veres ruhába, Bocrábul, ki az ő ruhájába ékes és az ő erejének hatalmába jár. NB Szerelmesim itt is mondhatná valaki, hogy ha czélozhatna e beszéd egy emberre, mimódon járhatna egy halandó ember az ő erejének hatalmába? Bizonyára Szerelmesim, kétséges dolognak lehetne azt tartani ha az elébbvaló dologgal meg nem egyezne, de mindazonáltal tetszett az Úrnak Lelkének olyan szóllásnak formája, mert ekképen megszégyeníti e világi hatalmasokat. Mert már a földnek lakosi követik a Fene bestiát, és imádják a Sárkányt, és nagy dicsérettel szóllanak felőle, ezt mondván: Kicsoda hasonló a Fenevadhoz és kicsoda viaskodhatik övéle. Jel. 13. R. 4. v. Az Úrnak Lelke ellenbe áll és azt mutatja, melly erőtelen az Ördög, mind őelőtte és az egész földnek hatalma, és aztat megmutatja, hogy ő olyan hatalmas, hogy ő egy alávaló és megutáltatott ember által az égnek Pokolbéli seregét elront-hatja, t.i. akik a földön laknak és az ő hatalmokat adták a Fenevadnak. Mert ekképen szól tovább. Én vagyok ki igazságot szólllok, elégséges vagyok a megtartatásra. Szerelmesim, jóllehet egy embernek ereje igen kicsiny, és mit cselekedhet egy halandó ember. De mindazonáltal azt mondja az Úrnak Lelke egy ember felől, hogy ő elégséges a megtartatásra, tudniillik a választottak megtartására, hogy ők a fenevadnak nehéz rabságába egészen el ne vesszenek. De a megtartás nem az embernek, hanem a Mindenhatónak erejében áll.

Én Úr vagyok az első és az utolsókkal is én vagyok. Itt erős bizonyágot téssen az Úr az ő hatalma felől és meg mutatja, hogy nincsen az egész teremtettség alatt egy teremtes is, aki az ő erejével csak egy tagját is megmozdíthatja. Szerelmesim, a mi vallásunknak legfőbb fundamentoma ebben áll. És mi azt elhittük, hogy az ember nem választja az Istent, hanem az Isten választja el az embert, Valakit pedig az Isten elválaszt és önnön maga dicsősségének edényévé téssen, haszontalan dühösködik az ellen a pokolnak serege. Ennek okáért azt mondtam, hogy olyan szóllásnak for-

májába szóll a Mindenható Isten, hogy a világi hatalmasokat meg szégyenítse. Imhol világos betűkkel szemeim előtt írja le a Mindenható Isten a gonoszoknak szégyen vallásokat és veszedelmeket, mert jóllehet ők átkozott magvak, mégis nem gyönyörködik a Mindenható Isten az ő veszedelmeken. Sőt inkább efféle beszédekkel penitencia tartására indítaná. De ha a dolognak végére akarunk menni, továbbá ekképen szóll. Egyedül tekertem a sajtót és a népek között senki nem vala énvelem, mert megtapodom őket az én haragomba és megtapodom őket az én búsulásomba, és azoknak vérek hintetik az én ruháimra, és minden ruháimat békeverem, mert bosszúállásnak napja vagyok az én szívemben, és az enyimeknek szabadításoknak esztendeje el jött. Szerelmesim, ezek a beszédek mintegy háborúságot szereznek énbenem, és én azt is tudom, hogy némellyek azon meg fognak botránkozni. De mindazonáltal, amint az Úrnak tetszett, hogy állhat az ember az ellen, és kicsoda mondhatja őnéki, miért cselekeszel ekképen. Szerelmesim, a ti szívetek ne háborodjak meg és meg ne botránkozzanak. Ha az Istenbe hisztek, az én beszédimet is elhiszitek, de vannak némellyek, akik nem hisznek, akik kezdetbe nagy örömmel bévétték az én beszédemet, és amellyek legnagyobb hűséget mutattak énhozzám, azok én tülem elpártoltak. De úgy kell ennek lenni, hogy hogy az ember szívének gondolaja kijelentessék, mert mi közölük mentenek ki ugyan, de nem a mi felekezetünk, azért elpártoltak mitőlünk, és hogy az Istennek hatalma annál jobban ki láttassék, ezekből meglettnek lenni. De vigasztalásom az csak egyedül és ismételten, a népek között senki nem vala énvelem. NB. Kicsoda foghatja meg a Mindenhatónak bölcs végezését, mit dühösködnek tehát a világi emberek az Úr ellen és az ő felkenettetett Királya ellen, bizonyára meg szégyeníti ezeket, mert kicsoda dicsekedhetik valamivel az Úr előtt. De mi dicsekedünk az Úrban, mert ő a mi szívünknek öröme, mert az ő irgalmassága mi rajtunk lészen, amiképen bíztunk ő benne. Bizonyára szükség volna, ha az Úr véghezvinné e dolgot az ő ígéreti szerint, aminémű rettenetes hírek folynak minden országokból. Ó vajha meg rövidítené az Úr ezeket a napokat az el választattakért, mert igen kevesen maradtak a hitbe. Én jóllehet sok ízben gondolkodtam e dolog iránt, és az én elmém szerint az időt és az órát meg akartam számlálni, de haszontalan dolog, hogy az halandó ember gondolkodjék arról, amellyet az Úr csak önnön magának tulajdonított. De elég vigasztalásom vagyok énnékem abba, amit az Úr ígért vala **Ésa. 49. R.** Ennek okáért légyen békességnek napja tűréssel, míg eljő az alkalmas idő és az idvességnek napja. Ezeket kívántam tinéktek írni Szerelmesim az utolsó jövődőlésről, és a mi még hátra vagyok benne, magatok is értelmére mehettek ennek, ha az Úrnak Lelke ti bennetek lakozik. De mindazonáltal menjünk elébb, és vizsgáljuk meg a dolgot, amelly az itolsó időről jövődőltetett meg, tudniillik ami meg vagyok írva **Jel. 12. R.** Ott szerelmesim szóllást téssen az Úrnak Lelke egy asszonyi állatrul, ti tudjátok, és a mi írástudóink egyetemben azt megvallják, hogy egy a tudósok között említést tett vala arról a férjfiúi magzatrul, akit az asszonyi állat szült vala. Hanem találatnak némellyek, akik együgyűen kimondják, hogy az Úr Jézus értetik azon a férjfiúi magzaton.

Szerelmesim, mi tudjuk, meg is valljuk, hogy az Úr Jézus született Szűz Máriától, azon az asszonyi állaton pedig nem Szűz Mária, hanem az Anyaszentegyház értetik, az Anyaszentegyház pedig nem anyja, hanem jegyese a mi Idvezítőnknek. Ennek okáért azon a férfiú magzaton egyéb nem értetik, hanem csak egyedül ama feljebb említett személy, azaz hogy a Mindenható Istennek tetszett, hogy ő az Anyaszentegyháznak adjon az ő keserves állapotjában és meddőségébe egy férfiúi magzatot, Ésa. 54 R. 1-4. azaz olyatén embert, aki Szent Léleknek ereje által újonnan született, és ennek adja hatalmát a pogányokon, hogy ő ezeket legeltesse vas vesszővel, azaz ő általa, mint egy eszköznek általa véghez vinni ezeket a nagy dolgokat, amelyeket ígért vala az ő híveinek. Sok ízben: valamiképen vagyon írva Ésaiásnál 32. R. 1. v. És ismét Ésa. 41. R. 2. és következő verseiben. Ésaiásnál 32. R. 1. v. és követő verseiben. Sőt minden részek annál a Sz. Profétánál, mind végig ezekről bizonyoságot tétesen: Hasonló képen szól Jeremiás Proféta is, valamiképen meg vagyon írva Jerem. 49. R. 19. v. és ismét 50. R. 44. v. Ezékielnél 17. R. 22. 23. 24. v. Azonképen szól az Úrnak Lelke, Dániel és minden profétáknak általa, de már most mondaná azt is valaki, hogy micsoda ember lehet az, némellyek azonban, azt is állítják, hogy nyilván valami hatalmas királynak kell annak lenni, aki az ő erejének hatalmával ezeket véghez viszi. De mindazon által legelőször aztat tudjuk, hogy e világon való királyok az ő erejüket és hatalmokat a fenevadnak adták. Másodszor azt is tudjuk, hogy az Uraknak Ura és a Királyoknak Királya, midőn a mi testünkbe eljött volna, nem királyi pompába, hanem szegény szolgálai formába jött el. Sőt mediglen ő Földön járt volna is, szolgálai állapotban ment elő. Ennek okáért nem nagyobb a szolga az ő Uránál. Midőn az Izrael fiai királyt kértenek vala, nem ada az Úr őnekik olyatén embert, aki a nép közül hatalmas volt volna, hanem ő adott nékik egy szegény sorsbul való embert, Saul. 1. Sám. 9:21. v. Hasonló képen Dávidot is a Juhok nyájja közül választotta. De mostani időben tetszett a Mindenható Istennek, hogy a földnek porából felvegyen egy embert, hogy senki ő előtte ne dicsekedjék valamivel, amellyről bizonyos és világos értelem vagyon, Ésaiásnál 49. R. 8. 9. v. Ezeket mutatá az Úr Nabukodonozor Daniel 2. R. 34. és 45. v. és az abból meg tetszik, mert az Isten Lelke nem valami hatalmas ember felől szól, hatalmas nevet is ad ő nékie, hogy abból az ő tisztessége kiláttassék. Mint az asszíriai királyt nevezi Cedrusának. Ezékielnél 31:3. Faraót pedig, az egyiptombéli királyt, oroszlán kölykéhez és nagy cethalhoz hasonlítja. Ezek. 32. 2. Ekképen a Tirus király is Ezek 28. 12. 13. 14. Itt pedig csak együgyüképen szól, egy kő lehasada, mert minden ember tudja, mely kevés becületi vagyon egy kőnek, és hogy a kövek a föld porai és fövényei közül szoktak lenni. Ennekokáért amint állítom, elégséget tettem a ti kívánságatoknak, és tinéktek ezeket a dolgokat együgyűen megmagyaráztam és jóllehet még némely dolgok vannak hátra, én ezeket még bizonyos okokért el kívántam titkolni, hogy senkinek botránkozására ne legyek. Ti pedig, akik igaz Hitben vannak, és akiknek szemei megvilágosodtak, ha valóságos értelmét akarjátok meg tudni, vizsgáljátok meg a szót. Egyedül tekertem a sajtót, és a népek közül senki nem vala én velem, és

ismét az ő nevét senki nem tudta vala, hanem csak ő maga. Tovább Szerelmesim, meg ne botránkozzatok, és a ti szívetek bátorságba legyenek, ha szintén dühösködik is az Ördög, a Pokolbéli Seregekkel. De a ti Mennyei Atyátok akarata nélkül csak egy hajszál sem eshetik le a ti fejeitekről. Bizonyos pedig, hogy az ő híveinek szabadulásának esztendeje eljött, jöllehet ama három tisztán Lelkek már elmentek, hogy özvegyűjtsék a Földi Hatalmasokat az Istennek bajviadalára Jel. 16:13, 14. v. De mindazonáltal a magok veszedelmekre gyűllőnek össze. Tovább Szerelmesim, legyetek erőssek az Úrban, és az ő erejének hatalmába, ne vigyázzatok a ti jószágotokra, sőt inkább magatokra vigyázzatok, mert bizonyára eljön az idő, és így máris ideje vagyon, hogy a gazdagoknak jószágok elosztatik a szegények közzé, és a Királyoknak özvegyűjtött kintseit a nyomorultaknak fosztják meg. Jaj az időben azoknak, akik másokat nyomorgattak, és más ember verítékéből meghíztak, ó melly boldog léssen az időben az az ember, akinek reménysége az Istenben vagyon és a maga sorsát békességes tűréssel viselte.

Emlékezzél Óh Uram énruám és az én szenvedésimről, emlékezzél óh Uram a te szolgálidnak gyaláztatjokrul, hogy sok népeknek minden gyaláztatjokat hordoztam az én kebelemben, mellyekkel illeték a te szolgálidnak jövetelét, áldott legyen az Úr mind örökké Amen.

Anno 1757. 30-dik Januarii

A jó ember az ő szívének jó kintsébül hoz elő jót, és a rossz ember, az ő elméjének rossz kints tartó helyébül hoz elő gonoszt. Mert a szívnek tellyességébül szól a szája.

Emlékezzél meg a te teremtetődrül a te Iffjuságodnak Idején miglen el jönnek a veszedelemnek napjai.

Légy hü mind halálig Néked adom az életnek koronáját. Ámen.

2. A tiszadobiak levele Schultz hívei ügyében

A tiszadobi református egyház előljáróinak és a község tanácsának levele a Debreceni Egyházmegye espereséhez a gyülekezetben évek óta zavart keltő szektás mozgalom ügyében. A mozgalom fő irányítója Schultz György volt. A levelet Révész Kálmán közölte a Debreceni Protestáns Lap 1894. évfolyamában (335. o.). A levél keltezetlen, Révész megállapítása szerint 1753-1758 között keletkezhetett.

*Tiszteletes Esperes Úrnak, mint
Kegyes jó Atyáknak!*

Lelkünkig érő keserűséggel jelentjük egész ekkleziástul fiúi tartozó szelídséggel és alázatossággal Kegyelmednek, hogy tudniillik, még talán Istenben boldogult jó

emlékezetű Tiszteletes Tavasz János Urunk közinkbe való jövetele előtt, közöttünk némely emberek holmi imitt-amott lappangó és az istenes szép tudományokat meghomályosítani kívánó holmi álomlátók után figyelmeztvén, annyira mentek, hogy magok gondolatjuk után eredvén egyszer concludáltak, hogy mind az isteni tisztelt, mind az társalkodás, mind pediglen egyébféle judiciumok csak azok jók és Isten előtt kedvesek, a melyek ő közöttök találatnak, azokon kívül pedig mind kárhozatosok. Példának okáért ezek állítják:

1. Hogy az orvossággal való élés nem az Istentől szereztetett; azért valaki azzal él, az Istent oda hagyván, bálványt imád, amely kárhozatos véték.

2. Valakik tisztességes ruhában járnak, azok is kárhoztatnak; akik pedig a templomban vagy az oda-menő, vagy kijövő akármi névvel nevezendő tisztességes ember előtt vagy felkelnek, vagy magokat meghajtják: azok is mind bálványt imádnak.

3. Ezek mind szüntelenül zörgölődnek, morgolódnak mindennemű keresztyéneket, valaki ő velük egyet nem értenek ítélvén és kárhóztatván; magok felől állítván, hogy nékiek mindeneket szabad ítélni, mindazonáltal ők nem vétkeznek.

4. Ha az inquisitiokat megvizsgáljuk, magok szájok vallása: hogy még a vér szerint való, mindenek előtt becsületben tartott atyjafia felől is azt meri mondani, hogy eb atyjafia, ebről-ebre maradjon, mert az ő atyjokfia ördögtől való, ők pediglen Szentlélektől /elhitették magukkal, hogy/ már újjászülettettek és megszenteltettek; azért csak azok üdvezülnek, akik olyanok, mint ők; valakik pedig tőlük különböznek, azok csak test szerint atyjokfiai, lélek szerint pedig nem.

5. Az nagy tudományban annyira is elmerültenek, hogy magok felől némelyek, ha mindnyájan nem is, – el merik mondani, nekem Ádám nem atyám, eb atya volt, hanem én Ábrahám maradéka vagyok.

6. Ezek az újságokat felettébb szeretik, ugyannyira, hogy minek utána a miskolci gombkötő legény valamely György mester nevű valamely álombéli látást látott volna, mindjárt őtet hallgatták; – annakutána a szentpéteri vak koldus is valami látást jelentvén, menten ahhoz folyamodtanak, ezeknek mindennemű látásokat és beszédek helybenhagyván, de az Isten prófétáiban mindennemű ezer meg ezer hibákat találván.

7. Nyilvánosság dolog az is, hogy ők az emberek közül felebarátjoknak senkit nem tartanak, hanem csak azokat, akik olyanok, mint ők.

Istenben boldogult Tiszteletes, Tavasz János nagy Urunk őkigyelme látván ennek rossz kimenetelét, hogy az eklésia ne labefactaltassék, ezt megfojtani és ennek kútfejét bedugni ugyan erősen iparkodott; minthogy pedig méltóságos földesuraink is nekik előmenetelt nem engedtenek, sőt keményen megintették: tehát mindazólta csak úgy lappangottak, mint a tűz a hamu alatt, épen említett Tiszt. Tavasz János úr haláláiglan; - kívánván pediglen az ő kigyelme holta után kiköltöni addig ült záptojásokat, ismét Tiszteletes Kapolyi Gergely új predikátor urunk ő kigyelme tartozó kötelessége szerint ellene állott, és ámbár említett Tiszt Urunk ő kigyelme szentül és igazán tanított legyen is ellenek; mindazonáltal ellene keményen detónáltak és el

merték mondani, hogy Rabsake sem káromkodott jobban Jerusálem alatt, mint Tiszteletes úr, midőn ellenek tanította, hogy az orvoslásnak tudománya Istentől adatott s eredett tudomány, az orvosságokat is Isten teremtette az embereknek hasznokra, hogy azokban is /látván az Istennek jó voltát/ egyedül ő felsége dicsőíttessék.

Immár mostan az ekklesiában nagy zűrzavar vagy közöttünk, már az méltóságos uraságnak is értésére esett, félő, hogy ezeknek hírek s emlékezetek még messzére is elterjedvén, az ekklesia egészben ruináltatik, szükség azért, hogy Tiszteletes Esperest Urunk bölcsen, veszedelmes állapotunkat meggondolván, méltóztassék ebbeli nyavalyát közöttünk megorvosolni; mert íme az innepek jelen vagynak, és mimódon járulnak velünk az ilyen emberek az Urnak sákramentomi szent asztalához, ha mind tudományunkat, mind prédikátorunkat kárhoztatják, mi azt nem örömmel szemléljük; midőn azért mindeneket Tiszteletes Esperest Urunk bölcs ítéletire és igazgatasára tennénk – maradunk

Tiszteletes Esperest Urunknak kegyelmének

Alázatos mindenkori kész szolgálói:

a t-dobi hadnagy és tanács
az ekklesia tagjaival együtt.

3. Ismeretlen szerzők versei Schultz Györgyről

Az OSZK-ban Quart.Hung 3168. sz. alatt Schultz György: Hetedik trombita c. látomásának 1750-es években készült másolata végén található ismeretlen szerzőtől származó versek:

Hamis prófétának nem kell sokat hinni,
Bolondok házába kellett volna vinni.
Mit fantáziádbul bolond Gyurka írtál
Szeretettel magad senkihez nem bízál!

Bolondul ítéltél, sokat kárhoztattál
Mindkét vallásodban, mert ostoba voltál.
De első Hazádba mint el illantottál
Férges gyümölcsiddel keveset hajtottál.

*

Ha valaki néktek hirdet valamit azon kívül, amelyet vettetek, átok legyen, azt mondja Sz. Pál Gal:1:7, 8, 9. És ugyan sajnálkozásra méltó az is, valamint ugyan Sz. Pál 2. Kor 11:3-4 verseiben panaszkodik, hogy ilyen átok alatt lévő hamis Gyurka

Prófétának, fantáziából /azért javasolt/ valamint Mohomet Alkorányát, másoknak segítségével által összekoholt írásit sokan többre becsülik, mint magát Sz. Jánosnak Jelenésit, mivel a bolond Hyphochondrianus Gyurka maga is azzal dicsekedik.

Lásd még továbbá Gyurka Próféta iránt ugyan 2. Kor 11:13, 14. és 15. verseit.
Ezen jegyzésre tett új jegyzése egy valakinek itt következik:

Mit akarsz barátom hitvány verseiddel?
Avagy az alá tett szép jegyzéseiddel?
Ezt a szegény író bátran kineveted?
Sőt Szent Pál szavával átok alá veted?
Miért? Hiszen ő azt előre jelenti
Nem ír semmi újat, s magát ezzel menti
Mit tesz hát? – Prófétát akar magyarázni,
S ami el volt rejtve, azt napfényre hozni.
Ha te azt, amint ő érti, úgy nem érted,
Hol neki nem árthatsz, immár miért sérted,
Ő senki vérét nem szomjúhozza s issza,
Így a kárhooztatás nem tér-e rád vissza,
Ha férges a gyümölcs, melyet elédbbe ád,
Ne edd meg, sőt tedd le, ha nem tartozik rád
De az illy jegyzéssel elárulod magad,
S hogy ebben ostoba vagy; te is ne tagadd.
Másként inkább, mint illy szóval bolondoznál
Mint fanaticuson rajta szánakoznál.
De engem az iránt gyanúba ejtettél,
Hogy van itt valami, amit szívre vettél.
Én hát azt felelem, hogy szádat betöltse
A micsodás a fa, olyan a gyümölcse.
Akármint légyen is Schultz György gondolatja,
Mit szülhet az idő, maga megmutatja.

Szentpéteri Juhász János
hét látomása

Ennek az iratnak eddig csak egyetlen, valószínűleg csonka példánya ismeretes, amely a Hajdúnánási Református Egyház Könyvtárában K. 24. jelzet alatt található, abban a kéziratot kötetben, amelyet Rózsa János írt le Schultz és Gál látomásaival együtt 1782-ben.

Az általunk ismert református népi látomások közül ez a legrövidebb, mindössze 12 kézírt oldal. A címben említett hét látomásból négyet tartalmaz. Töredéknek mégsem lehet mondani, mert a másoló ezzel az óhajtással fejezi be írását: „Oh Isten, ne fogyaszd el a te népedet.” A záró mondat után az egész kéziratot lezáró bejegyzés van: „Incepit finem que imposuit Joannes Roša orator v. rhetor. Novicius. A0. P.C.N. MDCCLXXXII die 3 dik. Novembr. Die Solis horatia”

A látomásokban Szentpéteri egy ős ember lát, aki elvezeti az „Egyházi Szolgához”, aki a búzaaratás munkájába állítja, és a kévekötéssel bízta meg. A második látásban a szőlőskert őrzésére kapott megbízatást az „Egyházi Szolgától”. A harmadikban az ős ember „... vive engem a piacon való csizmadia színre. Teljes vala a szín ékes ruhájú emberekkel... a színnek felső szögletében láték egy prédikáló széket. Benne látám a főpapot, kihez hasonlót nem láttam soha.” A negyedik látásban egy magas helyre vitte fel az ős ember, és mutatott neki tiszta vizet, szép zöld völgyet és fényes felhőket, amelyekből kénköves eső esett.

Ezek a látomások sok mindenben különböznek Schultz látásaitól. A látó nem fűz látomásaihoz magyarázatot, egyetlen bibliai helyre nincs benne hivatkozás. Stílusát és mondanivalóját tekintve leginkább Ezékiel és Zakariás könyveire emlékeztet, de a látomás szövege közel sem árul el olyan bibliai jártasságot, mint Schultz írása.

A látó személyével kapcsolatban a legnagyobb bizonytalanságban vagyunk. A címben említett nevével többet nem tudunk róla. Mindössze két feltételezésünk van róla. Az egyik az, hogy a tiszadobi református gyülekezetben a XVIII. század közepén támadt szektás mozgolódással kapcsolatban a miskolci gombkötő – vagyis Schultz – mellett a „szentpéteri vak koldust” is említik, mint aki „... valami látást jelentvén, menten ahhoz folyamodék.”⁹¹ Amennyiben ez a vak koldus azonos volna Szentpéteri Juhász Jánossal, akkor a látomás keletkezésének dátuma nem lehet 1774, mivel a tiszadobi szektás mozgolódásról szóló jelentés 1756-1758 között íródott.

⁹¹ Molnár – Szigeti 1894, 114–116. Vö. Debreceni Protestáns Lap, 1894, 335.

A másik feltevés az, hogy a látomás szerzője az a Szentpéteri János, aki Schultz látásának sárospataki példányában ajánló verset írt.⁹²

A további kutatás feladata lesz Szentpéteri Juhász János látásainak bizonyára még lappangó példányainak felkutatása, a látás körülményeinek tisztázása és a látó személyének pontosabb meghatározása.⁹³ A szövegben a kézirat oldalszámát jeleztük és a jobb olvashatóság érdekében a rövidítéseket zárójelben feloldottuk.

Szigeti Jenő

Bibliográfia

MOLNÁR Ambrus – SZIGETI Jenő

– 1984 Református népi látomásirodalom a XVIII: században. *Theológiai Tanulmányok* (új folyam) XIX.

RÉVÉSZ Kálmán

– Magyar Református vallásos rajongók a múlt század közepén: Debreceni Protestáns Lap. 1894, július 14.

⁹² Sárospataki Református gyűjtemény Kézirattára. Ms. 140. A kéziratot a benne található bejegyzés szerint 1758-ban „Johannes Szent Péteri” Varga Istvántól kapta ajándékba. A 248. lapra írta a látomást dicsérő versét.

⁹³ Révész 1894, 353.

Hét látások, melyeket látott Szent Péteri Juhász János Sz. Mihály napja után 1774-dik esztendőbe

318 Első látás

Jöve hozzám egy ősz e[mbe]r, aki monda nekem, kelj fel, eljött a munkálkodás[na]k ideje, ne henyélj m[er]t eljött az idő, melyért a' munkás[o]k[at] [me]g fizet[i]k, eljött az idő, h[ogy] munkálkodj, h[ogy] jutalmat vehess érte jövőendőbe. Felkelék és elindulék az ősz e[mbe]rrel. Vive engemet egy nagy tábla búza mellé, a'melly búza három részre látszott szakítatni. De szinte olyan hosszú volt a' két szélső, amely felől monda énnékem az ősz e[mbe]r: Ti fogjátok-e a' búzát aratni.¹ Én p[edi]g mondék: Lehetetlen, nincs földön oly e[mbe]r, ki azt [me]g arassa. Felele, monda az ősz e[mbe]r, [ne]m cs[ak] magad fogod aratni, ha[ne]m te leszel kéveköttő. Vesd a' te szemeidet a középső búzának balkéz felől va[l]ló mezsgyéjére. Vetém szemeimet a mondott helyre, és láték vörösbe jőni egy e[mbe]rt, kinek ruhája hasonló va[l]a a' lánghoz, a' midőn jőne fel a' búzán az a' veres ruhájú e[mbe]r, az ő ruhájának verességétől m[in]tha lángot vetett vo[l]n a' búza. A midőn p[edi]g ezt látnám, monda az ősz e[mbe]r: látod-e azt? Én p[edi]g mondék, igenis látom, és monda a' lé[sz]en egyik arató társod. Én p[edi]g mondám: Lehetetlen, m[er]t, [ne]m olyan e[mbe]r ez h[ogy] énnékem arató társom lehetne. Monda az ősz e[mbe]r: Meg kell lenni [mer]t szolgatársod. Vesd szemeidet a jobb kéz felől va[l]ló más mezsgyre: Láték jőni egy homályos ruhájú szegény e[mbe]rt a' kiről monda énnékem az ősz e[mbe]r: Látod-e azt? Én pedig mondék: Látom. Felele, és monda az ősz e[mbe]r: e' leszen a' második arató társod. Én pedig mondék: Megengedem, m[er]t ez magamhoz hasonló. Monda az ősz e[mbe]r, meg kell lenni m[er]t mind a' kettő szolgál társad. A' midőn jőne a' búzából m[in]d a' ketten egyszersmind jövének ki hozzám, felemelém va[l]a p[edi]g az én kezeimet,

319 várom vala őket és nyújtám nékik a' kezeimet. Megtaszítá az én jobb kezemet az ősz e[mbe]r, és monda: add a jobb kezedet a veresbelinek a balt p[edi]g a homályos ruhásnak. A' midőn m[in]d ketten egyszersmind [me]gfog[tá]k az én kezeimet, megcsókolák és mondának: Áldott az Úr aki össze vezérlett bennünket az ő igazságának csodatétele á[lt]al. Monda az ősz e[mbe]r: Menjetek az egyházi szolgálhoz, mondjátok [me]g, ti fogjátok a búzát aratni, mert e' búza az övék. Monda p[e]d[ig] az ősz e[mbe]r a veres és homályos öltözetűek[ne]k: Ti ketten lesztek aratók, te p[edi]g kéveköttő leszesz. Mert az az áldott kéve a' ki egy kéztől köttetik, a' midőn eljő a kévének hányódása, [ne]m szakadozik ki a' mely egy kéztől köttetik, és így sem az arató, sem a gazda kárt [ne]m vall. Mond p[edi]g az

ősz e[mbɛ]r: különben a' búzát ne arassátok h[ane]m felébe. Úgy leen[d] p[edi]g a' mint mondám: Bémenének p[edi]g az egyházi szolgálhoz, az ősz e[mbɛ]r p[edi]g ott marada. Szólék va[l]a az egyházi szolgának és mondám: Azért jöttünk mi, h[ogy] mi fogjuk a kentek búzáját aratni. Felele p[edi]g, az Egyházi szolga és monda: h[ogy] tudjátok ti azt h[ogy] minékünk búzánk va[gy]on? Én p[edi]g szólék és mondám: Va[gy]a[n] egy e[mbɛ]r, oly a' ki [me]g mutatta a' kentek búzáját. Monda az egyházi szolga: ha úgy va[gy]on, ám le[gy]en [me]g, én p[edi]g szólék és mondám: mikép[e]n akarja kentek, h[ogy] [me]garassuk a búzát? Szóla az egyházi szolga és monda: úgy amint a másét. Én p[edi]g mondek, [ne]m lehet különb, h[ane]m felibe. Ismét monda az egyházi szolga: ám le[gy]en úgy, cs[ak] h[ogy] ezek le[gy]e[n]ek az aratók, te p[edi]g légy kéveköttő, m[er]t az az állandó kéve a' mely egy kéztől köttetik, de a' sok kéztől köttetett kévének nincs állandósága, m[er]t mikor hányódik a' kéve sok kiszakadozik, és így kárt vall mind a gazda mind az arató. Felkelénk és kimenénk az egyházi szolgál házából, menénk a' búzához és [me]g állánk a' búza[n]k a' végén. Az két

320 aratók és béállának a búzába, aratást tevének na[gy]ot, melyhez hasonlót soha sem láttam, m[er]t a búza dűl va[l]a előttök szemlátomást. Irtózom va[l]a az ő aratásokon és mondek: soha [ne]m győzöm el, h[ogy] én a' te akaratom szerint köthessem a' kévét. És [me]gindulék és kötém a' kévét szorosán. A'mindön elérém őket, [me]gőrülök azon, a' midőn p[edi]g elérém őket, kötém a' kévéket és [ne]m maradék el tőlök. Amidőn p[edi]g félig levágattat[ék] a' búza, megállék va[l]a, és nézém utánam a' kévéket, ragyognak va[l]a a kévék és fényesek va[l]ának. Sűrűn va[l]a a' kéve és rettenetes sok, a'midőn p[edi]g látnám, szeretném va[l]a őket. És ismét visszafordulván, nézém va[l]a az aratókat, és messze va[l]ának tőlem, hozzá fogék a' kévekötéshez. Ismét cs[a]khamar elérém őket. Többé osztán el sem maradék tőlök, úgy h[ogy] m[in]d az aratás, m[in]d a kévekötés egyszersmind elvégződé. A midőn p[edi]g m[in]d az aratás, m[in]d a kévekötés egyszersmind elvégeződnék, monda a veresbeli: ímé az Úr m[in]d az aratásra, m[in]d a kévekötésre [me]gsegíte. H[ane]m jerünk, kereszteljük fel a' búzát, azután kössünk koszorút. Én p[edi]g mondám: nem bánom, kereszteljük fel a' búzát, de a koszorúkötéshez én [ne]m értek. Monda a' versbeli, ha ti [ne]m kötitek is, [me]g kötöm én, cs[ak] h[ogy] az elvitelébe segítsetek. Felkelénk mind a' hárman és hozzáfogánk a' kereszttrakáshoz, midőn elvégeztük va[l]a a kereszt rakást fényesek va[l]ának a kereszték és drágák, az ő felső kévéjek úgy ragyogtak va[l]a, mint a legtisztább égen a csillagok. Leülénk va[l]a, és hozzá foga a'

321 veresbeli a koszorúkötéshez, amely koszorúhoz hasonlót e' földön soha senki sem látott. A koszorú szép és fényes va[l]a nagy ragyogással. Elvégezé s' monda: Jertek, fogjuk fel a' koszorút, és adjuk meg annak a' kinek illik. Felfogánk a koszorút és vivénk az egyházi szolgálhoz, a'melyet látván az egyházi szolga monda: Nem ide hozzátok, [ne]m ide, h[ane]m vigyétek a templomba. A' midőn szólott minékünk az egyházi szolga, megfordulánk és vivénk a' Templomba a' koszorút.

Felvivé p[edi]g a' veresbeli ez[t] a' koszorút a p[ré]dikáló szék felibe, a' mint annak ékessége szokott lenni. Felköté p[edi]g a veresbeli ez[t] maga azon koszorút azon helyre, a' mely[ne]k ékessége miatt ragyog vala a Templom, mintha minden szegeletibe szövétnekek gyulladtak vo[l]n[a], [ho]g[y] tiszta fényességgel ragyog va[l]l[a]. A' t[em]plomból kijövén, menék az egyházi szolgálához és m[on]dám nekie: Ékes va[l]l[a] a' t[em]plom eddig is, de már sokkal ékeesebb, m[os]t oly ragyogással teljes, mintha minden szegeletibe szövétnekek égnének. Monda p[edi]g az Egyházi szolgál: tudtam h[ogy] [ne]m engemet illet a koszorú, azért küldöttem a' t[em]plomba. Mi p[edi]g mondánk az Egyházi szolgának: az aratás elvégeződött, mikép[e]n a' mi szövetségünk[ne]k béri?⁹⁴ Monda az egyházi szolgál: a' mint a' mondott szó va[gy]on, [ne]m lehet külömb[e]n, el kell az élet[e]k[et] készülni,⁹⁵ és a' midőn felszáradnak, úgy kell kétfelé mérni és úgy nem csalódik sem a' gazda, sem az arató. A midőn kijövén az egyházi szolgáltól, már a'kor a' búzakereszt megyen va[l]a egymás után egy nagy irtóztató szűrű⁹⁶ mellé. A szűrűn láték sok ősz e[mbe]reket, a' kik munkálódttak a' búzának készületét, a' búza kereszt sem kazalba, sem asztagba [ne]m rakattatott, hanem körül a' szűrűn hét sorosan rakattatott. Azon ősz e[mbe]rek igen munkálodtták a' búzának készületét. Látám va[l]l[a] a' búza szalmának kihordását és az törektül va[l]l[o] [meg] 322 tisztítását, a' búzának öszveseprését, de a' fel szórattatása [ne]m engedteték h[ane]m e[z] mondatott: Menj el, nyugodj és pihenj.

Második látás

Jöve ismét azon ősz e[mbe]r és monda: Kelj fel és menj bé az egyházi szolgálhoz, m[er]t szüksége va[gy]on reád, ímé [me]ghallok, mit mond tenéked. Bemenék az egyházi szolgálhoz, és monda énnékem: jól va[gy]on h[ogy] eljöttél, nagy kívánságom va[gy]on rád, m[er]t a' szükség hozta magával, a' szüret közel va[gy]on, és a szőlőt kell őrizni, pásztor kívántatik az szőlőhöz. Légy pásztor és őrizzed [me]g a' szőlőt. Soha e[mbe]r[e]k[et] úgy meg [ne]m fizettem, mint a' h[ogy] [me]g fizetek tenéked. Érte annyit soha [ne]m adtam, mint a' mennyit adok, cs[ak] járj el a' dologba a' melyet az Úr te reád bízott, őrizd a' szőlőt, vise[l]d gondját. Légy hü pásztor és viseld gondját a' szőlőnek. Kimenék va[l]l[a] az egyházi szolgálal és [me]gjárom a szőlőt. Látom a' szőlőnek az ő ékességét és nagyságát. Monda énnékem az egyházi szolgál: Őrizd [me]g a' szőlőt. Valójáb[an] másodszor is mondom, h[ogy] [me]gfizetek úgy tenéked, h[ogy] soha úgy meg [ne]m fizettek pásztort. Ennyit [ne]m adtam soha, mint a' mennyit néked adok. Azzal elméne

⁹⁴ Bére

⁹⁵ Készíteni

⁹⁶ Szűrű

- az egyházi szolga. Én p[edi]g maradék a szőlőbe, és őrizém a' szőlőt, járam és vigyázék reá szüntelen. Láték va[l]a a szőlőbe sok termett tőkét, de ékteleneket. Ellenbe[n] p[edi]g láték sok drága tőkét, sok drága gyümölcsökkel termetteket, a' melyek[ne]k fényességek le csepegett a' szőlőre úgy, h[ogy] [mé]g a' föld is fénylett alattok. Nagy ragyogással fénylettek va[l]a a' tőkék m[in]den gyümölcsökkel egybe, de a' szőlőre jöttek sokan, a' kik csodálják va[l]a, jövének farkasok,
- 323 rókák, jövének ebek, hollók, varjuk. Sok éktelen csúszó-mászó állatok, sok éktelenségek, ocsmány, előbeszélhetetlen állatok, de [ne]m bánták a' zöld szőlőt, és az éktelent, h[ane]m cs[ak] a' jónak és a' szép[e]k elpusztításán igyekeztek. Az Úr p[edi]g megnyitá az én szemeimet és segítséggel lőn énnékem, megőrizém a' szőlőt, és elhajtám az éktelen állatokat, s' [ne]m lőn kár a' szőlőbe. És vigyáztam reá, mind szüntelen megsegíte az Úr engemet, és elmenének azok az állatok, akik pusztítanak a' szőlőt. Békerülém a' szőlőt hatszor és vigyázék reá, midőn hetedikszer kerülném, láték va[l]a hozni hét kádat. A felire va[l]ó kád alól sok fényes ruhájú e[mbe]reket, a' kik ragyogának nagy dicsőséggel, és az ő magok viselése kimondhatatlan vala. Az aljára vitettet kád mellett sok éktelen állatok va[l]ának, akik[ne]k ábrázatok éktelenek va[l]ának, az ő ruhájuk p[edi]g va[l]a éktelen felette. A' két kád p[edi]g egyszersmind tétedődött le, mind az aljára, mind a' felire, a' midőn az alján a' kádat letennék, sok éktelen ruhájú e[mbe]rek kezdenék felfutni az aljáról a' felire, de [ne]m jöhetének, és sírának keservesen. Monda az egyházi szolga a' felső kádtól: késő, késő a' ti megtérestek, m[er]t az elefejtkezett a' ti nevetekről és ímé többé rólatok emlékezet [ne]m lészen v. [ne]m emlékezik. Hallottátok az I[ste]n házában az evangéliumot, miért rejtettétek el a' ti születeket⁹⁷ az előtt, immár csak ott maradjatok. Megszedették a' szőlő és ' mi ide va[l]ó, ide hozzák, és a' mi oda va[l]ó oda viszik. Megmaradának és szedik va[l]a a' szőlőt, a' fényességgel ragyogó tőkék[ne]k gerezdeit a' felső kádra hordák, az éktelen tőkék[ne]k gerezdeit az alsó kádra hordák, a' midőn [ne]m sok va[l]a a' szüretelésnek hordása monda énnékem az egyházi szolga.
- 324 Tartsd a te kezedet. Ímé bétöltöm az én mondásomat tenéked, ki nyújtám az én kezeimet, és ada énnékem tíz aranyakat, a'mely aranyak[na]k nézéseken álmélkodtanak va[l]a az én szemeim, Monda énnékem az egyházi szolga: Mit nézed az aranyokat? Nem földi aranyok ezek, ha[ane]m örök élet[ne]k aranyai. Megmondottam tenéked h[ogy] meg fizetek tenéked. E[mber]n[e]k annyit [ne]m adtam, amennyit tenéked adok. Pásztor[okna]k [me]g [ne]m fizettem úgy, mint néked megfizetek. Midőn p[edi]g elvégezné e' szókat az Egyházi szolga. Megszedettették m[in]d a' két szőlő, látám m[in]d a két kádat tele tenni, de a' [me]g törettetése és [me]g szűrése [ne]m engedtetődék látnom, h[ane]m ez mondatott: Eredj nyugodj és pihenj.

⁹⁷ Valószínűleg „szíveteket”

Jöve azon ősz e[mbel]r és monda: Jere, m[er]t majd olyat mutatok, a' minéműt soha [ne]m láttál. Vive engemet erre a' piacon va[l]ó csizmadiaszínre. Teljes va[l]a a' szín ékes ruhájú e[mbel]rekkel, a' kik ragyog[na]k va[l]a. Állíta engem a' balkéz felől va[l]ó szegbe, a' mint fel mennek a' grádics felett, mert már a' szín [me]gtelék vala sok ékes e[mbel]rekkel. A színnek felső szegin elment. Közepin láték va[l]a egy prédikálószeket. Benne látám a' főpapot, a' kihez hasonlót [ne]m láttam soha, fénylék va[l]a az ő ruhája és az ő ábrázatja kibeszélhetetlen. Láték va[l]a előtte állani egy igen-igen nagy termetű fekete-beli e[mbel]rt, a' ki úgy álla, mint egy ecclésia követő a földi, egyházi szolgálk előtt. Lehajtá az ő fejét, és az ő szemeit szegezé a' földnek, lenyújtá az ő kezeit és megalázá magát, a' főpap p[edi]g erősen p[ré]dikálta, tanítja a' népet. Engedetlenségéről dorgálá azokat, a' kik gyűlölik az I[ste]nt, azokkal egyben akik [ne]m engedének az ő beszédének. Örömet szól azok[na]k a' kik hiszik őtet, azokkal egybe a' kik szeretik az ő nevét.

Midőn a tanítás el végeződ[i]k, felemelé a' főpap az ő kezeit és szóla a fekete-beli e[be]r[ne]k nagy rettentőséggel, a' melytől irtózom va[l]a. Nézem va[l]a a fekete e[mbel]r[ne]k az ő némúségét, rajta csudálkozám és elbámulék reá. Megtaszít engem az ősz e[mbel]r és azt mondja: Ne nézzenek oda a' te szemeid, h[ane]m ide nézzenek. Láték az alsó kapun bójóni nyolc vadkanokat melyek[ne]k hátok közepin látszanak aranyos festék lenni. Az ő hátok ragyog va[l]a nagy gyönyörűséggel, de az ő oldalaik feketék va[l]ának és az ő agyarok retteneteseke va[l]ának. Éppen az orrokon a[l]ól h[ogy] meghajlottak, hegyeik p[edi]g fel va[l]ának kontsorodva. Nékimenének a' veres templom[na]k, minden fundamentomából kitérűk, egymásra dülöngözének. A kőfalak de széjjel [ne]m hullanak, a'mely kőfal va[l]a az út felől, dűle az hegy felé, a'mely az hegy felől va[l]a, dűle az út felé. Leszakadozván, egymásra borulának. Elvégezvén p[edi]g a t[em]plom[na]k túrását, feljövének a' nagy úton, és á[lt]al az hídon, felfordulának a' piac[na]k. Elérvén a' p[ré]dikálószeket, kétfelé szakadának. A négye állott a' fekete-beli e[mbel]r mellé, jobb keze felől is kettő, bal keze felől is kettő, közöttök álla a' fekete-beli e[mbel]r. A p[ré]diká[to]r szék mellé is 4 álla, kettő jobb felől, kettő bal felől, közöttök va[l]a a' p[ré]dikálószek. Fővel va[l]ának egymásra a' vadkanok. Lerakák a' földre az ő orrokat, és tevének egymásra nagy zúgást, a' melyek[ne]k zúgása irtóztató vala, a'melly hasonló va[l]a mestere[mbel]rek[ne]k melyek[ne]k zúgásoktól a' szó alig hallott. Szóla p[edi]g a főpap a' fekete-beli e[mbel]r[ne]k: Te vagy-é az, a' ki az én népet sanyargattad.

- 325 Te vagy é az, a' ki az én nevemet az én népemmel sokszor megtagadtattad. Te vagy-é az, aki az én ínségem[ne]k valóságát az én népemmel utáltattad. Te vagy-é az, a' ki az én népemnek szoros útát szájából kiszakasztottad. Te vagy-é az, a' ki az én igazságomnak evangéliomát meghomályosítottad. Te vagy-é az, a' ki az igazságnak poharát, gonoszság[na]k borával [me]g töltötted, és az én népemmel

[me]gitattad. Te vagy-é az, a' ki a magas kőszikláról a' népet lerángattad, és ama jajt kiáltó mélységére hánytad. Elvégezvén [p[edi]g a' főpap az ő kérdéseit, felemelé a' feketebeli e[mbe]r az ő szemeit az égre, kezeivel együtt és a kérdésekre felszóval kiálta. Én va[gy]ok, én bizony. Én va[gy]ok, a' ki m[in]dezeket cselekedtem va[l]a, melyeket szememre hánytál, én va[gy]ok, én bizony. Én va[gy]ok, a' ki sokszor a gonoszság[na]k poharát gonoszság[na]k borával [me]gtöltöttem és a' nép előtt igaz[na]k mondtam. Sokakat sokszor [me]gitattam, beszédedet sokszor övélek homályos[na]k mondtam. Felemelé szemeit, kiálta keservesen, [me]gvallá az ő esetit és felele a kérdésekre. Amidőn vége lenne a beszédek[ne]k, és a' szándékokat véghez vinné öszvemenének a' vadkanok és vágák egymást rútul, de a' népbe [ne]m esék fogatkozás, a' kik hallgatták va[l]a az I[ste]n beszédét a főpap[na]k szájából. Va[l]a a vadkanok[na]k egymással va[l]ó tusakodások, amelyek annyira lyuggatták va[l]a egymás oldalát, h[ogy] a' vér is csepegett va[l]a mint-ha va[l]amely tele hordót megfurdalnának. És a' víz jőne belőle, vérektől [me]g festett va[l]a a' piac, mintha vérrel öntözték v[oln]a [me]g, [ne]m láték va[l]a a' piacba feleket, h[ane]m cs[ak] ott a' hol a' p[ré]dikálószerk va[l]a. Amidőn a' vadkanok elvégeznék az ő tusakodásokat, fordulának a' feketebeli e[mbe]r[ne]k

326 És széjjeltépék úgy h[ogy] [ne]m ruhájok[na]k látszott va[l]ami része, de még húsának sem látszott semmi morzsalékja. Olyan lőn a feketebeli e[mbe]r[ne]k elmúlása, mint a' rettentő sebes szélre a pehely[ne]k bocsátatása. Midőn p[edi]g ez elvégeződnek, fordulának a vadkanok a kereszt szekérúton, eltávoznak a prédikálószerktől, menének sebesen a' más t[emplom]na]k. Körülvevők a templomot, minden fundamentomából kitúrák. Egybeszakadoznak az épületek, minden eszközök elromlának a' midőn a' belső fundamentumot túrnák és annak fundamentumát hány[ná]k, kifut va[l]a egy sereg fekete kan süldő, de azok [ne]m va[l]ának fényesek h[ane]m feketék. És szaladának a' nagy úton. Elvégezzék va[l]a a vadkanok a' t[em]plom[na]k túrását, és futának a' fekete kan süldők után. Elérvén, [ne]m vágák őket, h[ane]m a' hátulso lábok közé vetik va[l]a az orrokat, úgy hányják va[l]a őket felfelé. Mely felvetés miatt úgy forgának a' süldők, mint ha a' kereket bocsáttanád el az úton. A' mely kapun bójóvénak, azon a' kapun menének ki is m[in]d. A' kan süldőkkel együtt többé [ne]m látá őket az én szemem. A nép p[edi]g a' piacon térdreessék, s' hálaadást nyújtja az Úrnak, mondván: Óh I[ste]n, áldassál Mennybe, a' ki ezt cselekedted, megmented a' te népedet és [me]gszabadítád a Béliál eledelének morzsalékjától. Vége a látásnak. Menj el, nyugodj és pihenj.

Negyedik látás

Jőve hozzám azon ősz e[mbe]r, a' ki monda énnékem: Jere hadd mutassak tenéked nyilvánva[l]óságokat. Felvive engemet egy nagy hegyre és monda nékem: Nézz

328. napkeletre. Nézék napkeletre, és láték va[l]a napnyugaton egy fényes felhőt a' melyből esik kénköves eső, melynek cseppjei [me]glyuggatták va[l]a a' fák[na]k leveleit, és a' földnek zöldellő füveit [me]ghervasztá. A' föld lőn egészen fekete, olyan, mint az üszög de lángot [ne]m vetett

2-szor. Mondta: Nézz napnyugotra. Láték va[l]a napnyugoton egy nagy várost, a' város irtóztató nagy va[l]a, de gyásszal va[l]a bévonna, [ne]m láték va[l]a belőle semmi fényességet kijönni, h[ane]m jajjal, kiáltással telik va[l]a bé az én fülem. Látám va[l]a a' város kő falainak sáncát vérrel folyani, a' mely sebessen foly va[l]a, amint a' malomra a' víz. Látám va[l]a az ő mezejét vérrel béborulni, de a' vér mely va[l]a, min[t a' meg holt tetemek, úgy járanak benne, mint mikor az asszony eláz-totja a' kendert, a' mely töve feljő, és a' másik alája megyen, úgy lebegének benne a' [me]gholt tetemek a' vérben.

3-szor azt mondja ismét: Nézz a' tiszta vízre, és látol sok alattva[l]ókat illy formán, midőn tavasszal felhánnya a' jeget. A' víz és széjjelszaladozik, de az alatt vér vasta-gon va[l]a a' tiszta vízen, némely m.... egy olyannak látszott, némely na[gy]obb, némely kisebb, némely mintegy négyszegeletű tábla, némely mint egy ajtó, némely mint egy asztal. Ismét azt mondja nékem az ősz e[mb]e[r]: Nézz túl a' vízen. Nézék túl a' vízen, láték egy sík mezőt, de a' mező be va[l]a búzával vetve, és [me]g va[l]a aratva, és kévékbe is va[l]a kötve. És láték va[l]a sok fekete kévéket, ékteleneket, a' mely oly va[l]a, mint az üszök, láték va[l]a sok homályos kévéket, is melyek [ne]m va[l]ának oly feketék, de fényes kévéket is sokakat láték közöttök.

329 Ismét azt mondja az ősz e[mb]e[r]: Nézz! Nézz délszínre. Nézék délszínre, láték egy nagy tábort, a' mely va[l]a fehér tábor, m[in]d asszonyok va[l]ának. [Ne]m láték va[l]a férfiút közöttök, cs[ak] m[in]d asszonyok va[l]ának. Sírának felette igen keservesen. Látám va[l]a az ő orcájokon folyani az ő könyvöket, és a' sírástól az ő ruhájuk vizes lőn, úgy éppen, mintha a' vízbe mártották vo[l]n[a]. És az ő sírások[na]k könyve a' földre csepeg va[l]a. A' midőn ezeket látnám, nagy zen-düléssel felkiáltának va[l]a az égre e' szerint mondván: Óh, óh egek[ne]k Ura, ne hadd el a' te árváidat, sőt viseljed gondjokat, hiszem őket is te teremtetted, de [ne]m hallék semmi szótatot hozzájuk.

Ismét azt mondja az ősz e[mb]e[r]: Nézz früstököm tájra: Nézék früstököm tájra. Láték egy szép zöld völgyet, a szép zöld völgyben lévő mezőn láték férfiakat gyűleni, némely kősziklából láték va[l]a egyet kijőni, némely kőszikla hasadéka-ból kettőt, némely kőlyukból 3-mat, némely sűrűből kettőt, némelyből hármat. Amidőn p[edi]g látnám a férfiak[na]k összevgyűlését s' már [ne]m látnék több férfiakat térdreésének s' fel emelék az ő szíveket szemeikkel együtt s' az égre kiál-tának nagy felszóval mondván: Óh I[ste]n, ne fogyasd el a' te népedet. Et. cet.

INCEPITFINEMQVEIMPOSUIT

JOANNES ROS'A ORATOR V. RHETOR. NOVICIUS. AO. P.C.N. MDCC. LXXXII. Die 3 dik. Novembr. Die Solis horatia

A XVIII. századi népi barokk irodalom ezideig alig feltárt területét öleli fel a protestáns népi látomásirodalom: népi prédikátorok, parasztproféták prédikációi, „látásai”, jövődölései, melyek a látomások stílári és tartalmi kereteibe foglalva szóban és kéziratokban egyaránt terjedtek e háborúkkal, politikai és vallási megosztottsággal terhes időkben. A kötetünk nagy részét kitevő mű, Schultz György gombkötő mesterlegény *Hetedik trombitája* a korszak legfontosabb, széles körben elterjedt alkotásai közé tartozik e műfajban. Ezen kívül közreadjuk Szentpéteri Juhász János rövid, mindössze egy példányban ránk maradt négy látomását.

1982-ben, a Magyarországi Református Egyház Doktorainak Kollegiuma Egyháznéprajzi Szekciójának sárospataki ülésén született meg a terv, hogy a XVIII. századi népi látomások előzetes híradásokból ismert kézirat szövegeit Szigeti Jenő (az azóta elhunyt Molnár Ambrussal) összegyűjti és kiadásra előkészíti. A részleges kutatási eredmények 1983-as és 1984-es bemutatása után a 90-es években – miután hozzáférhetőbbek lettek a határon túli kutatóhelyek – folytatódott a feltáró munka. Szigeti Jenő (a miskolci egyetem művelődéstörténész professzora) kötetünkben Schultz György művének kéziratvariánsai közül a legteljesebbet adja közre, mintegy alapszövegül a további kutatáshoz, Szentpéteri Juhász János „Hét látomásának” pedig eddig ismert egyetlen csonka példányát. Egy következő kötetbe terveink szerint Gál József látásának különböző kéziratvariánsai, valamint Török Zsuzsanna álmái kerülnek.

ISBN 963 7343 96 2

